

รายงานการวิจัย

โครงการ การสื่อสารกับครอบครัวและชุมชน เพื่อส่งเสริมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมใน 6 จังหวัดที่ได้รับ ผลกระทบจากคลื่นสึนามิ

ทีมงานวิจัย:	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	
หัวหน้าโครงการ:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันธนี	วิรุฬห์พานิช
คณะผู้วิจัยในพื้นที่:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษกร	พันธ์เมธาทธิ์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเพ็ญ	ชุนวล
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช	จิตตนันท์
	ดร.วรรณวิมล	เบญจกุล
	ดร.วิภา	แซ่เขี้ยว
	ดร.อาภรณ์ทิพย์	บัวเพ็ชร
ที่ปรึกษาโครงการ:	รองศาสตราจารย์ ดร.ลดาวลัย	ประทีปชัยกูร

ได้รับทุนสนับสนุนจาก
องค์การยูนิเซฟประเทศไทย ปี 2551

รายงานการวิจัย

โครงการการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนเพื่อส่งเสริมเลี้ยงดูเด็ก
ที่เหมาะสมใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นสึนามิ

ทีมทำงานวิจัย: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

หัวหน้าโครงการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วันธนี วิรุฬห์พานิช

คณะผู้วิจัยในพื้นที่: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร พันธุ์เมธาฤทธิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสเพ็ญ ชุนวล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะนุช จิตตุนนท์

ดร. วรณวิมล เบญจกุล

ดร. วิภา แซ่เจี๋ย

ดร. อารมณ์ทิพย์ บัวเพ็ชร

ที่ปรึกษาโครงการ: รองศาสตราจารย์ ดร. ลดาวัลย์ ประทีปชัยกูร

ได้รับทุนสนับสนุนจากองค์กรยูนิเซฟ แห่งประเทศไทย ปี 2551

คำนำ

งานวิจัย”โครงการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนเพื่อส่งเสริมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นสึนามิ” คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ และเป็นโครงการความร่วมมือระยะ 5 ปี (2007 – 2011) ระหว่างองค์การยูนิเซฟ กับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น โครงการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัยครั้งนี้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) ระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) กลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัว และกลุ่มทีมสหวิชาชีพ ในการสื่อสารและเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน และเป็นการพัฒนารูปแบบการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส และแลกเปลี่ยนรูปแบบนี้กับจังหวัดเป้าหมายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการความร่วมมือระหว่างยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

ทีมวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ลดาวัลย์ ประทีปชัยกุล ที่ปรึกษาโครงการที่ให้คำแนะนำและสนับสนุนในเรื่องเวลาในการทำวิจัยมาตลอด ขอขอบพระคุณองค์กร ยูนิเซฟ ประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ รวมถึง คุณแอนดรู มอร์ริส คุณสุกัญญา บุญประเสริฐ และ คุณอุไร สิงห์ไพบูรณ์พร ที่ให้ทุนสนับสนุนและให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณกลุ่มแกนนำจากทุกชุมชน เจ้าหน้าที่ อบต. และกลุ่มตัวอย่างจากชุมชนทั้ง 12 ชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการ และขอขอบคุณ คุณจิรพันธ์ เจริญสินวรกุล ผู้ช่วยนักวิจัยที่ได้ให้การช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

อาจารย์ทีมวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 วิธีการวิจัย	7
แบบการวิจัย.....	7
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	7
สถานที่ดำเนินโครงการ	7
วิธีดำเนินการ	8
การประเมินผลโครงการ	11
บทที่ 3 สรุปการฝึกอบรมแกนนำชุมชน “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์”	
สรุปการฝึกอบรมแกนนำชุมชน “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 1	13
ส่วนที่ 1 เนื้อหาการอบรม	13
ส่วนที่ 2 สรุปประเมินผลการจัดอบรมของผู้เข้ารับการอบรม.....	19
ส่วนที่ 3 ภาพกิจกรรมการอบรมครั้งที่ 1	21
สรุปการฝึกอบรมแกนนำชุมชน “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 2	23
ส่วนที่ 1 เนื้อหาการอบรม	23
ส่วนที่ 2 สรุปประเมินผลการจัดอบรมของผู้เข้ารับการอบรม.....	25
ส่วนที่ 3 ภาพกิจกรรมการอบรมครั้งที่ 1	27
บทที่ 4 สรุปการประชุม DLA	
สรุปการประชุม DLA ครั้งที่ 1 จังหวัดพังงา.....	29
ส่วนที่ 1 สรุปเนื้อหาการประชุมจากวิทยากรบรรยาย	29
ส่วนที่ 2 สรุปกิจกรรมกลุ่มย่อย	35
ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินในการประชุม	41
ส่วนที่ 4 ภาพการประชุม DLA ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดพังงา.....	42
สรุปการประชุม DLA ครั้งที่ 2 จังหวัดตรัง	
ส่วนที่ 1 สรุปเนื้อหาการประชุมจากวิทยากรบรรยาย	44
ส่วนที่ 2 สรุปกิจกรรมกลุ่มย่อย	48
ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินในการประชุม	51
ส่วนที่ 4 ภาพการประชุม DLA ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดตรัง.....	54

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินโครงการ

โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	57
■ โครงการ: สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ประจำปี 2551 ในพื้นที่ ทบต.บางรีน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง.....	59
■ โครงการ: พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ประจำปี 2551 ในพื้นที่ ทบต.ม่วงกลวง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง	69
โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพังงา	91
■ โครงการกินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่ อบต.คึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา.....	95
■ โครงการลูกรักเด็กโตสมัย ในพื้นที่ ทบต. คุระบุรี อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา.....	104
โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	112
■ โครงการ มุมสบายสไตส์วัยใส (Teen Corner) ในพื้นที่เทศบาล ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต	116
■ โครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.กมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต.....	131
โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	145
■ โครงการสวรรค์ในครอบครัว ในพื้นที่ อบต. อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่	153
■ โครงการ รำมะนาพาใจ สายใยครอบครัว ในพื้นที่ อบต. เกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่.....	175
โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดตรัง	185
■ โครงการต้นกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	188
■ โครงการรวมกลุ่มชุมชนมุสลิมปะชะชะซ่า หรือ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ควนธานี ในพื้นที่ อบต.ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	199

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการดำเนินโครงการ

โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสตูล	207
▪ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมในพื้นที่ อบต. ละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล.....	211
▪ โครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ใน อบต.ปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล	228

บทที่ 6 สรุปผล

241

ภาคผนวก

▪ ภาคผนวก ก: โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือ ในการส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6	253
▪ ภาคผนวก ข: ภาคผนวกที่ 2: โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการ ความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชน	259
▪ ภาคผนวก ค: โครงการฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อ “ความเป็นผู้นำ ในเดือน รอมฎอน อบต.ปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย ครั้งที่ 1 ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของ ประเทศไทย ครั้งที่ 2 แบบจิตวิวัฒน์”	264
▪ ภาคผนวก ง: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดระนอง	269
▪ ภาคผนวก จ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดพังงา.....	284
▪ ภาคผนวก ฉ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต.....	294
▪ ภาคผนวก ช: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่.....	311
▪ ภาคผนวก ซ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง.....	327
▪ ภาคผนวก ฌ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล	337

บทที่ 1

บทนำ

เอกสารรายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการความร่วมมือระยะ 5 ปี (2007 – 2011) ระหว่างองค์การยูนิเซฟ กับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นโครงการ โดยเนื้อหาจะเป็นเรื่องของกระบวนการและผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในโครงการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชน ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานความร่วมมือด้านการส่งเสริมศักยภาพท้องถิ่น ซึ่งมีเป้าหมายสูงสุดคือการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชนในการเลี้ยงดู ให้การคุ้มครองสิทธิ พัฒนาสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่รอด ความปลอดภัย และต่อการเติบโตและพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ของเด็ก

รูปแบบของโครงการและผลงานที่ปรากฏในเอกสารฉบับนี้ เป็นผลมาจากการวิจัยและความร่วมมือระหว่างองค์การยูนิเซฟ กับสถาบันมหาวิทยาลัย 4 แห่งคือ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเป็นผลที่ได้มาจากการร่วมมือกับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนกลาง กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด และในระดับพื้นที่ตำบล ซึ่งได้ร่วมกับดำเนินงานตามขั้นตอน ดังที่ได้กล่าวโดยละเอียดในบทนำนี้ และในบทต่อ ๆ ไป

ภูมิหลังความเป็นมา

เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 เกิดมหันตภัยแผ่นดินไหวใต้ทะเลนอกชายฝั่งเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย ก่อให้เกิดคลื่นยักษ์ ”สึนามิ” พัดกระหน่ำชายฝั่งของหลายประเทศในทะเลอันดามัน รวมทั้ง 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามันของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ซึ่งถูกคลื่นยักษ์กระหน่ำได้รับความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินอย่างร้ายแรง รวมทั้งระบบนิเวศน์ทางทะเลสูญเสียอย่างหนัก จากรายงานความเสียหายเบื้องต้นพบว่า เด็กและครอบครัวประมาณ 20,000 ครอบครัวได้ผลกระทบจากภัยพิบัตินี้โดยตรง ยังไม่รวมถึงเด็กและครอบครัวอีกจำนวนมากกว่านี้หลายเท่าที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม

ภายหลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ ชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กและครอบครัวในกลุ่มประชากรที่อ่อนแอเปราะบางที่สุดอยู่แล้ว อย่างเช่นในกลุ่มชาวไทยใหม่ หรือชาวเล ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่อพยพจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยยังคงอยู่ในภาวะลำบากมากยิ่งขึ้น ทั้งถดถอยสู่ภาวะยากจนและขาดการเติบโตพัฒนา, ง่ายต่อการตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงและการถูกกดขี่ทำร้าย, เด็กต้องออกจากโรงเรียน และด้วยสภาพบีบคั้นทางเศรษฐกิจทำให้ประชากรกลุ่มนี้ต้องเสี่ยงกับภัยเอชไอวีเอดส์มากยิ่งขึ้นอีก

หลังจากที่การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เร่งด่วนในภาวะฉุกเฉินผ่านไปแล้ว องค์การยูนิเซฟหันมาเน้นความช่วยเหลือเด็กและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากภัยสึนามิตั้งทางตรงและโดยอ้อม มาเป็นการช่วยเหลือฟื้นฟูในระยะยาว โดยเน้นโครงการไปที่การให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา การปกป้องคุ้มครองเด็กจากการถูกทำร้าย ถูกใช้ไปในทางที่ผิดและความรุนแรง, การฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะชีวิตที่จะปกป้องตนเองจากภัยเอชไอวีเอดส์ และเกิดส่งเสริมศักยภาพของเด็กและครอบครัวในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตและการพัฒนาของตนเอง เป็นต้น

เห็นได้ชัดว่า นอกจากการกำหนดนโยบายและแผนงานยุทธศาสตร์การฟื้นฟูในระดับชาติจากส่วนกลางแล้ว หน่วยสังคมที่มีบทบาทสำคัญ และเป็นศูนย์กลางในการฟื้นฟูครอบครัวและชุมชนให้กลับสู่สภาพที่ช่วยเหลือตัวเองได้เหมือนเดิมก่อนเกิดมหันตภัย หรือดีกว่าเดิมนั้น คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และครอบครัวเอง ที่จะสามารถลงมือกระทำหรือดำเนินการที่จะตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการพื้นฐานในการอยู่รอดและการพัฒนาของเด็ก และสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยปกป้องและคุ้มครองเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่สำหรับเด็ก” ตามเป้าหมายขององค์การสหประชาชาติที่ทุกประเทศสมาชิกให้การรับรองและนำหลักการนี้ไปปฏิบัติให้เป็นจริงในประเทศของตน ภายใต้แผนงานโครงการความร่วมมือระหว่างองค์การยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยประจํารอบ 5 ปี (2007 – 2011) ได้กำหนดเป้าหมายหลักไว้คือ ความร่วมมือด้านการพัฒนาการศึกษาของเด็ก, การปกป้องคุ้มครองเด็ก, การรณรงค์ป้องกันภัยเอชไอวี, การเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การวิเคราะห์เชิงนโยบายและการติดตามประเมินผลตามเป้าหมาย และ โครงการด้านการสื่อสารรณรงค์เพื่อกระตุ้นนโยบายเพื่อการพัฒนาเด็กและการระดมพลังสังคม

สำหรับโครงการด้านการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มุ่งเป้าไปที่ (ก) เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรระดับท้องถิ่นในการวางแผนและปฏิบัติการเพื่อสิทธิเด็ก (ข) ส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชน (ค) จัดทำโครงการและจัดทำรูปแบบเป็นเอกสาร เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ที่ได้ผลสำเร็จไปสู่ชุมชนอื่นๆ ในจังหวัดเป้าหมายต่อไป

สำหรับโครงการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูของครอบครัวและชุมชนนั้น ในช่วงปี 2006 – 2008 องค์การยูนิเซฟได้ดำเนินโครงการการสื่อสารเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Communication for Behavior Change) และโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม (Participatory Learning and Action-PLA) โดยร่วมมือกับสถาบันมหาวิทยาลัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ คือ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล ไปแล้วดังนี้

ขั้นตอนของการดำเนินงาน

เดือน มีนาคม พ.ศ.2550 องค์การ UNICEF แห่งประเทศไทย มอบหมายให้คณะพยาบาลศาสตรมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์ทำการวิจัยเพื่อสืบค้นรายงานจากเอกสารและผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิตัวประเทศไทย และทำการ

สนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่อนามัยที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอนามัยแม่และเด็กโดยตรงใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้นข้อมูลการอบรมเลี้ยงดูเด็กและปัญหาที่พบปัจจุบันภายหลังเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิผ่านไป 3 ปี ผลการวิจัยการการสืบค้นข้อมูลด้านเอกสารพบว่า ยังมีปัญหาอีกหลายประเด็นในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากภัยคลื่นยักษ์สึนามิ สรุปปัญหาที่พบ เช่น อัตราการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ต่ำ การให้อาหารเสริมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เด็กอายุ 0-5 ปีมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ เด็กถูกทำร้าย อัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาต่ำ เด็กใช้เวลามากในการดูแลรักษา ได้รับการดูแลด้านสุขอนามัยที่ไม่ดีไม่สะอาด เด็กมีความสัมพันธ์ทางเพศเร็วขึ้น อัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีสูง เนื่องจากไม่มีความรู้ในวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์และมีการทำแท้งสูงในผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อย มีความรู้เรื่องการป้องกัน HIV/AIDS น้อย อัตราการคลอดกับหมอพื้นบ้านยังสูง นอกจากนี้พ่อแม่ไม่มีความรู้ในเรื่องเพศศึกษาที่จะสอนลูกและไม่ได้อบรมเลี้ยงดูเด็กเท่าที่ควรจะเป็น

ผลจากการทำสนทนากลุ่มกับเจ้าหน้าที่อนามัยใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กใน 6 จังหวัดยังมีปัญหาในเรื่อง การให้นมผสมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม การให้อาหารเสริมเด็กเร็วเกินไป เด็กได้รับการดูแลด้านสุขอนามัยที่ไม่ดีไม่สะอาด การรับประทานอาหารไม่ถูกต้องในหญิงตั้งครรภ์เนื่องจากความเชื่อและศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง การแต่งงานในเด็กวัยรุ่นและการท้องในเด็กวัยรุ่น พ่อเด็กมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กน้อย ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในเรื่องการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก ประชาชนในบางพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการด้านสุขอนามัย อัตราการออกจากโรงเรียนและไม่เรียนต่อสูง เกิดอุบัติเหตุและได้รับอันตรายจากรถมอเตอร์ไซด์สูง อัตราการสูบบุหรี่และดื่มเหล้าสูง ความสามารถในการอ่านและการเขียนของเด็กต่ำ ชนกลุ่มน้อยและเด็กแรงงานต่างด้าวได้รับการศึกษาน้อย กลุ่มแรงงานต่างด้าวและชาวมอญแกลไม่ไปฝากครรภ์ การเกิดการติดเชื้อ HIV/AIDS สูงในกลุ่มคนที่มีอาชีพประมง และอัตราการเกิดมัยสูง

เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550 องค์การ UNICEF แห่งประเทศไทย มอบหมายให้ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนิศยา ชัยภักดี จากมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย โดยร่วมมือกับทีมนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยทักษิณ ทำวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีบุตรอายุ 0-18 ปี ในกลุ่มชุมชนเสี่ยง 5 ชุมชน ได้แก่ กลุ่มไทยพุทธ ไทยมุสลิม แรงงานต่างด้าว ชุมชนมอญแกล และชุมชนแออัด และมีวัตถุประสงค์รองเพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบในการสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในชุมชนต่อไป การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนทั้ง 6 ชุมชนยังมีปัญหาในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น การกินนมแม่ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ปัญหาเรื่องยาเสพติด ดิดเกมส์ ตู้เกมส์ การพนัน เสี่ยงต่อพฤติกรรมทางเพศ เด็กไม่ได้รับการศึกษา

ปัญหาเรื่องเด็กอ้วน คือ ปัญหาทางเพศ รดซึ่ง แข่งรถบนถนน เด็กถูกทอดทิ้ง ต่างคนต่างอยู่ การเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การแต่งกายที่ไม่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร บางคนไม่มีโอกาสในการเรียนเนื่องจากพ่อแม่ไม่มีกำลังส่ง การลักขโมย การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ยกกลางคืนและตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ครอบครัวแตกแยก การทะเลาะวิวาท ทบตีลูก เด็กเป็นหาและฟันผุ เป็นต้น

สำหรับแรงงานต่างด้าวพบปัญหา เช่น ขาดโอกาสเรียนรู้หนังสือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ พ่อแม่มีรายได้น้อยส่งผลต่อการเลี้ยงดูเด็กและสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพเด็กกรณีที่มีอาการเจ็บป่วย เพราะไม่สะดวกในการนำบุตรพบแพทย์ ความไม่มีอิสรภาพของเด็ก ในการเล่นเนื่องจากเด็กไม่ได้วิ่งเล่นตามที่อยากเล่นอยู่เฉพาะในแคมป์ พ่อแม่ขาดความรู้ ทำงานใช้แรงงาน รายได้ต่ำ ปัญหาสารเสพติด และแหล่งอบายมุขในชุมชน เช่น เกมสั ตู้ม้า การพนัน ความเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของผู้ใหญ่ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน การป้องกันโรคและปัญหาด้านสุขภาพในเด็กไม่ดี เช่น ได้รับวัคซีนไม่ครบ มีการแพร่ระบาดของไข้เลือดออก อันตรายจากสิ่งแวดล้อม เช่น อุบัติเหตุทางจราจร และเด็กไม่ได้รับสิทธิด้านการศึกษา เนื่องจากไม่มีเลข 13 หลัก เป็นต้น จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า องค์การยูนิเซฟได้เล็งเห็นว่าจำเป็นต้องมีการกระตุ้นความตระหนักรู้ให้กับครอบครัวและชุมชนในการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสมในกลุ่มชุมชนเสี่ยง 5 ชุมชน ได้แก่ กลุ่มไทยพุทธ ไทยมุสลิม แรงงานต่างด้าว ชุมชนมอแกน และชุมชนแออัด

เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551 องค์การ UNICEF แห่งประเทศไทย มอบหมายให้คณะพยาบาล-ศาสตรมหาวิทาลัยสงขลานครินทร์นำผลจากการวิจัยพื้นฐานที่ได้ข้างต้นมาเป็นฐานในการวางแผนทำการวิจัยโครงการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนเพื่อส่งเสริมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในชุมชนของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ใน 6 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ ได้แก่ จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล โดยใช้กระบวนการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (Participatory Learning Action Approach, PLA) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) ระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) กลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัว และกลุ่มทีมสหวิชาชีพ ในการสื่อสารและ เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมและการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว และมีวัตถุประสงค์รองเพื่อพัฒนารูปแบบการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส และแลกเปลี่ยนรูปแบบนี้กับจังหวัดเป้าหมายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการความร่วมมือระหว่างยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

วัตถุประสงค์หลักในการวิจัย

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) กลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัว และกลุ่มทีมสหวิชาชีพ ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส และแลกเปลี่ยนรูปแบบนี้กับจังหวัดเป้าหมายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการความร่วมมือระหว่างยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

แบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเสริมพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กที่มีคุณภาพ โดยการทำการร่วมกันระหว่างตัวแทนผู้นำจากชุมชนและตัวแทนผู้นำจากองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาลเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการเสริมสร้างศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) และกลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัวในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) จากชุมชน ผู้นำจากองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาล และเจ้าหน้าที่หน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดของแต่ละโครงการ ประกอบด้วย

1. ตัวแทนกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ประกอบด้วยตัวแทนผู้นำจากชุมชนและตัวแทนผู้นำจากองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาล
2. กลุ่มเด็กและเยาวชน พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ในพื้นที่ทำโครงการ

สถานที่ดำเนินโครงการ

1. โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย

ครั้งที่ 1 ณ. โรงแรมพังงาเบ รีสอร์ท จังหวัดพังงา

ครั้งที่ 2 ณ. โรงแรมธรรมรินทร์ จังหวัดตรัง

2. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่อง “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง

3. การดำเนินโครงการ ในพื้นที่ 12 พื้นที่ ใน 6 จังหวัด ที่ประสบภัยสึนามิ ประกอบด้วย

- 3.1. พื้นที่ อบต.บางริน จังหวัดระนอง
- 3.2. พื้นที่ อบต. ม่วงกลวง จังหวัดระนอง
- 3.3. พื้นที่ เทศบาลตำบลคุระบุรี จังหวัดพังงา
- 3.4. พื้นที่ อบต.คึกคัก จังหวัดพังงา
- 3.5. พื้นที่ เทศบาลตำบลรัชฎา จังหวัดภูเก็ต
- 3.6. พื้นที่ อบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต
- 3.7. พื้นที่ อบต. ลันตาใหญ่ อ. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
- 3.8. พื้นที่ อบต. ศาลาด่าน อ. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
- 3.9. พื้นที่ อบต.บางหมาก จังหวัดตรัง
- 3.10. พื้นที่ อบต.ควนธานี จังหวัดตรัง
- 3.11. พื้นที่ อบต.กำแพง จังหวัดสตูล
- 3.12. พื้นที่ อบต.ปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการ

1. จัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชน ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน 2 ครั้ง

1.1. จัดการประชุม ครั้งที่ 1 ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2551 ณ. โรงแรมพังงา เบ รีสอร์ท จังหวัดพังงา จัดโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา เป็นการประชุมรวม 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนการเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพในระดับท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ด้านเด็ก และสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมด้วยการสื่อสารตามหน้าที่หลักของตน ตลอดจน ช่วยผลักดันนโยบายในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพด้วย โดยจะเป็นการประชุมที่เชิญผู้แทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก อาทิเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

1.2. จัดการประชุม ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 14-15 ตุลาคม 2551 ณ. โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ที่ปฏิบัติโครงการจริงในชุมชนได้นำเสนอบทเรียนที่ได้ปฏิบัติ จัดโดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรัง ผู้เข้าประชุม

ประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด และผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้ร่วมทำงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 12 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย ประกอบด้วย 6 จังหวัด และตัวแทนกรรมการชุมชนที่ดำเนินโครงการ

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่อง “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” จำนวน 2 ครั้ง

2.1. จัดการประชุม “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 1 โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ ในวันที่ 28-30 กรกฎาคม 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้กลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลงค้นพบพลังชีวิตในตนเอง พลังแห่งการเปิดตัวตนออกเพื่อการเรียนรู้อย่างเปิดกว้างและยั่งยืน รวมถึงเพื่อเข้าถึงวิถีของการฟังและการสื่อสารอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเสริมสร้างผู้นำในชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำที่สามารถใช้ทักษะการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนอย่างมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการและในกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) และเพื่อพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

2.2. จัดการประชุม “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 2 โดยทีมวิทยากรกลุ่มเดิมจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ระหว่างวันที่ 19-20 กันยายน 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ จังหวัดตรัง เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องจากการอบรมครั้งที่ 1 ภายหลังจากที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้นำความรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ไปใช้ในการปฏิบัติโครงการจริงเป็นเวลา 1 เดือนกับ 18 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เข้ารับการอบรมได้สะท้อนการนำการเรียนรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ที่ได้นำไปปฏิบัติด้วยการฟังที่ดีและมีสตินั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองอย่างไร และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในทีมงานอย่างไร และจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อให้สามารถกับไปดำเนินโครงการที่เหลือให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้

3. ขึ้นปฏิบัติการโครงการโดยกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงแต่ละพื้นที่ รวม 12 พื้นที่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1. ภายหลังจากการอบรมจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีประชุมปรึกษาเพื่อหาปัญหาที่เกิดขึ้นและเลือกปัญหาที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชุมชน ร่วมกันคิดวางแผนการดำเนินโครงการ และเขียนโครงการเพื่อขอเงินสนับสนุนในการทำโครงการ

2.2. ส่งโครงการให้อาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการดำเนินโครงการของแต่ละจังหวัดเพื่อเพิ่มเติมและปรับแก้ไขให้สามารถดำเนินโครงการได้

2.3. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 1 เป็นการประชุมร่วมกันระหว่างแกนนำชุมชนและอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับโครงการทั้ง 12 โครงการให้สามารถปฏิบัติได้เป็นรูปธรรม สรุปโครงการทั้ง 12 โครงการ ดังนี้

1. โครงการ สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ในพื้นที่ อบต.บางรีน จังหวัดระนอง
2. โครงการ เข้าค่ายพ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ตำบลม่วงกลวง ในพื้นที่ อบต.ม่วงกลวง จังหวัดระนอง
3. โครงการ กินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่ อบต.คึกคัก จังหวัดพังงา
4. โครงการ ลูกรักเติบโตสมวัย ในพื้นที่เทศบาลตำบลกระบือ จังหวัดพังงา
5. โครงการ มุมสบายสไตล์วัยใส (Happy Teen Corner) ในพื้นที่ เทศบาลตำบลรัชฎา จังหวัดภูเก็ต
6. โครงการ เด็กกลมารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต
7. โครงการวิธีการเลี้ยงดูเด็กผ่านสื่อรณรงค์ ในพื้นที่ อบต.เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
8. โครงการ สวรรค์ในครอบครัว ประจำปี 2551 ณ หมู่ 2 ต. ศาลาด่าน
อ. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
9. โครงการ ดันกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก จังหวัดตรัง
10. โครงการ เวทีคนดี-คนกล้า ด้านยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.ควนธานี จังหวัดตรัง
11. โครงการ ลูกรักผักมุนี ในพื้นที่ อบต.กำแพง จังหวัดสตูล
12. โครงการ สร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ในพื้นที่ อบต.ปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

2.4. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 2 โดยอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เพื่อการดำเนินโครงการและให้ข้อเสนอแนะ ในพื้นที่ 6 จังหวัด รวม 12 แห่ง

2.5. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 3 โดยอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อการดำเนินโครงการและทำบทสนทนากลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการในบางพื้นที่

การประเมินผลโครงการ

1. ประเมินความพึงพอใจในการจัดอบรมและการเข้าร่วมโครงการ
2. ประเมินผลโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกับกรรมการผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อื่อดูการดำเนินโครงการ และทำสนทนากลุ่มกับตัวแทนเด็กและเยาวชนหรือตัวแทนกลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละพื้นที่
3. ประเมินผลโครงการโดยการสังเกตและการมีส่วนร่วมในการทำงานของแต่ละชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์และนำเสนอในรูปของการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละค่าเฉลี่ย เช่น การประเมินความพึงใจ
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และกำหนดประเด็นหลัก

บทที่ 3

สรุปการฝึกอบรมแกนนำชุมชน “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 1

การอบรมครั้งนี้ได้เชิญกระบวนการ (วิทยากร) จากสถาบันขวัญเมือง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยพัฒนาจิตใจ พัฒนาการฟังและการสื่อสารเพื่อจะได้ปฏิบัติบทบาทความเป็นผู้นำของตัวเองตามชุมชนในแต่ละจังหวัดให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินโครงการได้บรรลุเป้าหมายต่อไป การจัดอบรมระหว่างวันที่ 28-30 กรกฎาคม 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง จำนวนผู้เข้าร่วมการอบรม มีทั้งสิ้น 58 คน จาก 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ซึ่งการจัดการอบรมของกระบวนการได้จัดแบ่งหัวข้อการอบรมไว้ดังนี้

การจัดสถานที่และบรรยากาศในการอบรมที่สงบเงียบ เปิดไฟสลัวๆ มีเสียงดนตรีเบาๆเปิดเป็นช่วงๆเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีสมาธิในการฟัง ผ่อนคลายและสามารถเพ่งมองภายในตัวเอง พื้นที่ห้องประชุมปูด้วยผ้าสีขาวทั้งห้อง ไม่มีโต๊ะเก้าอี้ การประชุมจะนั่งล้อมกันเป็นวงกลมกับพื้นเป็นกลุ่มใหญ่ หรือแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆจำนวน 2-8 คนขึ้นกับกิจกรรมที่ทำ บางกิจกรรมเป็นการเดินรอบๆห้องประชุม หรือนอนเพื่อปรับฐานการเรียนรู้ให้เข้ามาสู่การอบรม นอกจากนี้มีการกำหนดกฎระเบียบในการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น ใครที่อยากพูดต้องจับดินสอและเมื่อหยุดพูดก็วางดินสอลง หรือการใช้ระฆังเป็นสัญญาณในการดำเนินหรือหยุดกิจกรรมต่างๆ

ส่วนที่ 1 เนื้อหาการจัดอบรม

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมฝึกการฟัง

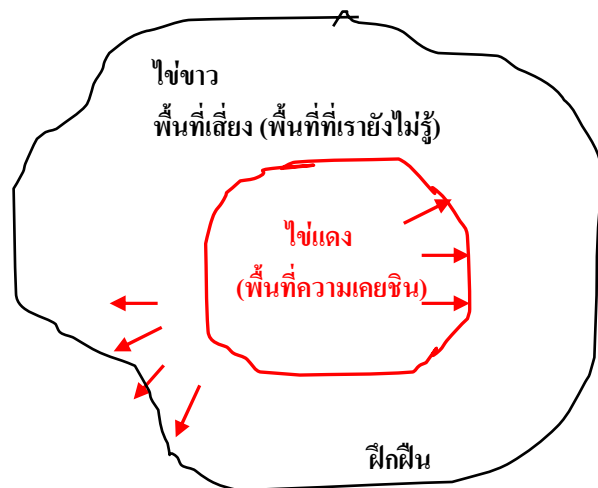
กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกการฟังอย่างมีสมาธิ ได้ฟังอย่างลึกซึ้งและเข้าใจตลอดการฟัง โดยระดมการฟังแบ่งได้เป็น 3 ระดับดังนี้

การฟังระดับที่ 1: ฟังเพื่อยกย่องคำความหมายและการตีความ

การฟังระดับที่ 2: ฟังลึกถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พูด

การฟังระดับที่ 3: ฟังให้ได้ยินถึงเจตนาของผู้พูด

กิจกรรมเริ่มการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้ามาสู่การทำกิจกรรม โดยเริ่มจากการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนอิริยาบถ โดยการให้เดินภายใต้สถานการณ์ต่างๆ อาจมีการเดินช้าๆ ค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป หรือการเดินที่เร่งรีบเพราะมีภาระที่เร่งรีบ มีการหยุดบ้างในบางครั้งเพื่อให้เกิดการคิด ใคร่ครวญถึงบุคคลที่อยู่รอบข้างตัวเรา สังเกตและเดินไปยังผู้อื่น จากนั้นโดยการจับคู่ทำกิจกรรมพูดคุยเกี่ยวกับชีวิตในวัยเด็ก สิ่งที่น่าสนใจ ความทรงจำในวัยเด็ก ซึ่งต้องสังเกตว่าผู้ฟังมีความสนใจมากน้อยเพียงใด ไม่พูดแทรกในขณะที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่ และทำการสลับหน้าที่ในการพูดและรับฟัง การพูดคุยกันเช่นนี้จะใช้ทฤษฎีไขขาว-ไขแดง (เราจะนำพาตัวเองสู่พื้นที่การเรียนรู้ใหม่ได้อย่างไร?)

จากนั้นก็เพิ่มจำนวนสมาชิกจาก 2 คน เป็น 4 คน โดยมีกติกาเล็กๆ ที่กำหนดว่า ผู้ที่จะพูด จะต้องถือดินสอซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนที่จะสามารถพูดได้ คนที่ไม่ได้ถือดินสอจะมีหน้าที่เป็นผู้ฟังเพียงอย่างเดียว สังเกตว่ามีการถือดินสอหรือไม่เมื่อต้องการจะพูด

ในกิจกรรมต่อไปเป็นเกมส่ดอกไม้ จะมีรูปแบบคล้ายคลึงกับการใช้ดินสอเป็นตัวแทนในการพูด แต่จะแตกต่างกันตรงที่มีการหมุนเวียนผู้พูด เมื่อสมาชิกครบ 4 คนแล้วจะนั่งลงแล้วทำเหมือนกับการใช้ดินสอ คือการพูดคุยกันโดยที่มีคนพูดเพียงหนึ่งคนแล้วคนที่เหลือจะเป็นผู้รับฟัง เมื่อผู้พูดคนแรกพูดจบ คนถัดไปจึงจะสามารถพูดขึ้นได้ สลับกันไปมาจนกระทั่งครบทุกคน ในขณะทำกิจกรรมนี้ให้รับรู้ความรู้สึก สีหน้า ท่าทาง อารมณ์ เจตนา ถ้อยคำที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมาย เรื่องราวใหม่ ๆ ใดบ้างที่กระทบกับอารมณ์ของผู้ฟัง หรือว่าเป็นเรื่องที่คุ้นเคยมาก่อน

จากกิจกรรมฝึกการฟัง “การเล่าเรื่องในวัยเด็ก” ทำให้ตระหนักได้ว่า เวลาที่คนเราอยู่ในชุมชนให้คิดเปรียบเสมือนกับอยู่ในครอบครัว ว่าได้ฟังที่ถูกพูดบ้างหรือไม่ พูดแทรกขึ้นก่อนที่คนอื่นพูดจบหรือไม่ อยากให้พูดให้จบเร็ว ๆ หรือไม่ มีลักษณะการฟังเป็นแบบไหน

กิจกรรมที่ 2 ผู้นำสืบทอด

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบถึงลักษณะอุปนิสัยของการทำงานของผู้นำ การอยู่ร่วมกันอย่างไรให้มีความสุขกับการทำงานที่มีผู้นำแบบต่างๆ วิทยากรได้สรุปการจัดประเภทของผู้นำตามทิศทั้งสี่ดังนี้

ทิศเหนือ (เปรียบเสมือนกระต๊อ, ฐานกายและธาตุไฟ)

เป็นคนที่ตรงไปตรงมา จริงใจ รักความยุติธรรม กล้าเผชิญหน้า มุ่งมั่น ถ้าไม่ถูกต้องจะพูดออกมาทันที คิดอะไรเร็ว เป็นรูปเป็นร่าง ชอบลงมือปฏิบัติ ดูแลคนอื่นแบบปกป้อง รักพวกพ้อง มุ่งความสำเร็จ จริงจังจนเครียดเนื่องจากทำงานมากเกินไป ไม่มีเวลาในการพักผ่อน

ทิสได้ (เปรียบเสมือนหนู, ฐานใจและธาตุน้ำ)

เป็นคนที่ตรงข้ามกับทิสเหนือ มีความประนีประนอม รักชาน้ำใจคนอื่น ดูแลความรู้สึกคนอื่น หลีกเลียง/ไม่ชอบความขัดแย้ง มุ่งคนมากกว่างาน ช่างเอาอกเอาใจ โอนอ่อนผ่อนตาม ปฏิเสธไม่เป็น

ทิสตะวันออก (เปรียบเสมือนอินทรี, ฐานคิดของสมองซีกขวา)

เป็นคนที่มองภาพในมุมกว้าง, ภาพรวม (มองการณ์ไกล) คิดเร็ว เบื่อง่าย รักอิสระ ยึดหยุ่น ชอบสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เข้าโปรเจกต์ คิดนอกกรอบ ไม่ค่อยลงมือปฏิบัติได้แต่พูด ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่ชอบอยู่นิ่งกับที่

ทิสตะวันตก (เปรียบเสมือนหมี, ฐานคิดของสมองซีกซ้าย)

เป็นคนละเอียด รอบคอบ มีการวางแผนล่วงหน้า เป็นเหตุเป็นผล สุขุม ทำงานเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง มีพื้นที่หรือโลกส่วนตัว/เก็บตัว ไม่ชอบพบปะผู้คน เกิดภาวะซึมเศร้าได้ง่าย อยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้นาน (มีสมาธิเป็นเรื่องๆ) ชอบค้นคว้าหาข้อมูลก่อนจึงจะทำงานได้

จากนั้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าประจำกลุ่มตามลักษณะที่ตนเองเป็นตามทิสต่าง ๆ แล้วคุยกันถึงสาเหตุที่คิดว่าตนเองจัดเป็นคนกลุ่มนี้ ซึ่งใช้กติกาในการพูดเหมือนกิจกรรมข้างต้น คือ มีดินสอเป็นตัวแทนในการพูด เมื่อพูดคุยกันจนครบทั้งหมดในกลุ่มก็ทำการจัดกลุ่มใหม่ โดยการนับเลข 1-11 จัดกลุ่มใหม่ตามตัวเลขที่ตนเองนับ ซึ่งจะทำให้ผู้นำในแต่ละทิส ที่มีบทบาท บุคลิกแตกต่างกันมาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้อย่างไรในความแตกต่างที่เกิดขึ้น ใช้กฎกติกาเดิมคือการใช้ “ดินสอ” โดยการแสดงความคิดเห็นของตนเอง

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมอ่างปลา

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีโอกาสนำเสนอความรู้ ความรู้สึกที่ได้เข้ามาทำกิจกรรม เป็นการเปิดสัมผัสการรับรู้ เปิดรับสัมผัสจากสิ่งแวดล้อมโดยใช้ความรู้สึก จากนั้นกระบวนการ (วิทยากร) ก็เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมบรรยายความรู้สึกที่ได้เข้ามาทำกิจกรรมนี้ โดยให้นั่งล้อมกันเป็นวงกลมซ้อนกันและบรรยายความรู้สึกสรุปได้ดังนี้ รู้สึกอึดอัดในช่วงแรก แปลกไม่เคยพบเจอ บรรยายภาษาชวนให้พักผ่อนอีกทั้งมีเพลงเบาๆ เปิดคลอ ส่วนข้อดีของการกิจกรรมนี้คือ การได้พบเพื่อนใหม่จากชุมชนอื่น การรับฟังผู้อื่นทำให้เกิดทักษะในการฟัง ซึ่งวิทยากรได้สรุปสุนทรียสนทนาที่ใช้ในวัยต่างๆ แบ่งเป็น 4 ช่วงวัย ได้แก่

วัยเด็ก มีความสุภาพเกรงใจเมื่อพบเจอกันในครั้งแรกๆ ถ้ามีการฟังที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาได้มาก

วัยรุ่น กล้าที่จะพูดความจริง เมื่อเห็นว่าผู้รับฟังตั้งใจที่จะฟัง บางครั้งการพูดความจริงก็อาจล้มได้ ทำให้ต้องถอยกลับไปสู่วัยเด็กอีก คือมีความสุภาพเกรงใจเกิดขึ้น

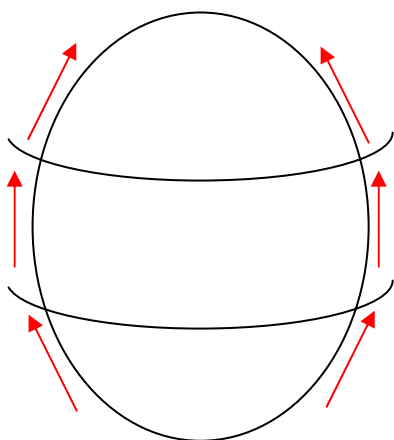
วัยผู้ใหญ่ มักพูดความจริง ละเอียดยรอบคอบสูง เอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความคิดใหม่ๆ เกิดขึ้น

นักปราชญ์ มองเห็นความแตกต่างและก่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมา

กิจกรรมที่ 4 ทฤษฎีไข่ไดโนเสาร์

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมทราบเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆที่ใช้ในการอธิบายการรับรู้และการเรียนรู้ของคน ซึ่งแนวคิดที่อธิบายมีดังนี้: ทฤษฎีไข่ไดโนเสาร์, ทฤษฎีตัวยู, คลื่นสมอง (จิตตานุภาพ), ปัญญาสามฐาน

ทฤษฎีไข่ไดโนเสาร์

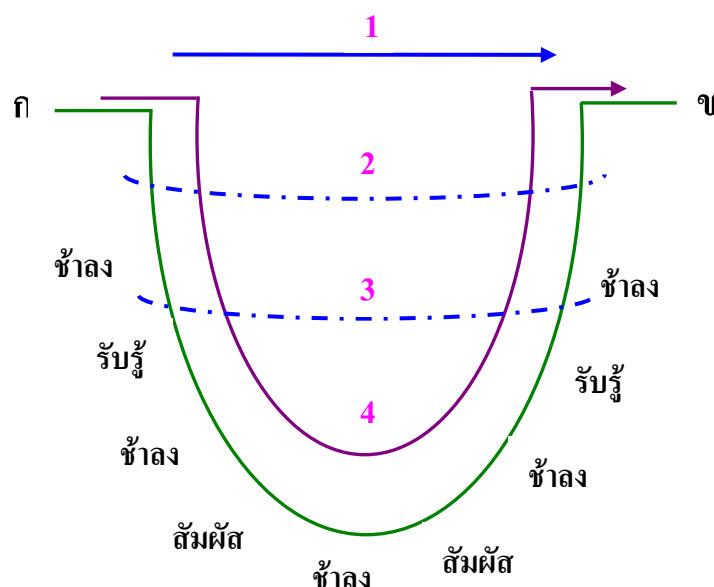

1. **ชั้นบนสุด** - ความคิด “ทฤษฎี ดารา” องค์ความรู้ทั้งหลาย งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการทัศน์ใหม่ๆ
2. **ตรงกลาง** - เรื่องเล่า ปัญหา ปฏิบัติ “ประสบการณ์ตรง” ในส่วนนี้มีน้ำหนักและความสำคัญ
3. **ชั้นล่างสุด** - ตัวตนหรือโลกภายในของเรา

ดังนั้นความหมายของจิตวิวัฒน์ หมายถึง จิตเดิมของคนเราที่ใส บริสุทธิ์ตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อหล่อหลอมจิตของคนในชุมชน สังคมหรือบ้านกลายเป็นจิตที่ใหญ่ทำให้ไม่สามารถแสดงบุคลิกได้ในบางทิศ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น บางทิศอาจหายไป เช่นเดียวกันกับในวัยเด็กที่มักพบว่ามีความเป็นผู้นำทั้งสี่ทิศ แต่เมื่อเติบโตขึ้นลักษณะที่มีอยู่ในบางทิศก็จะหายไป

ทฤษฎีตัวยู

เป็นหลักการที่คิดค้นขึ้นโดยชาวอเมริกัน ชื่อ Otto Scharmer ซึ่งแบ่งได้ 2 แบบ ดังนี้

จากภาพด้านบนแสดงให้เห็นว่าจุดเริ่มต้นอยู่ที่ ก เมื่อพบเจอใครก็จะวิ่งเข้าไปหาตรงจุด ข

แบบที่ 1 มุ่งหาคำตอบ/ด่วนตัดสินใจ สรุปเองทั้งหมด เกิดจากความรู้ที่มีอยู่แล้วจากนั้นก็สรุปตามแนวคิดของตนเอง ไม่ควรนำไปใช้ในครอบครัว

แบบที่ 2 เปิดสัมผัสรับรู้อย่างละเอียด ค่อยๆ เป็น ค่อยๆ ไป ไม่รีบร้อน (ช้าๆ) เพื่อให้ผู้พูด-ผู้ฟังได้เปิดสัมผัสรับรู้ซึ่งกันและกัน สามารถแบ่งย่อยได้อีก 4 แบบ

- I in “me” (อยู่กับตัวเอง) คิดอยู่กับเรื่องของตัวเอง ไม่ฟังเสียงคนรอบข้าง
- I in “it” เปิดรับเรื่องราวจากภายนอกบ้าง ฟังบ้าง/เห็นเรื่องราวนอกตัว
- I in “you” เปิดรับรู้สัมผัสโดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา รับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึกเหมือนเป็นผู้พูดเอง
- I in “now” อยู่กับปัจจุบันทั้งหมด ทุกระดับไม่มีการแบ่งแยก ตั้งแต่ตัวเอง คนรอบข้างและสภาพแวดล้อม

แนวคิด “คลื่นสมอง (จิตตื่นรู้)”

แนวคิดนี้อาศัยหลักการที่ว่าสมองของคนเรามีคลื่นที่มีความถี่หลายชนิด คลื่นที่แสดงออกมาจะมีผลต่อการทำงานที่แตกต่างกันดังนี้

1. เบต้า มีความถี่อยู่ในช่วง 4-40 รอบ/วินาที (Hz) เป็นคลื่นที่เร่งรีบ รวดเร็ว บิบบิ้น เกิดในขณะทำกิจกรรมที่เร่งรีบ เครียดหรือโกรธ
2. อัลฟา มีความถี่อยู่ในช่วง 7- 14 รอบ/วินาที (Hz) เป็นคลื่นที่ผ่อนคลาย ประตูลสัมผัสเกิดการรับรู้ เมื่อหัวใจเปิดออกก็จะรับฟังคนอื่นได้

3. เทตา มีความถี่อยู่ในช่วง 4-7 รอบ/วินาที (Hz) เป็นคลื่นที่มาจากจิตใต้สำนึก (subconscious) ตัวตน โลกภายใน

4. เดลตา มีความถี่อยู่ในช่วง 0-4 รอบ/วินาที (Hz) จิตจักรวาล เป็นมหาสมุทรแห่งปัญญา จิตไร้สำนึก (unconscious) เป็นปัญญาที่มีอยู่ในตัวเรา เมื่อสงบ ปัญญาก็จะเกิดขึ้น

แนวคิด “โหมดชีวิต”

สิ่งมีชีวิตทุกชนิดตั้งแต่สิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว จนกระทั่งมีหลายล้านเซลล์ มีโหมดของชีวิตเหมือนกันซึ่งแบ่งได้เป็น 2 โหมด คือ

โหมดปกติ	โหมดปกป้อง
• เจริญเติบโต • ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ • พืชพันธุ์และความสดชื่น • เรียนรู้/สื่อสารได้ดี	• หยุดการเจริญเติบโต • ภูมิคุ้มกันบกพร่อง/หยุดการซ่อมแซม • ขาดแรงบันดาลใจ พลังชีวิต ไม่เรียน หยุดการเรียนรู้ ไม่ฟัง “รู้แล้ว”

Resource: www.Brucelipton.com

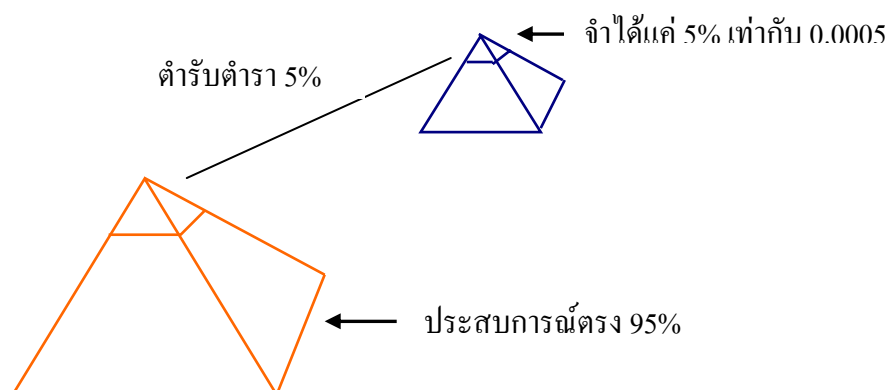
แนวคิด “ปัญญาสามฐาน” สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สมองชั้นต้น อายุ 0-7 ปี พัฒนากายเพื่อให้เกิดการอยู่รอด เปรียบได้กับสัตว์เลื้อยคลาน ซึ่งการแสดงออกเป็นลักษณะ ความมุ่งมั่น กล้าเผชิญ หรือ กลัว ฝอ แหะ เป็นต้น

2. สมองชั้นกลาง อายุ 7-14 ปี พัฒนารูปร่างเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยพัฒนาด้าน อารมณ์ ความรู้สึก เปรียบได้กับสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม การแสดงออกเป็นลักษณะของ การขอบคุณ ชื่นชม อภัย มีความรักพร้อมที่จะให้ หรือมีความโกรธเกลียด ร้องอารมณ์ด้านลบ เป็นต้น

3. สมองส่วนหน้า อายุ 14-21 ปี พัฒนารูปร่างความคิดเพื่อให้อยู่อย่างมีความหมาย เปรียบได้กับมนุษย์ ซึ่งการแสดงออกเป็นลักษณะของความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ มีความยืดหยุ่น ใฝ่หาความรู้

สรุปว่าคนเราเรียนรู้มาจากการประสบการณ์ตรง แต่เรียนรู้และจำมาจากคำรามีเพียงแค่ 0.0005 ของทั้งหมดในชีวิต ดังแสดงในภาพด้านล่าง

กิจกรรมที่ 5 การสนทนากับเสียงภายในตน

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ว่าบุคคลจะกระทำสิ่งต่าง ๆ นั้น บุคคลนั้นๆ จะต้องคิดวิเคราะห์อย่างรอบคอบจากภายในก่อนที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ซึ่งวิทยากรได้สรุปว่า ดร.สโตน นักจิตวิทยาได้กล่าวเกี่ยวกับ “เสียงภายในตัว” ไว้ว่า คนเราทุกคนเกิดมาพร้อมกับศักยภาพที่มีอยู่ในตัว เปรียบเหมือนกับไฟ 1 สำหรับซึ่งมี 52 ใบ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ยังเป็นทารก พอร้องก็เหมือนเป็นการทิ้งไฟออก 1 ใบ เมื่อโตขึ้นก็ต้องรู้จักขยับเพื่อเอาตัวรอดได้ก็เป็นการทิ้งไฟไปอีก 1-2 ใบ ถ้าเป็นผู้หญิงก็ต้องเก็บความรู้สึก ทำตัวให้เรียบร้อย พอถึงวัยที่ต้องเข้าเรียนก็ต้องปฏิบัติตามกฎที่ได้ตั้งไว้ ห้ามทำโน่นทำนี่ ทำให้ความเป็นตัวตนที่แท้จริงนั้นหายไป อิทธิพลที่ส่งผลต่อความรู้สึกและการกระทำมาจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียนหรือสิ่งแวดล้อม บางคนไม่เหลือไฟให้ทิ้งอีกเลย บางคนก็เหลืออยู่บ้าง ทั้งนี้ขึ้นกับแต่ละบุคคลที่จะเลือกตามความเป็นตัวตนของตนเอง

ส่วนที่ 2 สรุปประเมินผลการจัดอบรมของผู้เข้ารับการอบรม

2.1. สรุปของผู้เข้ารับการอบรมที่ให้แสดงออกถึงความรู้สึก/ความประทับใจที่ได้รับ ดังนี้ ได้รู้จักเพื่อนใหม่ๆ แม้ว่าจะมาจากต่างถิ่นกัน เมื่อมาอยู่ร่วมกันก็เปรียบเสมือนเป็นพี่น้องกัน เป็นมิตรภาพที่หยิบยื่นให้แก่กัน ด้วยใจที่ปรารถนาดี, มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน, รู้สึกสบายใจ ไม่อึดอัด ผ่อนคลาย สงบนิ่ง มีสมาธิมากขึ้น, ได้รับความรู้ใหม่ๆ ในชีวิต, มีความเป็นกันเองทั้งผู้เข้าร่วมอบรมและกระบวนการ (วิทยากร), ทำให้มีโอกาสได้มองย้อนกลับไปในเรื่องที่เคยทำในอดีตและมองต่อไปว่าอนาคตควรทำอย่างไร, มองโลกในแง่ดี, รู้จักรับฟังเหตุผลของผู้อื่น, ปรับตัวออกไปในทางที่ดีอย่างมีสติ, สุขทั้งทางกายและใจ, ได้รู้ทั้งการเป็นผู้ให้และผู้รับ ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน, ความรักที่เกิดจากใจจริง จะช่วยให้การทำงานบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้, ทำให้รู้ว่าเวลาเป็นสิ่งที่มีความค่ามากที่สุดอย่างหนึ่ง, และทำให้รับรู้ความต้องการ/ความคิดของผู้อื่น

เพชรเม็ดงามที่เกิดขึ้นในตัวผู้เข้ารับการอบรมมีดังนี้ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน, รับรู้ถึงมิตรภาพที่ทุกคนได้มอบให้แก่กัน, ทำให้มีความพยายามที่จะทำงานหรือกำลังใจในการต่อสู้เพื่อความสำเร็จในชีวิต, รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตนเอง, การรับฟังความคิดของผู้อื่น ฟังอย่างมีเหตุผล และไม่พูดแทรกกระหว่างที่ผู้อื่นกำลังพูด สรุปโดยรวมคือ การเป็นผู้ฟังที่ดี, ถ้านิ่งถึงความรู้สึกที่แท้จริงของผู้อื่น, ความรู้ที่ได้รับจากกระบวนการ (วิทยากร) ไปใช้ในครอบครัว/ชุมชน, ได้รู้คุณค่าของตนเอง ลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี, การช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ ไม่ว่าจะด้านความรัก ความสามัคคี ความมีน้ำใจซึ่งกันและกัน, การปรับปรุงตนเองเพื่อเผชิญหน้ากับอุปสรรค, เข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นและหาทางแก้ไข, เปลี่ยนแปลงตนเองก่อนที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตของผู้อื่น, กล้าที่จะแสดงออก, ปรับเปลี่ยนแนวคิด/ข้อคิดที่จะนำไปใช้ในชีวิตของตนเอง ครอบครัว ตลอดจนชุมชน

2.2. สรุปประเมินระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนี้ จากผู้เข้าร่วมอบรมที่ทำแบบประเมินจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 77.58 สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาความรู้/เจตคติ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22 ; มากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 76 และ 2 ตามลำดับ
2. การพัฒนาทักษะ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9; มากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 89 และ 2 ตามลำดับ
3. การนำไปประยุกต์ใช้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33; มาก คิดเป็นร้อยละ 56; น้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 9 และ 2 ตามลำดับ
4. การตอบสนองความต้องการและคาดหวัง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11; มาก คิดเป็นร้อยละ 71; น้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13 และ 5 ตามลำดับ
5. สถานที่ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58 และ มากคิดเป็นร้อยละ 42
6. วิทยากร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51; มาก คิดเป็นร้อยละ 42; ระดับความพึงพอใจน้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 5 และ 2 ตามลำดับ
7. สื่อทัศนูปกรณ์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22; มาก คิดเป็นร้อยละ 60; น้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 13 และ 5 ตามลำดับ
8. อาหาร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42 ; มากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 56 และ 2 ตามลำดับ
9. ประชาสัมพันธ์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22; มาก คิดเป็นร้อยละ 49; น้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 27 และ 2 ตามลำดับ
10. ระยะเวลา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20; มาก คิดเป็นร้อยละ 47; น้อย คิดเป็นร้อยละ 27 ; ต้องปรับปรุง และไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 4 และ 2 ตามลำดับ
11. เอกสาร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7; มาก คิดเป็นร้อยละ 49; น้อย และต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 42 และ 2 ตามลำดับ

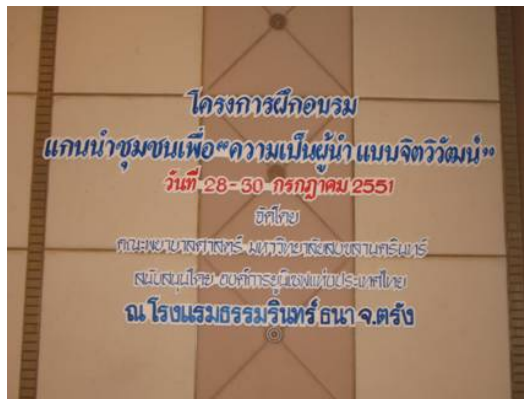
สรุปโดยรวมแล้วระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรม ความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24; มาก คิดเป็นร้อยละ 56; น้อย และต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 7 และ 13 ตามลำดับ

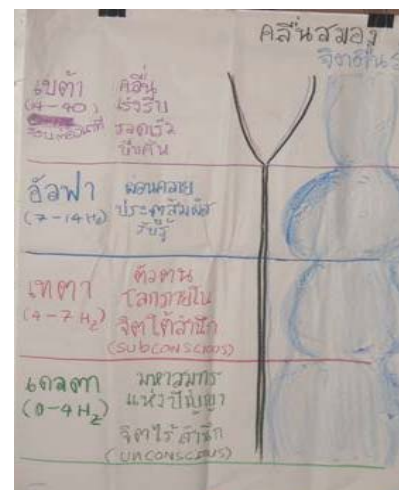
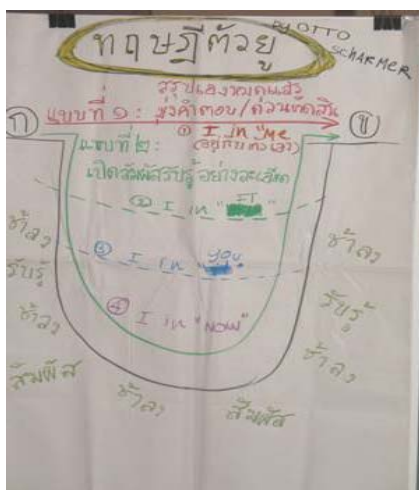
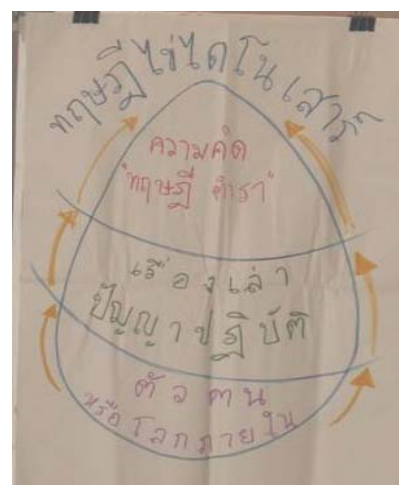
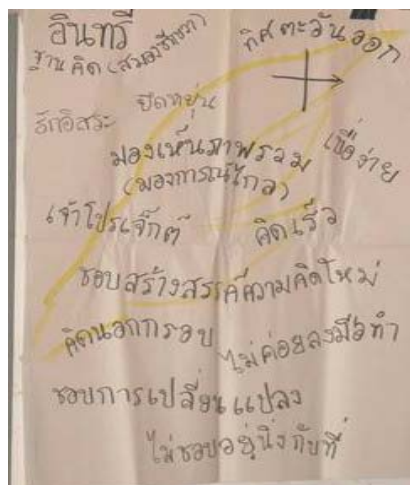
ข้อเสนอแนะอื่นๆ: อยากให้เพิ่มระยะเวลาในการอบรม/ระยะเวลามากเกินไป, การประชาสัมพันธ์ยังไม่ชัดเจน ควรจัดทำเป็นซีดีหรือสื่ออื่นๆ ที่เข้าใจได้ง่าย, จัดกิจกรรมกลุ่มในเชิงสาธิต เพื่อสามารถนำกลับไปประยุกต์ใช้ในชุมชนได้, อยากให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้แสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับโครงการที่ตนเองจะกลับไปปฏิบัติในชุมชน, ควรจัดอบรมในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของ

จังหวัดในแถบทะเลอันดามัน เพื่อความสะดวกในการเดินทาง, หนังสือแจ้งไปยังอบต./เทศบาล ตำบลควรมีข้อมูลที่ครบถ้วนเช่น กำหนดการ และควรแจ้งล่วงหน้าไม่กระชั้นชิดเกินไป, อาหารที่ จัดระหว่างการอบรมควรถูกต้องตามหลักศาสนา, ควรมีการจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับอบรม, จัดให้มี กิจกรรมที่ปฏิบัตินอกพื้นที่ในช่วงเวลาหนึ่งของวัน, ควรเลิกรอบรมให้ตรงเวลา, และควรจัดกิจกรรม ในชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายในการทำงาน

ส่วนที่ 4 ภาพกิจกรรมการอบรมครั้งที่ 1

รูปกิจกรรมการอบรมความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 1

สรุปการฝึกอบรมแกนนำชุมชน “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 2

การอบรมความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 2 เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องจากการอบรมครั้งที่ 1 โดยกระบวนกร (วิทยากร) ชุติเดชจากสถาบันขวัญเมือง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้สะท้อนการนำการเรียนรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ที่ได้นำไปปฏิบัติด้วยการฟังที่ดีและมีสตินั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเอง และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในทีมงานอย่างไร และจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อให้สามารถนำไปดำเนินโครงการที่เหลือให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้ การอบรมจัดระหว่างวันที่ 19-20 กันยายน 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง ผู้เข้าร่วมการอบรมเป็นตัวแทนแกนนำชุมชนจาก 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 54 คน

การจัดสถานที่และบรรยากาศในการอบรมที่สงบเงียบ เปิดไฟสลัวๆ มีเสียงดนตรีเบาๆเปิดเป็นช่วงๆเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีสมาธิในการฟัง ผ่อนคลายและสามารถเพ่งมองภายในตัวเอง ฟ้นห้องประชุมปูด้วยผ้าสีขาวทั้งห้อง ไม่มีโต๊ะเก้าอี้ การประชุมจะนั่งล้อมกันเป็นวงกลมกับพื้นเป็นกลุ่มใหญ่ หรือแบ่งเป็นกลุ่มเล็กๆจำนวน 2-8 คนขึ้นกับกิจกรรมที่ทำ บางกิจกรรมเป็นการเดินรอบๆห้องประชุม หรือนอนเพื่อปรับฐานการเรียนรู้ให้เข้ามาสู่การอบรม นอกจากนี้มีการกำหนดกฎระเบียบในการทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น ใครที่อยากพูดต้องจับดินสอและเมื่อหยุดพูดก็วางดินสอลง หรือการใช้ระฆังเป็นสัญญาณในการดำเนินหรือหยุดกิจกรรมต่างๆ

ส่วนที่ 1 เนื้อหาการจัดอบรม

กิจกรรมที่ 1 สะท้อนเรื่องราวการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

กระบวนกรเริ่มให้ผู้เข้าร่วมอบรมแต่ละคนได้เริ่มพูดคุย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เล่าเรื่องราวสิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเองให้ผู้เข้าร่วมอบรมท่านอื่นๆ ทราบรวมถึงวิธีการแก้ปัญหา ความภาคภูมิใจของตนเอง ตลอดจนบอกเล่าถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้ สรุปสิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเองดังนี้

- การพูดต้องพูดด้วยความจริงใจ ถ้าจะพูดให้เยอะ ต้องพูดจากเหตุการณ์ความเป็นจริง เพราะเราจะพูดได้ถูกต้อง ไม่ติดขัด การพูดเรื่องจริงเป็นการพูดที่ง่าย การพูดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการพูดเมื่อพูดออกไปแล้ว มีผลแน่นอน

- การฟัง ฟังแบบมีสมาธิ ฟังเรื่องเพื่อจับใจความ ซึ่งเพื่อนพูดออกมาจากความรู้สึก เมื่อเราตั้งใจฟัง เพื่อนก็รู้สึกดี ไม่เสียสมาธิ และสามารถพูดให้เป็นเรื่องเป็นราวไปเรื่อยๆ จนจบ

- การฟังเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับสังคมทุกวันนี้ เพราะสังคมยุคปัจจุบันมีแต่คนพูด แต่ไม่มีคนรับฟัง การฟังทำให้ฟังชงได้ว่าถูกหรือผิด เพราะจะคิดอย่างมีเหตุผล ฟังเพื่อให้ได้สาระ ฟังอย่างมีเหตุผล

- การอบรม ทำให้เป็นผู้ฟังที่ดี พูดช้าลง คิดก่อนพูด และมีความสุข ทำให้สามารถนำไปใช้กับครอบครัวได้ดี

จากนั้นกระบวนการได้เชิญให้ผู้เข้าร่วมอบรม “ค้นหาเสียงของตนเอง เสียงของรากเหง้า เสียงของภูมิปัญญาของเรา ให้ผู้เข้าร่วมอบรมผ่อนคลายและคิดถึงหัวงของความสุข ผลักตัวเองออกจากพื้นที่แห่งความเคยชิน มาอยู่พื้นที่ใหม่ เราจะค้นหาเสียงจริงๆ ของเราได้อย่างไร” โดยสรุปของการอบรม เป็นการฝึกให้ผู้เข้าร่วมอบรม รู้จักคิด รู้จักตนเอง กล้าแสดงออกถึงความคิดและอารมณ์อย่างเปิดเผยและจริงใจ ฝึกการเป็นผู้พูดและเป็นผู้ฟังที่ดี ให้มีการสื่อสารพูดคุยอย่างจริงใจ จากใจถึงใจและไว้วางใจกันจริงๆ

กิจกรรมที่ 2 “ไขปริศนาทะเลลึก”

กระบวนการให้ผู้เข้าร่วมอบรมนั่งเป็นวงกลม และให้ผู้เข้าร่วมอบรมอมมานั่งเป็นวงกลมชั้นใน (ในอ่างปลา) ประมาณ 7-8 คนและกระบวนการนั่งด้วย 3 คน และให้ผู้เข้าร่วมอบรมที่นั่งด้านในของวงกลมพูดความในใจว่า “ไขปริศนาทะเลลึก” คืออะไร มาจากไหน สรุปได้ดังนี้

การอบรมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเอง มีจิตสงบขึ้น เป็นคนฟังที่ดี ฟังคนอื่นมากขึ้น ใจเย็นขึ้น เข้าใจคนอื่นมากขึ้น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และผู้นำที่ดี ทุกครั้งที่มมีปัญหาจะไม่วังหนี การทำจิตใจให้สงบก็จะสามารถคิดช่วยชุมชนได้ เป็นคนกล้าแสดงออก กล้าพูดความจริง กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ได้โอกาสจากผู้ใหญ่ให้พูดในสิ่งที่ต้องการ กระบวนการสรุปว่าการพูด-ฟัง มี 4 ระดับ คือ

1. วัยเด็ก มีลักษณะสุภาพ เกรงใจ แต่พูดความจริงไม่หมด ไม่ได้พัฒนาอะไรในการทำงานกลุ่มร่วมกัน
2. วัยรุ่น พูดความจริงทั้งหมด ถ้าฟังไม่ดีก็อาจเกิดการกระทบกระทั่งจนกลายเป็นเรื่องทะเลาะกัน เห็นเป็นตรงข้ามทั้งหมด แบบบ้านใครบ้านมัน พอเกิดการปะทะกันก็ถอยกลับเข้าสู่วัยเด็ก
3. ผู้ใหญ่ ถ้าพูดแล้วสามารถประนีประนอมกัน รักษาหน้าใจซึ่งกันและกัน งานก็จะสามารถดำเนินการต่อไปได้
4. ถ้ารู้จักฝึกทักษะในการฟัง ก็จะกลายเป็นผู้ฟังที่ดีหรือเขียนในการฟังได้

กิจกรรมที่ 3 การสะท้อนคิดการเรียนรู้ในกิจกรรมที่จัดในช่วงเช้า

กระบวนการจัดกิจกรรมที่เป็นการสะท้อนคิดการเรียนรู้ในตอนเช้าที่ผ่านมาโดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมเดินไปรอบๆ ห้องเรื่อยๆ เดินอย่างเร็วบ้าง ช้าบ้าง เหมือนกับการขึ้นรถเมล์จนกระทั่งหยุดเมื่อได้ยินเสียงระฆัง แล้วถามตัวเองว่ารู้สึกเหนื่อยไหมและคิดว่าจะขึ้นรถเมล์สายไหนกลับบ้าน จากนั้นก็เปิดเพลงที่มีเสียงนกประกอบพร้อมกับจับกลุ่มที่ทำโครงการร่วมกันนั่งเป็นวงกลม และพอได้ยินเสียงระฆังดังให้กลับเข้าสู่วง แล้วลองสังเกตความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้น ถ้าเราเร่งรีบเกินไป เราจะไม่สังเกตเห็นอะไรบางอย่าง แต่ถ้าเราไม่เร่งรีบรู้จักสังเกต เราจะนึกถึงสิ่งดี ที่มีค่ากับจิตใจที่ผ่านเข้ามาในชีวิต สิ่งที่ได้เรียนรู้ในช่วงเช้าให้ระลึกถึงตนเอง นึกถึงคุณค่าในใจของเรา เมื่อเราคุยกันจะสามารถคำดังลงไปทะเลลึก (วงสนทนา) ได้อย่างไร เมื่อได้

ยินเสียงระฆังให้รับฟังเพื่อนว่าจะถ่ายทอดสิ่งใดออกมาให้ได้รับฟัง เริ่มกระบวนการสนทนาและรับฟัง จากนั้นเมื่อได้ยินเสียงระฆังครั้งที่ 1 ให้กลับเข้ารับรู้ในตัวเองอีกครั้ง เพื่อนำไปใช้ในชุมชนของเรา ปรับตามสภาพของการฟัง

กิจกรรมที่ 4 การสื่อสารอย่างกรุณา

กิจกรรมการสื่อสารอย่างกรุณา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าอบรมได้สะท้อนความในใจของตนให้เพื่อนที่ทำงานในทีมเดียวกันว่าถึงความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างไร และอยากให้เพื่อนเป็นคนอย่างไรมากกว่าที่เห็น และให้เพื่อนได้รับรู้ถึงความปรารถนาที่เราอยากให้เขาเป็นหรือเติบโตออกมาอย่างไร โดยให้ผู้เข้าอบรมจับกลุ่มกันประมาณ 3-4 คนเมื่อใครพร้อมก็ให้หันหลังให้กับเพื่อนในกลุ่ม เพื่อนคนที่เหลือในวงจะสะท้อนความคิดที่อยากให้เพื่อนคนนั้นเป็นเกิดสิ่งดีๆ ในชีวิต (เป็นการสื่อสารอย่างกรุณา) โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมคนละ 5 นาที

กิจกรรมที่ 5 พิธีกรรมปิดการอบรม

ทีมกระบวนการได้ให้ผู้เข้าร่วมอบรมยืนเป็นวงกลมชิดกัน เพื่อที่จะทำพิธีกรรมปิดการอบรม และเกิดเป็นความทรงจำที่ดีสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม โดยให้ผู้เข้าอบรมวางภาระต่างๆ ลงชั่วคราว วางความรู้สึกต่างๆ ให้ฟังเสียงหัวใจของตัวเองว่าต้องการจะพูดอะไร กับใคร ก็ให้เดินไปหาคนนั้น และพูดในสิ่งที่ตัวเองอยากบอกอยากพูดเพื่อเป็นการส่งท้ายและปิดการอบรม

ส่วนที่ 2 สรุปประเมินผลการจัดอบรมของผู้เข้ารับการอบรม

ผลการประเมินระดับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนี้ จากผู้เข้าร่วมอบรมที่ทำแบบประเมินจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาความรู้/เจตคติ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45 และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55
2. การพัฒนาทักษะ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38; มากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 57 และ 5 ตามลำดับ
3. การนำไปประยุกต์ใช้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48; มากและน้อย คิดเป็นร้อยละ 48 และ 4 ตามลำดับ
4. การตอบสนองความต้องการและคาดหวัง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23 และมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7
5. สถานที่ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64 และ มากคิดเป็นร้อยละ 36
6. วิทยากร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67; มากและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 31 และ 2 ตามลำดับ
7. โสตทัศนูปกรณ์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33; มาก คิดเป็นร้อยละ 48; น้อยและไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 12 และ 7 ตามลำดับ

8. อาหาร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48 ; มาก คิดเป็นร้อยละ 45; น้อย และต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 2 และ 5 ตามลำดับ
9. ประชาสัมพันธ์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45; มาก คิดเป็นร้อยละ 45; น้อยและต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 8 และ 2 ตามลำดับ
10. ระยะเวลา ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19; มาก คิดเป็นร้อยละ 48; น้อย และต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 26 และ 7 ตามลำดับ
11. เอกสาร ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26; มาก คิดเป็นร้อยละ 46; น้อย คิดเป็นร้อยละ 21; ต้องปรับปรุงและไม่แสดงความเห็น คิดเป็นร้อยละ 2 และ 5 ตามลำดับ

สรุปโดยรวมแล้วระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรม ความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 2 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52; มากและไม่แสดงความเห็น คิดเป็นร้อยละ 29 และ 19 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ อยากให้มีการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้อีก, ควรให้มีการแนะนำตัวเอง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมฯ ครั้งแรก ได้ปรับตัวได้ทัน

ส่วนที่ 3 ภาพกิจกรรมการอบรมความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 2

บทที่ 4

สรุปการประชุม DLA ครั้งที่ 1 จังหวัดพังงา

การจัดประชุมระดับจังหวัดนี้ เป็นการจัดการโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา เป็นการประชุมรวม ๖ จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์: 1) เพื่อนำเสนอผลสรุปจากการวิจัย ๒ เรื่องคือ เรื่องศักยภาพของอปท. และเรื่องพฤติกรรมการเล่นของเด็กของครอบครัวและชุมชน, 2) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของอปท. ในเรื่องส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน, และ 3) เพื่อสนับสนุนให้ อปท. มีการวางแผนแบบบูรณาการในด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและครอบครัว จัดประชุมในวันที่ 21-22 กรกฎาคม 2551 ณ โรงแรมพังงา เบย์ รีสอร์ท จังหวัดพังงา ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นต้น สรุปการประชุมดังนี้

ส่วนที่ 1 สรุปเนื้อหาการประชุมจากวิทยากรบรรยาย

เรื่องที่ 1: การส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชนที่เหมาะสม โดย ผอ. ธนา ยันตรโกวิท ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จากอดีตเป็นต้นมา การทำงานเกี่ยวกับเด็กไม่ว่าจะด้านใดนั้น องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะเป็นผู้ดำเนินการเพียงหน่วยงานเดียว เปรียบเสมือนแยกกันทำเป็นส่วน ๆ แต่ตามความเป็นจริงแล้วนั้นการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการจะก่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าความเข้าใจในครอบครัวก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่อข้อมูลซึ่งเข้าถึงพฤติกรรมของเด็กได้ง่ายและรวดเร็วที่สุด

14 ตัวชี้วัดสุขภาพของคนไทยในปี 2550 สามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. เด็กไทยยุควัยลัดดวง พบว่า 1 ใน 3 ของเด็กไทยจะหมกมุ่นกับการพนัน ไม่ว่าจะเป็นการพนันไพ่ หรือการพนันฟุตบอล

2. เด็กไทยยุคไซเบอร์ เด็กไทยส่วนใหญ่จะใช้เวลาเกือบครึ่งไปกับสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น โครงการ childwatch ที่ทำการสำรวจพฤติกรรมของเด็กพบว่า เด็กจะใช้เวลาไปกับสื่อเทคโนโลยี 8 ชั่วโมงต่อวัน โดยการคุยโทรศัพท์ เล่นอินเทอร์เน็ต ฟังเพลงจากเครื่องเล่น MP3 ดูหนังแผ่น เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพ เกิดการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอ เสียเวลาในการทบทวนตำรา

เรียน การใช้ยาที่สุรุ่ยสุร่าย นอกจากนี้สื่ออินเทอร์เน็ตจำพวกเกมส์ ในปัจจุบันจะเป็นเกมส์ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง เช่น การต่อสู้ การยิงศัตรู ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ก้าวร้าวในเด็กได้

3. เด็กไทยยุคความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา พบว่ามีเด็กจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้เรียนต่อในระดับที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นกับสถานะของครอบครัวและถิ่นที่อยู่อาศัย เช่น เด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาลจะไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือประมาณ 5 %

13 ตัวชี้วัดสุขภาพคนไทยในปี 2551 สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

- **การเจริญเติบโตในครรภ์และการคลอด** ซึ่งมีเป้าหมายในการลดอัตราการตายของทารกในช่วง 7 วันแรก ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่แม่ดูแลสุขภาพร่างกายตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์มากขึ้น ทำให้เด็กมีอัตราการรอดสูงและเป็นเด็กที่มีคุณภาพดี (โดยทั่วไปเด็กที่มีคุณภาพที่ดีจะมีน้ำหนักแรกคลอดประมาณ 2,500 กรัม)

- **โรคของเด็กปฐมวัย** ภูมิคุ้มกันในตัวเด็กมีน้อยทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคทางเดินหายใจ อุจจาระร่วง และไข้หวัดใหญ่ ซึ่งโรคชนิดหลังนี้นั้นพบมากเป็นพิเศษในช่วง 5-6 ปีหลัง (มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี 45)

- **อัมด้วยนม** นั่นก็คือ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ความจริงแล้วสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จนถึงอายุ 2 ปี แต่ช่วงที่สำคัญคือ ช่วง 6 เดือนแรก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีอัตราการอยู่รอดสูง สำหรับการให้นมขวดกับเด็กก็สามารถทำได้ แต่ต้องคำนึงถึงการเลือกผลิตภัณฑ์ให้เหมาะกับวัยของเด็ก แม้ว่าการให้นมขวดจะช่วยในการเลี้ยงดูเด็กได้ง่าย ถึงกระนั้นแล้วก็ส่งผลให้เกิดโรคฟันผุได้ง่ายเมื่อให้เด็กดูดนมจากขวดในเวลากลางคืน

- **อาหารเสริม** เกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนทารก จะเริ่มกินอาหารเสริมนอกจากการกินนมแม่เมื่ออายุไม่เกิน 4 เดือน แต่ความจริงแล้วนั้นในช่วง 6 เดือนแรกการกินนมแม่เพียงอย่างเดียวก็เพียงพอแล้วสำหรับทารก

- **ทุพโภชนาการ** จะเกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของมนุษย์ ซึ่งแนวโน้มของน้ำหนักและส่วนสูงในเด็กจะเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปีหลัง แต่ก็ยังคงต่ำกว่าระดับเกณฑ์มาตรฐาน เด็กในเมืองจะมีทุพโภชนาการที่ดีกว่าเด็กที่อยู่ตามชนบทหรือชุมชนที่อยู่นอกเมือง

- **สุขภาพฟัน** เด็กปฐมวัยมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ เนื่องจากการดูดนมจากขวดในเวลากลางคืนและการดื่มน้ำอัดลม แนวโน้มของสุขภาพฟันในเด็กวัยนี้จะดีขึ้น ถ้าพ่อแม่มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของลูก รวมถึงสื่อรณรงค์ที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้น

- **ความฉลาดทางอารมณ์** เด็กก่อนวัยเรียน (ช่วงอายุ 3-5 ปี) ส่วนใหญ่จะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่สอดคล้องกับวัย ซึ่งสิ่งสำคัญในการพัฒนาด้านนี้ คือ การได้รับสัมผัสจากพ่อแม่ จะส่งผลให้ลูกสามารถควบคุมและปรับอารมณ์ของตนเองได้ดีขึ้น

- **การพัฒนาอัจฉริยภาพด้านต่าง ๆ** เด็กก่อนวัยเรียนจะมีพัฒนาการด้านภาษาและการกระทำที่ช้ากว่าปกติ ถ้าได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสมก็จะส่งผลให้เด็กมีการพัฒนาอย่างมี

ศักยภาพ ซึ่งจะให้ผลดีต้องเป็นไปตามช่วงเวลาของเด็ก โดยในช่วง 3-10 ขวบจะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการได้สูงสุด

- **เด็กด้อยโอกาส** ซึ่งโดยทั่วไปถ้าแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ จะสามารถแบ่งได้ 12 กลุ่ม แต่ในที่นี้ขอยกมาเพียง 3 กลุ่ม ที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการดูแลและแก้ไข คือ 1. เด็กกำพร้า เกิดจากการที่พ่อแม่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง 2. เด็กติดเชื้อเอชไอวี (HIV) มีจำนวนเกือบ 1 ใน 3 ของเด็กปฐมวัยที่ป่วยเป็นโรคนี้ เนื่องจากการได้รับเชื้อเอชไอวีจากแม่ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ 3. เด็กพิการ ประมาณ 1 ใน 10 ของเด็กจะมีความพิการอย่างน้อย 1 อย่าง อาจจะเป็นตา มือ หรือขาเป็นต้น

- **ผู้เลี้ยงดู** การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวหรือพี่เลี้ยงตามสถานรับเลี้ยงเด็กเล็กก็ตาม พบว่า กว่าครึ่งหนึ่งของผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย มีการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมหรือต่ำกว่า ส่งผลให้ดูแลเด็กได้ไม่ดีเนื่องจากขาดความรู้ ทักษะ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก

- **ลักษณะการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการเด็ก** ส่วนใหญ่นิยมให้เด็กดูโทรทัศน์ เนื่องจากพ่อแม่ไม่เวลา ต้องออกไปทำงาน ซึ่งเด็กปฐมวัยจะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์เฉลี่ยวันละ 1.2 ชั่วโมง ส่งผลให้เกิดภาวะโรคอ้วนและระดับสติปัญญาต่ำ (โรคอ้วนก็จะส่งผลให้เกิดโรคอื่น ๆ ตามมาได้ อีก เช่น โรคหัวใจ เป็นต้น) ในขณะที่หนังสือหรือสมุดภาพซึ่งเป็นสื่อที่ดี แม้ว่าเด็กยังไม่สามารถอ่านหนังสือออกก็ตาม ไม่เป็นที่นิยมนัก นอกจากนี้การแสดงความรักด้วยการสัมผัสทางกาย การพูดจาชมเชย ก็ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กด้วยเช่นกัน

- **การเลี้ยงดูโดยศูนย์เด็กเล็ก** ต้องได้รับการดูแลเพื่อยกระดับคุณภาพ แม้ว่าจำนวนผู้ดูแลเด็กเพียงพอกับจำนวนเด็กที่ต้องดูแล แต่อุปกรณ์ที่เป็นของเล่นเด็กส่วนใหญ่ยังไม่ปลอดภัย นอกจากนี้อาหารที่นำมาขายบริเวณด้านหน้าของศูนย์เด็กเล็ก ยังไม่มีการควบคุมเรื่องโภชนาการให้ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย

- **สถานการณ์สื่อในปัจจุบัน** พบว่า การผลิตสื่อที่สร้างสรรค์ต่อสติปัญญา อารมณ์ของเด็กมีเพิ่มมากขึ้น แต่ก็น้อยกว่าหนังสือหรือสมุดภาพ ผู้ผลิตสื่อหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสื่อควรสนับสนุนให้มีการผลิตรายการสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น เพื่อทำให้เด็กได้มีพัฒนาการดีขึ้น

เรื่องที่ 2: แผนงานส่งเสริมศักยภาพท้องถิ่น ในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ทางองค์การ ยูนิเซฟ ประเทศไทย ให้การสนับสนุนและส่งเสริมโดย คุณสุกัญญา บุญประเสริฐ เจ้าหน้าที่องค์การ ยูนิเซฟ ประเทศไทย สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

เป้าหมายของแผนงาน

เพื่อส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น ชุมชนและครอบครัว ในการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมศักยภาพขององค์กรการปกครองท้องถิ่น ชุมชนและครอบครัว ในการวางแผนและดำเนินการเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส
2. เพื่อสร้างทีมสหวิชาชีพเพื่อพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและดำเนินการในเรื่องเด็กและเยาวชน
3. เพื่อรณรงค์ให้ครอบครัวเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน
4. เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชน และส่งเสริมศักยภาพของเครือข่ายในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก
5. เพื่อเสนอแนะนโยบายและแผนงานเพื่อการพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในระดับ โดยใช้แนวทางแบบสหวิทยาการ
6. เพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินการและเผยแพร่ผลสำเร็จของจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชนที่มีผลงานดีเด่น และเป็นต้นแบบในการวางแผนและดำเนินการเพื่อเด็กและเยาวชน

ยุทธศาสตร์การดำเนินการ

- การทำงานเป็นทีม
- การสร้างเครือข่ายในชุมชนหรือท้องถิ่น
- การสนับสนุนจากหน่วยงานด้านต่าง ๆ

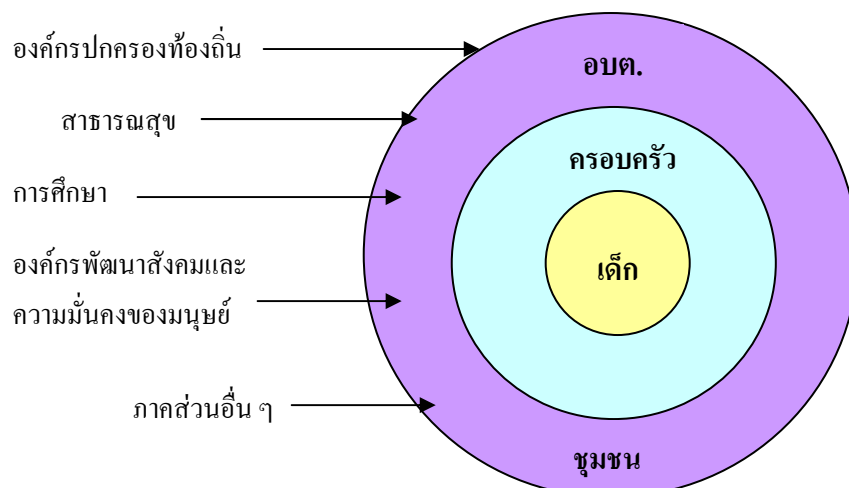
เรื่องที่ 3: สรุปผลข้อมูลวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับโครงการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่น: การสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม “ท้องถิ่นส่งเสริม การเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่เหมาะสมของครอบครัวและชุมชน” โดย คุณอุไร สิงห์ไพบูลย์พร เจ้าหน้าที่องค์การ ยูนิเซฟ ประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

หลักการและเหตุผลในการทำโครงการในจังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ของประเทศไทย เด็กและเยาวชนยังมีปัญหาทั้งด้านสุขภาพและพฤติกรรม โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรด้อยโอกาส (ยากจน) ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่เป็นพื้นฐานและเป็นแกนหลักในการอบรมเลี้ยงดู ตัดสินใจและแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน การเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากระบบบริการสาธารณสุขและบริการทางสังคมที่มีอยู่ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเช่นกัน ในการพัฒนาคนและสังคมอย่างยั่งยืน การสร้างเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมนั้น ไม่ได้อยู่ที่พ่อแม่หรือครอบครัวเพียงอย่างเดียว แต่ชุมชน ท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กจะต้องช่วยเอื้อโอกาส โดยการเพิ่มปัจจัยเกื้อหนุนและลดปัจจัยที่เสี่ยงต่ออันตรายกับเด็ก

เป้าหมายและกระบวนการไปสู่เป้าหมาย

1. เพื่อสร้างความรู้ ทักษะที่ถูกต้อง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม เสริมสร้างการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของเยาวชน โดยการรณรงค์ สื่อสาร เผยแพร่ ส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กในแต่ละวัยที่ถูกต้อง ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับ ครอบครัวและชุมชน
2. จัดอบรมแกนนำในชุมชนให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวและท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง
3. สนับสนุนท้องถิ่นในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับครอบครัวและคนในชุมชน
4. สร้างชุมชนที่น่าอยู่ และเป็นฐานที่มั่นคงสำหรับการเติบโตของลูกหลานต่อไป
5. ขยายผลของโครงการให้ครอบคลุม 25 จังหวัดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

พัฒนาการเด็กแบบบูรณาการเชื่อมโยงกับสิทธิเด็ก

โดยการให้รู้จักการอยู่รอดในสังคม การมีส่วนร่วมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาเต็มศักยภาพ และต้องได้รับการคุ้มครองจากครอบครัว รวมถึงชุมชน ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการวิจัยที่ทำไปแล้ว

จากการวิจัยข้อมูลพื้นฐานด้านพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนในกลุ่มประชากรเสี่ยงของพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้มาวิเคราะห์หาประเด็นที่สำคัญ และใช้ในการวางแผนรณรงค์สื่อสารกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากองค์กร ยูนิเซฟ ประเทศไทย มีทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทำการศึกษาในพื้นที่ 6 จังหวัด อันได้แก่ กระบี่ ระนอง ภูเก็ต ตรัง สตูล พังงา ในประชากร 5 กลุ่มเป้าหมาย คือ ไทยพุทธ, ไทยมุสลิม, มอว์แกน, แรงงานต่างด้าว (พม่า) และชุมชนเมือง สำหรับกระบวนการที่ใช้ในการวิจัยจะทำการไปเยี่ยมครอบครัว สังเกต สัมภาษณ์และตรวจสอบภาพของเด็ก

ผลการวิจัย พบว่า

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา ร้อยละ 90 มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แต่ในกลุ่มไทยใหม่มีเพียง 1 ใน 4 เท่านั้นที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ข้ำร้ายคือ มีการเลี้ยงลูกด้วยนมขึ้นหวานผสมน้ำแทนการเลี้ยงด้วยนมแม่ ประเด็นที่สำคัญที่ต้องมีการสื่อสารทำความเข้าใจกับครอบครัว คือ ต้องมีการรณรงค์เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทุกกลุ่มประชากร

การกินอาหารในครอบครัว ประเด็นที่สำคัญที่ต้องมีการสื่อสารกับครอบครัว คือ อาหารสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีควรทำเป็นพิเศษเพื่อให้ได้สารอาหารครบตามวัย

การเจ็บป่วยของเด็กในครอบครัว ส่วนใหญ่จะป่วยด้วยอาการท้องเสียและหวัด การรักษาส่วนใหญ่นิยมไปหาหมอหรือพยาบาล ประเด็นที่สำคัญที่ต้องมีการสื่อสารกับครอบครัวคือการรณรงค์ให้ใช้น้ำเกลือแร่ เพราะสามารถรักษาดูแลกันได้ภายในบ้าน

พฤติกรรมด้านสุขอนามัย เช่น การใช้ช้อนกลาง, การแปรงฟันเป็นประจำ, ล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ, การกำจัดขยะมูลฝอย, น้ำดื่มที่ปลอดภัย เป็นต้น ประเด็นที่ต้องทำการสื่อสารกับครอบครัว คือ ให้ความรู้โดยการเน้นในเรื่องคุณภาพและประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามสุขบัญญัติ โดยเฉพาะในกลุ่มไทยใหม่

การเลี้ยงดูลูก โดยรวมแล้วประชากรทุกกลุ่มส่วนใหญ่จะทำโทษเด็กโดยการตี เมื่อเด็กคือหรือทำผิด ประเด็นที่สำคัญที่ต้องสื่อสารกับครอบครัว คือ พ่อแม่ต้องเรียนรู้เรื่องการสอนระเบียบวินัยให้กับลูก พ่อแม่ต้องรู้จักวิธีการดัดเตือนสั่งสอนและการลงโทษโดยไม่ใช้ความรุนแรง

พฤติกรรมเสี่ยงในครอบครัว เช่น การสูบบุหรี่/การดื่มเหล้าในบ้าน, การเล่นพนัน, การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว เป็นต้น ประเด็นที่สำคัญที่ต้องมีการสื่อสารกับครอบครัว คือ การที่พ่อแม่มีพฤติกรรมเสี่ยงเหล่านี้ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เด็กถูกหล่อหลอมได้ง่าย

ดังนั้นบทบาทของชุมชนจะต้องช่วยกันดูแลเด็ก โดยอาจชวนเด็กทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ช่วยเหลือดูแลเด็กบ้านอื่น ๆ ที่อยู่ชุมชนเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนนั้นมีพื้นฐานของความมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประเด็นที่สำคัญที่ต้องมีการสื่อสารกับครอบครัว คือ การเพิ่มความเข้มแข็งและการมีน้ำใจ โดยทาง อบต. ควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมเรื่องนี้ให้มากขึ้น

สรุปประเด็นที่น่าเป็นห่วงในชุมชน มีอยู่ 3 ประเด็น ได้แก่

1. บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลบุตรและไม่เป็นแบบอย่างที่ดี
2. ปัญหาเด็กวัยเรียน ดิดเกมส์ ดิดโทรทัศน์ ดิดเหล้าและพฤติกรรมทางเพศ (แหล่งมั่วสุม, แหล่งบันเทิง)
3. ผลกระทบจากการท่องเที่ยว (ผลเชิงลบ)

ขั้นตอนไปหลังจากการนำผลวิจัยกลับคืนสู่ชุมชน

1. คัดเลือกแกนนำชุมชน ตัวแทนทีมสหวิชาชีพ และองค์กรชุมชน ใน 6 จังหวัด เป็น “กลุ่มนำร่อง” ในการสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนน่าอยู่ (ในเดือนกรกฎาคม)
2. จัดอบรมกลุ่มผู้นำ (กลุ่มนำร่อง) ด้านทักษะในการสื่อสารชุมชน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชน (ในต้นเดือนสิงหาคม)
3. สนับสนุนกลุ่มผู้นำในการดำเนินโครงการและกิจกรรมในชุมชน (ช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน)
4. นำเสนอผลงานที่ได้ในระดับจังหวัดและระดับชาติ เพื่อเป็นต้นแบบ ขยายไปสู่ชุมชนอื่น ๆ (เดือนตุลาคม)

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. เครือข่ายแกนนำชุมชน จะเป็นกำลังในพื้นที่ที่จะช่วยในการดำเนินงานของอบต./เทศบาล โดยเฉพาะในด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และพัฒนาครอบครัว (การศึกษา สาธารณสุข การปกป้องคุ้มครองเด็ก)
2. เครือข่ายแกนนำชุมชนนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพ หรือเข้ามาช่วยงานของทีมสหวิชาชีพ เพราะกลุ่มแกนนำจะประกอบด้วย อาสาสมัคร สาธารณสุข กลุ่มสตรี กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เยาวชน ครู ผู้นำศาสนา เป็นต้น
3. ชุมชนที่พัฒนาด้านสังคมและจิตใจ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของครอบครัวและคนในชุมชน นำไปสู่การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่” ชุมชนที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก เป็นฐานที่มั่นคงสำหรับการเติบโตของลูกหลาน เด็ก เยาวชน

ส่วนที่ 2 สรุปกิจกรรมกลุ่มย่อย

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนจากจังหวัดแต่ละจังหวัดได้เสนอความคิดเห็น โดยดูจากผลการวิจัยที่น่าเสนอและจากประสบการณ์ของแต่ละคน สรุปปัญหาของเด็กที่พบในจังหวัดตนเอง และช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาว่าเกิดจากสาเหตุใด จากใคร และจากที่ไหน รวมถึงวิเคราะห์สาเหตุหรืออุปสรรค วิธีการแก้ไขหรือเอาชนะอุปสรรคนั้นได้อย่างไร สิ่งที่เราคาดหวังอยากให้เด็กหรือครอบครัวเป็น ใครบ้างในชุมชน ครอบครัว อำเภอ จังหวัด ที่มีบทบาทเข้ามาช่วยเหลือ วิธีการ

อะไรที่จะใช้ได้ผล และงบประมาณที่ใช้ในการทำ ได้รับการช่วยเหลือจากที่ไหนบ้าง ภายใน
ท้องถิ่น สรุปประเด็นได้ดังนี้

ปัญหาเด็กที่พบในจังหวัดระนอง สรุปได้ดังนี้

1. ภาวะความเครียด สาเหตุเกิดจากครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูลูกหลานอย่างเข้มงวด
2. พฤติกรรมก้าวร้าว สาเหตุเกิดจากครอบครัวที่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เกมส์ที่มีความ
รุนแรง
3. โรคเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย สาเหตุมาจากแรงงานต่างด้าวที่อพยพมาทำงานในประเทศ
4. ขาดโอกาสในการเรียน (อายุ 12-18 ปี) สาเหตุเกิดจากเศรษฐกิจของครอบครัว
พฤติกรรมของเด็กในการเอาใจใส่การเรียน พ่อแม่ตามใจลูก/ปล่อยปละละเลย ตามเพื่อน
5. ออกจากโรงเรียนกลางคัน (อายุ 12-18 ปี) สาเหตุเกิดจากครอบครัวขาดการดูแลเอาใจใส่
6. เด็กถูกทอดทิ้ง (อายุ 0-9 ปี) สาเหตุเกิดจากมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ครอบครัวไม่มี
เวลาดูแล เนื่องจากต้องไปทำงานที่อื่น
7. ปล่อยปละละเลย สาเหตุเกิดจากมีสาเหตุเช่นเดียวกับเด็กถูกทอดทิ้ง
8. เด็กเร่ร่อน/ขอทาน (อายุ 0-9 ปี) สาเหตุเกิดจากเศรษฐกิจครอบครัว
9. เด็กอ้วน มักพบในเด็กที่อยู่ในเมือง (อายุ 2-18 ปี)
10. ดิดเกมส์คอมพิวเตอร์ (อายุ 7-18 ปี) สาเหตุเกิดจาก เด็ก, ครอบครัว, สื่อเทคโนโลยี
11. ดิดโทรศัพท์มือถือ (อายุ 10-18 ปี) สาเหตุเกิดจาก เด็ก, ครอบครัว, สื่อเทคโนโลยี
12. มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (อายุ 13-18 ปี) สาเหตุเกิดจากสื่อโทรทัศน์ ครอบครัวไม่
มีเวลาให้ เลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก
13. ค่าบริการทางเพศ (แรงงานต่างด้าว เช่น พม่า) สาเหตุเกิดจาก ฐานะครอบครัวยากจน
ขาดความรู้
14. เที้ยวสถานบริการ (อายุ 13-18 ปี)
15. หนีเรียน/รวมกลุ่มมั่วสุมอบายมุข เช่น ยาเสพติด, การพนัน และเกมส์ออนไลน์
และได้เลือกตัวอย่างปัญหาเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ (เด็กขาดโอกาสทางการศึกษา) เป็น

ประเด็นที่ใช้ในการหาแนวทางการแก้ไข สรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาอาชีพให้กับครอบครัว หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงแรงงาน/พมจ./
อบต./เทศบาล
2. สนับสนุนทุนการศึกษา หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ โรงเรียน /พมจ./อบต./NGO
3. สร้างความรู้โดยให้เด็กและครอบครัวตระหนักถึงในทุก ๆ ด้าน หน่วยงานที่รับผิดชอบ
คือ อบต./สจ./พมจ.
4. เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเด็ก เช่น ลานกีฬา, ลานกิจกรรม ฯลฯ หน่วยงานที่
รับผิดชอบคือ การท่องเที่ยวและการกีฬา/อบต.

5. สร้างจิตสำนึกให้พ่อแม่ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (ในเชิงรุก) หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สสจ./พมจ./ร่วมกันบูรณาการทุกหน่วยงาน
6. ปรับพฤติกรรมเด็ก หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สสจ./พมจ./ตำรวจชุมชน/อบต.
7. สร้างแกนนำเยาวชนต้นแบบ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ อบต./พมจ./บูรณาการทุกหน่วยงาน

หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา ได้แก่ พ่อแม่, ผู้ปกครองและคนในครอบครัว ผู้นำชุมชน, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน, สถานศึกษา, กศน. หน่วยงานในกระทรวงแรงงาน สำนักงานพัฒนาสังคมฯ หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

ปัญหาของเด็กในจังหวัดพังงา ดังนี้

1. วัยทารก (ช่วงแรกเกิดจนถึง 1 ปี): ปัญหา: น้ำหนักแรกคลอดน้อยกว่า 2,500 กรัม กินนมแม่ไม่ครบ 6 เดือน เด็กถูกทอดทิ้งสาเหตุพ่อแม่ขาดความรู้ ขาดความพร้อม อาจเกิดจากการถูกข่มขืนหรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาเศรษฐกิจ ความเชื่อ

2. วัยก่อนเรียน (ช่วงอายุ 1-5 ปี): ปัญหา: น้ำหนักมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (อ้วน) น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ผอม) ศูนย์เด็กไม่เพียงพอ/ไม่ได้มาตรฐาน โรคฟันผุ เด็กถูกทอดทิ้ง; สาเหตุ: ผู้ดูแลขาดความรู้ด้านโภชนาการ ด้านเศรษฐกิจ ผู้ดูแลเด็กปล่อยปละละเลยเรื่องการรับประทานอาหารที่ถูกหลักอนามัย/ความสะอาด ขาดงบประมาณ / อบต. ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก

3. วัยเรียน (ช่วงอายุ 6-12 ปี): ปัญหา: ดิฉันเสพติด ถูกข่มขืน ทำอนาจารจากญาติ/เพื่อน ทะเลาะวิวาท/ก้าวร้าว ขับขีโมเตอร์ไซด์ซิ่ง ขาดโอกาสทางการศึกษา; สาเหตุ: เกิดจากครอบครัวแตกแยก

4. วัยรุ่น (ช่วงอายุ 13-18 ปี): ปัญหา: ดิฉันเสพติด ถูกข่มขืนหรือกระทำอนาจาร ดิฉันเกมส์ ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (IT) ไม่เหมาะสม เทียวกลางคืน ขับขีโมเตอร์ไซด์ซิ่ง ลักขโมย การทำแท้ง/ทอดทิ้งบุตร ทะเลาะวิวาท เล่นการพนัน; สาเหตุ: ครอบครัวเกิดการแตกแยก อันส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่น สภาพแวดล้อมไม่ดี เด็กเกิดการเลียนแบบ ขาดการควบคุมสื่อ ตามเพื่อน/ลอกเลียนแบบเพื่อน มีพฤติกรรมทางชู้สาว

ประเด็นตัวอย่างในการทำกลุ่มของวัยรุ่นมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไข ปัญหาของวัยรุ่น: ยาเสพติด ชู้สาว ดิฉันเกมส์ / อินเทอร์เน็ต ขับขีโมเตอร์ไซด์ซิ่ง เล่นการพนัน เทียวกลางคืน; แนวทางในการแก้ไข: การให้ความรู้ ด้านเพศศึกษา (สาธารณสุข) ด้านครอบครัวสัมพันธ์ (อบต./พมจ.) ด้านสิทธิเด็ก (ตาม พรบ. กลุ่มครอบครัว หรือจากองค์กรเอกชน เช่น Right To Play, EDC, ยูนิเซฟ ประเทศไทย การสร้างเครือข่ายเยาวชนโดยการจัดตั้งชมรม To Be Number 1 สร้างสภาพเด็กและเยาวชนในระดับอำเภอและจังหวัด สร้างศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นในชุมชน สร้างกฎเกณฑ์ให้เป็นระบบในชุม

ปัญหาที่พบของเด็กในจังหวัดภูเก็ต สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านพฤติกรรมและจิตใจ มักพบในเด็กที่มีอายุ 5 ปีขึ้นไป: สาเหตุ: ยาเสพติด ความอยากรู้ อยากลอง ตามเพื่อน ปัญหาครอบครัว ค่านิยม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การพนัน เลียนแบบจากพ่อแม่ ชุมชน, สิ่งแวดล้อม อยากได้เงิน ดิดเกมส์ ปัญหาครอบครัว มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร - พฤติกรรมการ เลียนแบบ สื่อโฆษณาต่าง ๆ ความอยาก รู้ อยากลอง ค่านิยม เพื่อน
2. ขาดโอกาสทางการศึกษาและปัจจัยสี่ มักพบในช่วงอายุ 3 ปีขึ้นไป: สาเหตุ: สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจในครอบครัว ความเชื่อ, ทักษะคิด, วัฒนธรรม การแสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก พ่อแม่ไม่มีความรู้ ขาดความเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. เด็กถูกทอดทิ้ง เกิดกับเด็กตั้งแต่แรกเกิด: สาเหตุ: สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ, สังคม, ครอบครัว
4. สุขภาพอนามัย: สาเหตุ: สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ การวางแผนครอบครัว สิ่งแวดล้อม, ชุมชน และสังคม ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานกับครอบครัว การประชาสัมพันธ์
5. ความพิการ พบในเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี สาเหตุ: ขาดความรู้และทักษะในการดูแลครรภ์ ขาดความพร้อม เช่น ทำแท้ง สภาพสภาวะทางจิตใจ, ร่างกายไม่ปกติ

และได้เลือกประเด็นด้านสุขภาพอนามัยมาเป็นประเด็นศึกษาในการหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่ได้ร่วมกันเสนอความคิด สรุปได้ดังนี้

1. จัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ซึ่งมีแพทย์เฉพาะทางคอยให้คำปรึกษา โดย จัดทุก ๆ สัปดาห์ สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง อาจจะจัดกิจกรรมดังกล่าวทุก ๆ วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. ประสานหน่วยงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะแพทย์จากสาธารณสุข, ท้องถิ่น, ผู้นำชุมชน, โรงเรียน และ NGO
2. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย, โภชนาการ, โรคระบาด, ภัยธรรมชาติ โดยเสียงตามสาย จัดทำโดย ท้องถิ่น, ผู้นำชุมชน, สาธารณสุข โดยการจัดให้มีทุกวัน ทำแผ่นพับ จัดทำโดย สาธารณสุข, โรงเรียน, ผู้นำชุมชน/ท้องถิ่น, NGO โดยการจัดให้มีเดือนละครั้ง
3. งบประมาณ จากหน่วยงานของภาครัฐ, NGO
4. ระยะเวลา โดยมีแผนงานตั้งแต่ช่วง กันยายนปี 51 ถึง กันยายน ปี 52

สิ่งที่คาดหวัง: ลดจำนวนผู้ป่วยในชุมชน ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี ชุมชนมีความเข้มแข็ง/สามัคคี

ปัญหาเด็กที่พบในจังหวัดกระบี่ ดังนี้

1. ครอบครัวแตกแยก มีสาเหตุจาก 1) ด้านเศรษฐกิจ; 2) เหล้า บุหรี่ และการพนัน และ 3) การแต่งงานกันตั้งแต่อายุน้อย
2. ติดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมส์, MP3, โทรศัพท์เคลื่อนที่, โทรศัพท์, อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยพบมากในช่วงอายุ 3-25 ปี ทั้งนี้มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ครอบครัว และค่านิยม
3. สารเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา 4×100 กระเทียม เหล้า บุหรี่ และการดมกาว เป็นต้น พบมากในช่วงอายุ 12-18 ปี
4. เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คือ ช่วงอายุ 13-18 ปี มีสาเหตุดังต่อไปนี้ 1) เด็กต่างอำเภอเข้ามาเรียนในชุมชนเมือง ทำให้ต้องเช่าหอพักอาศัยอยู่; 2) ค่านิยม; 3) สื่อ, สิ่งแวดล้อม และ 4) การเลี้ยงดูเอาใจใส่จากครอบครัว
5. เด็กมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงก้าวร้าว เช่น การทำร้ายผู้อื่น/ข่มขู่, ลกชิงวิ่งราว, แสดงอิทธิพล ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากเคยถูกระงับจากผู้อื่น เกิดการเลียนแบบ และสื่อต่าง ๆ

สำหรับจังหวัดกระบี่ได้ยกตัวอย่างปัญหาของเด็กด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมาเป็นประเด็นศึกษา ในการหาแนวทางแก้ไข กลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กระดับชั้นมัธยม (อายุ 13-18 ปี) สรุปได้ดังนี้ สาเหตุเกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร; สิ่งที่น่าห่วง มีบุตรเมื่อพร้อมทั้งด้านวุฒิภาวะ อาชีพที่มั่นคง; ผู้มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ คือ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน วัด ศาสนา เพื่อน; แนวทางแก้ไขปัญหา คืออบรมสั่งสอนลูกโดยครอบครัวมีหน้าที่ดังกล่าว จัดกิจกรรมให้ความรู้ คุณธรรมชักชวนในทางที่ดี บริการให้คำปรึกษา; ช่วงเวลาในการดำเนินการ ปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 5-7 วัน; หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สพท. สาธารณสุข พมจ. อปท.; งบประมาณได้จากองค์กร ยูนิเซฟ ประเทศไทย หรือ อปท.

สิ่งที่ทางชุมชนคาดหวัง คือ เด็กจังหวัดกระบี่ “เป็นคนเก่ง ดี มีสุข ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง”

ปัญหาของเด็กในจังหวัดตรัง สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข ตามช่วงอายุได้ดังนี้

1. อายุแรกเกิด - 3 ปี: ปัญหา: ด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัยการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม; สาเหตุ: ค่าครองชีพ รายได้น้อย ผู้ปกครองขาดความรู้; แนวทางในการแก้ไข: อบรมให้ความรู้, ส่งเสริมหรือสนับสนุนจาก อบต., สธ, สอ., พมจ., รร. อย่างต่อเนื่อง; งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. อายุ 3-6 ปี: ปัญหาที่พบ: ศูนย์พัฒนาเด็กไม่เพียงพอหรือขาดคุณภาพ ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์การดูแลและพัฒนาเด็กตามวัย; สาเหตุ: สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมชุมชนทั้งทางด้านงบประมาณ, บุคลากร, การบริหารจัดการ สภาพบุคคล สื่อต่าง ๆ; แนวทางการแก้ไข:

อบรมให้ความรู้ สร้างค่านิยมของผู้ปกครองต่อศูนย์เด็ก ขกระดับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กให้
เทียบเท่ากับของ- หน่วยงานเอกชน เสนอของงบประมาณจากรัฐเพื่อนำมาใช้พัฒนา

3. อายุ 6-15 ปี: ปัญหาที่พบ: ไม่สนใจการเรียน ไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง ค่านิยมวัตถุ
เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร; สาเหตุ: สื่อโทรทัศน์/โทรศัพท์ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเพื่อนชักจูง;
แนวทางในการแก้ไข: อบรมให้ความรู้กับเด็กด้านคุณธรรม จริยธรรม การสร้างแบบอย่าง
ครอบครัวที่ดี (เช่น การจัดโครงการเชิดชูยกย่องครอบครัวที่ดี)

4. ช่วงอายุ 15-18 ปี: ปัญหาที่พบ: ยาเสพติด ฐสาว การรวมกลุ่มกันไปเที่ยว อบายมุข, การ
พนัน การทะเลาะวิวาท; สาเหตุ: ติดเพื่อน ขาดจิตสำนึกที่ดี ผู้ปกครองตามใจ/รักลูกในทางที่ผิด;
แนวทางในการแก้ไข: อาศัยผู้ปกครองและกฎหมาย, เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการดูแลควบคุม ส่งเสริม
อาชีพหรือกิจกรรม เช่น กีฬา, ดนตรี, นันทนาการ, การเข้าค่ายฝึกอบรม เป็นต้น

5. อายุ 18 ปี: ปัญหาที่พบ: มีครอบครัวโดยที่ยังไม่มีความพร้อม ไม่มีงานทำ; สาเหตุ: ออก
เรือนกลางคัน ขาดความรู้ด้านการประกอบอาชีพ

ความคาดหวังที่จะได้รับ: เด็กอายุ 3-6 ปี อยู่อย่างมีคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้
มาตรฐาน ให้เด็กรู้จักบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ให้เด็กปลอดภัย อบายมุข มีศักยภาพของตนเอง ทำตน
ให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคม

ปัญหาของเด็กในจังหวัดสตูล มีดังนี้

1. การพนัน (อายุ 10-25 ปี) เช่น พนันบอล, นกกรงหัวจุก เป็นต้น ทั้งนี้มีสาเหตุจาก
1) ความต้องการเงิน; 2) เลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่/ผู้ใหญ่ให้การสนับสนุน และ 3) สื่อต่าง ๆ

2. ยาเสพติด (อายุ 13-25 ปี) มีสาเหตุจาก 1) เพื่อนชักชวน; 2) แบบอย่างจากคนใน
ครอบครัว; 3) สิ่งแวดล้อมในชุมชน และ 4) ค่านิยมที่ผิด

3. เกมส์ (อายุ 7-18 ปี) สาเหตุเกิดจาก 1) บุคคลในครอบครัว; 2) เพื่อนชักชวน; 3) ความ
อยากรู้อยากเห็น และ 4) อยากลองสิ่งแปลกใหม่

4. เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร (13-18 ปี) มีสาเหตุจากการ 1) เลียนแบบสื่อต่างๆ; 2) ความ
อยากรู้อยากเห็น อยากลอง; 3) สิ่งแวดล้อม (ทั้งจากการชักชวนของเพื่อนหรือสถานที่ เช่น สถาน
เริงรมย์) และ 4) ค่านิยมจากสื่อทั้งโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต

สำหรับจังหวัดสตูลได้เลือกปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมาเป็นกรณีศึกษา เพื่อ
หาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต, การมีเพศสัมพันธ์อย่าง
ปลอดภัย มีมาตรการควบคุมทางกฎหมายที่เข้มแข็ง สร้างค่านิยมที่ถูกต้อง (ประเพณี, ศีลธรรม
หรือจริยธรรม)หน่วยงาน/องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ เช่น ครอบครัว, ชุมชน อ.ปท. กระทรวง
ศึกษาฯ, สาธารณสุขมูลนิธิ, องค์กรเอกชน

ส่วนที่ 3 สรุปผลการประเมินในการประชุม สรุปได้ดังนี้

1. ได้ความรู้จากวิทยากร ซึ่งสามารถนำหลักการและทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในชุมชน
2. เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่มชุมชนในจังหวัดต่าง ๆ
3. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองกับลูก
4. ได้รับข้อมูลที่สามารถนำไปใช้วางแผนการดำเนินการต่อไปในภายภาคหน้า
5. ได้ความรู้ที่จะนำไปใช้และแก้ไขในชุมชน โดยเฉพาะในชุมชนต่างดาว ซึ่งจะเกิดขึ้นกับจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน
6. ทำให้ได้รู้จักเพื่อนในชุมชนต่าง ๆ ของจังหวัดตนเอง
7. ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานทั้งราชการและเอกชน เช่น อบต. กรมการปกครอง และองค์กร ยูนิเซฟ ประเทศไทย โดยเฉพาะองค์กรอย่างยิ่งองค์กร ยูนิเซฟ ประเทศไทย ที่ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เนื่องจากเด็กเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า
8. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของเด็ก ชุมชน และครอบครัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
9. มีการระดมความคิด การประสานงานร่วมมือกันระหว่างชุมชนในจังหวัด
10. นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปเผยแพร่ให้กับคนในชุมชน ได้ตระหนักถึงปัญหา และหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้

ส่วนที่ 4 ภาพการประชุม DLA ครั้งที่ 1 ที่จังหวัดพังงา

ภาพการนำเสนอสรุปความคิดเห็นจากกลุ่มย่อย

สรุปการประชุม DLA ครั้งที่ 2 จังหวัดตรัง

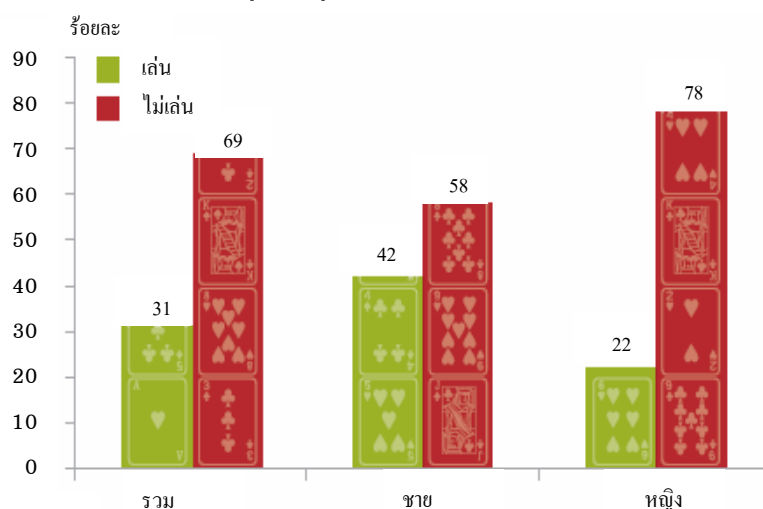
การจัดประชุมระดับจังหวัดนี้ เป็นการจัดโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรัง เป็นการประชุมรวม 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนได้นำเสนอผลการจัดทำโครงการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นปัญหาที่พบเพื่อจะได้นำมาใช้ในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป จัดประชุมในวันที่ 15-16 ตุลาคม 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และกรรมการจากชุมชนที่ทำโครงการ เป็นต้น สรุปการประชุมดังนี้

ส่วนที่ 1 สรุปเนื้อหาการประชุมจากวิทยากรบรรยาย

เรื่องที่ 1 : การส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชนที่เหมาะสม โดย ผอ. ธนา ชันทรโกวิท ตัวแทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น เป็นการกล่าวถึงสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย ทางใจ ทางปัญญาและสังคม จากสถานการณ์ที่ผ่านมา การสนับสนุนงานด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนยังดำเนินการในลักษณะที่แยกส่วน ปัญหาที่พบในเรื่องพฤติกรรมการเล่นของเด็กและเยาวชน เป็นเรื่องของความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ขาดการเผยแพร่และสื่อที่จะเข้าถึงได้ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ และได้สรุป 14 ตัวชี้วัดสุขภาพของคนไทย ปี 2550 ดังนี้

1. เด็กไทยยุครอยลัดวัดดวง 1 ใน 3 ของวัยรุ่นไทยเล่นการพนัน โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นการเล่นไพ่ และอีก 1 ใน 5 เล่นการพนันบอล

การเล่นการพนันในเด็กและวัยรุ่น อายุ 6-25 ปี จำแนกตามเพศ พ.ศ.2548

ที่มา: ข้อมูลจากโครงการติดตามสภาวะการเด็กและเยาวชนรายจังหวัด (child Watch) โดยสถาบันรามจิตติภายใต้การสนับสนุนร่วมกันของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริม (สสส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2548

จากแผนภูมิข้างต้นเป็นข้อมูลในปี 2548 ซึ่งจะเห็นว่าจำนวนเด็กที่เล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิงมีจำนวนมากกว่าเด็กที่ไม่เล่นการพนัน และคาดว่าจะมีแนวโน้มมากขึ้นในทุกๆ ปี ซึ่งการพนันส่วนใหญ่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง พบมากที่สุดคือ การทำร้ายร่างกาย รองลงมา ได้แก่ การลักขโมย การชู้กรรโชกทรัพย์หรือการรีดไถเงิน และการค้าประเวณี ตามลำดับ

2. เด็กไทยในยุคไอซ์เบอร์ เด็กและเยาวชนไทยใช้เวลาเกือบครึ่งยามตื่นไปกับสื่อเทคโนโลยีชนิดต่างๆ ในขณะที่สื่อด้วยคุณภาพกำลังมีปริมาณมากในปัจจุบัน จากการสำรวจเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับโครงการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด โดยสถาบันรามจิตติ ซึ่งทำการสำรวจการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนเรื่อง “ชีวิตไอซ์เบอร์” ในปี 2549 พบว่า เด็กและเยาวชนใช้เวลา 1 ใน 3 ของชีวิตไปกับเทคโนโลยีต่างๆ ดังนี้ คุยโทรศัพท์วันละประมาณ 1 ชั่วโมง ใช้อินเทอร์เน็ตวันละประมาณ 1 ชั่วโมง ฟังเพลงจากเครื่องเล่น MP3 และเครื่องเล่นซีดี วันละประมาณ 2 ชั่วโมง ดูหนังจากแผ่นซีดี วีซีดี วีดีโอ วันละประมาณ 2 ชั่วโมง เล่นเกมส์คอมพิวเตอร์ วันละประมาณ 2 ชั่วโมง

การใช้เทคโนโลยี เช่น การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกมออนไลน์ ของเด็กและเยาวชนก่อให้เกิดผลกระทบได้ สำหรับเด็กและเยาวชนที่ใช้ไม่ถูกต้อง เช่น ปัญหาด้านสายตา ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมาก รองลงมา ได้แก่ เปลืองเงินและเวลา ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน พักผ่อนไม่เพียงพอและพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง ตามลำดับ

3. ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา เด็กยากจนและด้อยโอกาสยังคงเสียเปรียบทางการศึกษา แม้จะมีความพยายามขยายโอกาสทางการศึกษา ตามรายงานการสำรวจของเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2545 สำนักสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้ทำการสำรวจเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เรียนต่อ โดยแบ่งเป็นในเขตและนอกเขตเทศบาล พบว่านอกเขตเทศบาลมีจำนวนเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้เรียนต่อมากกว่าเด็กในเขตเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาสภาพครอบครัว ปัญหาด้านเศรษฐกิจ หรือปัญหาของจำนวนครูที่รับผิดชอบดูแลเด็กไม่ได้สัดส่วนที่พอเหมาะกับจำนวนเด็กและเยาวชน

13 ตัวชี้วัดสุขภาพคนไทย 2551

- การเจริญเติบโตในครรภ์และการคลอด อัตราการตายทารกแรกเกิดภายใน 7 วัน สามารถป้องกันได้โดยแม่ดูแลสุขภาพขณะตั้งครรภ์ จะทำให้เด็กเกิดรอดและมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 2,500 กรัม

- โรคของเด็กปฐมวัย ภูมิคุ้มกันในตัวน้อย ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรค เช่น โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน โรคปอดอักเสบ อาหารเป็นพิษ และไข้หวัดใหญ่ โดยเฉพาะโรคทางเดินหายใจ และอุจจาระร่วง การเลี้ยงดูเด็กในช่วงแรกจึงต้องระมัดระวังในเรื่องความสะอาดทั้งด้านอาหาร นม และน้ำดื่ม

- อิ่มด้วยนม การกินนมแม่ลดการตายของเด็กต่ำกว่า 5 ปี ในอัตราที่สูงกว่าวิธีการอื่น ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับนมแม่อย่างเดียวล้วนๆ เป็นเวลา 6 เดือนเต็ม ส่วนการให้นมจากขวดจนลูกหลับกลางคืน จะเสี่ยงต่อฟันผุ ควรให้เด็กเลิกขวดนมเมื่ออายุ 1-1ปีครึ่ง เป็นอย่างช้า (สำหรับเด็กไทยเลิกขวดนมขวด เหลือ 2 ปี 5 เดือน)

- อาหารเสริม เกือบครึ่งหนึ่งของทารก เริ่มกินอาหารเสริมก่อน 4 เดือน และเกือบ 2 ใน 3 ของเด็กอายุ 3-5 ปี ได้รับน้ำตาลมากกว่า 6 ช้อนชาต่อวัน นอกจากนี้เด็กไทย 1 ใน 3 เท่านั้นที่กินผักผลไม้ทุกวัน ทำให้ขาดสารอาหารวิตามินและเกลือแร่ที่สำคัญ

- ทูพโภชนาการ เด็กปฐมวัยไทยมีแนวโน้มน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่ามาตรฐาน มากกว่า 1 ใน 10 มีภาวะอ้วน การให้ความรู้และยกระดับรายได้ให้แก่ครัวเรือนที่ยากจนมีส่วนช่วยลดภาวะทูพโภชนาการในเด็กปฐมวัย ไม่ก่อให้เกิดโรคอ้วนหรือผอมเกินไป

- สุขภาพฟัน เด็กปฐมวัยมีความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ เนื่องจากเด็กยังดูดนมขวดก่อนนอน และดื่มน้ำอัดลมอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง แนวโน้มของสุขภาพฟันของเด็กวัยนี้ดีขึ้น เด็กอายุ 3 ปี ที่ฟันผุดลดลงจากร้อยละ 72 ในปี พ.ศ.2545 เหลือร้อยละ 62.8 ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีการรณรงค์ป้องกันฟันผุที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยไม่ให้มีการจำหน่ายน้ำอัดลมภายในโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่ร้านขายขนมบริเวณด้านหน้าโรงเรียนยังมีการจำหน่ายน้ำหวาน น้ำอัดลมอยู่ ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่ต้องมีการแก้ไข

- ความฉลาดทางอารมณ์ เด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3-5 ปี ส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์สอดคล้องกับวัย การได้รับการสัมผัสจากพ่อแม่มีส่วนช่วยลูกให้ควบคุมและปรับอารมณ์ได้

- การพัฒนาอัจฉริยภาพด้านต่าง ๆ มากกว่าครึ่งของเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3-5 ปี มีพัฒนาการทั้งด้านภาษาและการกระทำช้ากว่าปกติ การได้รับการกระตุ้นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กตามช่วงเวลาที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กพัฒนาศักยภาพได้เต็มประสิทธิภาพ

- เด็กกำพร้า/เด็กติดเชื้ เกือบ 1 ใน 3 ของเด็กที่ติดเชื้เอชไอวี ยังเป็นเด็กปฐมวัยประมาณ 1 ใน 10 ของเด็กปฐมวัย มีความพิการอย่างน้อย 1 อย่าง นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กปฐมวัยที่มีพ่อหรือแม่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง (ซึ่งเสี่ยงกับการเป็นเด็กกำพร้า) ได้รับความช่วยเหลือขั้นพื้นฐานเพียงร้อยละ 15

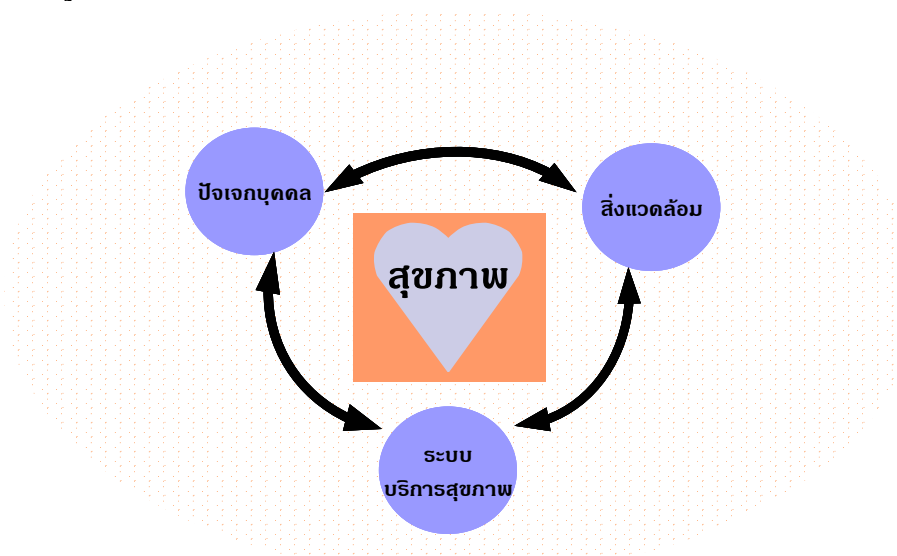
- ผู้เลี้ยงดู การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวหรือพี่เลี้ยงเด็กตามสถานรับเลี้ยง พบว่ามากกว่าครึ่งของผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

- ลักษณะเลี้ยงดูที่มีต่อการพัฒนาการเด็ก เด็กปฐมวัยใช้เวลาดูโทรทัศน์เฉลี่ย 1.9 ชั่วโมงต่อวัน มีผลต่อภาวะอ้วนและระดับสติปัญญาต่ำ ขณะที่หนังสือ/สมุดภาพควรเป็นสื่อที่ผู้เลี้ยงดูควรให้เด็กได้รับตั้งแต่เล็ก แม้ว่าเด็กยังไม่สามารถอ่านหนังสือออกก็ตาม นอกจากนี้การแสดงความรักด้วยการสัมผัสทางกาย การพูดจาชมเชย มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กเช่นกัน

- การเลี้ยงดูโดยศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์เด็กเล็กยังคงต้องได้รับการเพิ่มคุณภาพ แม้จำนวนผู้ดูแลเด็กเพียงพอต่อจำนวนเด็กที่ดูแล แต่อุปกรณ์การเล่นส่วนใหญ่ยังไม่ปลอดภัย และอาหารที่นำมาขายหน้าศูนย์เด็กเล็กยังไม่มีควบคุมเรื่องโภชนาการเพียงพอ

- สถานการณ์สื่อในปัจจุบัน ผู้ผลิตสื่อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรผลิตและสนับสนุนรายการสร้าง สรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี เพิ่มขึ้น จากปัจจุบันมีเพียงรายการเดียวในช่วงเวลาเย็น 16.00 – 18.30 น.

ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพ

ปัจเจกบุคคล: (1) วิถีชีวิต; (2) พฤติกรรม; (3) ความเชื่อ; (4) พันธุกรรม; (5) จิตวิญญาณ

ระบบบริการสุขภาพ: (1) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; (2) กายภาพ/ชีวภาพ; (3) เศรษฐกิจ/การเมือง; (4) วัฒนธรรม/ศาสนา; (5) การศึกษา; (6) ประชากร; (7) ความมั่นคงปลอดภัย และ (8) การขนส่ง

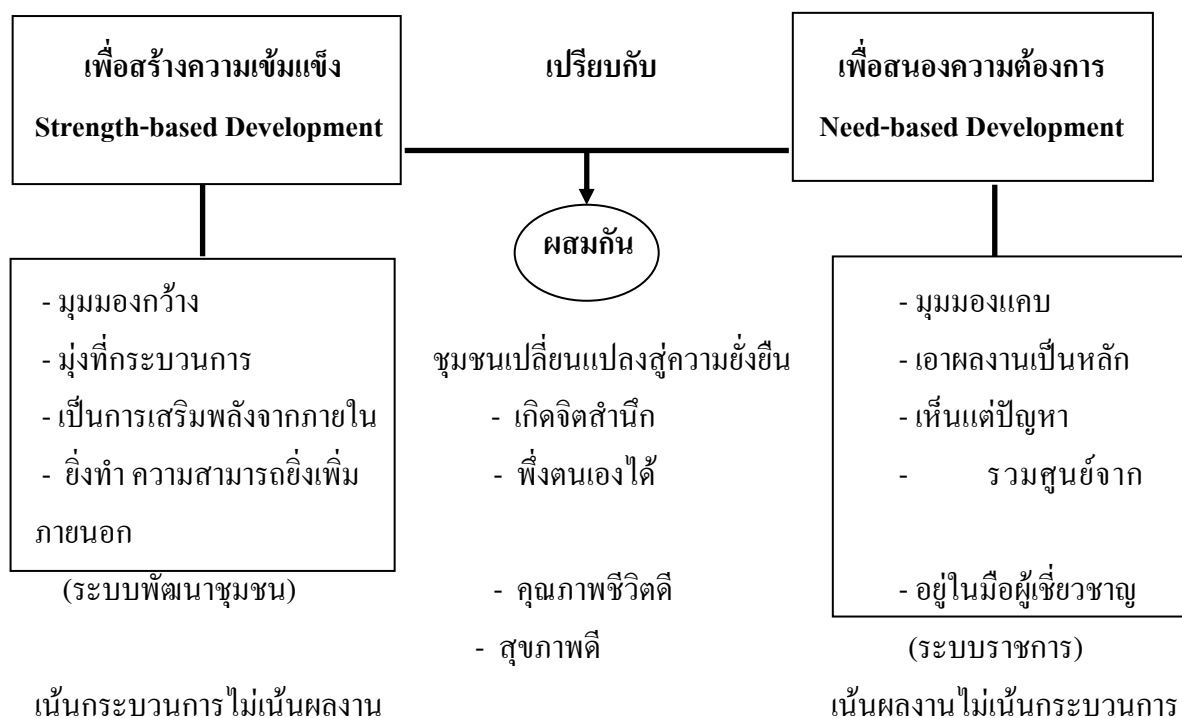
สิ่งแวดล้อม: (1) ความเท่าเทียม/ความครอบคลุม ชนิดและระดับการบริการ; (2) คุณภาพและประสิทธิภาพ และ บริการสาธารณะ/บริการเอกชน

นอกจากนี้ยังขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ อีก เช่น ความรุนแรง การจ้างงาน การสาธารณสุขมูลฐาน ชุมชนทางสังคม ภัยธรรมชาติ บรรยากาศทางการเมือง เป็นต้น

แนวทางการดำเนินการ

1. เพิ่มความสำคัญให้กับเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน ครอบคลุมทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
2. มีข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องชัดเจน
3. มีการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชน

สองแนวคิดในการพัฒนาในปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพสู่คุณภาพชีวิต (Health Determinants) ได้แก่ (1) รายได้และสถานะทางสังคม; (2) เครือข่ายการช่วยเหลือทางสังคม; (3) การศึกษา; (4) การมีงานทำและสภาพการทำงาน; (5) สิ่งแวดล้อมทางสังคม; (6) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ; (7) พฤติกรรมสุขภาพและทักษะชีวิต; (8) พัฒนาการที่ดีในวัยเด็ก; (9) ปัจจัยทางชีววิทยาและพันธุกรรม; (10) บริการสุขภาพ; (11) เพศ และ (12) วัฒนธรรม

ส่วนที่ 2 สรุปกิจกรรมกลุ่มย่อย

ผู้เข้าประชุมแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามรายจังหวัด และร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) จากที่ได้ฟังการนำเสนอของ อปท. ในจังหวัดของตนไปแล้ว หน่วยงานในระดับจังหวัดคิดว่าจะสามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในโครงการนั้นๆ ได้หรือไม่ อย่างไร

2) จากโครงการของ อปท. ที่นำเสนอไป ท่านคิดว่ายังมีช่องว่างอะไรอยู่บ้าง ที่ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมของครอบครัวและชุมชน

3) จากโครงการที่ อปท. นำเสนอไป ท่านคิดว่าโครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อยอดไปได้อย่างไรบ้าง และถ้าจะต่อยอด: 1) ควรต่อยอดในเรื่องใด; 2) จะมีใครเข้ามาร่วมงานได้;

3) จำเป็นจะต้องเพิ่มพูนศักยภาพในด้านใด; 4) จะได้งบประมาณเพิ่มเติมจากที่ใดบ้าง (ยกเว้น องค์การ ยูนิเซฟ); 5) จะลงมือทำได้; 6) ขยายผลไปยังหน่วยงานอื่นอย่างไร สรุปได้ดังนี้

สรุปการสนทนาจังหวัดระนอง

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานใดในระดับจังหวัดจะสามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในโครงการนั้น ๆ เช่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพลัดถิ่น แผนพัฒนา พมจ. เป็นช่องทางในการสนับสนุนงบประมาณ วิทยากร สสจ. สนับสนุนอุปกรณ์ด้าน วิชาการ ศบส. หน่วยที่ 47 จังหวัดระนอง ด้านงบประมาณ วิทยากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระนอง ด้านวิชาการ บุคลากร ดำรวจ วิชาการ และนันทนาการ

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างในการปรับปรุง ได้แก่ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ขาด ความรู้ ความเข้าใจ ในการของงบประมาณจากหน่วยงานนั้นๆ ไม่รู้แหล่งขอเงินทุน ผู้บริหารไม่เห็น ความสำคัญ

ประเด็นที่ 3 โครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อยอดไปได้อย่างไรบ้าง

1. การต่อยอดโครงการ แกนนำ มีการขยายแกนนำ กลุ่ม ชุมชน
2. หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการนั้นๆ
3. การเพิ่มศักยภาพด้านบุคลากร งบประมาณ ผู้นำและชุมชน
4. งบประมาณสนับสนุนจาก อบต. เทศบาล และ พมจ.
5. สามารถลงมือทำได้ หลังจากที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ (วันที่ 15-16 ตุลาคม 2551) โดย จะกลับไปประชุมคณะทำงานเพื่อคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการ มีการนำเสนอ โครงการเพื่อที่จะของงบประมาณสนับสนุน และดำเนินโครงการตามที่ได้มีการเสนอไป
6. ขยายผลได้โดยการเชิญให้เข้าร่วมโครงการ

สรุปการสนทนาจังหวัดพังงา

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานในระดับจังหวัดที่สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงาน และสนับสนุน การทำงานของ อปท. ได้แก่ สสจ. / พมจ. / สสจ. และเขตพื้นที่การศึกษา

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างของการดำเนินโครงการ เกิดจากความร่วมมือของผู้บริหารในการให้ การสนับสนุนการดำเนินงาน

ประเด็นที่ 3 การขยายผลโครงการ

1. การต่อยอดโครงการ โดยการเพิ่มช่วงอายุของกลุ่มเยาวชน; ขยายกลุ่มเป้าหมาย; เพิ่ม กิจกรรม เช่น การเยี่ยมบ้าน; มีการเพิ่มสื่อและอุปกรณ์เครื่องเล่นสำหรับเด็ก และอบรมแกนนำให้มีความรู้มากขึ้น

2. หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ พมจ. อปพร. สสจ. /สสอ. /อสม. ผู้นำชุมชน อปท. ผดศ.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่การศึกษา สสจ. /สสอ. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

3. เพิ่มศักยภาพในด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงานให้กับคณะทำงานให้มากขึ้น

4. งบประมาณสนับสนุนจาก พมจ. และ อปท.

5. สามารถลงมือทำได้ สำหรับโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้วก็จะมีการดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ในส่วนของโครงการที่คิดจะดำเนินการในอนาคตนั้น ต้องรอการอนุมัติงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. ขยายผลไปยังหน่วยงานอื่นๆ ได้โดยการฝากข่าวผ่านทางเว็บไซต์ของ สดจ. หรือสำนักงานจังหวัด และวารสารเทศบาล

สรุปการสนทนาจังหวัดภูเก็ต

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานใดในระดับจังหวัดจะ สามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในโครงการนั้น ๆ โดยให้ชุมชนหรือ อปท. เขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ เช่น อบต. เทศบาล อบจ. พมจ. ตามแบบฟอร์มและเงื่อนไขที่หน่วยงานเจ้าของงบประมาณกำหนดไว้

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างในการปรับปรุง ได้แก่ ด้านคณะกรรมการ ควรเป็นบุคคลที่มีจิตอาสามีเวลาให้กับการทำงานในโครงการ ไม่ทำหน้าที่ซ้ำซ้อน ด้านสถานที่ มีการขยายจุดให้บริการหรือพื้นที่ในการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการเพิ่มการมีส่วนร่วมไปยังหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพิ่มจำนวนแกนนำหรือชุมชนในการดำเนินโครงการให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการขอสนับสนุนงบประมาณ

ประเด็นที่ 3 โครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อยอดไปได้อย่างไรบ้าง

1. การต่อยอดโครงการ โดยการเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการขยายพื้นที่ในการให้บริการ
2. หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วม เช่น เจ้าหน้าที่จาก อปท. โรงเรียน โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย และพัฒนาชุมชน
3. การเพิ่มพูนศักยภาพด้านบุคลากร เช่น ด้านเทคโนโลยี วิทยาการให้ความรู้ และคณะกรรมการ
4. งบประมาณจากหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชน เช่น พมจ.
5. สามารถลงมือทำได้ ในช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน 2551 หรือเมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
6. ขยายผลได้โดยการนำเสนอผลการดำเนินงาน หรือสรุปผลการทำงานไปยัง อปท. อื่นๆ

สรุปการสนทนาจังหวัดกระบี่

ประเด็นที่ 1 การเชื่อมโยงผลงานในโครงการกับหน่วยงานระดับจังหวัด ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหาร อปท. ในความสำคัญด้านคุณภาพชีวิตเพิ่มมากขึ้น โดย นำเข้าสู่ระบบแผนและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี, และสามารถของบประมาณสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมของสำนักงานพัฒนาสังคมฯ จังหวัดกระบี่

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างในการปรับปรุงมีดังนี้ ผู้บริหารระดับท้องถิ่นให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยในบางพื้นที่ มีเวลาในการทำงานไม่ตรงกัน ทำให้การร่วมกิจกรรมมีอุปสรรค การสื่อสารไม่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ขาดวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

ประเด็นที่ 3 การขยายผลต่อยอด

ตำบลเกาะลันตาใหญ่:

- การทำซีดี เพื่อใช้ในการถ่ายทอดให้ความรู้ ทางเสียงตามสายให้กับ ชาวบ้าน บ้านล้งกาอู๋
- งบประมาณ ในการขอรับการสนับสนุนจาก อบต.เกาะลันตาใหญ่ โดยจะเริ่มดำเนินโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552
- มีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ของ อบต. ท้องถิ่นจังหวัดและกรมฯ

ตำบลศาลาด่าน:

- ขยายโครงการให้ครอบคลุมทั้งตำบล โดยการจัดทำโครงการขึ้น 2 โครงการ คือ โครงการเพชรในตม และโครงการไข่มุกอันดามัน ให้ครอบคลุมเด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ปกครอง
- งบประมาณสนับสนุนที่ได้รับจาก อบต.ศาลาด่าน ซึ่งจะเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 2551 เป็นต้นไป
- มีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์และสถานีวิทยุชุมชน

สรุปการสนทนาจังหวัดตรัง

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานใดในระดับจังหวัดจะ สามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในโครงการนั้น ๆ มีดังนี้ เกษตรอำเภอและจังหวัด พัฒนาชุมชน สสจ./พมจ. พื้นที่การศึกษา วัฒนธรรมจังหวัด ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ยุติธรรมจังหวัด

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ ได้แก่

1. ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและการให้ความรู้/เอกสารประกอบการอบรม
2. เกษตร ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ การสนับสนุนด้านอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่นปุ๋ย สัตว์เลี้ยง เมล็ดพันธุ์พืชที่ใช้ปลูก และดิน รวมถึงการส่งเสริมด้านอาชีพ
3. ทรัพยากร ให้ความรู้ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการแหล่งน้ำสะอาด
4. ให้ความรู้ด้านสุขภาพ เอกสารประกอบ และกิจกรรมเสริม
5. พัฒนาชุมชน ให้ความรู้พื้นฐาน เอกสารและวิทยากรในการจัดอบรม

6. เขตการศึกษา (กศน.) ให้การส่งเสริมอาชีพ งบประมาณ วิทยากรและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
7. วัฒนธรรม ให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาของชาวบ้าน งบประมาณ เอกสารและการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เสียงตามสาย; วิทยุชุมชน; ใบปลิว; ป้ายโฆษณา; การประชุม และการบอกต่อ (ปากต่อปาก)

ความพร้อมของพื้นที่ โดยตัวบุคคลที่ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจโดยการอบรม การสร้างแรงจูงใจ ความมีจิตอาสาที่จะทำงาน รวมถึงการรณรงค์และการศึกษาดูงานนอกพื้นที่

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างในการปรับปรุง (ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการฯ) เช่น ขาดการประสานงาน/ประชาสัมพันธ์ ติดตามผลการดำเนินงาน งบประมาณไม่เพียงพอ เวลาในการดำเนินโครงการฯ ความพร้อมของพื้นที่ การสื่อสารที่ไม่ตรงเป้าหมาย เกิดความขัดแย้งกันในชุมชน ไม่มีวิทยากรในการให้ความรู้ในพื้นที่

ประเด็นที่ 3 โครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อยอดไปได้อย่างไรบ้าง

1. การขยายผลโครงการโดยสานต่อโครงการเดิม; สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ; พัฒนาศักยภาพของชุมชนและการขยายเครือข่าย/ขยายพื้นที่
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสมาชิกในชุมชน
3. การเพิ่มพูนศักยภาพด้านการพัฒนาบุคคลโดยการจัดอบรมให้ความรู้; จัดงบประมาณในการไปศึกษาดูงาน และการพัฒนาพื้นที่
4. งบประมาณที่ได้รับจาก พมจ. /อบจ. /อบต. /สสส. /สกว. /สปสช. /สทวช.
5. สามารถลงมือทำได้ หลังจากได้รับงบประมาณหรือผ่านการพิจารณาอนุมัติโครงการ
6. ขยายผลได้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้กัน

สรุปการสนทนาของจังหวัดสตูล

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานใดในระดับจังหวัดจะสามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของ อปท. ในโครงการนั้น ๆ ในส่วนของ อบต.กำแพงมีดังนี้

1. สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ควรให้ความช่วยเหลือในด้าน: สนับสนุนข้อมูล เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน, ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ส่วนราชการระดับจังหวัดและ อปท., เป็นหน่วยงานที่คอยประสานงานทางด้านงบประมาณ

2. สสจ. สนับสนุนด้านการฝึกอบรม การประเมินพัฒนาการของเด็กและการเจริญเติบโต ออมนัย และการเจริญพันธุ์, สนับสนุนแบบประเมิน และโปรแกรมประเมินการเจริญเติบโต, เร่งรัดการจัดสรรงบประมาณผ่านกองทุนส่งเสริมสุขภาพตำบล

3. พมจ. สนับสนุนบุคลากร งบประมาณ สนับสนุนในเรื่องข้อมูลกลุ่มเสี่ยงและการเฝ้าระวังเดือนกุมภาพันธ์ในสังคม

4. การศึกษา สนับสนุนในเรื่องอาคารและสถานที่ สนับสนุนในเรื่องบุคลากร สนับสนุนในเรื่องอุปกรณ์ สื่อต่างๆ

สำหรับ อบต.ปากน้ำ ได้แสดงความคิดเห็นดังนี้ มีการจัดตั้งคณะทำงานถาวรที่สามารถดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เพื่อดำเนินการได้ทันที ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการทำงานให้ความช่วยเหลือ หรือโครงการสนับสนุนก็ตาม, มีกองทุนด้านเด็กและเยาวชนที่สามารถใช้งบประมาณบริหารจัดการได้ ส่งเสริมให้เยาวชนหรือเด็กที่เข้าร่วมโครงการไปขยายผลในชุมชนหรือเป็นแกนนำในการทำงานต่อไป, การนำเข้าแผนพัฒนา 3 ปี เพื่อให้การดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนมีผลอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 2 โครงการของ อบต.ที่นำเสนอไป ท่านคิดว่ายังมีช่องว่างอะไรอยู่บ้าง ที่ควรปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมของครอบครัวและชุมชน

- เรื่องการประสานงานระหว่างหน่วยปฏิบัติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ผู้บริหารท้องถิ่น/ผู้นำท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการ
- ให้มีเวทีการนำเสนอโครงการในระดับตำบล

ประเด็นที่ 3 โครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อ ยอดไปได้อย่างไรบ้าง

1. ควรต่อยอดในเรื่อง: (1) เด็กและเยาวชนที่มีภาวะเสี่ยงโดยการขยายผลให้ครอบคลุมทั้งตำบล; (2) การกระทำความรุนแรงต่อเด็กและครอบครัว; (3) การสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ร่วมกัน

2. ใครเข้ามามีส่วนร่วม: (1) ผู้นำชุมชน; (2) ผู้นำทางศาสนา; (3) ชาวบ้าน; (4) อบต./หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง; และ (5) ชาวบ้านในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ

3. จำเป็นต้องเพิ่มพูนศักยภาพในด้านคณะกรรมการการทำงาน ให้มีจิตสำนึกและความร่วมมือจากชาวบ้านในพื้นที่มากขึ้น ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูล

4. งบประมาณสนับสนุนจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสตูล

5. สามารถลงมือทำได้ หลังจากที่มีโครงการที่เหมาะสม และมีงบประมาณสนับสนุนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

6. ขยายผลได้โดย การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมโครงการที่ทาง อบต. ได้จัดขึ้นเพื่อให้เกิดแรงกระตุ้น

ส่วนที่ 3 ภาพการประชุม DLA ครั้งที่ 2

ภาพการนำเสนอผลการดำเนินโครงการ

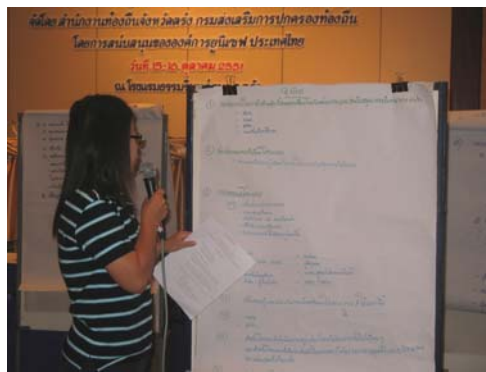

ภาพการทำกลุ่มย่อย

ภาพการนำเสนอการทำกลุ่มย่อย

ภาพการรับใบประกาศนียบัตรในการดำเนินโครงการ

บทที่ 5

สรุปผลโครงการ

โครงการในพื้นที่จังหวัดระนอง

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระนอง

ระนอง เป็นจังหวัดแรกของภาคใต้ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลอันดามัน หรือมหาสมุทรอินเดีย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 568 กิโลเมตร มีพื้นที่ 2,141,250 ไร่ ทิศเหนือ ติดกับอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และประเทศสหภาพพม่า ทิศใต้ ติดกับอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ทิศตะวันออก ติดกับอำเภอเมือง อำเภอสวี และอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ทิศตะวันตก ติดกับอำเภอเกาะสอง เขตทวาย ประเทศพม่า และมหาสมุทรอินเดีย ระนองแบ่งการปกครองออกเป็น 4 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอกะเปอร์ อำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น และกิ่งอำเภอสุขสำราญ สำหรับ 2 อำเภอที่เก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอกะเปอร์ และอำเภอเมือง

1. อำเภอกะเปอร์ ประกอบด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลม่วงกลวง, ตำบลกะเปอร์, ตำบลเขี้ยวเหลียง, ตำบลบ้านนาและตำบลบางหิน และอำเภอกะเปอร์ สำหรับตำบลที่ทำวิจัยครั้งนี้ คือ ตำบลม่วงกลวง

2. อำเภอเมือง ประกอบด้วย 9 ตำบล ได้แก่ ตำบลราชกรูด, ตำบลเขานิเวศน์, ตำบลบางรีน, ตำบลปากน้ำ, ตำบลหงาว, ตำบลบางนอน, ตำบลหาดส้มแป้น, ตำบลทรายแดงและตำบลเกาะพยาม สำหรับตำบลที่ทำวิจัยครั้งนี้ คือ ตำบลบางรีน

บริบทพื้นที่ศึกษา

1. ตำบลบางรีน อำเภอเมือง

ตำบลบางรีนถูกจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลบางรีน เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2550 แบ่งการปกครองเป็น 2 เขต คือ เขต 1 ประกอบด้วย 3 หมู่ คือ หมู่ 1, 2 และ 3 ได้แก่ บ้านบางกลาง บ้านบางรีน และบ้านพรรั้ง เขตที่ 2 ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน คือหมู่ 4 5 และ 6 ได้แก่ บ้านระนองพัฒนา บ้านแพใหม่ บ้านบางกลางบน (มิตรภาพ)

สภาพทั่วไป เทศบาลตำบลบางรีนตั้งอยู่เลขที่ 386 หมู่ที่ 1 ถนนจัดสรรพัฒนา ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองระนอง ประมาณ 2 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลาง จังหวัดระนอง ประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 78.653 ตารางกิโลเมตร หรือ 49,158.125 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 2.38 ของพื้นที่จังหวัดระนองทั้งหมด มีลักษณะภูมิประเทศ

เป็นภูเขาลาดเอียงลงสู่ทะเลอันดามันมีพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลเมืองระนองและเชื่อมต่อกับตำบลอื่นๆทำให้การเดินทางสะดวก และยังใกล้กับแหล่งศูนย์รวมที่สำคัญของจังหวัด มีปัจจัยที่อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจโรงงานแปรรูปอาหารทะเลและประกอบกับภูมิทัศน์ที่เหมาะสมแก่การส่งเสริมการท่องเที่ยว

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลบางนอน และตำบลเขานิเวศน์

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลหาดส้มแป้น

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลหงาว

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลปากน้ำ ทะเลอันดามัน

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลมี 25,094 คน และจำนวนหลังคาเรือน 11,419 หลังคาเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ **อาชีพหลัก**แบ่งตามเขตการปกครอง คือประชากรหมู่ 1 2 และ 3 ทำอาชีพการเกษตร ทำสวน ส่วนประชากรหมู่ 4 5 และ 6 ทำอาชีพการประมง ส่วนประชากรที่อาศัยในหมู่ 5 ก็มีอาชีพอุตสาหกรรม และอาชีพรับราชการ และรับจ้าง เป็นอาชีพที่มีอยู่ทั่วไปในตำบลบางวัน ประชากรประกอบด้วยไทยพุทธและบุคคลต่างด้าวชาวพม่า

สถานที่ให้บริการด้านสุขภาพ ประกอบด้วยสถานอนามัยบางวัน และโรงพยาบาลจังหวัดระนอง

2. ตำบลม่วงกลวง

ในสมัยก่อนมีชาวบ้านจากจังหวัดภูเก็ตอพยพหนีสงครามมาทางเรือ โดยมาขึ้นบกแถวเกาะเปอร์ และได้เดินเท้าไปเพื่อหาที่ทำกินใหม่บริเวณต้นไม้ใหญ่ เป็นต้นมะม่วงลำต้นกลวง เมื่อเห็นว่าเป็นสถานที่เหมาะสม จึงได้ตั้งหลักแหล่งขึ้นภายหลังมีพรรคพวกมาอยู่เพิ่มมากขึ้น เรียกว่า บ้านม่วงกลวง มาจนทุกวันนี้

สภาพทั่วไปของตำบล ส่วนใหญ่เป็นที่ราบริมฝั่งทะเลสลับด้วยภูเขาขนานไปกับชายฝั่งทะเลอันดามัน อากาศค่อนข้างอบอุ่นและชื้น มีสถานที่สำคัญได้แก่ อุทยานแห่งชาติแหลมสน หาดอ่าวเคย หาดทะหิน เกาะค้างคาว และ เกาะระกำ **ประชากร** : มีจำนวน 3,343 คน และจำนวนหลังคาเรือน 886 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม **อาชีพหลัก** ทำสวน/ทำไร่ ประมง อาชีพเสริมค้าขาย เลี้ยงสัตว์

โครงการ: สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ประจำปี 2551

หลักการและเหตุผล

ลูกเป็นสุดยอดแห่งความรัก ความห่วงใย ของ พ่อ แม่และพ่อแม่ทุกคนหวังให้ลูกเก่ง เป็นคนดี แข็งแรงและมีความสุข โดยได้รับการเลี้ยงดูให้เจริญเติบโต พร้อมทั้งมีพัฒนาการสมวัย ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา และเนื่องจากในปัจจุบัน เด็กส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยการดื่มนมแม่ เพราะสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน มีการแข่งขัน จึงทำให้แม่ไปทำงานนอกบ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว จึงเป็นสาเหตุให้แม่และลูกไม่มีความสุขกัน ทั้งยังมีปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย อาทิเช่นปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรม ดังนั้นกลุ่มผู้นำจึงเป็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อทั้งประเทศ หากไม่ได้รับการดูแล หรือเอาใจใส่ต่อสถาบันครอบครัว

วัตถุประสงค์

1. สร้างภูมิคุ้มกันในเด็ก
2. ความผูกพันระหว่างแม่และลูก
3. เพื่อลดปัญหาทางสังคม
4. เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง
5. เสริมสร้างสติปัญญาในเด็ก

กลุ่มเป้าหมาย:

1. กลุ่มแม่ที่มีลูกแรกเกิด- 6 เดือน จำนวน 32 คน
 2. แม่กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 15 คน ประกอบด้วย แม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้านที่มีลูกแรกเกิด- 6 เดือน จำนวน 9 คนแม่ที่ทำงานนอกบ้านที่มีลูกแรกเกิด- 6 เดือน จำนวน 6 คน
- สถานที่ดำเนินการ

1. สถานที่จัดอบรม ณ โรงเรียนบ้านบางกลาง ตำบลบางรี อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
2. บ้านกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามเยี่ยม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลบางรี (นักวิชาการการศึกษา) จำนวน 1 คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 8 คน โดยมีรองนายกเทศมนตรีเป็นที่ปรึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินการ

การดำเนินโครงการ ตั้งแต่ วันที่ 18 สิงหาคม 2551 - 5 ตุลาคม 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการงานที่จะทำ พัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

2. คณะกรรมการจำนวน 10 คน ร่วมประชุมเขียนโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และวางแผนการดำเนินงาน

3. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม

4. เสนอโครงการฉบับปรับปรุงต่อนายกเทศมนตรี ตำบลบางรีน เพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ

5. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการ

6. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านวิทยุชุมชนและหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านทุกวันพุธและศุกร์ทุกสัปดาห์ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 4 สัปดาห์

7. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มแม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน และกลุ่มแม่ทำงานนอกบ้าน

8. การดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้แก่แม่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน ในวันที่ 29 สิงหาคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านบางกลาง เวลา 14.00-16.00 น. โดยเชิญวิทยากรจากสาธารณสุขจังหวัดระนอง และสถานีอนามัยบางรีน มาให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเลี้ยงลูกให้ปลอดภัย

ระยะที่ 2 ติดตามเยี่ยมบ้านระหว่างวันที่ 30 สค. - 3 ตค. 51 โดยคณะกรรมการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และพฤติกรรมการรักษาสุขอนามัยในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

สรุป/ประเมินผลการดำเนินโครงการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

9. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกรรมการเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการอาจารย์โดยทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ ในวันที่ 28 กันยายน 2551

10. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกับผู้เข้าร่วมโครงการโดยทีมอาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ ในวันที่ 28 กันยายน 2551

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1: การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเลี้ยงลูกให้ปลอดภัย โดย

วิทยากรคุณอังคณา รัตนราทร จากสาธารณสุขจังหวัดระนอง และคุณสุกัญญา ศิราวล เจ้าหน้าที่อนามัยบางรีน การจัดการอบรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเลี้ยงลูกให้ปลอดภัย ผู้เข้าอบรมมีจำนวนทั้งสิ้น 32 คนที่อาศัยอยู่ที่เฉพาะหมู่ 1 ตำบลบางรีน ประกอบด้วย แม่พร้อมบุตรชาวพม่า จำนวน 19 คนและแม่พร้อมบุตรชาวไทย จำนวน 13 คน ผู้เข้าอบรมมีทั้งผู้ที่กำลังตั้งครรภ์, หลังคลอดบุตรภายใน 1 เดือนและมีบุตรอายุมากกว่า 6 เดือน เป็นทั้งแม่ที่เลี้ยงบุตรด้วยนมแม่และนมขวด อาชีพของแม่ที่มาอบรมทั้งหมดนั้นเป็นแม่บ้าน ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

วิทยากรนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการตั้งคำถามว่า “ความสุขของผู้ที่เป็นแม่คืออะไร” และ “การแสดงความรักต่อลูกได้อย่างไร” สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นว่า ความสุขของแม่คือการได้เห็นลูกเจริญเติบโต เป็นคนดี และเรียนหนังสือเก่ง ส่วนการแสดงความรักทำได้โดยการสัมผัส การกอด จูบ วิทยากรจึงสรุปประเด็นที่สมาชิกได้กล่าวมาทั้งหมดว่า “ความสุขของแม่คือการได้ให้นมตนเองกับลูก ซึ่งเป็นการแสดงความรักด้วยการกอด สัมผัส ส่งสายตาถึงกันและกัน”

ผู้เข้าอบรมสรุปประโยชน์ของนมแม่ คือ ทำให้มดลูกเข้าอู่เร็ว เด็กฟันไม่ผุ เด็กมีภูมิคุ้มกันต้านทาน ระบายดี ราคาถูก และเด็กมีร่างกายแข็งแรง นอกจากนี้วิทยากรได้สรุปว่าการเลี้ยงลูกด้วยนมขวดแทนนมแม่ นั้นมีปัญหาหลายอย่าง เช่น ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเด็กมีอาการท้องเสียเนื่องจากขวดนมที่ใช้ไม่สะอาด แต่แม่ที่มีปัญหาบางอย่างก็ควรให้นมขวดแทนได้ เช่น หัวนมบอด, ลูกไม่ยอมดูดนม, ไม่มีนม อันเนื่องมาจากกรรมพันธุ์, หรือไม่มีเวลาเนื่องจากต้องดูแลสามีที่ป่วยอยู่ในโรงพยาบาล วิทยากรยังได้บอกหลักการการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่คือหลัก 3 ค: ดูดเร็ว ดูดถูกวิธี และดูดย่อย

หลังจากนั้นวิทยากรและประธานโครงการได้ชี้แจง อธิบายกิจกรรมที่สมาชิกต้องปฏิบัติต่อไป ซึ่งได้แก่ การบันทึกกิจวัตรประจำวัน การบีบนมใส่ขวดให้ลูก (กรณีที่มีเมื่อน้ำนมมากเกินไปเพื่อเก็บให้ลูก) ปัญหาที่พบทั้งของแม่และลูกในขณะที่ให้นมลูก โดยการลงบันทึกในสมุดทุกวัน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ หากมีปัญหาระหว่างการเข้าร่วมโครงการ ทางอสม.และวิทยากรจะไปเยี่ยมและให้คำแนะนำ สุดท้ายกรรมการได้มอบของที่ระลึก คือ ที่ป้อนนมและที่คั่นน้ำส้ม ให้กับแม่ที่เข้าอบรม

ผลการประเมินแม่ที่เข้ารับการอบรม แม่ที่เข้าที่เข้ารับการอบรมประเมินสรุปได้ดังนี้ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการแลกเปลี่ยนพูดคุยกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มและวิทยากร มีความมั่นใจในสิ่งที่ตนปฏิบัติอยู่ และแม่ที่กำลังตั้งครรภ์ได้เรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และนมขวดจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับแม่ที่มีลูกก่อน นอกจากนี้ยังทำให้ผู้จัดทำ CD การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไว้ให้แม่-ลูกได้ดู สำหรับปัญหาอุปสรรคคือเรื่องสถานที่จัดอบรมคับแคบเกินไป สถานที่ควรกว้างกว่านี้ เวลานัดพบกันจะได้สะดวกและเพื่อสะดวกเวลาที่มีเด็กเยอะๆ

ส่วนที่ 2: การติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อประเมินพฤติกรรมการเล่นลูกด้วยนมแม่

กรรมการโครงการได้แบ่งสายการเยี่ยมบ้านโดยยึดหลักให้กรรมการที่อยู่ในพื้นที่เดียวกับกลุ่มแม่ตัวอย่างเป็นผู้รับผิดชอบเยี่ยมบ้านในพื้นที่นั้นๆ ลักษณะการเยี่ยมจะเป็นแบบไม่เป็นทางการ เช่น หยุดแหวะเยี่ยมตอนเย็นๆ ที่ขับรถผ่าน หรือเจอกันที่ชุมชน เช่น ที่ตลาด หรือที่วัด กรรมการก็จะสอบถามปัญหาการเล่นลูกด้วยนมแม่ หรือมีปัญหาในการใช้แบบบันทึกการให้นมลูกหรือไม่ (ดังตัวอย่าง)

ตัวอย่างของแบบบันทึก

วันที่	ชื่อ	ชื่อ	สถานที่	เวลาที่เยี่ยม	เวลาที่เยี่ยม	เวลาที่เยี่ยม	เวลาที่เยี่ยม
14 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
15 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
16 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
17 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
18 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
19 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
20 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
21 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
22 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
23 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
24 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.
25 ก.ค.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.	อ. น.

ผลการประเมินการเยี่ยมบ้าน พบว่าแม่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีคนคอยให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา และกรรมการคอยกระตุ้นจิตสำนึกในเรื่องการเล่นลูกด้วยนมแม่ทำให้สามารถเล่นลูกด้วยนมแม่ต่อไปได้ สำหรับแม่ทำงานนอกบ้านบางคนได้ขี้นมเก็บไว้ให้ลูกก่อนออกไปทำงานตามคำแนะนำของกรรมการได้ ดังเช่นคำพูด “ตนเองได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และมีกรรมการมากระตุ้นเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา” หรือ “ถ้าไม่มีกรรมการเข้าไปเยี่ยมอย่างสม่ำเสมอ ก็คงหยุดให้นมไปนานแล้ว”

ผลการทำกลุ่มสนทนาย่อยระหว่างกรรมการโครงการและแม่กลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 4 และ 5 ตุลาคม 2551 แม่กลุ่มตัวอย่างที่ร่วมการสนทนามี จำนวน 29 คน ประกอบด้วย แม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน จำนวน 9 คน และแม่ที่ทำงานนอกบ้าน จำนวน 6 คน และแม่ชาวต่างด้าว จำนวน 14 คน ผลการทำกลุ่มสนทนา พบว่า กลุ่มแม่ตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมาก ทำให้แม่ที่มีประสบการณ์การเล่นลูกได้มาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นอกจากนี้มีการให้คำแนะนำถึงวิธีการเลี้ยงลูกถึงบ้าน และอยากให้มีโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

ส่วนการประเมินผลการบันทึกแบบประเมินพบว่าแม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน สามารถให้ลูกดื่มนมแม่ได้นาน 5 สัปดาห์ สำหรับแม่ทำงานนอกบ้านสามารถขี้นมให้ลูกดื่มระหว่างวันได้ อย่างเพียง 1 มื้อเป็นเวลา 5 สัปดาห์ตั้งแต่ 2 ออนซ์จนถึง 10 ออนซ์ น้ำหนักทารกอยู่ในเกณฑ์

มาตรฐานน้ำหนักตามอายุโดยเฉลี่ยน้ำหนักเพิ่มขึ้น 0.5 กก. ในระยะเวลา 5 สัปดาห์ของการเข้าร่วมโครงการ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในลูกคือลูกท้องอืดหลังได้รับนม แม่แก้ไขโดยการจับให้เรอ หรือมีไข้เนื่องจากเป็นหวัด ส่วนแม่ชาวพม่ามีปัญหาเรื่องสุขภาพในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คือไม่ทำความสะอาดหัวนมก่อนให้นมลูก มือไม่สะอาด ไม่ดูแลสุขภาพตนเองในขณะที่ให้นมลูก เช่น ดื่มน้ำเปล่า เป็นต้น

การประเมินยังพบว่าร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมและดำเนินกิจกรรมตามกิจกรรมที่กำหนดเป็นเวลา 5 สัปดาห์ และพบว่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการในภาพรวมอยู่ระดับดีมาก ร้อยละ 90.9

ส่วนที่ 3 ผลการทำสนทนากลุ่มของกรรมการจัดทำโครงการ

กรรมการเข้าร่วมสนทนา จำนวน 8 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลบางรี และ อสม.ที่เป็นกรรมการ โครงการอีก 7 คน ในวันที่ 28 กันยายน 2551 สรุปได้ดังนี้

3.1. ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนประกอบด้วย ประธาน กรรมการ และมีนายกเทศมนตรีเทศบาลและรองนายกเทศมนตรีเทศบาล 2 คนเป็นที่ปรึกษา โดยรองนายกทั้ง 2 คนรับทราบการดำเนินการของโครงการนี้โดยตลอด การเลือกกรรมการมาจากตัวแทนชาวบ้านที่มีจิตอาสาและสามารถทำงานร่วมกันได้และได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการแต่ละคนไว้ชัดเจน นอกจากนี้ นายกเทศมนตรีเทศบาลได้อนุมัติให้ใช้สถานที่และห้องประชุมของเทศบาลในการดำเนินงาน และให้ใช้อุปกรณ์สำนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเช่น กระดาษ เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร ในการดำเนินงานตลอดโครงการ

เงินสนับสนุนจำนวน 20000 บาทได้รับจาก UNICEF แห่งประเทศไทยเพียงที่เดียวและเพียงพอในการดำเนินโครงการ สำหรับเทศบาลบางรีจะไม่ได้สนับสนุนการทำงานครั้งนี้ด้วยเงิน แต่ก็สนับสนุนเวลาโดยให้กรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกับ UNICEF ทุกครั้ง

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

การดำเนินงาน ประธานจะประชุมกรรมการสัปดาห์ละครั้งโดยใช้บ้านของประธาน หรือสถานที่อื่นๆในชุมชนตามที่สะดวกและกรรมการทุกคนมีความยินดีเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง สำหรับการคิดโครงการในครั้งแรกนั้นกรรมการได้เริ่มประชุมกลุ่มค้นหาปัญหาและความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ ได้ข้อสรุปว่าชุมชนมีปัญหา เรื่อง ยาเสพติดและการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทางสมาชิกกลุ่มประเมินแล้วปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ซับซ้อน ต้องอาศัยกลวิธีหลายอย่างในการใช้แก้ปัญหา ทางกลุ่มจึงขอเลือกทำโครงการการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เนื่องจากปัจจุบันนี้แม่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จึงเลือกทำโครงการนี้ โดยนักวิชาการศึกษาเป็นผู้เขียนโครงการและไม่มีปัญหาในการเขียนโครงการ หลังจากที่มีอาจารย์มาช่วยให้แนวทางในการ

ดำเนินการจัดโครงการ โดยเฉพาะรูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมให้แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่าง
ยั่งยืน และแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มแม่ตัวอย่าง

การทำงานร่วมกันของกรรมกรนั้นไม่มีปัญหา กรรมกรทุกคนเข้ามาทำงานด้วยจิตอาสา
และไม่มีปัญหาในการสื่อสารระหว่างกรรมกรด้วยกัน ทุกคนสื่อสารกันได้ดี และระหว่าง
กรรมกรและกลุ่มตัวอย่าง โดยกรรมกรใช้วิธีการแวะเวียนเข้าไปพูดคุย เจอที่ไหนก็ทักที่นั่น แต่
ประธานโครงการและกรรมกรกังวลว่าจะไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าร่วม
ประชุมรับความรู้กับ เจ้าหน้าที่อนามัยเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จึงได้ประชุมทางแก้ไขและได้ข้อ
สรุปว่าให้เหมารถรับจ้างไปรับกลุ่มตัวอย่างที่บ้านอยู่ไกลๆ หรือกรรมกรขับมอเตอร์ไซค์ไปรับ
กันเอง นอกจากนี้ยังกังวลว่าชาวบ้านและกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจการจัดทำโครงการนี้ ประธานฯร่วมกับ
ผู้ใหญ่บ้านไปประชาสัมพันธ์โครงการผ่านวิทยุชุมชนและหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านทุกวันพุธ
และศุกร์ทุกสัปดาห์ตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ประธานฯแบ่งหน้าที่การ
เยี่ยมกลุ่มตัวอย่างของกรรมกรแต่ละคนตามเขตความรับผิดชอบในหน้าที่ อสม และความสะดวก
ของการทำงาน เช่น ขับรถผ่านไปแวะเยี่ยม หรือคุยกันในที่ชุมชน

การติดตามประเมินผลการดำเนินงานนั้นจะมีการประชุมกรรมกรทุกสัปดาห์เพื่อสอบถาม
ปัญหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ร่วมกับการวิเคราะห์ใบบันทึกการให้นมแม่เป็น
ระยะๆ ซึ่งพบว่าไม่ค่อยมีปัญหาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กรรมกรสามารถปฏิบัติตามแผนได้ดี ได้
ตามเวลาที่กำหนดเนื่องจากมีการระบุนวันเวลาการเยี่ยมชัดเจนในแบบบันทึก นอกจากนี้กรรมกรได้
กำหนดจัดทำกลุ่มสนทนาออกเป็น 2 กลุ่ม คือแม่ที่เป็นไทยพุทธ และแม่ที่เป็นพม่า โดยจะจัดให้แม่
ไทยพุทธพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าโครงการนี้ ในวันที่ 4 ตุลาคม 2551 และแม่
พม่าพบกันในวันที่ 5 ตุลาคม 2551

กรรมกรทุกคนไม่มีปัญหาในการติดต่อสื่อสารและการเดินทาง โดยทุกคนใช้
โทรศัพท์มือถือและยานพาหนะส่วนตัว

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

กรรมกรให้ความเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ทำหายมากที่จะต้องทำให้สำเร็จ แต่รู้สึก
ภูมิใจและรู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วมทำงานในโครงการนี้ เนื่องจากได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์กับแม่คนอื่นๆ นอกจากนี้กรรมกรได้ใช้ความรู้จากการอบรมจิตวิวัฒน์ 2 ครั้งมาปรับ
สัทธิภาพในการทำงานร่วมกับชุมชน เช่น คำพูด “ทุกคนรู้สึกภูมิใจ และดีใจที่ได้เข้าร่วม
โครงการ”

นอกจากนี้กรรมกรให้ความเห็นว่าการทำงานโครงการครั้งนี้มีประโยชน์มาก เนื่องจากเป็น
โครงการที่เป็นเหมือนแรงกระตุ้น แรงบันดาลใจ และเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ทำให้แม่มีจิตสำนึก
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และควรดำเนินโครงการเช่นนี้ต่อไป แต่จะเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายเป็นแม่
กลุ่มหลังคลอดกลุ่มใหม่ในหมู่ 1 และขยายไปหมู่บ้านอื่นๆ ในอนาคต ส่วนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมก็จะ

เปลี่ยนโครงการต่อยอดเป็นโครงการการพัฒนาการเด็กตามวัยต่างๆ นอกจากนี้โครงการได้รับการชื่นชมจากกรรมการกลางที่มาประเมินผลงานของเทศบาล โดยสนับสนุนให้นำเสนอโครงการนี้ ซึ่งโครงการนำร่องเข้าไปในแผนพัฒนาเทศบาล และนายกฯก็ให้การสนับสนุน

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนากลุ่มแม่ตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ

จากการเยี่ยมแม่กลุ่มตัวอย่างและลูกจำนวน 3 ราย คือ แม่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำนวน 2 ราย (เป็นแม่ท้องแรก 1 รายและท้องสาม 1 ราย) และอีก 1 รายเป็นแม่ทำงานนอกบ้าน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 รายมีความพึงพอใจที่เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และมีกรรมการมากระตุ้นเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา สำหรับปัญหาอุปสรรคในการปั๊มนมแม่ คือน้ำนมออกน้อย ออกเฉลี่ย 1-4 oz ในแม่ท้องแรก ส่วนแม่ท้องหลัง น้ำนมที่ปั๊บบอกประมาณ 8-10 oz ที่ทำงานอยู่ไกลทำให้ไม่สามารถมาส่งนมแม่ได้ในตอนเที่ยง แม่บางคนไม่สามารถให้นมลูกได้เนื่องจากเป็นโรคโลหิตจาง สำหรับสมุดบันทึกนั้นแม่ได้ให้ความคิดเห็นว่าไม่ค่อยเข้าใจแบบบันทึก โดยเฉพาะเรื่องปัญหาอุปสรรคของแม่และลูกขณะที่ให้นมแม่ และช่องการเขียนน้อยเกินไป

สำหรับแม่ที่เป็นชาวพม่า นั้น กรรมการรายงาน ว่า แม่ที่เป็นชาวพม่ามีปัญหาเรื่องการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น ไม่ดูแลทำความสะอาดเต้านมก่อนให้นมลูก คีมเหล้าในขณะที่ยังให้นมลูก

จากการสังเกตการณ์ทำงานของทีมกรรมการ พบว่ากรรมการทำงานด้วยกันดี มีความสัมพันธ์อันดี มีการสื่อสารที่ดี โดยเฉพาะประธานฯมีความรับผิดชอบอย่างดี มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งใจอย่างยิ่ง รวมทั้งกรรมการทุกคนก็ที่มีคุณสมบัติเหล่านี้ นอกจากนี้ประธานฯเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับในชุมชนและกรรมการทุกคน จึงทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 6 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลไกแกนนำการเปลี่ยนแปลง

โครงการสายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ที่จัดทำที่หมู่ 1 เทศบาลตำบลบางรีน โดยกรรมการเทศบาลตำบลบางรีน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือแม่ที่มีลูกตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 เดือนจำนวน 15 คนที่เข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลา 5 สัปดาห์และแม่ชาวไทยและพม่าจำนวน 32 คนที่เข้ารับการอบรมความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 1 วัน ได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อไปเริ่มต้นโครงการและติดตามการดำเนินโครงการ ทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนอย่างน้อย 4 ประการที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จคือ

1. กรรมการทำงานด้วยกันดี มีความสัมพันธ์อันดี มีการสื่อสารที่ดี โดยเฉพาะประธานฯมีความรับผิดชอบสูงและมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ตั้งใจอย่างยิ่ง รวมทั้งกรรมการทุกคนก็ที่มีคุณสมบัติเหล่านี้ นอกจากนี้ประธานฯเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและกรรมการทุกคน แม้ว่า

หน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องจะไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการในระดับปฏิบัติ แต่ด้วยคุณสมบัติ “การมีจิตอาสา” ของกรรมการทุกคน ทำให้โครงการนี้สำเร็จได้

2. กรรมการได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมแบบจิตวิวัฒน์จำนวน 2 ครั้งในเรื่อง การเข้าใจความแตกต่างของบุคคล หรือการดึงศักยภาพที่เป็นจุดเด่นของบุคคลนั้นมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการทำงานไม่ว่าระหว่างกรรมการ โครงการด้วยกัน หรือระหว่างกรรมการโครงการกับกลุ่มตัวอย่าง เป้าหมาย

3. การดำเนินงานด้วยวิธีการติดตามเยี่ยมบ้านกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นทางการและพูดคุยให้คำแนะนำแบบเป็นกันเองของกรรมการ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมต่อความรับผิดชอบที่ได้เข้าร่วมโครงการมากกว่าการเข้าฟังการอบรมแล้วไม่มีการพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลกับกรรมการโครงการ

4. การได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่บ้านมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นในลูกบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนี้

การดำเนินงานในโครงการติดตามเยี่ยมการให้นมแม่ในกลุ่มแม่ไทยพุทธครั้งนี้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แม่กลุ่มตัวอย่างไทยพุทธมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการให้นมบุตรอย่างไรก็ตามความยั่งยืนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการให้นมแม่เกิดในระยะเวลาสั้นๆ สำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการให้นมแม่ในระยะเวลาที่นานขึ้นนั้นไม่สามารถประเมินได้ นอกจากนี้ยังไม่สามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นแม่ชาวพม่าที่ทำงานนอกบ้านซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายกลุ่มใหญ่ของจังหวัดระนอง เนื่องจากกรรมการไม่ได้นำกลุ่มตัวอย่างแม่ชาวพม่าเข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลา 5 สัปดาห์ เพียงแต่ให้เข้าร่วมการอบรมความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เท่านั้น โดยให้เหตุผลว่ามีปัญหาเรื่องการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นควรนำรูปแบบโครงการวิจัยนี้ไปติดตามพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของชาวพม่าต่อไป

ส่วนที่ 7: ภาพกิจกรรม

การประชุมคณะกรรมการเพื่อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และวางแผนการดำเนินงาน เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2551

การจัดการอบรมเรื่องการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551

การติดตามเยี่ยมบ้าน

การทำกลุ่มสนทนาย่อย ระหว่างวันที่ 4 และ 5 ตุลาคม 2551

โครงการ: พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ประจำปี 2551

หลักการและเหตุผล

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด การพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และ สังคม สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขและปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ประกอบ อาชีพตามความถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวงได้ตระหนักถึงการเสริมสร้าง คุณภาพชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ด้วยการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันจะนำไปสู่การมี สุขภาพที่ดี ห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงมีอาหารเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย มีที่อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการประกอบอาชีพสุจริต มีครอบครัวที่อบอุ่น มีความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการมีสุขภาพอนามัยที่ดีด้วย แต่การสร้างเสริมสุขภาพให้ร่างกาย แข็งแรง ก็มีใช้เรื่องยากเกินความสามารถที่ทุกคนจะพึงปฏิบัติได้เพียงแต่ให้ความสนใจต่อ สุขภาพโดยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา หาวเลาว่างพักผ่อนหย่อนใจ อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ ทำ สวนครัว เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น

พื้นฐานของครอบครัวที่อบอุ่น เข้าใจกัน จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ได้มากมาย ทั้ง สังคม ชุมชนไปจนถึงประเทศ เพราะรากฐานที่ดีของประเทศย่อมต้องเริ่มจากคนในประเทศที่มี คุณภาพเป็นอันดับแรก หากหน่วยสังคมแรกที่เรารู้จักอย่างครอบครัวไม่แข็งแรง การก้าวเข้าสู่ สังคมอื่นย่อมที่จะมีปัญหาตามมา

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวงซึ่งมีนโยบายการสร้างเสริมสถาบันครอบครัว ให้มีความแข็งแรงและเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ ตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความรักความสามัคคี ในชุมชนและสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้ห่างไกลอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนและสังคม เข้มแข็งต่อไป จึงได้จัดทำโครงการ “พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน”

วัตถุประสงค์: เพื่อให้เด็กและเยาวชน

1. มีจิตสำนึกรักชุมชนและมีจิตอาสาร่วมพัฒนาชุมชนตนเอง
2. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง
3. รู้จักสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้ห่างไกลอบายมุข
4. ตระหนักถึงภัยต่างๆที่จะเกิดกับตนเอง

กลุ่มเป้าหมาย:

1. เยาวชนแกนนำของหมู่บ้าน 4 หมู่ จำนวน 30 คน
2. พ่อแม่ของเยาวชนของหมู่บ้าน 4 หมู่ จำนวน 30 คน

สถานที่ดำเนินการ

สถานที่จัดอบรมพ่อแม่แกนนำเยาวชน ณ โรงเรียนบ้านสำนัก ตำบลม่วงกลวง อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

สถานที่เข้าค่ายแกนนำเยาวชน ณ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อ. กระเปอร์ จังหวัดระนอง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 8 คน โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธาน
ระยะเวลาดำเนินการ

การดำเนินโครงการ ตั้งแต่ วันที่ 18 สิงหาคม 2551– 6 ตุลาคม 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการทำงานที่จะพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

2. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 13 คน ประชุมเพื่อเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณและวางแผนการดำเนินงาน

3. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม

4. เสนอโครงการต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง เพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ

5. จัดตั้งคณะกรรมการโครงการ

6. ประชาสัมพันธ์โครงการ

7. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พ่อแม่ และแกนนำเยาวชน จำนวน 30 ครอบครัว

8. การดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1

1.1. จัดอบรมให้ความรู้แก่พ่อแม่แกนนำเด็กและเยาวชนจาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 30 คน ในวันที่ 26 สิงหาคม 2551 เวลา 8.30-15.00 น. ณ โรงเรียนบ้านสำนัก โดยเชิญวิทยากรที่เป็นผู้นำศาสนาของหมู่บ้าน ดำรงจากสถานีตำรวจภูธรกะเปอร์ และคณาจารย์จากโรงเรียนบ้านสำนัก

1.2. จัดโครงการเข้าค่ายแกนนำเด็กและเยาวชนจาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 30 คน ในวันที่ 29-30 สิงหาคม 2551 ณ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อ. กะเปอร์ โดยเชิญวิทยากรที่เป็นผู้นำศาสนาของหมู่บ้าน ดำรงจากสถานีตำรวจภูธรกะเปอร์ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยม่วงกลวง และคณาจารย์จากโรงเรียนบ้านสำนัก

ระยะที่ 2 ติดตามเยี่ยมบ้านแกนนำพ่อแม่ และเยาวชน ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 กันยายน 2551 โดยคณะกรรมการโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพ่อแม่ในการเลี้ยงลูก และพฤติกรรมของลูก

สรุป/ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

9. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกรรมการเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการอาจารย์โดยทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ ในวันที่ 5 ตุลาคม 2551

10. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกันแกนนำเยาวชนเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ โดยทีมอาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์วันที่ 5 ตุลาคม 2551

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1: การจัดอบรม

1.1 จัดอบรมให้ความรู้แก่พ่อแม่แกนนำ ในวันที่ 26 สิงหาคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านสำนัก ซึ่งรายละเอียดการดำเนินการอบรมและเนื้อหาดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1: บรรยายเรื่องคุณธรรม จริยธรรม นำชีวิตมีความสุข โดยผู้นำศาสนา

กิจกรรมที่ 2: ทำกลุมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เข้าอบรม โดยทีม อบต. ม่วงกลวง

กิจกรรมที่ 3: บรรยายพฤติกรรมวัยรุ่นที่ ควรระวัง โดย จ.ศ.ต. สัญชัย อาจสามารถ โดยมีหัวข้อเกี่ยวกับประเภทของความเสี่ยงในวัยรุ่น สาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยง การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง และปัญหาและสาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยงโดยมรชีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น

พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น คือ พฤติกรรมที่นำมาหรือเป็นสาเหตุให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิต ทำให้ร่างกายเป็นอันตราย สูญเสียหน้าที่ ขาดโอกาสพัฒนาตามปกติ หรือเสียชีวิต วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมเสี่ยงมาก เนื่องจากจิตใจวัยรุ่นต้องการความสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำลาย ต้องการเป็นที่ยอมรับของคนอื่น อยากรู้ อยากเห็น อยากลอง มีอารมณ์ทางเพศมากขึ้น แต่ยังขาดการยั้งคิด ไตร่ตรองและการควบคุมตนเอง การเข้าใจและหาทางป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเพื่อป้องกันปัญหาพฤติกรรมและผลเสียที่จะเกิดตามมา

ประเภทของความเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น แยกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ ได้แก่ การร่วมกิจกรรมที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ การไม่ปฏิบัติตามกฎแห่งความปลอดภัย (ไม่สวมหมวกกันน็อก ไม่คาดเข็มขัดนิรภัย เมื่อนั่งในขณะขับรถ ฯลฯ)
2. พฤติกรรมความรุนแรง ได้แก่ การเข้าร่วมกลุ่มที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง การทำร้ายร่างกาย การพกพาอาวุธ และการทำลายข้าวของสาธารณะ
3. ภาวะซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย
4. การใช้ยาเสพติด ได้แก่ การลองและการใช้ยาเสพติด บุหรี่ เหล้า หรืออยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด
5. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ เริ่มต้นจากการมีแฟนเร็วเกินไป การเริ่มมีสัมผัสและเนื้อต้องตัว กอดจูบอยู่กันตามลำพัง และมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกัน การตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
6. พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันในวัยกลางคน ได้แก่ การรับประทานอาหารไขมันสูง อ้วน ขาดการออกกำลังกาย

สาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยง

สาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยงวัยรุ่น เกิดจากปัจจัยทางจิตใจและสังคม ดังนี้

1. ขาดความรู้และทักษะ ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่น ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย อันตรายและความเสี่ยงต่างๆ ในการดำเนินชีวิต ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศตนเอง การแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิต การปฏิเสธ การมีกิจกรรมที่เป็นสุขเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
2. ขาดความตระหนัก วัยรุ่นที่มีความรู้และทักษะในการป้องกันความเสี่ยง แต่ยังขาดความตระหนักและจริงจังต่อการป้องกันตนเอง เห็นประโยชน์ของการป้องกันและเห็นโทษหรือพิษภัยจากพฤติกรรมเสี่ยง จนเป็นหลักในจิตใจที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น
3. ขาดการควบคุมตนเอง ความรู้ ทักษะและความตระหนัก อาจไม่ช่วยป้องกันความเสี่ยงถ้าวัยรุ่นไม่มีการควบคุมตนเองดีเพียงพอ อาจคล้อยตามเพื่อนหรือสิ่งแวดล้อมได้ เหล้าและยาเสพติดเป็นสาเหตุที่ทำให้จิตใจเสียการควบคุมตนเอง อาจทำให้มีพฤติกรรมเสี่ยงได้
4. ขาดวิธีการที่ทำให้ตนเองพึงพอใจที่ถูกต้อง วัยรุ่นต้องการกิจกรรมที่ช่วยให้ตนเองเกิดความพึงพอใจ ความสุข แต่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับได้ วัยรุ่นที่มีจุดเด่น เป็นที่ยอมรับของเพื่อนด้านบวกอยู่แล้ว (เช่นการเรียน กีฬา ดนตรี ฯลฯ) จะไม่แสวงหากิจกรรมด้านลบที่อาจเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ

5. ปัญหาทางจิตใจ อารมณ์หรือโรคทางจิตเวช ทำให้ขาดความสุข เก็บกดความทุกข์ใจ ความก้าวร้าว หรือเคยโดนกระทำทารุณทางกายหรือทางเพศ จะแสดงออกเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เพื่อชดเชย ปิดบัง หรือระบายอารมณ์เป็นพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การใช้ยาเสพติดเพื่อลดความเครียด หรืออารมณ์เศร้า

6. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทักษะคิดและแบบอย่างในครอบครัว ความเป็นสุขในครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคม การชักจูงใจจากแฟน คารา นักร้อง การโฆษณา ค่านิยมทางวัตถุนิยม

การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น

การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น ทำได้โดยลดปัจจัยที่เป็นสาเหตุ และเพิ่มปัจจัยป้องกัน และการสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม ดังนี้

1. การให้ความรู้ที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่น ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงตนเองในวัยรุ่น ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย อันตรายและความเสี่ยงในการดำเนินชีวิต ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ
2. การฝึกทักษะในการรู้จักอารมณ์และความคิดตนเอง จัดการอารมณ์ได้ จัดการอารมณ์เพศของตนเอง การแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชีวิต การปฏิเสธ การมีกิจกรรมที่เป็นสุขเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น
3. สร้างความตระหนักในการป้องกันความเสี่ยง จริงจังต่อการป้องกันตนเอง เห็นประโยชน์ของการป้องกัน และเห็นโทษหรือภัยจากพฤติกรรมเสี่ยง จนเป็นหลักในจิตใจที่จะไม่ทำพฤติกรรมนั้น
4. ฝึกการควบคุมตนเอง ฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง การรู้จักตนเองและควบคุมได้ รู้จักยั้งคิด ฝึกระเบียบวินัยที่มาจากภายในใจตนเอง ฝึกการปฏิเสธเหล้าและยาเสพติดเป็นสาเหตุที่ทำให้จิตใจเสีย

การควบคุมตนเองช่วยให้วัยรุ่นมีกิจกรรมที่ทำให้ตนเองพึงพอใจที่ถูกต้อง วัยรุ่นต้องการกิจกรรมที่ช่วยให้ตนเองเกิดความพึงพอใจ ความสุขแต่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับได้ วัยรุ่นที่มีจุดเด่น เป็นที่ยอมรับของเพื่อนด้านบวกอยู่แล้ว จะไม่แสวงหากิจกรรมด้านลบที่อาจเป็นพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีปัญหาสุขภาพจิตได้มากที่สุดวัยหนึ่ง ซึ่งแสดงออกเป็นปัญหาพฤติกรรมได้หลายประการ เช่น คือ ไม่เชื่อฟัง ละเมิดกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ มีแฟนและมีเพศสัมพันธ์ ใช้ยาเสพติด ทำผิดกฎหมาย ปัญหาพฤติกรรมบางอย่างมักเกิดขึ้นมานานจนทำให้การแก้ไขมักทำได้ยาก

ปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยในวัยรุ่น เช่น ไม่เรียนหนังสือ ดิดเกมส์ ดิดการพนัน การเรียน การปรับตัว ปัญหาทางเพศ การใช้และติดยาเสพติด พฤติกรรมผิดปกติ โรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย และบุคลิกภาพผิดปกติ

สาเหตุของปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น

1. ร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของสารเคมี สารสื่อประสาทโรคทางกาย โรคระบบประสาท สารพิษ
2. จิตใจ บุคลิกภาพ ความคิด การมองโลก การปรับตัว
3. สังคม การเลี้ยงดู ปัญหาของพ่อแม่ ตัวอย่างของสังคม สื่อต่างๆ

กิจกรรมที่ 4 ย้อนรอยอดีตวัยรุ่น: วิทยากร 2 ท่านที่เป็นอาจารย์จากโรงเรียนบ้านสำนัก ได้จัดกิจกรรมให้ผู้เข้าอบรมแยกเป็นกลุ่มย่อย ย้อนรำลึกถึงอดีตเมื่อตอนเป็นวัยรุ่น ว่าตนเองเป็นคนแบบใด แล้วให้ออกมานำเสนอ แลกเปลี่ยนกับเพื่อนสมาชิกและวิทยากร หลังจากนั้นวิทยากรสรุปเนื้อ ได้รายละเอียดดังต่อไปนี้

สร้างลูกยุคใหม่ด้วยใจผูกพัน รู้จักและเข้าใจลูกวัยรุ่น

พ่อแม่หลายคนมักคิดว่า “คูซิเฟลอแป๊ปปเดียว ลูกเราโตเป็นหนุ่มเป็นสาวกันหมดแล้ว” และมักต่อด้วยคำพูดที่ว่า “แล้วจะไม่ให้เราแก่ได้อย่างไร”

ตอนที่ลูกเป็นเด็กเล็กๆ จะเป็นวันที่น่ารัก ทำอะไรก็ดูไร้เดียงสา แต่เมื่อลูกโตเป็นวัยรุ่น ก็คือวันที่พ้นจากเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ อายุประมาณ 13-24 ปี จะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ อารมณ์ สังคมและฮอร์โมนทางเพศ สำหรับผู้หญิงจะเริ่มมีประจำเดือน ผู้ชายเริ่มมีสุจิ รูปร่างก็เปลี่ยนแปลงไป จิตใจว้าวุ่น มักคิดแปลกๆ เป็นตัวของตัวเองมากขึ้น พ่อแม่ก็เริ่มไม่เข้าใจและเริ่มมองว่าสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นเป็นปัญหาหรือความผิดปกติของวัยรุ่น แต่ที่จริงก็เป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป เมื่อผ่านพ้นช่วงวัยรุ่นไปแล้วก็จะกลับเข้าสู่สภาพปกติเหมือนผู้ใหญ่ทั่วไป

อยากให้พ่อแม่ลองมารู้จักและเข้าใจจิตใจของวัยรุ่นกันสักหน่อย ว่าความต้องการของวัยรุ่นเป็นอย่างไร

1. ต้องการความรักมากมาย วัยรุ่นมักคิดว่าไม่ค่อยมีคนรัก อยากให้พ่อแม่หรือคนใกล้ชิดเข้าใจและรักเขาให้มากๆ
2. ต้องการความสนุกสนาน เป็นอิทธิพลของฮอร์โมนทางเพศ ที่เริ่มจะเป็นวัยรุ่น อยากที่จะเบิกบาน สนุกสนาน ชอบเล่นอะไรที่แปลกใหม่ แปลงๆ บ้าง ถ้าพ่อแม่ไม่เข้าใจจะมองดูเป็นปัญหาทันที
3. อ่อนไหวง่าย ชอบเพื่อฝัน ดังนั้นวัยรุ่นกับเรื่องเพลงและดนตรีจึงไปกันได้ดี เวลาที่เขาฟังเพลงและเพื่อฝันบ้าง พ่อแม่จะไม่เข้าใจอาจนึกไปว่าวัยรุ่นคนนั้นผิดปกติไปก็ได้ (บ้า วิกลจริต)
4. อุดมคติสูง มองชีวิตในแง่ดี อยากถูกยกย่อง บางทีอาจรับอาสาทำสิ่งที่ยาก ๆ เพื่ออุดมการณ์และถูกชักจูงได้ง่าย
5. สนใจเรื่องเพศและความรักมากขึ้น อยากรู้ อยากเห็น พ่อแม่ต้องอธิบายและให้คำแนะนำที่เหมาะสม
6. อาจทำดีที่สุด ถึงเลวที่สุดได้ เป็นพวกที่เปลี่ยนใจง่าย โลก การใช้เหตุผลยังไม่ดีพอ

7. หาง่าย เบื่อง่าย คลั่งง่าย หนูทำอะไรง่าย ๆ ดังนั้นการตลาดของผลิตภัณฑ์ต่างๆ จึงพยายามสร้างสื่อโฆษณาโดยการใช้นักร้อง หรือคนที่วัยรุ่นรักและคลั่งเป็นคนนำเสนอ ชักจูงเพื่อให้วัยรุ่นเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นั้นๆ
8. เวลาเกลียดก็เกลียดมาก เวลารักก็รักมาก
9. มีอารมณ์เสื่ยมมากกว่าผิดปกติ เพราะมีความเพ้อฝันมาก เกิดความผิดหวังก็เศร้าได้
10. ต้องการยอมรับในกลุ่มเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ชอบแต่งตัวและทำกิจกรรมตามเพื่อน พ่อแม่หลายๆ คนจึงเกิดความน้อยใจในตัวลูกว่า “ลูกไม่รักพ่อแม่ ไปรักเพื่อนมากกว่า” แต่เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นเท่านั้น หลังจากนั้นเขาจะหาเอกลักษณ์ของตัวเองขึ้นและมีเหตุผลที่ดีขึ้น
11. ต้องการมีอิสระมากขึ้น ทั้งจากพ่อแม่และโรงเรียน บางครั้งจะมีพฤติกรรมและคำพูดต่อต้านพ่อแม่และโรงเรียนบ้าง

ปัญหาของวัยรุ่น จริงๆ แล้วอาจเกิดได้ดังนี้

1. เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในตัวของตัวเอง ไม่เข้าใจตัวเอง อึดอัด กังวล สับสน ปรับตัวไม่ถูก จึงดูเก้งก้าง เกะกะ รกหูรกตาพ่อแม่
2. เกิดจากความไม่เข้าใจของพ่อแม่ ที่มองความปกติของเขาเป็นปัญหา เพราะอยากให้วัยรุ่นเป็นและคิดเหมือนพ่อแม่ ซึ่งเป็นไปไม่ได้เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดเป็นของตัวเองอยู่แล้ว
3. เกิดจากการประชดหรือปฏิกิริยาที่วัยรุ่นคิดว่า พ่อแม่ไม่เข้าใจ จึงมีปฏิกิริยาโต้ตอบที่รุนแรง เช่น เกร พุดจาก้ำร้าว หรือออกจากบ้าน ดิตยาเสพติด ฆ่าตัวตาย ฯลฯ

ดังนั้น ความรักที่พ่อแม่มีให้ลูกอย่างเต็มเปี่ยมในหัวใจแล้ว สิ่งสำคัญคือ ต้องรู้จักและเข้าใจลูกวัยรุ่นของท่านด้วย เพื่อการแก้ปัญหาจะได้ทำด้วยความเข้าใจและการยอมรับ ลูกจะได้ก้าวเดินผ่านวันนี้อย่างเรียบร้อย มั่นคง และมีความสุข

กิจกรรมที่ 5: สรุปการอบรมโดยวิทยากรที่เป็นกรรมการโครงการ ได้กล่าวสรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากการอบรม พร้อมทั้งให้ผู้เข้าอบรมประเมินความพึงพอใจการเข้าอบรมในครั้งนี้ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ และอธิบายกิจกรรมที่กรรมการโครงการจะต้องไปเยี่ยมบ้านระหว่างวันที่ 1 กย ถึง 30 กย 2551 พร้อมทั้งชักจูงให้พ่อแม่ นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปฏิบัติกับลูกๆ และให้สังเกตพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกๆ ด้วย

ผลการประเมินความพึงพอใจการเข้าอบรมแกนนำพ่อแม่

ผู้เข้าอบรมมีจำนวน 30 คน เพศหญิง 26 คน ชาย 4 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา 16 คน มัธยมศึกษาตอนต้น 9 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย 4 คน ปริญญาตรี 1 คน เป็นผู้ปกครองเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 21 คน, อายุระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 6 คน, และอายุระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 2 คน มีเด็กและเยาวชนทั้ง 3 ช่วงอายุ 1 คน

ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวม เท่ากับ 83.61% สิ่งที่น่าสนใจในการเข้าอบรม มีดังนี้ คือ ได้ความรู้ใหม่เพิ่มเติม รวมถึงเรื่องราวที่เป็นประโยชน์, เจ้าหน้าที่ของ อบต. และวิทยากร มีความเป็นกันเอง สนุก และผู้เข้าร่วมอบรมได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ทำกิจกรรมร่วมกัน

สำหรับข้อเสนอแนะมีดังนี้ ควรมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง เช่น ทุกๆเดือน, อยากให้จัดอบรมที่มีทั้งพ่อแม่และลูก, และควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดอบรมและเนื้อหาที่ใช้ในการอบรมให้มากขึ้น

1.2 โครงการเข้าค่ายแกนนำเด็กและเยาวชนจาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 30 คน ในวันที่ 29-30

สิงหาคม 2551 ณ. อุทยานแห่งชาติแหลมสน อ. กะเปอร์ มีรายละเอียดการดำเนินการอบรมและเนื้อหาดังต่อไปนี้ โดยกิจกรรมที่ 1-5 เป็นกิจกรรมที่จัดในวันที่ 29 สิงหาคม 2551 ตั้งแต่ 8.00น. – 12.00 น.

กิจกรรมที่ 1: การสร้างสัมพันธภาพที่ดี โดยทีมกรรมการโครงการได้เป็นวิทยากรและผู้นำกลุ่มในการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักกัน และได้แบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 5 กลุ่มกลุ่มละ 6 คนและให้มีหัวหน้ากลุ่ม พร้อมตั้งชื่อกลุ่มและเพลงประจำกลุ่มพร้อมทำเต้น

หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสะท้อนคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในตำบลม่วงกลวง สาเหตุ และการแก้ไขปัญา โดยให้แต่ละกลุ่มออกไปนำเสนอ พร้อมรายงานตัว และแสดงสัญลักษณ์ประจำกลุ่ม เพื่อประเมินความคิดของเด็กและเยาวชนก่อนการอบรม สรุปเนื้อหาการนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

ตารางสรุปพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นที่ผู้เข้าอบรมได้สะท้อนความคิด

ชื่อกลุ่ม	พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น	สาเหตุ	การแก้ไขปัญา
กลุ่มพันธมิตร	- ชอบขับรถเร็วเกินกำหนด - ชอบเที่ยวกลางคืน - ชอบแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อน - หวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา - อารมณ์แปรปรวนบ่อย	- ปัญหาครอบครัว - ปัญหาสังคมที่เป็นอยู่ - ขาดความอบอุ่น - การยอมรับในหมู่เพื่อน	- ควรอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันบ้าง - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - ไม่คิดลอง - ควรแนะนำเพื่อนและชักจูงเพื่อนไปในทางที่ถูกต้อง - นำความรู้ที่เรามีอยู่ไปเผยแพร่ในชุมชน
กลุ่มไก่ 6 ดาว	- ตามเพื่อน เพื่อนชักชวน - อยากลอง อยากรู้ อยากเห็น - ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว - ไม่มีกิจกรรมทำในเวลาว่าง	- ให้ความสำคัญแก่เพื่อนมากกว่าคนในครอบครัว - วัยรุ่นเป็นวัยคึกคะนอง - มีปัญหาครอบครัว - เกิดความเครียดในเวลาว่าง	

ชื่อกลุ่ม	พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น	สาเหตุ	การแก้ไขปัญหา
	- ปัญหาความยากจน	- เศรษฐกิจตกต่ำ ส่วนใหญ่จะตกงาน	
กลุ่มหมีแพนด้า	- หน้าเศร้าหมอง ดูไม่มีความสุข - จี๋โมโห โวยวาย อารมณ์แปรปรวนง่าย - ชอบอยู่คนเดียว - ดัดเพื่อน, เชื่อคนง่าย - ครอบครัวมีปัญหา ขาดความอบอุ่น - อยากรู้ อยากลอง		- ชวนเพื่อนคุยเรื่องสนุกๆ - หากิจกรรมผ่อนคลาย เช่น เล่นกีฬา - หากิจกรรมที่ทำร่วมกับเพื่อน - ให้ออกกำลังกายมากกว่าเดิม - ผู้ปกครองควรมีเวลาให้กับลูก - บอกให้ทราบถึงโทษของสิ่งที่ยากลอง - ใช้เหตุผลในการเชื่อเรื่องนั้นๆ
กลุ่มรดตึกตึก		- ตามเพื่อน - เป็นวัยอยากรู้อยากลอง - สภาพปัญหาครอบครัว - อารมณ์เก็บกด - รุ่นพี่ชักชวน - ดิถเกมส์ - มั่วสุมในกลุ่ม - ปัญหาสังคม - อยากให้เพื่อนยอมรับ	- คบเพื่อนที่เรียนนิสัยดี - เวลาที่มีปัญหาควรปรึกษาพ่อแม่ และพ่อแม่ก็ควรดูแลบุตรหลานให้ดี ให้ความอบอุ่นแก่ลูก - ควรผ่อนคลายอารมณ์ เช่น เล่นกีฬา ดนตรี กิจกรรมนันทนาการ - อยู่กับบ้านช่วยพ่อแม่วันหยุด - ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - ปฏิเสธอย่างสุภาพ - พยายามหลีกเลี่ยงการมั่วสุมเป็นกลุ่ม - ควรให้เพื่อนยอมรับในทางอื่น เช่น การเรียน, กีฬา เป็นต้น
กลุ่มผลไม้	- ดิถเกมส์ - ชอบอยู่คนเดียว - ขาดความอบอุ่น - ตามเพื่อน	- ดิถเพื่อน - เครียด - พ่อแม่ไม่มีเวลาว่างให้ลูก - ตามเพื่อนเพราะมีเวลา	

ชื่อกลุ่ม	พฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น	สาเหตุ	การแก้ไขปัญหา
	- หงุดหงิดง่าย - เอาแต่ใจ	ว่างมาก - หงุดหงิดง่ายเพราะไม่มีใครสนใจ - เอาแต่ใจเพราะพ่อแม่เอาแต่ใจมากเกินไป ลูกอยากได้อะไร ก็ได้ทุกอย่าง	

กิจกรรมที่ 2: การบรรยายเรื่อง “คุณธรรม จริยธรรม นำชีวิตมีสุข” โดยวิทยากร นายอุสैन คงสุต ซึ่งเป็นผู้นำศาสนา หมู่ 4 ตำบลม่วงกลาง โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาดังต่อไปนี้

การรวมตัว การสืบทอดในการดำเนินชีวิต เราทุกคนต้องรับหน้าที่และการพัฒนา ความเจริญก้าวหน้าในสิ่งต่างๆ ของมนุษย์ เราทุกคนต้องเอาคุณธรรมนำหน้า เมื่อเราถูกฝังในคุณธรรม เราจะไปอยู่ที่ใด มนุษย์คนนั้นจะมีค่าในสังคม เพราะฉะนั้นเราต้องช่วยกันคิด ช่วยกันรักษาคุณธรรม จริยธรรม เราต้องเปลี่ยนแปลงตัวเราให้สมบูรณ์ได้ ต้องให้คนอื่นให้เกียรติเรา นับถือเรา คนเก่งต้องดำเนินชีวิตได้ถูกต้อง ทุกคนมีหน้าที่ในการศึกษาเพราะเป็นสิ่งที่จำเป็น เราเป็นเยาวชนเป็นทรัพย์สินสมบัติที่มีค่า (มนุษย์คือสิ่งที่มีค่า) เราต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ รู้คุณธรรม จริยธรรม และต้องมีความอดทน การดำเนินชีวิตที่ดีต้องอยู่ในใจ เราต้องคิดเหมือนต้นไม้ในใฝ่บุญ รากใบจะสวยออกดอกออกผล มันก็จะสวย เราทุกคนต้องพยายามอยู่ในกรอบ มีความมั่นใจในตนเอง ในการอยู่คุณธรรม จริยธรรม ใครจะเป็นอย่างไรก็ได้แล้วแต่ เราต้องนำตัวเองไปสู่ความสำเร็จให้ได้ เราเป็นเป้าหมาย เราเป็นผู้นำ การดำเนินชีวิตที่ดีควรมีความพอเพียง ไม่ทะเยอทะยานในการดำเนินชีวิต ในการศึกษาเราควรมองคนที่สูงกว่าเรา

กิจกรรมที่ 3: การทำกิจกรรมนันทนาการ โดยทีมกรรมการโครงการเป็นผู้นำกลุ่มในการทำกิจกรรมการเล่นเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักกันมากขึ้น และเข้าใจกฎกติกาในการอยู่ร่วมกัน

กิจกรรมที่ 4: การบรรยายเรื่อง “ภัยอันตรายในช่วงวันรุ่น” โดย นางสาวสิริพร วรรณกร พยาบาลวิชาชีพ 7 และนางสาวกรรณิการ์ สาระโมก พยาบาลวิชาชีพ 5 ซึ่งเป็นพยาบาลจากโรงพยาบาลจังหวัดระนอง มีรายละเอียดของเนื้อหาดังต่อไปนี้

วัยแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ใหญ่ จะเกิดอาการดังนี้ วิตกกังวล เช่น กลัวสอบตก กลัวไม่มีแฟน มีปมด้อย เช่น บ้านไม่รวย เพื่อนมีเพศสัมพันธ์แต่เราไม่มี อารมณ์โกรธ เช่น เก็บกด อารมณ์รุนแรง พ่อแม่ขัดใจ

อารมณ์โกรธของวัยรุ่นเกิดจาก ถูกขัดใจ ไม่พอใจตนเอง การปรับตัว ทำตามพ่อแม่ไม่ได้ เรื่องอื่นๆ ที่อาจเกิดกับวัยรุ่น ได้แก่ ปัญหาทางเพศ การใช้โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต คือ เกเร ก้าวร้าวใช้

สารเสพติด ไม่ตั้งใจเรียน หนีเรียน หนีออกจากบ้าน อ้วน คบเพื่อนต่างเพศ ขาดความรับผิดชอบ ขโมย พุดโกหก อารมณ์หงุดหงิดขึ้นๆ ลงๆ การพนัน ปัญหาความสัมพันธ์กับพ่อแม่

ปัญหายาเสพติด ได้แก่ การใช้สารระเหย การใช้ยาฆ่า มีอาการตื่นเต้น พุดมาก ใจสั้น เหงื่อออกมาก นอนไม่หลับ การใช้กระท่อม ร่างกายทรุดโทรม ปากดำตัวดำ ปวดกล้ามเนื้อ การใช้กัญชา มีอาการตื่นตัว ร่าเริง ช่างพุด

ซึ่งได้ให้คำขวัญไว้ว่า “ยาบ้าฆ่าชีวิต โปรดอย่าคิด ไปติดยา” วิธีที่ใช้แก้ปัญหาคือ การพุดปฏิเสธ (Just Say No)

เป้าหมายการพัฒนาวัยรุ่น:

1. ดี เก่ง สุข
2. การเรียน เพื่อให้เรียนรู้ด้วยตนเอง
3. หาเอกลักษณ์ของตัวเองให้ได้
4. การทำงานร่วมกัน
5. วงจรชีวิตมีความสุข

นอกจากนี้วิทยากรได้ให้วัยรุ่นรู้ทันภัยโรคเอดส์ โดยการให้ดูวิดีโอเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ แล้วให้เด็กสรุปความรู้ที่ได้จากวิดีโอ ซึ่งเด็กสรุปได้ดังนี้

1. กิ๊กเกเอดส์
2. ยุคนี้ต้องเซฟเซ็กส์
3. อย่าวางใจคน และตนเอง
4. กิ๊กดอทคอม- เอดส์ออนไลน์

กิจกรรมที่ 5: การบรรยายเรื่อง “บทบาทหน้าที่ของเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น” และ “วัยรุ่นใหม่ ใส่ใจเรื่องเพศ” โดยวิทยากรคือ คุณสุวรรณี สพานทอง และคุณจุไรวรรณ มานะสุวรรณ อาจารย์จากโรงเรียนบ้านสำนัก ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

การติดต่อทางเพศสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยง QQR (Quality Quantity Route) ของการได้รับเชื้อ

เครือข่ายการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึง การที่คนหนึ่งเป็นโรค แล้วมีการแพร่เชื้อให้กับคนอื่น โดยที่ไม่ทราบว่าเป็นโรค ก็จะทำให้คนอื่นเป็นด้วย การที่คนๆ หนึ่งจะได้รับเชื้อ HIV เข้าสู่ร่างกายจะต้องประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ ปริมาณของเชื้อ (Quantity) เชื้อ HIV อยู่ในคนเท่านั้น (เกาะอยู่ในเม็ดเลือดขาว), คุณภาพของเชื้อ (Quality) เชื้อ HIV ไม่สามารถมีชีวิตอยู่นอกร่างกายคนได้, ช่องทางการติดต่อ (Route of Transmission) เชื้อ HIV จะถูกส่งผ่านจากคนที่ติดเชื้อไปสู่อีกคนหนึ่ง โดยเชื้อจะต้องผ่านเข้าสู่ทางกระแสเลือด ทางเพศสัมพันธ์และจากแม่ไปสู่ลูก

ตัวอย่างพฤติกรรมด้านล่าง คือตัวอย่างที่วิทยากรให้ผู้เข้าอบรมจัดแบ่งพฤติกรรมเสี่ยงออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้ เสี่ยงมาก, เสี่ยงปานกลาง, เสี่ยงน้อย, ไม่เสี่ยง โดยมีการจำลองสถานการณ์

ได้แก่ การช่วยตัวเอง/กัดเล็บ/มีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย/กอดจูบสัมผัส/การปฐมนิเทศเบื้องต้น/การเล่นกีฬาร่วมกัน/ใช้ชีวิตร่วมกัน/ลูกคืมนมจากแม่ที่ติดเชื้อ HIV/การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันกับคนที่ติดเชื้อ HIV หลังจากนั้นก็ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ และวิทยากรได้สรุปเนื้อหาอีกครั้ง

ส่วนกิจกรรมที่ 6-9 เป็นกิจกรรมที่จัดช่วงเวลาตั้งแต่ 13.00 น.-21.00 น. ของวันที่ 29 สิงหาคม 2551

กิจกรรมที่ 6: กิจกรรมฐานทั้ง 5 ฐาน โดยทีมกรรมการโครงการได้จัดแบ่งเด็กและเยาวชนออกเป็น 5 กลุ่มตามกลุ่มที่ได้แบ่งไว้แล้วในช่วงเช้า และให้แต่ละกลุ่ม เวียนเข้าไปทำกิจกรรมทั้ง 5 ฐาน โดยมีกรรมการเป็นผู้ที่อยู่ประจำฐาน และกำหนดให้ทำกิจกรรมต่อไปนี้

ฐานที่ 1 ชื่อฐานรวมพลัง กิจกรรมคือให้เด็กยืนเข้าแถวเรียงหนึ่งต่อกันและให้เด็กคนที่ยืนต้นแถวปิดตาเพื่อหาของที่กรรมการวางไว้ที่พื้น โดยให้เพื่อนๆที่เหลือใช้สัญญาณในการบอกทิศทางหาของนั้น เป้าหมายของกิจกรรมในฐานนี้ เพื่อเพิ่มความสามัคคีของสมาชิกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ฐานที่ 2 ชื่อฐานอะไรเอ่ย เป็นกิจกรรมใบ้คำ โดยให้สมาชิกหนึ่งคน พยายามใบ้คำให้สมาชิกตอบให้ถูกต้อง เป้าหมายของกิจกรรมในฐานนี้เพื่อเพิ่มความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

ฐานที่ 3 ชื่อฐานหนักแน่น กิจกรรมคือให้สมาชิกลำบากเส้นไล่ขวิดน้ำอัดลมโดยไม่ให้ล้ม และต้องไม่ล้มเส้นเชือกที่ถักไว้ให้ เป้าหมายของกิจกรรมในฐานนี้คือฝึกสมาธิ

ฐานที่ 4 ชื่อฐานร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมคือให้สมาชิกช่วยกันกรอกน้ำไล่ขวิดให้เต็มโดยต้องยืนในตำแหน่งที่กำหนด เป้าหมายของกิจกรรมในฐานนี้ฝึกความสามัคคี

ฐานที่ 5 ชื่อฐานไปถึงดวงดาว กิจกรรมคือให้สมาชิกเขียนชื่อตนเองบนบอร์ดที่แขวนไว้ในต้นไม้สูง โดยให้ปีนไต่สมาชิกขึ้นไปเขียนชื่อ เป้าหมายของกิจกรรมในฐานนี้ คือฝึกความอดทน

กิจกรรมที่ 7: ละหมาด จัดให้เด็กและเยาวชนทำละหมาดตามประเพณี

กิจกรรมที่ 8: บรรยายเรื่อง”ป้องกันตนเองอย่างไรให้ห่างไกลยาเสพติด” บรรยายโดย สดอ.

สัญญาชัย อาจสามารถ หัวหน้าหน่วยงานป้องกันยาเสพติด) มีรายละเอียดของเนื้อหา ดังนี้

ยาเสพติดให้โทษ คือ อะไร

“ยาเสพติดให้โทษ” ตามความหมายของพ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง จนถึงขั้นเสียชีวิต

การใช้ยาเสพติดมีอันตรายอย่างไร

การใช้ยาเสพติดมีอันตรายต่อสุขภาพ ดังต่อไปนี้

1. ทำลายสุขภาพให้ทรุดโทรม น้ำหนักลด ผิวคล้ำ ร่างกายซูบผอม
2. เป็นบุคคลไร้สมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ อารมณ์ไม่ปกติ เกียจคร้าน
3. เสียบุคลิกภาพ ขาดความสนใจในตัวเอง มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
4. อาจประสบอุบัติเหตุได้ง่าย เพราะการควบคุมทางกล้ามเนื้อและระบบประสาทบกพร่อง
5. เกิดโรคแทรกซ้อนได้ง่าย เพราะความต้านทานโรคน้อย ติดเชื้อง่าย

จะสังเกตอาการผู้ติดยาเสพติดได้อย่างไร

ยาเสพติดเมื่อเกิดการเสพติดแล้ว จะมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ซึ่งทำให้ลักษณะและความประพฤติของผู้เสพเปลี่ยนไปจากเดิมที่อาจสังเกตพบได้ คือ

1. ร่างกายทรุดโทรม ซูบผอม
2. อารมณ์ฉุนเฉียว หรือเจี๊ยบขี้นผิดปกติ จึงมักพบผู้เสพติดชอบทะเลาะวิวาทหรือทำลายผู้อื่นหรือในทางกลับกันบางคนอาจชอบแยกตัวอยู่คนเดียวและหนีออกจากพรรคพวกเพื่อนฝูง
3. ถ้าผู้เสพเป็นนักเรียน มักพบว่าผลการเรียนแย่ลง ถ้าเป็นพนักงาน มักพบว่าประสิทธิภาพในการทำงานลดลงหรือไม่ยอมทำงานเลย
4. ใ้เสื้อแขนยาวตลอดเวลา เพื่อปกปิดรอยเข็มที่ฉีดยาตรงท้องแขนด้านในหรือรอยกรีดตรงต้นแขนด้านใน
5. ติดต่อกับเพื่อนแปลกๆ ใหม่ๆ ซึ่งมีพฤติกรรมผิดปกติ
6. ขอเงินจากผู้ปกครองเพิ่ม หรือยืมเงินจากเพื่อนฝูงเสมอ เพื่อนำไปซื้อยาเสพติด
7. ขโมย ฉกชิง วังราว เพื่อหาเงินไปซื้อยาเสพติด
8. ผู้ติดยาเสพติดบางชนิด เช่น เฮโรอีน จะมีอาการอยากยา บางคนมีอาการรุนแรงถึงขั้นลงแดงได้

จะสังเกตอาการคนเมายาบ้าได้อย่างไร

ผู้ที่เสพยาบ้าเป็นประจำ จะส่งผลให้ผู้เสพยาบ้ามีระบบประสาทผิดปกติ เมื่อถึงจุดหนึ่งจะเกิดอาการหูแว่ว ประสาทหลอน หวาดระแวง จนเกิดความเครียด คิดว่าจะมีคนมาฆ่าหรือทำร้าย บางรายกลัวมากต้องหาอาวุธไว้ป้องกันตัว หรือคลุ้มคลั่งจับตัวประกัน ซึ่งอาจสังเกตอาการของคนเมายาบ้า ได้ดังนี้

1. อยู่ไม่เป็นสุข ลุกลุกนอน กระสับกระส่าย
2. หวาดกลัว และระแวงอยู่ตลอดเวลา
3. สีหน้าเลือนลอยเหมือนคนไม่ได้นอนหลับพักผ่อน
4. เนื้อตัวสกปรก มอมแมม

ถ้าบุตรหลานหรือบุคคลในครอบครัวของท่านติดยาเสพติด ควรทำอย่างไร

โดยหลักการตามพ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 แล้วผู้เสพยาเสพติดมีสภาพเป็นผู้ป่วยอย่างหนึ่งมีโชาชาญกรปกติ การฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดจึงสมควรกระทำให้กว้างขวาง

ถ้าบุตรหลานหรือบุคคลในครอบครัวของท่านติดยาเสพติด ท่านสามารถช่วยเหลือบุคคลเหล่านั้นได้ก่อนถูกจับกุมดำเนินคดี โดยขอรับคำปรึกษาจากสถานที่ให้คำปรึกษาและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ โรงพยาบาลของรัฐ เช่น รพ.ธัญญารัตน์, รพ.พระมงกุฎเกล้า, รพ.ตำรวจ, รพ.จุฬาลงกรณ์, รพ.ราชวิถี, รพ.ตากสิน, รพ.ทหารผ่านศึก, รพ.นพรัตน์ราชธานี เป็นต้น โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัด และศูนย์บำบัดรักษาเสพยาเสพติดต่างๆ ฯลฯ

หากผู้ปกครองปล่อยปละละเลยให้บุตรหลานเสพยาเสพติดให้โทษ ผู้ปกครองมีความผิดหรือไม่

ผู้ปกครองมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่เด็กในความปกครองให้ประพฤติตนให้เหมาะสม หากผู้ปกครองรายใดไม่ดูแลเอาใจใส่เป็นเหตุให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร มีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำความผิด เช่น เสพยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น ผู้ปกครองอาจจะมีความผิดถึงรับโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4,26,78 ประกอบกฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด พ.ศ. 2549 ลงวันที่ 8 ส.ค. 2549

ผู้ปกครองจึงไม่ควรสนับสนุนหรือยินยอมให้บุตรหลานของท่านเที่ยวเตร่ในสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น สถานบริการกลางคืน สถานที่เสี่ยงภัยต่างๆ

ท่านหรือบุตรหลานของท่านไม่ยินยอมให้ตรวจปัสสาวะได้หรือไม่ และมีโทษหรือไม่ อย่างไร

บุคคลใดมีพฤติกรรมน่าสงสัยว่ายาเสพติด เจ้าหน้าที่งานมีอำนาจตรวจหรือทดสอบ หรือสั่งให้บุคคลได้รับการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดจากปัสสาวะได้ตามพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 ทวิประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลง 11 ก.ค. 2543 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่

บุคคลใดไม่ยินยอมให้ตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดจากปัสสาวะ ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตามพ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 16

ดังนั้น จึงควรระมัดระวังมิให้บุตรหลานของท่านเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามสถานบริการต่างๆ โดยเด็ดขาด

จากนั้นวิทยากรได้จำลองสถานการณ์เกี่ยวกับการชักจูงให้เสพยาจากเพื่อน และสอนวิธีการปฏิเสธกับเพื่อน ที่จะไม่ไปเสพยา

กิจกรรมที่ 9: กิจกรรม “ค้นหาเพชรเม็ดงาม” คือกิจกรรมการค้นหาการระหว่างผู้เข้าอบรมที่เข้ามาเข้าค่ายและกรรมการโครงการ เพื่อกระชับสัมพันธ์ภาพ และค้นหาผู้เข้าอบรมที่มีความสามารถเป็นผู้นำเพื่อเตรียมให้เป็นแกนนำเยาวชนต่อไป

ส่วนกิจกรรมในวันที่ 30 สิงหาคม 2551 ในช่วงเช้าจะเป็นกิจกรรมการออกกำลังกาย และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์โดยให้ผู้เข้าค่ายทุกคนร่วมกันเก็บขยะ ณ อุทยานแห่งชาติแหลมสน เพื่อลดภาวะโลกร้อน และรับประทานอาหารเที่ยงร่วมกันและมีการมอบวุฒิบัตรและพิธีปิดโดยนายก อบต. ม่วงกลวง

ผลการประเมินความพึงพอใจการเข้าค่ายของเด็กและเยาวชน

ผู้เข้าร่วมอบรม รวมทั้งสิ้น 25 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 16 คน ไม่ตอบแบบสอบถาม 2 คน

ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวม เท่ากับ 88.47% ส่วนสิ่งที่ประทับใจ ได้ความรู้ทั้งเรื่องยาเสพติด การติดเชื้อเอดส์ การมีเพศสัมพันธ์ เพื่อสามารถป้องกันและหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้, ทำให้ได้รู้จักเพื่อนใหม่, ทำให้รู้จักวิธีการอยู่ร่วมกันในสังคม, บรรยากาศในการอบรมสนุกสนาน เป็นกันเอง ซึ่งแตกต่างจากในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ ควรมีระยะเวลาในการอบรมแต่เพิ่มเนื้อหาในการอบรมให้มากกว่านี้, สถานที่จัดอบรมเล็กเกินไป, ควรมีสื่อต่างๆ เช่น กลอง เครื่องดนตรี เพื่อสร้างความสนุกสนานในการทำกิจกรรม, และควรมีกิจกรรมแปลกๆและสนุก เช่น การผจญภัย คล้ายกันกับการเข้าค่ายลูกเสือ

ส่วนที่ 2: ติดตามเยี่ยมบ้านพ่อแม่แกนนำเด็กและเยาวชน และเยาวชน ระหว่างวันที่ 1 กันยายน ถึง 30 กันยายน 2551 โดยคณะกรรมการโครงการ เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพ่อแม่ในการเลี้ยงลูก และพฤติกรรมของลูก ผลการประเมินการเยี่ยมบ้านมีดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการเยี่ยมบ้านพ่อแม่

พ่อแม่แกนนำเด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการ ดังนี้ ได้ความรู้จากการอบรมเยอะแยะ เช่น การรู้จักฟังลูกให้โอกาสลูกได้พูด ได้รู้ถึงพฤติกรรมของวัยรุ่นว่าเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงไม่ใช่ช่วยสร้างปัญหา, ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเลี้ยงลูกของครอบครัวอื่น, สังเกตพฤติกรรมของลูกที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น, เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์น่าจะจัดให้มีเรื่อยๆ และต่อเนื่อง, ได้รู้ว่าเด็กวัยรุ่นต้องการให้พ่อแม่พูดกับเขาอย่างไร, ได้รู้เทคนิคการพูดคุยกับลูกเพื่อหลีกเลี่ยงการเถียงกัน, ได้นำความรู้ที่ได้รับไปเล่าให้เพื่อนบ้านฟังและได้แนะนำครอบครัวที่เป็นปัญหา, วิทยากรและทีมงานรวมทั้งเจ้าหน้าที่ อบต.ทุกคนน่ารักช่วยกันทำงานดี, ดีใจที่จะได้ไปศึกษาดูงานเพื่อไปดูวิธีการบำบัดผู้ติดยาเสพติด, มีโอกาสได้พูดคุยกับลูกมากขึ้นและรู้สึกว่าตัวเองใจเย็นลง, และรู้สึกว่าการมีเหตุผล ค่อยๆ ปรับปรุงตัวเอง

ผลการเยี่ยมลูกๆ

แกนนำเด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการดังนี้ ดีใจที่ได้เข้าค่าย ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น, ได้รู้จักเทคนิคการปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนไปเที่ยว, ได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยได้ฝึกการแสดงออก กล้าพูดมากขึ้น, พี่ๆ วิทยากรสอนให้มีระเบียบ วินัย มีความสามัคคีโดยที่พวกเราไม่รู้สึกว่าถูกสอน, สนุกอยากให้มีการจัดการเข้าค่ายอีก และให้เข้าค่ายนานกว่านี้, รู้สึกว่าแม่ยอมฟังเหตุผลเราบ้าง, ได้พูดคุยกับเพื่อนๆ และบอกว่าการเข้าค่ายครั้งนี้ให้อะไรเราบ้าง, แม้ไม่ว่าหรือบ่น แต่ตามเหตุผลก่อนทุกครั้ง, ได้รู้ว่าการคิดเชื่อเอดส์นั้น คิดได้แค่ 3 ทางเท่านั้น การอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโดยไม่มีเพศสัมพันธ์ด้วยจะไม่ติด การสัมผัส การกอด การจูบและการทานข้าวร่วมกันก็ไม่ติด, ได้รู้ว่าตัวเองก็มีส่วนช่วยทำให้ชุมชนสงบสุขได้, และรู้จักรับผิดชอบงานในหน้าที่มากขึ้น

ผลประเมินการสะท้อนคิดกลุ่ม

ผลการทำกลุ่มสะท้อนคิดพ่อแม่ พบว่าพ่อแม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนี้ เอาใจลูกมาใส่ใจแม่มากขึ้น, ลูกมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป คือห่างจากเล่นเกมส์ กลับมาเล่นกีฬา และอ่านหนังสือ ทำให้แมารู้สึกดีใจมาก, คิดว่าโครงการนี้มีประโยชน์มาก และอยากให้มีการจัดอีก, ลูกรู้จักหน้าที่ของตนเองมากขึ้น, และพูดคุยกับลูกและสามี สามีถึงเหมือนกันว่าเกิดอะไรขึ้นกับเธอก็เลยเล่าให้เขาฟังเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการนี้

ผลการทำกลุ่มสะท้อนคิดเด็กและเยาวชน พบว่าเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมดังนี้ ได้นำความรู้ที่ได้ไปเล่าให้พ่อแม่ และคนใกล้บ้านฟัง, หลังอบรม ไม่เล่นเกมส์ ถ้าจะเล่นก็ขอคุณแม่ก่อน, ทำให้ผมไม่ค่อยคิดเกมส์, เข้าใจพ่อแม่มากขึ้น, แม่ยอมรับความคิดเห็นมากขึ้น, และเข้าใจความรู้สึกของพ่อแม่มากขึ้น

ส่วนที่ 3 ผลการทำสนทนากลุ่มของกรรมการจัดทำโครงการ

กรรมการเข้าร่วมที่เข้าสนทนามีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย นายก อบต รองนายก อบต อสม และผู้นำชุมชน สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน โดยมีประธาน รองประธาน เลขานุการ กรรมการ และมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของกรรมการแต่ละคนประกอบด้วยนายก อบตเป็นประธานโครงการฯและรองนายก อบตเป็นรองประธานฯ ดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ส่วนตำแหน่งอื่นๆได้แก่ เลขานุการการเงิน ผู้รับผิดชอบหมู่บ้านโดยกรรมการ 1 คนรับผิดชอบหมู่บ้าน 1 หมู่ซึ่งมีทั้งหมด 4 หมู่ (หมู่ 1, 2, 3 และ 4) ใช้หลักการว่ากรรมการท่านใดอยู่ในหมู่ไหนก็ให้รับผิดชอบหมู่บ้านนั้น ส่วนกรรมการที่เหลือก็เป็นสมาชิกทีมของแต่ละหมู่บ้านโดยใช้หลักการเดียวกันว่าผู้ใดอยู่ในหมู่ใดก็ให้ดูแลรับผิดชอบหมู่บ้านนั้น

การทำงานของกรรมกรนี้ได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากนายก อบต.โดยท่านช่วยชักชวนให้ชาวบ้านมาร่วมโครงการโดยการประกาศในที่ประชุมชาวบ้านในงานต่างๆ และเป็นประธานในการเปิดการอบรมโครงการ “พ่อแม่รู้ทัน” เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 และเป็นที่ปรึกษาให้กับกรรมกรเมื่อมีปัญหา เช่น งบประมาณมีไม่เพียงพอ

เงินสนับสนุนได้จาก UNICEF ไม่เพียงพอในการจัดอบรมการเข้าค่ายเยาวชน ดังนั้น กรรมกรได้ดำเนินการของบประมาณจาก พมจ. และได้งบประมาณเพิ่มเติมอีก 40,000 บาท

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

การรวมกลุ่มการทำงานของกรรมกรชุดนี้เกิดหลังจากที่นายกอบต.ได้มอบหมายให้ธุรการของ อบต. ม่วงกลวงเป็นผู้รับผิดชอบโครงการที่ UNICEF มอบหมายมา จากนั้นมีการรวมกลุ่มทีมงานโดยการชักชวน อสม ผู้นำชุมชนที่ทำงานด้วยกันให้มาทำโครงการนี้ หลังจากที่มีกลุ่มสมาชิกได้ 10 คนแล้วโดยมีนายก อบต.เป็นประธานโครงการฯและรองนายก อบต.เป็นรองประธานฯ กรรมกรเริ่มประชุมครั้งแรกเพื่อปรึกษาหารือหาปัญหา เพื่อนำมาเขียนโครงการ สรุปแล้วก็ได้โครงการแก้ปัญหาการป้องกันการติดเชื้อของเยาวชนในตำบลม่วงกลวง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของม่วงกลวง โดยมีธุรการที่รับผิดชอบเป็นผู้เขียนโครงการ และนำเสนอกับทีมอาจารย์วิจัยของ มอ. ซึ่งในครั้งแรกกรรมกรทุกคนคิดว่าทำกิจกรรมโดยการจัดอบรมเพียงครั้งเดียวก็เสร็จสิ้นโครงการแล้ว ทุกคนไม่ทราบว่าจะต้องทำโครงการนี้นานประมาณ 6 สัปดาห์ เมื่อทีมอาจารย์วิจัยไปร่วมประชุมการนำเสนอโครงการฯ ก็ได้ให้คำแนะนำในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำโครงการให้มีกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถาวร หลังจากที่มีธุรการที่รับผิดชอบโครงการปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะของอาจารย์แล้ว

จากการสนทนากลุ่มทุกคนบอกว่าโดยรวมไม่มีปัญหาในการสื่อสารระหว่างกรรมกรด้วยกัน สำหรับการทำงานเป็นทีมนี้พบว่า ไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกัน ทุกคนเข้ามาทำงานด้วยจิตอาสาและต้องการเห็นชุมชนปลอดภัยเสียทีเดียว จะมีปัญหาในการทำงานบ้างในช่วงแรกๆ เช่น กรรมกรบางท่านเป็นคนค่อนข้างไม่ฟังความคิดเห็นคนอื่น และชอบสั่งให้ทำ แต่หลังจากนั้นก็ปรับเปลี่ยนตนเองและฟังความคิดเห็นของกรรมกรท่านอื่นมากขึ้น

การติดต่อสื่อสารกันระหว่างกรรมกรด้วยโทรศัพท์มือถือส่วนตัว และมีการประชุมกรรมกรเป็นระยะๆ ประมาณ 2-3 สัปดาห์ต่อครั้ง ในครั้งแรกไม่ค่อยมีชาวบ้านมาร่วมโครงการนี้ นายกอบต. จึงใช้กลยุทธ์ในการชักชวนชาวบ้านให้มาร่วมโครงการโดยบอกว่า “มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ระหว่างพ่อแม่-ลูก” หลังจากที่มีนายก อบต.ได้ประกาศเชิญชวนแล้ว กรรมกรฯที่รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้านก็แวะเวียนไปเยี่ยมกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย โดยการพิจารณาหน่วยงานของเยาวชน และครอบครัวของเยาวชน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คู่ (พ่อ-แม่และลูก) ซึ่งประกอบด้วย แม่เป็นส่วนใหญ่ ให้เป็นแกนนำในหมู่บ้านหลังเข้าร่วมในโครงการนี้ ในการสื่อสาร ให้ความรู้และสอดส่องพฤติกรรมของเยาวชนในหมู่บ้านว่าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ ซึ่งจาก

การสังเกตของทีมาจารย์ที่ไปเยี่ยมพบว่าแม่และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการครั้งนี้คือ อสมและลูกอสมเป็นส่วนใหญ่

กรรมการที่รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้านติดตามพฤติกรรมของแม่และลูกหลังเข้ารับการอบรม โดยการจิ้มเตอร์ไฮค์แฉะเวียนเข้าไปคุยกับกลุ่มตัวอย่างตอนเย็นๆ หรือบางครั้งก็รับประทานอาหารเย็นด้วยกันกับครอบครัวกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งความถี่ของการเยี่ยมไม่แน่นอน แต่จากการสัมภาษณ์แม่กลุ่มตัวอย่าง 4 คน พบว่า กรรมการแฉะมาเยี่ยมบ่อยมาก อาจเป็นลักษณะขี้นัดผ่านก็แฉะจอตลอดมาชั่วคราว คุณอ้อย หนึ่งในกรรมการบอกว่า “ลักษณะการเยี่ยมเป็นแบบไม่เป็นทางการ ไม่มีการถือกระดาษสัมภาษณ์ ทำให้มีความเป็นธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างไม่คิดว่าตนเองถูกสัมภาษณ์” แต่กรรมการไม่มีการจดบันทึกหลังการเยี่ยมแต่ละครั้ง

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

นายก อบต. และกรรมการทุกคนบอกว่าโครงการนี้ได้รับความสนใจอย่างมากจากชาวบ้าน ชาวบ้านหลายคนอยากเข้าร่วมโครงการแต่เนื่องจากเกินโควต้าที่กำหนด จึงทำให้มีการขยายโครงการเป็นรุ่น 2 และ รุ่นต่อไป กรรมการบอกว่าพ่อแม่ที่เข้าร่วมโครงการนี้ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่น ทำให้เข้าใจลูกตนเองมากขึ้น ฟังลูกมากขึ้น และผลการประเมินความพึงพอใจการเข้าร่วมโครงการของพ่อแม่และลูกอยู่ในเกณฑ์ดีอยู่ที่ร้อยละ 83-86 ส่วนใหญ่บอกว่าได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ เยาวชนอยากเข้าร่วมโครงการอีก มีกรรมการของ อบต.อื่นมาขอโครงการไปทำด้วย และโครงการนี้ก็ได้รับการอนุมัติงบประมาณจาก พมจ. โดยไม่มีการแก้ไข เมื่อเทียบกับโครงการอื่นๆที่นำเสนอพร้อมกัน นายก อบต.ยืนยันหนักแน่นว่าจะจัดโครงการรุ่น 2 เร็วๆนี้ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการคัดกลุ่มเป้าหมายแล้ว และอยู่ระหว่างติดต่อวัดพระพุทธรบาทสระบุรี เพื่อนำกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 รุ่นไปศึกษาดูงาน

จากการสังเกตการณ์ทำงานเป็นทีมของกรรมการ พบว่าการทำงานของกรรมการมีการประสานงานกันได้ดี ทุกคนมีจิตอาสาในการต้องการให้เยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนาและการเยี่ยมกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการสนทนากลุ่มพ่อแม่เด็กและเยาวชนจาก กลุ่มตัวอย่างหมู่ละ 1 ครอบครัว โดยภาพรวมแม่ทุกคนให้ความคิดเห็นว่า โครงการนี้มีประโยชน์ คือได้รู้ทันพฤติกรรมของวัยรุ่น, เข้าใจลูกตนเองมากขึ้น, รับฟังความคิดเห็นลูกมากขึ้น, มีการพูดคุยกันมากขึ้น โดยที่คุณแม่ที่มาจากหมู่ 1 บอกว่า “เมื่อก่อนนี้ไม่เคยฟังลูก เมื่อเห็นลูกกลับจากโรงเรียนสายก็ไม่ฟังลูกอธิบาย ก็ด่าว่าลูกก่อน ว่าไปไหนมาไหนที่ไหนมาถึงกลับบ้านป่านนี้ งานบ้านที่ต้องทำก็ไม่ทำให้ โดยไม่ฟังลูกก่อน ลูกก็หน้าบูดหน้าบึ้ง ไม่พูดด้วย” แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการนี้ตนเองเข้าใจลูกมากขึ้นโดยบอกว่า “เวลาลูกกลับจากโรงเรียนสาย ก็จะถามลูกก่อนว่าวันนี้ทำอะไรหรือ ถึงกลับมาสาย ลูกก็จะบอกว่าวันนี้มีกิจกรรมที่โรงเรียนทำให้กลับบ้านสาย ตนเองก็จะฟังลูกมากขึ้น ลูกก็จะบอก/คุยกับแม่มาก

ขึ้น บรรยากาศในบ้านก็ดีขึ้น” หรือแม่ที่หมู่ 1 บอกว่า “เมื่อก่อนนี้ ลูกติดเกมส์คอมพิวเตอร์มากไป เล่น internet เกือบทุกวัน หลังลูก (มัธยมศึกษาปีที่ 3) มาเข้าค่ายอบรม ก็มีพฤติกรรมดีขึ้น ตอนนี้นำขอลเล่น internet สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง โดยมาขออนุญาตแม่ก่อนทุกครั้ง บอกแม่ว่าดู ทีวีก็ได้ ไม่ต้องไปเสียดั่งค์”

ส่วนลูกที่ร่วมโครงการจำนวน 2 คน อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประถมศึกษาปีที่ 6 บอกว่า ได้ความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและโรคเอดส์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกที่อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงความคิดเห็นว่า ได้ความรู้ดี แต่ไม่ค่อยได้คุยกับเพื่อนเท่าไร และอยากเข้าร่วมอบรมอีกเพราะได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น

ส่วนที่ 4 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

โครงการพ่อแม่รู้ใจ วิทยากรที่จัดทำโดยกรมการ อบต. ตำบลม่วงกลวง แก่พ่อแม่ และเยาวชน 30 คู่ ที่เข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลา 5 สัปดาห์ ได้รับผลสำเร็จมากเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อไปเริ่มต้นโครงการและติดตามการดำเนินโครงการทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนอย่างน้อย 4 ประการที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จคือ

1. โครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการที่มีนายก อบต. เป็นประธานและมีธุรการ อบต. เป็นเลขาโครงการ มีส่วนทำให้การดำเนินงานในการสั่งการรวดเร็วและเห็นช่องทางในการของบดำเนินการจากแหล่งทุนอื่นได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้บทบาทผู้นำชุมชนโดยตำแหน่งของนายก อบต. และบทบาทหัวหน้าโครงการ ทำให้ไม่มีปัญหาในการหากลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากนายก อบต. จะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์โครงการด้วยตนเองในทุกครั้งที่นายก อบต. พบลูกบ้านในที่ประชุมหรืองานบุญต่างๆ

2. การทำงานของกรรมการมีการประสานงานกันได้ดี ทุกคนมีจิตอาสาในการต้องการให้เยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด แม้ว่าจะมีความขัดแย้งในด้านความคิดเห็นหรือไม่เชื่อใจกันในระยะแรกโดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ แต่จากการสังเกตของคณะผู้วิจัย พบว่าหลังจากที่กรรมการแกนนำเข้ารับการฝึกและอบรมแบบจิตวิวัฒน์จำนวน 2 ครั้ง พบว่ากรรมการมีการประนีประนอมกันมากขึ้นในการทำงาน มีการรับฟังความคิดเห็นมากขึ้น

3. การได้รับการสนับสนุนจากแหล่งทุนอื่น คือ พมจ. ทำให้การดำเนินโครงการมีความคล่องตัวมากขึ้นโดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเข้าค่าย

4. ลักษณะโครงการที่มีการจัดกิจกรรมร่วมกันหลายครั้งหรือการเยี่ยมบ้านพูดคุยกันตอนเย็นๆระหว่างกรรมการ โครงการและกลุ่มตัวอย่างพ่อแม่ และลูก ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกเสมือนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

จากการประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งพ่อแม่และลูกที่เข้าร่วมโครงการจากแบบสอบถาม การติดตามเยี่ยมบ้านและการทำกลุ่มสนทนา พบว่าทั้งพ่อแม่และลูกมี

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น แต่พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงไม่สามารถประเมินได้ เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเวลาทำให้คณะผู้วิจัยไม่ได้ไปสังเกตการแบบมีส่วนร่วมในชุมชน ดังนั้นจะต้องติดตามในระยะยาวต่อไปโดยอาจประเมินจากจำนวนเยาวชนที่ตัดสินใจเสพยาเสพติดทุกประเภทในชุมชนว่าลดลงหรือไม่ หรือพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆของวัยรุ่นลดลงหรือไม่ นอกจากนี้ผลคาดหวังที่ต้องการให้แกนนำเยาวชน 30 คนที่เข้าร่วมโครงการเป็นแกนนำของชุมชนในการรณรงค์ไม่ให้มีการเสพยาเสพติดในชุมชน ยังไม่สามารถประเมินได้ในโครงการนี้ ดังนั้น อบต. ม่วงกลวงควรมีการดำเนินโครงการต่อยอดเพื่อให้แกนนำทั้ง 30 คนนี้ไปทำกิจกรรมที่เป็นที่ต้องการของเยาวชนในชุมชนจริงๆ เพื่อให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงได้ และทำให้เกิดกิจกรรมที่ยั่งยืนของเยาวชนในชุมชนมากกว่าการพาพ่อแม่และเยาวชนไปดูงานตามสถานที่ต่างๆซึ่งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

ส่วนที่ 5: ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมอบรมพ่อแม่ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551

ภาพกิจกรรมการเข้าค่ายอบรมเด็กและเยาวชนเมื่อวันที่ 29-30 สิงหาคม 2551

ภาพกิจกรรมการเข้าฐานกิจกรรมในการเข้าค่าย

การทำสนทนากลุ่มย่อยในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต ณ.โรงแรมธรรมรินทร์ จ. ตรัง เมื่อ วันที่ 16 ตุลาคม 2551

หลังจากการนำเสนอผลงานของโครงการ และมีการทำสนทนากลุ่มระหว่างเจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด และคณะกรรมการโครงการ เพื่อหารือในประเด็นเรื่องการหาแนวทาง การสานต่อโครงการหลังจากที่องค์การยูนิเซฟได้เสร็จสิ้นบทบาทการเป็นพี่เลี้ยงแล้ว หรือหามาตรการเพื่อโครงการที่นำเสนอมีความยั่งยืน โดยสมาชิกได้ร่วมอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 หน่วยงานใดในระดับจังหวัดจะสามารถเชื่อมโยงกับงานของตน และจะสนับสนุนการทำงานของอปท. ในโครงการนั้น ๆ สรุปได้ดังนี้ สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดผลักดันแผนพัฒนา, พมจ. เป็นช่องทางในการสนับสนุนงบประมาณ วิทยากร, สสจ. สนับสนุนอุปกรณ์ด้านวิชาการ, ศบส. หน่วยที่ 47 จังหวัดระนอง ด้านงบประมาณ วิทยากร, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระนอง ด้านวิชาการ บุคลากร, ดำรวจ วิชาการ และนันทนาการ

ประเด็นที่ 2 ช่องว่างในการปรับปรุง ได้แก่ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน, ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการของงบประมาณจากหน่วยงานนั้นๆ, ไม่รู้แหล่งขอเงินทุน, ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ

ประเด็นที่ 3 โครงการเหล่านี้จะสามารถขยายผล ต่อยอดไปได้อย่างไรบ้าง

1. การต่อยอดโครงการ แกนนํา มีการขยายแกนนำ กลุ่ม ชุมชน
2. หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการนั้นๆ
3. การเพิ่มศักยภาพด้านบุคลากร งบประมาณ ผู้นำและชุมชน
4. งบประมาณสนับสนุนจาก อบต. เทศบาล และ พมจ.
5. สามารถลงมือทำได้ หลังจากที่ได้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ (วันที่ 15-16 ตุลาคม 2551) โดยจะกลับไปประชุมคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการ มีการนำเสนอโครงการเพื่อที่จะของบประมาณสนับสนุน และดำเนินโครงการตามที่ได้มีการเสนอไป
6. ขยายผลได้โดยการเชิญให้เข้าร่วมโครงการ

โครงการในพื้นที่อำเภอคึกคักและอำเภอดุระบุรี จังหวัดพังงา

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพังงา

จังหวัดพังงาเป็นจังหวัดหนึ่งใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ฝั่งทะเลด้านตะวันตกของประเทศ ลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีพื้นที่ 4,170.895 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,606,809 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 788 กิโลเมตร ชื่อของจังหวัดพังงานั้นเดิมน่าจะเรียกว่า “เมืองงูงา” ตามชื่อเขา งา หรือเขาพังงา ซึ่งอยู่ในตัวเมืองพังงาในปัจจุบัน เมื่อตั้งเมืองขึ้นจึงเรียกกันว่า “เมืองงูงา” เมืองงูงานี้อาจจะตั้งชื่อให้คล้องจองเป็นคู่กับเมืองภูเก็ตมาแต่เดิมก็ได้ แต่เหตุที่เมืองงูงากลายเป็นเมืองพังงานั้น สันนิษฐานว่าน่าจะมาจากเมืองงูงาเป็นเมืองที่มีแร่อุดมสมบูรณ์จึงมีฝรั่งมาติดต่อซื้อขายแร่ดีบุกกันมาก และฝรั่งเหล่านี้คงจะออกเสียงเมืองงูงาเป็นเมือง “พังงา” เพราะแต่เดิมฝรั่งเขียนเมืองงูงาว่า PHUNGA หรือ PUNGA ซึ่งอาจอ่านว่า งูงา หรือจะอ่านว่า พังงา หรือ พังกา ก็ได้

จากพงศาวดารปรากฏว่าก่อนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์นั้น เมืองพังงาเป็นเมืองแขวงขึ้นอยู่กับเมืองตะกั่วป่า จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์จึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นเมืองเทียบเท่าเมืองตะกั่วป่า เมืองตะกั่วทุ่ง และโอนเมืองจากฝ่ายกรมท่ามาขึ้นเป็นฝ่ายกลาโหมตั้งแต่นั้นมา ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงมีพระราชดำริที่จะปรับปรุงบูรณะหัวเมืองชายฝั่งตะวันตกที่ถูกพม่าตี จึงได้แต่งตั้งข้าราชการมาเป็นเจ้าเมือง และให้ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ โดยแต่งตั้งให้พระยาบริรักษ์ภูธร (แสง ณ นคร) เป็นเจ้าเมืองพังงาคนแรกในปี พ.ศ. 2383 ต่อมาเมืองตะกั่วทุ่งถูกยุบเป็นอำเภอขึ้นกับเมืองพังงา ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 7 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ที่ประชุมเทศบาลมณฑลภูเก็ตจึงมีมติให้ยุบเมืองตะกั่วป่าขึ้นกับจังหวัดพังงาด้วย ตั้งแต่ พ.ศ. 2474 เป็นต้นมา แรกเริ่มที่ตั้งเป็นเมืองนั้นสถานที่ราชการอยู่ที่บ้านชายค่าย ต่อมา พ.ศ. 2473 จึงได้มาสร้างศาลากลางจังหวัดขึ้นที่บ้านท้ายช้าง ครั้น พ.ศ. 2515 จึงได้สร้างศาลากลางหลังใหม่ขึ้นบริเวณหน้าถ้ำพุงช้างจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดพังงาแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอดุระบุรี อำเภอทับปุด อำเภอกะปง อำเภอตะกั่วทุ่ง อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง และ อำเภอเกาะยาว 48 ตำบล 321 หมู่บ้าน 2 เทศบาลเมือง 7 เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล 42 แห่ง อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดระนองทิศใต้ติดต่อกับ จังหวัดภูเก็ต ตรงช่องแคบปากพระเชื่อมกันโดยสะพาน และสะพานเทพกระษัตรีทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่ ทิศตะวันตกติดต่อกับ ทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดีย ประชากรของจังหวัดพังงา ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2550 มีจำนวน 246,094 คน เป็นเพศชาย 123,433 คน เพศหญิง 122,661 คน และจำนวนบ้าน 84,454 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 59 คนต่อตารางกิโลเมตร

2. บริบทพื้นที่ศึกษา

2.1 ตำบลคึกคัก อำเภอคึกคัก

ลักษณะทั่วไปของตำบลคึกคักตำบลคึกคักแบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 7 หมู่บ้าน สภาพทั่วไปเป็นที่ติดชายทะเลฝั่งอันดามัน ตามแนวหมู่บ้านตั้งแต่ 1-7 พื้นที่ทั้งหมด 147.21 ตร.กม. หรือประมาณ 92,009 ไร่ จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,095 ครัวเรือน

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ต.บางม่วง	อ.ตะกั่วป่า	จ.พังงา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ต.ลำแก่น	อ.ตะกั่วป่า	จ.พังงา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ต.บางไทร	อ.ตะกั่วป่า	จ.พังงา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน		

สภาพสังคม ประกอบด้วยโรงเรียน 3 แห่ง วัด/สำนักสงฆ์ 2 แห่ง สถานีนอนามัยตำบลคึกคัก 1 แห่ง

สภาพทางเศรษฐกิจ ประชากรในตำบลคึกคักมีการประกอบอาชีพหลักคือ ทำสวน มากเป็นอันดับหนึ่ง อาชีพค้าขาย ทำประมง รับจ้าง เป็นอันดับสอง ที่เหลือ มีอาชีพรับราชการและอาชีพอื่น ๆ

2.2 ตำบลคุระบุรี อำเภอ คุระบุรี

สภาพทั่วไป สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลคุระบุรี ตั้งอยู่ ณ สำนักงานชั่วคราว อาคารศาลาประชาคมส่วนอำเภอคุระบุรี หลังที่ว่าการอำเภอคุระบุรี เป็นเทศบาลในพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของอำเภอคุระบุรีเป็นชุมชนสองข้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (สายเพชรเกษม) โดยประชาชนอพยพมาจากหลายจังหวัดรวมเป็นกลุ่ม ได้จัดตั้งเป็นสุขาภิบาลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 15 มีนาคม 2516 และได้เปลี่ยนฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลคุระบุรี ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ก องค์ประกอบ ประกอบด้วยสภาพทั่วไป ด้านโครงการพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคมการเมือง การบริหาร สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

ลักษณะที่ตั้ง เขตการปกครองและการบริหาร เขตการปกครองและการบริหารเทศบาลตำบลคุระบุรี มีเนื้อที่ 6 ตารางกิโลเมตรระยะทางถึงกรุงเทพ ฯ 730 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 5 หมู่บ้าน (บางส่วน) ของ 2 ตำบล (บางส่วน) ดังนี้

1. ตำบลคุระบุรี ครอบคลุมพื้นที่ บางส่วนของหมู่ที่ 1 และ หมู่ที่ 8
2. ตำบลแม่นางขาว ครอบคลุมพื้นที่ บางส่วนของหมู่ที่ 2,3,4

มีอาณาเขตตามประกาศกระทรวงมหาดไทย (15 มีนาคม 2516) ดังนี้

ด้านทิศเหนือ

- หลักเขตที่ 1 อยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ตอนระนอง – ตะกั่วป่า ตรงหลักตารางกิโลเมตรที่ 726 ตรงไปทางทิศเหนือในแนวตั้งฉากกับทางหลวงสายนี้ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งอยู่ห่างหลักเขตที่ 1 ระยะ 500 เมตร

- จากหลักเขตที่ 2 เป็นแนวโค้งขนานกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ระนอง – ตะกั่วป่า) ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองนางยอนฝั่งตะวันตก

ด้านทิศตะวันออก

- จากหลักเขตที่ 3 เป็นแนวโค้งขนานกับทางหลวงหมายเลข 4 (ระนอง – ตะกั่วป่า) ไปทางทิศใต้ ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองบางหลูฝั่งใต้

- จากหลักเขตที่ 4 ตรงไปทางทิศใต้ ถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองคุระฝั่งเหนือ และห่างจากหลักเขตที่ 4 ระยะ 1,600 เมตร

- จากหลักเขตที่ 5 เป็นแนวโค้งขนานกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ระนอง – ตะกั่วป่า) ไปทางทิศตะวันออก ถึงหลักเขตที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองปดฝั่งตะวันตก

- จากหลักเขตที่ 6 เลียบริมคลองบางปดฝั่งตะวันตก ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ถึงหลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากริมทางหลวงแผ่นดินถึงหลักเขตที่ 7 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากริมทางหลวงแผ่นดิน วัดตามแนวคลองบางปดระยะ 450 เมตร

ด้านทิศใต้

- จากหลักเขตที่ 7 เป็นแนวโค้งขนานกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 8 ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองนายทุยฝั่งตะวันตก

ด้านทิศตะวันตก

- จากหลักเขตที่ 8 เลียบคลองนายทุยฝั่งตะวันออกข้างคลองคุระและเลียบริมคลองคุระฝั่งเหนือไปบรรจบคลองบางหลู แล้วเลียบริมคลองบางหลู ฝั่งใต้ ไปทางทิศเหนือถึงหลักเขตที่ 9 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากริมทางหลวงแผ่นดิน วัดจากสะพานบางหลูระยะ 500 เมตร

- จากหลักเขตที่ 9 เป็นโค้งขนานกับทางหลวงแผ่นดินไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ถึงหลักเขตที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินตรงกิโลเมตรที่ 726 วัดในแนวตั้งฉาก ระยะ 500 เมตร

- จากหลักเขตที่ 10 ตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือบรรจบกับหลักเขตที่ 1

ภูมิประเทศ ตำบลคุระ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดเชิงเขา สูงจากระดับน้ำทะเล 20-30 เมตร ประมาณ 35% ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเล 10-20 เมตร ประมาณ 13% และพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลประมาณ 10% นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติไหลผ่านกระจายทั่วพื้นที่ สภาพพื้นดินเป็นดินร่วน

ลักษณะภูมิอากาศ มีสภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฤดูกาล 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มจากเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน และฤดูฝนเริ่มจากเดือนพฤษภาคม ถึงเดือน ธันวาคม

โครงการกินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่ อบต.คึกคัก อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น และได้มีการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานในเรื่องความรู้ และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในภาคใต้ของประเทศไทย และพบประเด็นที่สำคัญว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยยังต้องการการกระตุ้นในการตระหนักและความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในหลายประเด็น เช่น การเลี้ยงดูเด็กด้วยนมแม่อย่างเดียวใน 6 เดือนแรก การให้อาหารและโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยของการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นต้น

ตำบลคึกคัก อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัย พบว่าประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่พบในประชาชนทั่วไปและกลุ่มชาวไทยใหม่ (ชาวมอแกน) ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว จากประเด็นปัญหาดังกล่าวทางกลุ่มผู้นำชุมชนที่ได้รับมอบหมายงานจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และองค์การบริหารส่วนตำบลคึกคัก จึงจัดตั้งโครงการส่งเสริมการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่น้อย 6 เดือนแรก
2. เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว

เป้าหมาย

1. หญิงตั้งครรภ์ตั้งแต่ 3-4 เดือนขึ้นไป ในหมู่ 3-4 ตำบลคึกคัก ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่
2. ร้อยละ 60 ของหญิงตั้งครรภ์ มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ 6 เดือน

สถานที่ดำเนินการ

สถานีอนามัยตำบลคึกคัก หมู่ที่ 4 ตำบลคึกคัก อำเภอดงแก้วป่า จังหวัดพังงา

วิธีการดำเนินการ

1. ประชุมปรึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนและกำหนดโครงการ
2. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายและประชาสัมพันธ์โครงการ
3. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - จัดหาวิทยากร
 - จัดหาสถานที่
 - จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ต่างๆ

4. จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องนมแม่ และมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
5. ติดตามเยี่ยมกลุ่มเป้าหมายในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
6. ประเมินและสรุปผลโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 25 สิงหาคม – 3 ตุลาคม 2551

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- อบรมให้ความรู้เรื่องนมแม่
- จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนม จากผู้มีประสบการณ์
- เตรียมความพร้อมแกนนำในการติดตามเยี่ยม
- ติดตามเยี่ยมและสร้างพลัง เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยแกนนำชุมชนหมู่ 3 และ 4

ผลการดำเนินการโครงการ

ส่วนที่ 1 การจัดอบรมให้ความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

จากการดำเนินงานตามโครงการ “เต็มนมแม่ สุขภาพดีแน่” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กับ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย โดยให้ตัวแทนชุมชน/ผู้นำชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาพบปะพบปะในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของท้องถิ่นโดยองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และนำผลการวิจัยมาดำเนินการแก้ปัญหาโดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม โดยได้ดำเนินงานร่วมกันหลายฝ่าย ซึ่งจากการดำเนินการตามโครงการในส่วนของการอบรมให้ความรู้แก่สตรีที่ตั้งครรภ์ในพื้นที่ หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในวันที่ 6 กันยายน 2551 ณ สถานีอนามัยตำบลคึกคัก โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการทั้งสิ้น 31 คน แต่เนื่องจากวันที่ 6 กันยายน 2551 ผู้เข้าอบรมบางท่านไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้เนื่องจากเกิดน้ำท่วม ทำให้ไม่มีความสะดวกในการเดินทาง ส่งผลให้มีผู้เข้าร่วมโครงการ 17 คน และในส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้รับการอบรมในวันดังกล่าว จำนวน 14 คน ทางคณะทำงานได้ให้เอกสารเพื่อให้ไปศึกษาเอง โดยจะให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบก่อนการอ่านและแบบทดสอบหลังการอ่านเอกสาร

หัวข้อการอบรม: การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

เนื้อหาประกอบการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ประกอบด้วยประโยชน์นมแม่ เทคนิคสำคัญในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การปฏิบัติเมื่อมีปัญหาหัวนมแตกและวิธีแก้ไข หลักในการปฏิบัติก่อนให้นม และเทคนิคการบีบน้ำนม

ประโยชน์นมแม่

1. ประโยชน์ต่อลูก มีดังนี้ มีสารอาหารครบถ้วน, สะอาด ปลอดภัย, ให้ได้ทันที, ช่วยป้องกันการเป็นโรคมะเร็ง, ไม่ทำให้เกิดโรคอ้วน, การขับถ่ายสะดวก, และเกิดความรักและผูกพันระหว่างแม่และลูก
2. ประโยชน์ต่อแม่ มีดังนี้ สะดวก ประหยัด, ป้องกันเกิดโรคมะเร็ง, ทำให้มดลูกเข้าอู่เร็ว, และไม่เป็นโรคอ้วนเพราะไขมันถูกใช้หมด

เทคนิคสำคัญในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

1. ดูดเร็ว โดยให้ลูกดูดทันทีหลังคลอด
2. ดูดบ่อย ทุก 2-3 ชั่วโมง
3. ดูดถูกวิธีคือปากงับให้ถึงลานนม สังเกตปากลูกจะบาน คางลูกแนบหน้าอกแม่ ดังจุมูกชิด หรือเกือบชิดหน้าอกแม่

สิ่งที่ควรปฏิบัติในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีดังนี้ แม่ต้องรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่, กินผักและผลไม้ให้มากกว่าปกติ, ดื่มน้ำอุ่น น้ำผลไม้, รับประทานสมุนไพรพื้นบ้าน, ทำจิตใจให้ผ่อนคลาย, บิบน้ำนมไว้ทุกครั้งที่มีเต้านมคัด, ฝึกให้ลูกดูดนมทั้งทำนังและทำนอน, และออกกำลังกาย

การปฏิบัติเมื่อมีปัญหาหัวนมแตกและวิธีแก้ไข ดังนี้คือ ควรให้ลูกดูดนมต่อ, ไม่ควรหยุดและค้นหาสาเหตุ, หากลานนมตึงและแข็ง ให้บิบน้ำนมออกก่อน ดูดข้างที่ไม่เป็นแผลก่อน ถ้าเจ็บมากจนทนไม่ไหวให้ลูกหยุดดูดข้างที่มีปัญหา 2-3 วันก่อน และบิบน้ำนมทาแผล, ไม่ใช่สมุนไพรแอลกอฮอล์ ฟอกหรือทาหัวนม, ไม่ใช่ใช้น้ำอุ่นหรือร้อนเช็ด, และถ้าแก้ไขแล้วยังไม่ดีขึ้นให้รีบไปปรึกษาแพทย์

หลักในการปฏิบัติก่อนให้นม มีดังนี้ ล้างมือก่อนให้ลูกดูดนม, นั่งในท่าที่สบาย, นำนมในช่วง 2-3 วันแรกจะน้อย แต่ก็มีเพียงพอสำหรับลูก, ภายใน 3 เดือนแรก หลังให้ลูกด้วยนม ควรจับลูกอุ้มพาดบ่าเพื่อป้องกันท้องอืด

เทคนิคการบิบน้ำนม มีดังนี้

1. ระวังเรื่องความสะอาด ควรล้างมือให้สะอาดทุกครั้งก่อนให้นมบุตร,
3. หามุมสงบ ผ่อนคลาย จะช่วยให้ให้นมไหลดี,
4. นวดเต้านมเป็นวงกลมรอบๆ ตามด้วยบีบเบาๆ,
5. กระตุ้นหัวนมเบาๆ โดยการใช้นิ้วค้ำหรือคลึงหัวนม
6. บิบน้ำนมออก โดยใช้นิ้วหัวแม่มือวางบนลานนมด้านบน ส่วนนิ้วที่เหลือวางด้านตรงข้าม กดเข้าหาทรวงอกก่อน แล้วค่อยๆ บิบน้ำเข้าหากัน นำนมแม่จะไหลออกมา
7. ทำซ้ำใหม่ กด-บีบ-ปล่อย เป็นจังหวะไปรอบๆ โดยย้ายตำแหน่งที่วางนิ้วไปบริเวณรอบเต้านมเพื่อให้ให้นมไหลออกจากกระเปาะน้ำนมทุกอัน

8. เก็บใส่ภาชนะที่เตรียมไว้ ทำความสะอาดภาชนะสำหรับใส่นมให้สะอาดทุกครั้งก่อนใช้
9. เมื่อบีบนํ้านมเสร็จแล้ว ให้ใช้นํ้านม 2-3 หยด ป้ายหัวนมแต่ละข้าง ปล่อยให้แห้ง แล้วจึงใส่
ยกรอง
10. เก็บนํ้านมในปริมาณที่ลูกกินหมดพอดีในแต่ละมื้อ
11. เมื่อเก็บนมเสร็จควรปิดภาชนะให้มิดชิดทันที
12. ถ้าคิดว่าจะใช้นํ้านมไม่หมดภายใน 2 วัน ให้เก็บไว้ช่องที่เย็นที่สุดที่ประมาณ 4 องศา
เซลเซียส ไม่ควรเก็บไว้ที่ประตูตู้เย็น
13. ถ้ามีนํ้านมมากให้เก็บไว้ในช่องแช่แข็งของตู้เย็น ที่มีอุณหภูมิเย็นคงที่

ผลการประเมินหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการอบรม

ผลการประเมินโครงการพบว่าหญิงตั้งครรภ์ที่เข้ารับการอบรมทั้งหมด 17 คน (ตารางที่ 1)

- ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการเข้ารับการจัดกิจกรรมในระดับมาก-มากที่สุด ร้อยละ 87 และ
- มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 58.82 เป็น 83.25

ผลการประเมินหญิงตั้งครรภ์กลุ่มที่ศึกษาเอกสารด้วยตนเองพบว่า

ผลการประเมินหญิงตั้งครรภ์กลุ่มที่ศึกษาเอกสารด้วยตนเองจำนวน 14 คน ผลการประเมิน
ดังตารางที่ 2 พบว่า

- หญิงตั้งครรภ์เกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการร้อยละ 92
- มีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ด้วย
ตนเองเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.97 เป็น 77.56

ตารางที่ 1 การประเมินความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรม

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)
1. บริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม	6	59	35	-	-
2. วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่พูดเป็นอย่างดี	12	53	35	-	-
3. การถ่ายทอดของวิทยากร	24	64	12	-	-
4. วัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร มีเพียงพอ	18	53	29	-	-
5. ท่านได้รับประโยชน์	47	47	6	-	-
6. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม	6	76	18	-	-
7. ท่านได้รับความรู้ และความเข้าใจ	29	47	24	-	-
8. ท่านมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรม	19	68	13	-	-

ตารางที่ 2 การประเมินความพึงพอใจผู้ร่วมโครงการที่ศึกษาเอกสารด้วยตนเอง (N = 13)

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	น้อย ที่สุด (%)
1. เอกสารมีเนื้อหาที่มีประโยชน์	15	70	15	-	-
2. แก่นนำมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่พูดเป็นอย่างดี	-	85	15	-	-
3. การถ่ายทอดของแก่นนำ	-	85	15	-	-
4. สามารถนำความรู้มาใช้อย่างปฏิบัติได้	62	38	-	-	-
5. ท่านได้รับประโยชน์	85	15	-	-	-
6. ระยะเวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	8	61	.31	-	-
7. ท่านได้รับความรู้ และความเข้าใจ	46	54	++	-	-
8. ท่านมีความพึงพอใจในการเข้ารับการ จัดกิจกรรม	92	8	-	-	-

ส่วนที่ 2 ผลการสนทนากลุ่มของคณะกรรมการจัดทำโครงการ

มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมด 10 คน มีคณะกรรมการจัดโครงการ 3 ท่าน และหญิงตั้งครรภ์ที่เข้าร่วมโครงการ 7 ท่าน สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน มีประธาน กรรมการที่ปรึกษาโครงการ (อบต.) และมี อสม. ร่วมรับผิดชอบในการติดตามเยี่ยมหญิงตั้งครรภ์ในแต่ละหมู่ โดยแบ่งงานกันรับผิดชอบแบ่งเป็นหมู่ๆ เจ้าหน้าที่ อบต. เป็นคนเขียนโครงการ และมีกรรมการ จาก ม. 2, ม.3, และ ม.4 ร่วมกันคิดโครงการ

สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ไม่มีปัญหาเรื่องการเดินทาง ส่วนใหญ่ใช้รถของตนเอง มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร คณะกรรมการพบกันทุกวันเพราะบ้านอยู่ใกล้กัน สถานที่ในการจัดประชุมโครงการสะดวก ใช้สถานีนามัยตำบลคึกคักเป็นที่จัดประชุม

ทุนและงบประมาณ ได้รับทุนสนับสนุน 20,000 บาท จาก UNICEF ไม่ได้รับการสนับสนุนทุนจากหน่วยงานอื่น และไม่ได้ขอทุนจากแหล่งอื่น อุปกรณ์/สื่อมีเพียงพอ ได้รับการสนับสนุนจากสถานีนามัย

กรรมการมีการดำเนินงานโดยให้ความช่วยเหลือกันดี รู้สึกดีที่ได้ทำโครงการ เหตุผลที่เข้ามาทำโครงการ ต้องการให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลที่ดี และมีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อีกทั้งยังได้ใกล้ชิดหญิงตั้งครรภ์ ได้ทำความรู้จักมากยิ่งขึ้น ทุกคนเข้ามาทำงานด้วยความสมัครใจเพราะทราบว่ามีประโยชน์ ประหยัดจึงต้องการให้หญิงตั้งครรภ์มีความรู้และได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือน

อบต. เข้ามาช่วยในการดำเนินโครงการน้อยเนื่องจากเป็นช่วงที่นายกอบต. หมาดวาระการทำงาน แต่ประธานในการจัดโครงการ ซึ่งได้รับเลือกเป็นกรรมการอบต. ได้นำเสนอโครงการบรรจุไว้ในแผนปี 2552 ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ไม่ทราบว่าจะได้สนับสนุนงบหรือไม่

2.2 ด้านการดำเนินงาน

การลงมือปฏิบัติโครงการของกรรมการไม่ได้มีการจัดประชุมเป็นกิจลักษณะ แต่ได้มีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการสม่ำเสมอ มีการแบ่งงานรับผิดชอบในการติดตามเยี่ยมคนละหมู่บ้าน การดำเนินงาน ส่วนใหญ่ (90%) เป็นไปตามแผนที่วางไว้ มีการติดตามประเมินผลโครงการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

คุณลักษณะของกรรมการในการทำงานเป็นทีม มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างกรรมการสม่ำเสมอ สัมพันธภาพระหว่างทีมทำงานดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี มีความพึงพอใจในการทำงานระดับดี

2.3 ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

คณะกรรมการมีความเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ ได้ช่วยเหลือคนเป็นโครงการที่ไม่เคยทำมาก่อนคิดว่าจะทำโครงการนี้ต่อ แต่ต้องมีการปรับแผนและวิธีการใหม่ จะปรึกษาทางสถานีอนามัย และจะทำงานร่วมกับทางสถานีอนามัยอนามัย

หญิงตั้งครรภ์ทุกรายมีความพึงพอใจมากที่สุด (5) ได้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น รู้สึกดีที่มีคนช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีความตั้งใจจะให้นมแม่อย่างน้อยมากกว่า 6 เดือน มีหญิงตั้งครรภ์ 1 รายกล่าวว่าตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียง 3 เดือน แต่เมื่อได้เข้าร่วมโครงการนี้ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น รู้วิธีการเก็บน้ำนม จึงตั้งใจว่าจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็น 6 เดือน หญิงตั้งครรภ์ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การบีบนม และวิธีเก็บนมหลังบีบ และวิธีการที่จะนํานมแม่ที่เก็บไว้มาให้อีกคน ต้องการให้มีการทำโครงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อ

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการทำโครงการ

1. เวลาในการดำเนินโครงการ มีระยะเวลาสั้นและกระชัชชิต ทำให้เกิดการเร่งรีบในการทำโครงการ และเป็นระยะที่ต้องเร่งรัดอุปค. ซึ่งประธานกรรมการก็ได้ลงสมัครเป็นกรรมการอุปค. มีงานประจำที่ต้องทำหลายอย่างเช่น งานกินเจ งานลากพระ ทำให้กรรมการมีความค้ำข้องใจ และคิดว่ามีผลกระทบต่อการดำเนินงานประจำ

2. ที่อยู่อาศัยของหญิงตั้งครรภ์ที่แจ้งไว้ไม่ตรงกับที่อยู่จริง ทำให้ไม่สามารถเยี่ยมบ้านได้ ทำให้เสียเวลาในการเยี่ยมบ้าน แก้ปัญหาโดยถามคนที่อยู่ใกล้ๆ และจะติดตามเยี่ยมหญิงตั้งครรภ์เมื่อมาตรวจครรภ์ที่สถานีอนามัย โดยเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยช่วยประสานงาน

3. ความรู้ของผู้เยี่ยม (กรรมการ) คิดว่าไม่เพียงพอ ควรมีการอบรม

ส่วนที่ 3 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มนำการเปลี่ยนแปลง

บทสรุปจากการทำงานพบว่าในระยะเริ่มต้นมีตัวแทนจาก อุปค. แกนนำชุมชน และตัวแทนอส. เข้าร่วมประชุมในการคิดโครงการ ทั้งหมดรวม 9 ท่าน มีตัวแทนจาก อุปค. เป็นผู้ประสานงานในการจัดประชุม และเขียนโครงการร่วมกับคณะกรรมการ และมีเจ้าหน้าที่อนามัยให้คำปรึกษาในการเขียนโครงการ โครงการกินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ได้รับการสนับสนุนจากสถานีอนามัยเป็นอย่างดีเนื่องจากหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ อุปค. คึกคัก มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว อย่างน้อย 6 เดือนยังน้อย ตัวแทนคณะกรรมการที่เข้าร่วมโครงการอบรมจิตวิวัฒน์ 4 ท่านมีความคิดว่าโครงการอบรมจิตวิวัฒน์มีประโยชน์ ทำให้กลุ่มคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามจากการสังเกตพบว่าในการจัดทำโครงการ ประธานโครงการรับผิดชอบงานส่วนใหญ่เพียงผู้เดียว มีการแบ่งงานให้กรรมการท่านอื่นน้อย จนทำให้ประธานรู้สึกว่าการค่อนข้างหนักมากในระยะเวลาที่จำกัด อีกทั้งประธานในการจัดโครงการมีบทบาทหลายอย่างในชุมชนที่ต้อง

รับผิดชอบงานเทศบาลกบินเจ งานประเพณีลากพระ และเป็นช่วงที่ลงสมัครเป็นสมาชิก อบต. ทำให้มีความรู้สึกว่ามีงานเข้ามามาก อย่างไรก็ตามมีตัวแทน อสม. 2 ท่านได้เข้ามาช่วยในการเยี่ยมบ้านหญิงตั้งครรภ์ และช่วยในการจัดประชุมเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีการประสานงานไม่เป็นการทาง การส่วนใหญ่จะพบกันเกือบทุกวัน คณะกรรมการรู้สึกดีที่ได้เข้าร่วมทำโครงการเพราะมีประโยชน์กับหญิงตั้งครรภ์ และได้ใกล้ชิดกับหญิงตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น กลุ่มหญิงตั้งครรภ์รู้สึกดีที่มีการจัดโครงการนี้เกิดขึ้นในชุมชน และรู้สึกดีที่มีตัวแทน อสม. ไปเยี่ยมบ้านและให้ความรู้เรื่องนมแม่ โครงการนี้ช่วยทำให้หญิงตั้งครรภ์มีความรู้และเพิ่มความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือนเพิ่มขึ้น

โครงการนี้สำเร็จได้เพราะมีความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ อบต. ช่วยการประสานงาน และมีเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยช่วยในการจัดประชุมและประสานงานในการติดตามเยี่ยมบ้าน อีกทั้งตัวแทน อสม.เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการทำให้การจัดโครงการประสบความสำเร็จ อีกทั้งประธานในการจัดโครงการได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการ อบต. จึงได้เสนอโครงการนี้เข้าไปในแผนงานของ อบต. และวางแผนว่าจะจัดทำโครงการทุกปี และขยายไปชุมชนอื่นๆ ด้วย

ส่วนที่ 4 ภาพกิจกรรม

1. ภาพกิจกรรมการวางแผนการ

2. ภาพกิจกรรมวันจัดประชุม

3. ภาพการติดตามเยี่ยมบ้าน

4. ภาพการจัดประชุมกลุ่มสนทนาสรุปผลโครงการ

โครงการอนุรักษ์เด็กโตสมัย ในพื้นที่เทศบาลตำบลกระบุรี อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในชีวิตการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในช่วงนี้จะส่งผลต่อสติปัญญา จิตใจ คุณธรรม บุคลิกภาพ และด้านสังคม ของเด็กไปตลอดชีวิต ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการวางรากฐานชีวิตเด็ก ทั้งนี้ การดูแลสุขภาพของเด็กให้มีการเจริญเติบโต มีการพัฒนาการสมวัยและไม่เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ นับเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก อย่างไรก็ตามจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันส่งผลให้เด็กเป็นจำนวนมากได้รับการเลี้ยงดูและเอาใจใส่น้อยลง และมีเด็กส่วนหนึ่งที่มีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เช่น การพัฒนาล่าช้า การขาดสารอาหาร ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก การเป็นโรคฟันผุ ภาวะเหล่านี้จะส่งผลเสียต่อเด็กในเรื่องการเจริญเติบโต การพัฒนาด้านสติปัญญา และความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งเทศบาลตำบลกระบุรีได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาทางด้านสุขภาพให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพอนามัยและมีสุขนิสัยที่ดีรวมทั้งมีการเจริญเติบโต มีการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตนเอง ทั้งทางด้านพุทธิปัญญาและทักษะของเด็กอันจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมและนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการคือการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นชาติคือ การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็กสามารถตอบสนองต่อสิทธิเด็กในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านอยู่รอดปลอดภัย การพัฒนาการคุ้มครองปกป้องและการมีส่วนร่วมของเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมภาวะการเจริญเติบโตของเด็กวัย 0-3 ปี ที่ได้รับผลกระทบจากสึนามิ
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 0-3 ปี

กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กปฐมวัย (แรกเกิด – 3 ปี) ทุกคนในเขตเทศบาลตำบลกระบุรี จำนวน 30 คน
2. มารดา/ผู้ดูแลเด็ก

สถานที่ดำเนินการ

ชุมชนแม่นางขาว ชุมชนทุ่งมะเดื่อ และชุมชนนางย่อน อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการดำเนินโครงการ
2. เตรียมการในการดำเนินโครงการ
3. อบรมให้ความรู้การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนากายแก่ผู้ดูแล/มารดา/แกนนำชุมชน/อสม.
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 0-3 ปี (ของเล่นเคลื่อนที่)
5. ประเมินและสรุปผลโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลคุรุบุรี/แกนนำชุมชน (อสม.) ชุมชนแม่
นางขาว

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม 2551

ผลการดำเนินการโครงการ

ส่วนที่ 1 การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กและการจัดการเล่นในเด็ก 0-3 ปี

หัวข้อเรื่องพัฒนาการ กับ การเล่นของเด็กอายุ 0-3 ปี โดย ผศ.ดร.วันฉวี วิรุฬห์พานิช

การเล่น: การเล่นเป็นพฤติกรรมของเด็กที่เกิดเองโดยธรรมชาติ การเล่นก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ ทำให้เกิดความสนุกสนาน, สนุกสนาน & คลายเครียด, มีเพื่อน & เข้าสังคมร่วมกับคนอื่นได้ดี, เกิดการเรียนรู้ & มีพัฒนาการดีขึ้น

ทำไมจึงให้เด็กเล่น: เด็กมีพลังงานในร่างกายมากเกินไปที่จะอยู่เฉย ๆ, เป็นตัวช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ จากโกรธ เป็น อารมณ์ดี, เป็นการลองผิด ถูก ค้นคว้า ทดสอบ สิ่งที่ยังสงสัย เกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหา, เป็นการกระทำให้มีความสุข โดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์

ของเล่น: คือ วัตถุ หรือ อุปกรณ์ ที่มีอิทธิพลดึงดูดความสนใจของเด็ก, เด็กเล่นแล้วเกิดการเรียนรู้ และ กระตุ้นพัฒนาการ, การเลือกของเล่น: เหมาะกับวัย เพศ และ พัฒนาการ ความชอบ และความสนใจ

วัยและพัฒนาการและของเล่น:

แรกเกิด-6 เดือน: พัฒนาการระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 สายตา การได้ยิน การสัมผัสและการเคลื่อนไหว, มีการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นทางตา หู และร่างกาย ซึ่งเป็นบุคคลหรือวัตถุก็ได้

6 เดือน – 1 ปี: พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น, นั่ง คลาน หัดคว่ำของ หัดเดินโดยเกาะจับสิ่งยึดเหนี่ยว โยกตัวตามเสียงดนตรี ล้อเล่นกับบุคคล ของเล่นประเภทที่เคลื่อนไหวมีเสียงดนตรี สีสดใส ภาพสวยๆจากหนังสือ, ของเล่นที่กลิ้งได้ ขยับบางส่วนได้ เด็กจะได้ไขว่คว้า, หัดให้นั่ง

วัยหัดเดิน (1-3 ปี): ของเล่นควรเป็นประเภทที่เด็กสามารถออกแรงหรือมีการเคลื่อนไหวของอวัยวะ ทุก ๆ ส่วนในร่างกายได้อย่างเต็มที่ ค่อยๆฝึกให้เดินได้ประมาณ 2-6 ชั่วโมง, เล่นของที่วางปา

ได้ ถอดให้หลุดได้ เก็บใส่เข้าไปใหม่ได้, ของเล่นประดิษฐ์เองแบบง่าย ๆ, หนังสือภาพสัตว์โต ๆ, เล่นิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ, วาดรูป ระบายสี, การต่อบล็อกไม้, ของเล่นประเภทดี เช่น กลอง, หรือ การเล่นตัวต่อ การร้อยลูกปัด

ผลการจัดอบรมและผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเล่น ผลการประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ผลการประเมินการจัดการอบรมเรื่องการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาเด็ก และผลการจัดกิจกรรมการเล่นเคลื่อนที่

ผลการจัดการอบรม

จากการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการแก่มารดาและผู้ดูแลเด็ก วันที่ 6 กันยายน 2551 โดยมีวิทยากรให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงดูเด็กและการส่งเสริมพัฒนาการโดยเน้นให้ผู้เลี้ยงดูเด็กมีการประเมินสุขภาพเด็กและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 45 คน ผลการประเมินพบว่ามารดา/ผู้ดูแลเด็กมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนอบรมเท่ากับ 11.49 (SD = 2.08) และคะแนนหลังอบรมเท่ากับ 13.18 (SD = 1.51)

ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเล่นเคลื่อนที่

จากผลการประเมินภาพรวมของการจัดโครงการพบว่ามีจำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่น 3 ครั้ง รวมทั้งหมด 92 คน และจากการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการของเล่นเคลื่อนที่พบว่ามารดาหรือผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเล่นในระดับมาก ถึงระดับมากที่สุดร้อยละ 98 (ตารางที่ 3)

จำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม แต่ละครั้งมีดังนี้

- ครั้งที่ 1 วันที่ 18 ก.ย. 51 มีเด็กเข้าร่วมโครงการ 30 คน
- ครั้งที่ 2 วันที่ 1 ต.ค. 51 มีเด็กเข้าร่วมโครงการ 30 คน
- ครั้งที่ 3 วันที่ 4 ต.ค. 51 มีเด็กเข้าร่วมโครงการ 32 คน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการการจัดของเล่นเคลื่อนที่ (N = 30)

ประเด็นการประเมิน	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	น้อยที่สุด (%)
1. การส่งเสริม การกระตุ้นพัฒนาการเด็ก	73	25	2	-	-
2. สถานที่	14	61	24	-	-
3. ระยะเวลา	18	45	37	-	-
4. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย	93	7	-	-	-
5. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	95	5	-	-	-

ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่

จากการจัดกิจกรรมการเล่นเคลื่อนที่ มารดา/ผู้ดูแลมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ควรเพิ่มหนังสือนิทานให้กับพี่ๆ และหนังสือการเรียนรู้อื่นๆ
- ต้องการเงินเพื่อซื้อของให้เด็ก
- ให้นำของเล่นมาที่เทพประทานเหมือนเดิม
- ให้ซื้อพวกแป้ง แปรง สบู่ ยาสีฟัน
- ให้มีของเล่นเด็กอายุ 3-6 ปีอีกต้องการกินอาหารหลากหลาย
- ต้องการของเล่นเพิ่มไม่ให้ซ้ำของเดิม

ส่วนที่ 2 ผลการทำสนทนากลุ่มของคณะกรรมการจัดทำโครงการ

คณะกรรมการที่เข้าร่วมสนทนามีจำนวน 8 คนประกอบด้วย ประธาน ที่ปรึกษา และกรรมการ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

กรรมการคิดโครงการร่วมกัน และมีตัวแทนจากเทศบาลตำบลคุระบุรีเป็นผู้ช่วยในการเขียนโครงการ มีการแบ่งโครงสร้างที่ชัดเจนคือ มีที่ปรึกษา ประธาน รองประธาน และประชาสัมพันธ์ แต่ส่วนใหญ่การทำหน้าที่จะเป็นลักษณะช่วยกันทำมากกว่า

สิ่งอำนวยความสะดวก มีเพียงพอ สถานที่สะดวก ใช้สถานที่ประชุมคือศาลาประชาคมตำบลคุระบุรี เทศบาลตำบลคุระบุรี ในการจัดประชุม และจัดกิจกรรมของเล่นที่อาคารอเนกประสงค์ที่บ้านเทพประทาน การเดินทางสะดวกได้รับการสนับสนุนด้านยานพาหนะจากเทศบาลตำบลคุระบุรี ในการขนย้ายของเล่น ผู้ปกครองจากหมู่บ้านอื่นๆ จะนำบุตรหลานมาร่วมกิจกรรมที่บ้านเทพประทาน การสื่อสารใช้วิธีบอกปากต่อปาก และใช้โทรศัพท์ติดต่อสื่อสารระหว่างกรรมการ ไม่มีปัญหาในการติดต่อสื่อสาร

ทุนและงบประมาณ ทุนสนับสนุนได้จาก UNICEF 20,000 บาท เพียงแหล่งเดียว ไม่เพียงพอ กรรมการต้องใช้เงินส่วนตัวในสำหรับค่าจัดอาหารเลี้ยงเด็กและผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเล่น เงินทุนส่วนใหญ่ใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งแรกก็หมดแล้วเนื่องจากจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ปกครองที่มาเข้าร่วมโครงการ คนละ 100 บาท 45 คน = 4,500 บาท และเป็นค่าของเล่นเด็ก ไม่มีการสนับสนุนทุนจากแหล่งอื่น เนื่องจากเทศบาลมีโครงการอยู่แล้ว เช่น โครงการยาเสพติด อุปกรณ์ / เครื่องมือในการสื่อสาร / ทำกิจกรรมมีเพียงพอ

ผู้นำและกรรมการกรรมการมีการดำเนินงานโดยให้ความช่วยเหลือกันดี มีจิตอาสา และร่วมมือร่วมใจกันทำงานดี รู้สึกดีที่ได้ทำโครงการ ต้องการให้เด็กมีการพัฒนาในทุกๆ ด้าน อีกทั้งเป็นบทบาทของ อสม. ที่ต้องมีหน้าที่ในการดูแลคนกลุ่มนี้อยู่แล้ว ในการเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ได้เรียนรู้วิธีการจัดของเล่น สำหรับเด็กแต่ละวัย แต่เวลาจัดกิจกรรมจริงๆ ไม่สามารถแยกเด็กให้

เล่นของเล่นตามวัยของเด็กได้ ผู้นำระดับบริหารส่วนท้องถิ่น (เจ้าหน้าที่เทศบาล ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออำนวยความสะดวก สนับสนุนในเรื่องการประชาสัมพันธ์ โดยผ่านวิทยุชุมชน และหา กลวิธีในการชักจูง ผู้ปกครองและเด็กให้เข้าร่วมโครงการ เช่น จัดเตรียมอาหาร เครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ

2.2 การดำเนินงาน

การลงมือปฏิบัติโครงการ มีการจัดประชุมวางแผน เวลาจะจัดกิจกรรมแต่ละครั้งว่าใคร จะทำหน้าที่อะไร และมีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการหลังจากจัดกิจกรรมว่ามีปัญหาอะไร และจะ แก้ไขอย่างไร คณะกรรมการไม่มีปัญหาการทำงานร่วมกัน มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน แต่ บางครั้งไม่สามารถปฏิบัติตามแผน เนื่องจากมีกิจกรรมอย่างอื่น ก็จะเลื่อนการจัดกิจกรรม โครงการออกไปก่อน แต่ที่จะทำกิจกรรมในวันอื่นแทน มีการติดตามการปฏิบัติงาน โดยการบันทึก จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ และประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ

คุณลักษณะของกรรมการในทีม กรรมการมีการติดต่อสื่อสารกันสม่ำเสมอ มีการพูดคุยกัน เกือบทุกวัน กรรมการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่มีปัญหาในการทำงาน ความร่วมมือในการ ทำงานดี ทีมทำงาน ดี ความร่วมมือและความรับผิดชอบที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดโครงการ มีความ พึงพอใจในการทำงานในระดับดีมาก เนื่องจากดีใจที่เด็กมีความสุข

2.3 ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

คณะกรรมการมีความคิดว่าโครงการนี้มีประโยชน์ ควรมีการทำโครงการต่อเนื่อง แต่ ต้องมีงบประมาณสนับสนุน และควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการ กรรมการส่วนใหญ่คิดว่าโครงการนี้มี ประโยชน์ต่อเด็กคือโอกาส ช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กมีทักษะผ่านการเล่น พัฒนาสมอง การแยกสี ความรับผิดชอบเล่นร่วมกัน การอยู่ร่วมกันในสังคม

แนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป วางแผนจะพัฒนาแกนนำเยาวชนหญิงมาร่วม โครงการ ประมาณ 5-6 คน โดยเลือกตัวแทนเยาวชนหญิงมาจากแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นคนจัดการ เรื่องการจัดกิจกรรมของเล่น โดยวางแผนจะให้ค่าตอบแทนแก่เยาวชน 50 บาท/คน/ครั้ง และมีการ วางแผนในการจัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่ไปตามชุมชนเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเล่นเท่าเทียมกัน

2.4 ปัญหาอุปสรรค

2.4.1 ชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ การชักจูงให้เข้ามาร่วมโครงการต้องมีสิ่ง แลกเปลี่ยนเป็นเงิน หรือสิ่งของ กรรมการมีความเห็นว่าเนื่องจากคนกลุ่มนี้เคยชินจากการที่ได้รับ สิ่งของตอบแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือตั้งแต่ประสบภัยสึนามิ ดังนั้นเวลามาร่วม กิจกรรมจึงต้องการสิ่งตอบแทน อีกทั้งเด็กที่เข้าร่วมโครงการต้องการของเล่นกลับบ้าน มีการ ร้องไห้งอแงทำให้ผู้ปกครองรู้สึกไม่ดี และต้องการได้ของเล่นให้ลูกกลับบ้าน

2.4.2 ไม่มีงบประมาณสนับสนุนต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่ได้อยู่ในแผนประจำปีเจ้าหน้าที่เทศบาล “คิดว่าโครงการมีประโยชน์ แต่ผู้บริหารไม่ค่อยเห็นความสำคัญ คิดว่าเป็นโครงการทั่วไป”

ส่วนที่ 3 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำโครงการลูกรักเติบโตสมวัยให้กับเด็กด้อยโอกาสเป็นโครงการที่ได้รับการอนุมัติจากนายกเทศบาลตำบลคุระบุรี ให้มีการจัดทำโครงการได้ ทางผู้บริหารไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร คือไม่ได้สนับสนุนทุนเพิ่มเติม แต่ได้สนับสนุนทางอ้อมโดยเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่คือตัวแทนจากเทศบาล 2 ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการในการทำงานและให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ในการจัดประชุม และอนุญาตให้ใช้รถในการจัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่ จากการสังเกตพบว่า คณะกรรมการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกลุ่มไทยใหม่เนื่องจากคิดว่าคนกลุ่มนี้ต้องการสิ่งแปลกเปลี่ยนถึงจะยอมเข้าร่วมโครงการ คณะกรรมการขาดกลยุทธ์อื่นๆ ในการชักชวนให้กลุ่มไทยใหม่ได้เห็นความสำคัญของโครงการการจัดของเล่นเพื่อพัฒนาพัฒนาการให้กับเด็ก การจัดโครงการของเล่นเคลื่อนที่ที่อาศัยความร่วมมือของคนไทยใหม่เองเป็นผู้รับผิดชอบดูแลและเปิดบริการให้เด็กมาเล่นทุกสัปดาห์ หากรอให้คณะกรรมการเป็นผู้จัดการเรื่องการเล่นเองก็จะมีอุปสรรคเรื่องเวลาการให้บริการเนื่องจากต้องมีการเคลื่อนย้ายของเล่น น่าจะมีการหาตัวแทนจากกลุ่มชาวไทยใหม่มาเป็นกรรมการเพื่อได้เปิดบริการการเล่นได้สม่ำเสมอ และมีสถานที่เก็บของเล่นที่ไม่จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายทุกครั้ง คือจัดซื้อตู้ที่มีกุญแจสามารถป้องกันของเล่นสูญหาย และมีการฝึก การปรับฐานคิดให้กับคนกลุ่มไทยใหม่ในการร่วมรับผิดชอบการส่งเสริมกิจกรรมการเล่นให้กับลูกหลาน จากการจัดโครงการพบว่า คณะกรรมการยังให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการน้อย ชุมชนยังรอรับความช่วยเหลือ ไม่ได้ตระหนักว่าเป็นบทบาทของชุมชนเองในการส่งเสริมพัฒนาการของลูกหลานตนเอง คณะกรรมการต้องใช้ความพยายามในการดึงคนในชุมชนไทยใหม่เข้ามามีบทบาทในการเป็นเจ้าของโครงการในช่วงแรกอาจใช้แกนนำเยาวชนที่เป็นเด็กอายุ 13-16 ปีที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นแกนนำในการจัดการเล่นให้กับเด็ก

ส่วนที่ 4 ภาพกิจกรรม

1. ภาพกิจกรรมการประชุมวางแผน

2. ภาพกิจกรรมวันจัดประชุม

3. ภาพกิจกรรมการจัดของเล่น

4. ภาพการจัดประชุมกลุ่มสนทนา

โครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดในภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างละติจูดที่ 7 องศา 45 ลิปดา ถึง 8 องศา 15 ลิปดา เหนือ และลองจิจูดที่ 98 องศา 15 ลิปดา ถึง 98 องศา 40 ลิปดา ตะวันออก มีลักษณะเป็นเกาะ เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ ในทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย มีเกาะบริวาร 32 เกาะ ส่วนกว้างที่สุดของเกาะภูเก็ตเท่ากับ 21.3 กิโลเมตร ส่วนยาวที่สุดของเกาะภูเก็ตเท่ากับ 48.7 กิโลเมตร เฉพาะเกาะภูเก็ตมีพื้นที่ 543.034 ตารางกิโลเมตร ส่วนเกาะบริวารมีพื้นที่ 27 ตารางกิโลเมตร รวมพื้นที่ทั้งหมด 570.034 ตารางกิโลเมตรหรือ 356,271.25 ไร่ อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือติดช่องแคบปากพระ จังหวัดพังงาเชื่อมโดยสะพานสารสินและสะพานเทพกระษัตรี ทิศตะวันออกติดทะเลเขตจังหวัดพังงา ทิศใต้ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันตก ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นหมู่เกาะ วางตัวในแนวจากทิศเหนือไปทิศใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 เป็นภูเขา มียอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขาไม้เท้าสิบสอง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 529 เมตร และประมาณร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ราบอยู่ตอนกลางและตะวันออกของเกาะพื้นที่ชายฝั่งด้านตะวันออกเป็นดินเลนและป่าชายเลน ส่วนชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกเป็นภูเขา และหาดทรายที่สวยงาม

ลักษณะภูมิอากาศ มีลักษณะภูมิอากาศแบบเขตศูนย์สูตร อยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีอากาศร้อนชื้นตลอดปี มี 2 ฤดู ประกอบด้วย ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤศจิกายน ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึง เดือนมีนาคม

การปกครอง แบ่งการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ออกเป็น 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง มีตำบล 17 ตำบล และ 103 หมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 6 แห่ง คือ เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลเมืองป่าตอง เทศบาลตำบลกะรน เทศบาลตำบลกะทู้ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี เทศบาลตำบลเชิงทะเล และองค์การบริหารส่วนตำบลอีก 12 แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ (สำนักงานคลังจังหวัดภูเก็ต) รายได้หลักของจังหวัดภูเก็ตมาจากธุรกิจการท่องเที่ยว รองลงมาเป็นรายได้จากการค้าส่งและค้าปลีก การเกษตรซึ่งได้แก่ การประมง การปลูกยางพารา มะพร้าว สับปะรด เป็นต้น นอกจากนั้นก็ยังมียาได้จากการบริการทางด้านการคมนาคมและขนส่ง และอุตสาหกรรม

สถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ท่องเที่ยวที่มีทั้งสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ และสถานที่สำคัญทาง ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้าง สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ เขารัง แหลมกา หาดราไวย์ แหลมพรหมเทพ หาดในหาน อ่าวเสน จุดชมวิวดาดะตะ หาดกระรน เกาะแก้วพิสดาร เกาะ โหลน เกาะเฮ หมู่เกาะราชา หาดป่าตอง หาดกะหลิม หาดกมลา หาดสุรินทร์ แหลมสิงห์ และ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (หาดในยาง) สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ อนุสาวรีย์สองวีรสตรีท่าเทพกระษัตรีท่าศรีสุนทร ดึกเก่าเมืองภูเก็ต วัดฉลอง วัดพระทอง วัด พระนางสร้าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง และเทศกาลกินเจ นอกจากนี้ยังมีสถานที่จัดแสดง ศิลปวัฒนธรรมประยุกต์ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นที่รู้จักกันทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและ ต่างประเทศ ในนามภูเก็ตแฟนตาซี ตั้งอยู่ที่ตำบลกมลาอำเภอกะทู้

2. บริบทพื้นที่ศึกษา

2.1 ตำบลรัชฎา อำเภอมือเก็ด

(<http://www.thaitambon.com/Tambon/ttambon.asp?ID=830104>)

ตำบลรัชฎาเดิมชื่อ ตำบลสันใน ต่อมาในปี พ.ศ.2483 ได้เปลี่ยนชื่อจากตำบลสันในเป็นตำบล รัชฎา เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระยารัชฎาอนุประดิษฐ์ มหิษศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ผู้ว่าการมณฑล ภูเก็ต ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 จนถึงปัจจุบัน และเป็นหนึ่งในจำนวน 19 แห่ง ทั่วประเทศที่ได้รับการยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 ในการยกฐานะในครั้งแรก

ลักษณะทั่วไปของตำบลรัชฎา

ตำบลรัชฎามีเนื้อที่ประมาณ 38 ตารางกิโลเมตร (23,994 ไร่) ร้อยละ 40 เป็นภูเขา อีกร้อยละ 60 เป็นพื้นที่ราบประกอบด้วยที่ราบเนินเขา และที่ราบริมฝั่งทะเลซึ่งเป็นป่าชายเลน มีหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านเกาะลิเหว หมู่ 2 บ้านบางชีเหล้า หมู่ที่ 3 บ้านถั่ว หมู่ 4 บ้านแหลมดึกแก หมู่ 5 บ้านทุ่งคา พะเนียงแตก หมู่ 6 บ้านหลักงมิ หมู่ 7 บ้านท่าเรือใหม่

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับเขตตำบลเกาะแก้ว หมู่ที่ 1 บ้านสะบ่า และหมู่ 7 บ้านแหลมหิน

ทิศใต้ ติดกับเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต เลียบแนวเขาโต๊ะแซะ และเขตเขาไร่

ทิศตะวันออก ติดกับทะเลอันดามัน

ทิศตะวันตก ติดกับเขตตำบลวิชิต หมู่ที่ 5 และตำบลกระทุ้ หมู่ 2 บ้านบางทอง

สถานศึกษาและแหล่งบริการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง โรงเรียนก่อนประถมศึกษา 5 แห่ง (เอกชน 2 แห่ง) โรงเรียนประถมศึกษา 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง มหาวิทยาลัย 1 แห่ง ห้องสมุดประชาชน 2 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง โรงพยาบาล 1 แห่ง (โรงพยาบาลมิชชั่น)

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรในตำบลรัชฎา มีการประกอบอาชีพรับจ้างมากเป็นอันดับหนึ่ง อาชีพค้าขายเป็นอันดับสอง อาชีพทำสวนยางและการประมงเป็นอันดับสาม และอันดับสี่ตามลำดับ มีการดำเนินธุรกิจเพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจและสร้างรายได้ในตำบลรัชฎาซึ่งประกอบด้วย เจ้าของคนเดียว (การจัดจำหน่าย) จำนวน 483 ร้าน ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 268 ร้าน บริษัทจำกัด จำนวน 715 บริษัท และ บริษัทมหาชนจำนวน 10 บริษัท

การคมนาคม

การคมนาคมทางบก มีถนนลาดยางติดต่อระหว่างหมู่บ้าน อำเภอ และจังหวัด สะดวกหลายเส้นทาง ประกอบด้วยถนนสายหลัก 6 สาย และถนนซอยอีกจำนวนมากการคมนาคมทางน้ำ มีท่าเทียบเรือประมง และเทียบเรือท่องเที่ยว

2.2 ตำบลลมลา อำเภอกระทุ้

ตำบลกมลา เป็นตำบลในอำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ชื่อนี้เป็นชื่อเดียวกับ กราบาลา หรืออ่าว ลีกันเอง แต่ได้เพี้ยนจาก กราบาลา ไปเป็นกรามาลา และกรามารา แล้วกลายเป็น "ก้ามระรา" ชื่อ ก้ามระรา นี้ได้ใช้กันมาจนกระทั่ง ทำเนียบท้องที่ของกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2486 หลังจากนั้นจึงมี ผู้เกิดความคิดขึ้นว่า ก้ามระรา แปลไม่ได้ จึงได้เปลี่ยนให้เป็น กมลา เป็นภาษาไทยผสมอินเดีย แปลว่า ดอกบัว

อีกตำนานหนึ่งบอกว่า มีชาวบ้านคนหนึ่ง ชื่อตายมดิง บ้านเดิมอยู่ที่ ต.กะรน อ.เมือง มี อาชีพทำสวนกล้วยที่ ต.ป่าตอง นอกจากนี้แกเป็นคนแก่เรียน มีตำรามากมายเก็บไว้ที่ตำบลป่าตอง มี อาวุธประจำกายคือ หอก ซึ่งใหญ่มาก ไม่สามารถแบกได้เหมือนหอกทั่วไป จำเป็นต้องลากอยู่เป็น ประจำ คือลากจากป่าตอง เพื่อทำสวนกล้วย ลากไป ต.กมลา เพื่อศึกษาดำรับตำรา และลากกลับบ้าน ที่กะรา เป็นอย่างนี้อยู่ตลอดชีวิต หมู่บ้านที่เก็บตำราของตายมดิง จึงกลายเป็นบ้านกมลา ปัจจุบันคำ ว่า ตำรา ภาษาพูดถิ่นใต้ จะพูดว่า ตำบลหรา และอาศัยสำเนียงได้นี้เอง

ลักษณะทั่วไปของตำบลกมลา (<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=830203>)

มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 11,813 ไร่ พื้นที่ของตำบลเป็นราบระหว่างภูเขาและที่ราบลงสู่ทะเล

ทิศเหนือ ติดกับเขตตำบลเชิงทะเล

ทิศใต้ ติดกับเขตเทศบาลเมืองป่าตอง

ทิศตะวันออก ติดกับเขตเทศบาลตำบลกะทู้

ทิศตะวันตก ติดกับทะเลอันดามัน

สถานศึกษาและแหล่งบริการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาคา โรงเรียนบ้านกมลา วัด / สำนักสงฆ์ สถานีนามัยประจำ ตำบล สถานีภูธร ต.กมลา อย่างละ 1 แห่ง และ มัสยิด 3 แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ

ประชากรในตำบลกมลามีการประกอบอาชีพการเกษตร ทำสวนเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย รับจ้าง ธุรกิจท่องเที่ยว ที่เหลือ มีอาชีพรับราชการและอาชีพอื่น ๆ

โครงการ มุมสบายสไตร์วัยใส (Happy Teen Corner) ในพื้นที่เทศบาลตำบลรัชฎา อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

หลักการและเหตุผล

ตำบลรัชฎา มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ต่างกันมากในแต่ละชุมชน แต่เนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวที่พัฒนา ผู้คนได้หลั่งไหลเข้าสู่จังหวัดภูเก็ต ทั้งในรูปแบบของผู้เข้ามาอยู่อาศัยเพื่อทำมาหากินหรือนักท่องเที่ยว การพัฒนาและขยายตัวของเมืองนำมาซึ่งปัญหาหลากหลายที่ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาบริการ การพนันในรูปแบบต่างๆ ทำให้มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน และครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลรัชฎาตามมา

จากการลงทำงานในพื้นที่ของกลุ่ม ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าปัญหาเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวในจังหวัดภูเก็ตนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อาทิเช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหาเด็กติดยาเสพติด ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นใหญ่มาจากพิษของเศรษฐกิจทำให้ผู้ประกอบการต้องออกไปทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาดูแลเด็ก ปัญหาที่เกิดขึ้นกำลังขยายวงกว้างผ่านทางโรงเรียนต่างๆ ในเขตเมือง เข้ามายังเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา ที่นับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในอันดับต่อไป

ทางกลุ่มผู้จัดทำจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่ว่าเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา โดยเฉพาะบ้านเกาะสิเหร่ (หมู่ที่ 1) และบ้านแหลมตึกแก (หมู่ที่ 4) สมควรที่จะได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่จะเกิดขึ้น และควรที่จะได้เข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวในทิศทางที่มีความเหมาะสม และได้จัดทำโครงการ

“โครงการมุมสบายสไตร์วัยใส (Happy Teen Corner)” เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา ได้เข้ามามีบทบาทการเป็นส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่เพื่อนนักเรียนในโรงเรียน และร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติตนและการปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งเกิดความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัยในจิตใจ นอกจากนี้เด็กจะได้ได้รับความเพลิดเพลินสนุกสนาน คลายเครียดด้วยของเล่นที่มีให้นักเรียนได้เล่นในห้องมุมสบายสไตร์วัยใสด้วยกัน

วัตถุประสงค์หลัก

1. เพื่อสรรหาแกนนำเด็กและเยาวชนที่มีภาวะผู้นำ
2. เพื่อให้แกนนำเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับเพื่อนๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม รวมถึงการให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติตนและการปรับตัวเพื่อรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มทักษะการใช้ชีวิตให้รู้จักเอาตัวรอดในสังคม
2. เพื่อเสริมทักษะให้เด็ก ๆ รู้จักป้องกันตนเองจากภัยทางเพศ และรู้จักหลีกเลี่ยงหนีจากสถานการณ์เสี่ยงต่างๆได้
3. เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักความปลอดภัยจากประเพณีสถานการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆตัว และการขอความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างในชุมชนได้

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเด็กและเยาวชนและครอบครัว บ้านเกาะสีหะ (หมู่ที่ 1) และบ้านแหลมตึกเก (หมู่ที่ 4) อายุระหว่าง 10 -15 ปี เรียนระดับชั้น ป.6 และ ม.2) จำนวน 92 คน
2. แกนนำเด็กและเยาวชนในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน จำนวน 10 คน

สถานที่ดำเนินการ

สถานที่จัดอบรม ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเกาะสีหะ ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ให้บริการคำปรึกษา มุมสบายสไลด์วัยใส ณ. ห้องให้คำปรึกษา โรงเรียนบ้านเกาะสีหะ ตำบลรัษฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 13 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากเทศบาลตำบลรัษฎา จำนวน 2 คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 11 คน โดยมีนายกเทศบาลตำบลรัษฎาเป็นที่ปรึกษา

ระยะเวลาดำเนินการ

การดำเนินโครงการ ตั้งแต่ วันที่ 19 สิงหาคม 2551 – 10 ตุลาคม 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการทำงานที่จะพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี
2. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 13 คน ประชุมเพื่อเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณและวางแผนการดำเนินงาน
3. เสนอโครงการต่ออาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ต้นเดือนสิงหาคม 2551 ผ่านทาง e-mail

4. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ที่รับผิดชอบโครงการในจังหวัดภูเก็ตให้คำแนะนำทางโทรศัพท์และปรับแก้ไขโครงการ

5. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นประธานในการประชุม

6. เสนอโครงการฉบับปรับปรุงต่อนายกองการบริหารส่วนตำบลรัชฎาเพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ

7. ติดต่อประสานงานไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะสิเหร่ ตำบลรัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินโครงการและขอความร่วมมือในการจัดนักเรียนให้เข้ารับการอบรม รวมถึงการขออนุญาตสถานที่/ห้องเพื่อจัดตั้งเป็น “มุมสบายสไต์ไวยไส (Teen Corner)” ขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้แกนนำเยาวชนได้มีบทบาทร่วมกับกรรมการในการรับฟังปัญหา พุฒยปรับแก้ไขปัญหาให้เพื่อนนักเรียน

8. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเสียงตามสายของโรงเรียนให้นักเรียนได้รับทราบ และผ่านทางการบอกปากต่อปากของนักเรียนและกรรมการเพื่อให้นักเรียนได้รับทราบ

9. ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน เรื่อง “การอยู่รอดและปลอดภัย” ให้กับนักเรียน จำนวน 92 คน ในวันศุกร์ที่ 29 เดือน สิงหาคม พศ. 2551 เวลา 8.30 – 15.30 น. โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมาให้ความรู้เรื่องกระบวนการเรียนรู้ทักษะในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดและปลอดภัย รวมถึงมีการจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น พร้อมวิธีการในการจัดการปัญหาดังกล่าว

สรุป/ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ โดยใช้แบบประเมินโครงการ

ระยะที่ 2 อบรมแกนนำเยาวชนจากอาสาสมัครแกนนำเยาวชน จำนวน 10 คน เรื่องการให้คำปรึกษา “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในวันที่ 5 กันยายน 2551 ณ. เทศบาลตำบลรัชฎา โดย case manager ของเทศบาลรัชฎา

ระยะที่ 3 จัดตั้งและเปิดให้บริการการให้คำปรึกษา ณ. ห้อง “มุมสบายสไต์ไวยไส (Teen Corner)” ในระยะนี้ได้ทำการประชุมแกนนำเยาวชนเพื่อแต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบในหน้าที่ต่างๆและช่วยกันจัดตกแต่งห้อง “มุมสบายสไต์ไวยไส (Teen Corner)” และทำพิธีเปิดห้องในวันที่ 10 ตุลาคม 2551 สำหรับการเปิดให้บริการจะเริ่มให้บริการประมาณปลายเดือนตุลาคม ทุกวันพุธอาทิตย์ละ 1 วัน

10. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกรรมการเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการอาจารย์โดยทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ ในวันที่ 10 ตุลาคม 2551

11. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มกันแก่นำเยาวชนเพื่อ
ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยทีมอาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ ในวันที่ 10 ตุลาคม
2551

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 การจัดอบรมให้ความรู้กระบวนการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิต “การอยู่รอดและปลอดภัย”

โดยจัดเป็นกิจกรรมๆ ดังนี้คือ

กิจกรรมที่ 1: กิจกรรมละลายพฤติกรรมนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ โดย คุณยุพิน พรสุข

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนๆ ที่เข้าร่วม
การอบรม กล่าวแสดงออก รู้จักกันมากขึ้น เกิดความรักและความสามัคคี และเพื่อให้เกิดความเท่า
เทียมกันระหว่างเด็กในกลุ่มที่เข้าร่วมอบรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม: ลักษณะกิจกรรมจะเป็นรูปแบบการร้องเพลงและตอบมือเพื่อความ
สนุกและทำให้เกิดความพร้อมเพรียงกัน กิจกรรมการจับคู่กันเพื่อทำการรู้จักกันและแสดงการ
ทักทายด้วยคำว่า “สวัสดี” และกิจกรรมการทำความรู้จักกับเพื่อนๆ ที่อยู่ข้างโดยให้เด็กสอบถาม
ข้อมูลของเพื่อน และสลับกันทำหน้าที่ในการสอบถามข้อมูลของเพื่อน (ตัวอย่างเพลงที่ใช้ เช่น
เพลงหากพวกเรากำลังสบายจงปรบมือพลัน และเพลงลมเพลมพัด)

กิจกรรมที่ 2: ร่างกายของฉัน: อยู่รอดและปลอดภัย

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รู้ถึงอวัยวะส่วนต่างๆ ในร่างกายว่าประกอบด้วย
ส่วนไหนบ้าง อวัยวะที่มีความสำคัญและส่วนไหนที่ควรปกป้องหวงแหนไม่ควรให้ผู้อื่นมาสัมผัส
รวมถึงวิธีการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิด และให้เด็กรู้จักกรนวลสงวนตัว

วิธีการดำเนินกิจกรรม: แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละ 7-8 คน โดยให้แต่ละกลุ่มวาดรูป
เด็กผู้หญิง/ผู้ชายที่มีอายุระหว่าง 12-14 ปี โดยให้วาดตัวโตๆ เต็มแผ่นกระดาษฟลิปชาร์ต และให้
วาดอวัยวะภายนอกและภายในร่างกายที่ต้องให้การดูแลเป็นพิเศษและเราควรปกป้องมากที่สุด
จากนั้นให้เด็กแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง สรุปคือ อวัยวะภายในที่สำคัญ ได้แก่
ตับ, ไต, หัวใจ เป็นต้น และอวัยวะที่ต้องหวงแหน ได้แก่ มือ, อวัยวะเพศ, ปาก (ป้องกันการถูกจูบ),
หน้าอก, ตา, รูทวารหนัก เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3: การรู้จักปฏิเสธ: การเสพยาเสพติด โดยคุณสุรพงษ์ ชัยมงคล เจ้าหน้าที่
อนามัย จังหวัดภูเก็ต

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กรู้จักที่จะแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
และรู้จักวิธีการที่จะปฏิเสธสิ่งต่างๆ ที่ไม่ดี รวมถึงรู้จักวิธีการเอาตัวรอดเมื่อถูกชักชวนจากบุคคลอื่น

วิธีการดำเนินกิจกรรม: แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน จากนั้นวิทยากรจะให้เหตุการณ์ที่สมมุติขึ้นและให้เด็กในกลุ่มร่วมกันคิดเพื่อแสดงละครตามเหตุการณ์ที่ได้รับ ซึ่งละครที่แสดงจะเกี่ยวกับการชักชวนเพื่อนเพื่อให้ไปทดลองหรือยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และให้เด็กที่ถูกชวนตอบปฏิเสธคำชักชวนเพื่อนที่นุ่มนวล เหตุการณ์ที่สมมุติและให้เด็กเล่นละคร เช่น เมื่อเพื่อนชวนหนีเที่ยว เมื่อเพื่อนให้ลองสูบบุหรี่ เมื่อเพื่อนให้ลองดื่มเหล้า/เบียร์ เมื่อเพื่อนให้ลองเสพยาบ้า เมื่อเพื่อนให้ลองใช้สารระเหย เป็นต้น จากนั้นวิทยากรสรุปดังนี้

หลักการในการปฏิเสธเมื่อถูกเพื่อนชักชวน

1. ปฏิเสธอย่างจริงจังด้วยท่าทางและน้ำเสียง
2. ใช้ความรู้สึกปฏิเสธ
3. แสดงความขอบคุณ เพื่อรักษาน้ำใจ แต่อย่าใช้เยอะเพราะจะเป็นการทำลายสุขภาพ
4. ไม่หวั่นไหว มีจิตใจมั่นคง
5. ปฏิเสธอย่างนุ่มนวลเพื่อรักษาสัมพันธภาพ

หลักในการปฏิเสธเมื่อเพื่อนเข้าชี้ จะทำอย่างไร?

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้เหตุผลและหลีกเลี่ยงสถานการณ์นั้น (การหลบหน้า) เช่น ถ้าเพื่อนโกรธก็ให้โกรธไป เพราะเหตุว่าเรามีเจตนาไม่ดีที่มาชวนเรา แล้วบอกกับคุณครูว่าเพื่อนเสพยา
2. ต่อรองและหากิจกรรมอื่นทำแทน เช่น เล่นกีฬา/ปลูกต้นไม้
3. ผัดผ่อน เพื่อยืดระยะเวลาออกไป เดี่ยวเพื่อนก็จะลืมไปเมื่อเวลาผ่านไปนานเข้า
4. ชวนเพื่อนทำกิจกรรมอื่นแทน

หลักการปฏิเสธ/หลีกเลี่ยงการชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์

ถ้าแฟนชวนไปนอนด้วย ผู้หญิงต้องรู้จักที่จะปฏิเสธอย่างนุ่มนวลเนื่องจากยังไม่ถึงเวลาที่เหมาะสม ผู้หญิงต้องรู้จักระมัดระวังตัวเองเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในช่วงวันวาเลนไทน์, วันลอยกระทง, วันลอยเรือ (แหลมตึกแก) ผู้ชายที่คิดอย่างนี้แสดงว่าไม่รักเราจริง หวังฝันแล้วทิ้ง

กิจกรรมที่ 4: การสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง โดย คุณกวี เอกประดิษฐ์ (ครูไก่)

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับเด็ก โดยให้เด็กเกิดการยอมรับนับถือตนเองจากการทำกิจกรรมและกิจวัตรประจำวันที่เป็นประโยชน์ และเพื่อให้เด็กกล้าที่จะกระทำการกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและบุคคลอื่น

วิธีการดำเนินกิจกรรม: แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 7-8 คน ให้ช่วยกันคิดและเขียนกิจกรรมต่างๆที่ทำในชีวิตประจำวัน กิจกรรมที่ชอบและอยากทำ กิจกรรมที่อยากทำและไม่ชอบทำ จากนั้นส่งตัวแทนของกลุ่มไปนำเสนอ สรุปกิจกรรมส่วนมากที่เด็กทำในแต่ละวัน คือ การตื่นเช้า แปรงฟัน เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่เด็กชอบ เช่น เล่นเกมส์, ฟุตบอล, อาบน้ำ, กินข้าว, เที่ยวที่สะพานหิน, อ่านหนังสือ, ดูหนังฟังเพลง สำหรับกิจกรรมที่เด็กไม่ชอบ เช่น การมาโรงเรียน, การ

กลับบ้าน, การบ้าน, ทำความสะอาด, เล่นเกมส์, การเก็บที่นอน เป็นต้น สำหรับความภาคภูมิใจในตนเองมีดังนี้ การเรียนดี, ช่วยเหลือพ่อแม่, เป็นลูกที่ดี, กล้าแสดงออก, เด็กได้เรียนหนังสือในระดับสูง และการที่เด็กได้รับทุนเรียนจากมูลนิธิ, อยากให้ความหวังของพ่อแม่เป็นจริง ขยันเรียนให้จบทำให้พ่อแม่ภาคภูมิใจ แม้ว่าจะไม่ชอบก็ตาม นอกจากนี้เด็กๆสรุปสิ่งที่พ่อแม่คาดหวังให้เด็กทำ ดังนี้คือ อยากให้เป็นคนดี, อยากให้เป็นทหาร, อยากให้มีภรรยาเร็วๆ, ให้เรียนให้จบ มีงานทำดี, ไม่อยากให้ลูกหลงไปในทางที่ผิด, อยากให้เรียนเก่ง เป็นหมอ, รักตัวเอง

นอกจากนี้วิทยากรได้สรุปว่าความภาคภูมิใจในตนเองว่าเป็นสิ่งเล็กๆที่ทําแล้วจะเกิดความภาคภูมิใจภายในตัวเรา แต่ถ้าทำในสิ่งที่ไม่ดี เช่น การเที่ยวสะพานหิน, เล่นเกมส์ ก็จะไม่เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เราจะเกิดความภาคภูมิใจได้จะต้องทำในสิ่งที่เราต้องรับผิดชอบ เช่น การเรียนหนังสือ เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ บางครั้งการทำสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่อยากทำ แต่เป็นหน้าที่ที่ต้องทำ ทําแล้วสำเร็จก็จะเกิดความภาคภูมิใจเพราะเป็นสิ่งที่ดี และถ้าเด็กๆได้ทำตามสิ่งที่พ่อแม่หวัง พ่อแม่ก็มีความสุขและทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเองขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมบางอย่างเด็กเล่นก็ไม่ผิด เช่น เล่นเกมส์แต่ต้องรู้จักเล่นอย่างเหมาะสมและเล่นเพื่อการผ่อนคลายเท่านั้น แต่ไม่ควรหนีเรียนเพื่อที่จะเล่นเกม

จากนั้น วิทยากรได้ทำกิจกรรม “ครูเล่านิทาน” เป็นเรื่องราวของมหาบัณฑิตผู้หนึ่งที่กำลังเดินทางไปยังเมืองๆหนึ่ง ก่อนที่จะเดินทางเข้าเมืองนั้นก็บังเอิญพบกับคนกำลังสลักหินอยู่ในหมู่บ้านและกำลังบ่นว่า เหนื่อยก็เหนื่อย ร้อนก็ร้อน มหาบัณฑิตได้เข้าไปถามชายผู้นั้นว่า “ท่านกำลังทำอะไร” คนสลักหินคนนั้นตอบกลับมาว่า “กำลังสลักหินที่มีคนว่าจ้างให้ทำ” ที่นั้นมหาบัณฑิตก็หันไปเจอกับคนสลักหินอีกคนหนึ่ง ซึ่งทำงานไปด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ก็ถามคำถามเดียวกันกับที่ถามคนสลักหินคนก่อนว่า “ท่านกำลังทำอะไร” คนสลักหินก็ตอบกลับไปที่ว่า “กำลังสลักหิน เอาไว้ประดับตกแต่ง” จากเนื้อเรื่องทั้งหมดนี้ สอนให้รู้ว่าการทำงานนั้นต้องมีอุปสรรคคนที่ทำด้วยความสุข ค่อยๆทำ ไม่ต้องรีบร้อน ก็จะทำงานอย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ 5: ใครหนอจะช่วยหนูได้ในชุมชนของเรา” โดย คุณธีระพงศ์ วันดา

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กรู้จักวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน รู้ว่าบุคคลใดที่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กได้เมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน และเพื่อให้รู้จักวิธีการในการเอาตัวรอดเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน

วิธีการดำเนินกิจกรรม: แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆละ 7-8 คน จากนั้นเด็กๆช่วยกันคิด เขียน และวาดภาพชุมชนที่เกี่ยวข้องในหัวข้อ: 1) ชุมชนของเรามีสถานที่สำคัญอะไรบ้าง; 2) บุคคลสำคัญในชุมชนมีใครบ้าง จากนั้นให้เด็กๆนำเสนอ สรุปสถานที่ที่สำคัญในชุมชน ประกอบด้วย โรงเรียน, ป้อมยาม, อนามัย, รพพยาบาล, สนามบอล และบุคคลในชุมชน ประกอบด้วย คน, เทวดา, เจ้าหมู่บ้าน, เจ้าหน้าที่อนามัย, พ่อแม่, ตำรวจ, พยาบาล, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน และถ้ามีเหตุการณ์ที่ไม่ดี เด็กจะขอความช่วยเหลือได้จากนายอำเภอ ตำรวจซึ่งคอยปกป้องคุ้มครอง พ่อแม่/ผู้ใหญ่คอยดูแล

และผู้คนมากมายที่สามารถเรียกขอความช่วยเหลือได้ สำหรับในโรงเรียนเด็กสามารถขอความช่วยเหลือจากคุณครู/เพื่อนได้ทันทีเนื่องจากเด็กรู้จักกับทุกคนในโรงเรียน และโรงเรียนเป็นสถานที่ปลอดภัยเพราะบุคคลภายนอกไม่สามารถเข้ามาได้

จากนั้นวิทยากรสรุปว่า ไม่มีบ้านไหนที่มีคนอยู่เพียงคนเดียว เราต้องอยู่ร่วมกันในสังคม มีอะไรต้องบอกไม่ควรเก็บเอาไว้เพราะจะทำให้เกิดความเครียด มีเพื่อนก็บอกเพื่อนได้ เพื่อนก็สามารถช่วยได้ เพื่อนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ใหญ่เสมอไป ถ้ามีปัญหาเราจะขอความช่วยเหลือได้จากบุคคลรอบข้างได้หมดถ้าทุกคนบอกหรือขอความช่วยเหลือออกไป สำหรับคนไข้และคนที่มีความผิดปกติจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะคนประเภทนี้บอกไม่ได้ สำหรับในโรงเรียนเราสามารถขอความช่วยเหลือจากคุณครู แต่ถ้าเป็นความช่วยเหลือเล็กน้อยก็ขอได้จากเพื่อน ถ้าไม่รู้หนังสือหรือทำการบ้านไม่ได้ก็ถามจากคุณครู ถ้าไม่มีเงินมาเรียนก็สามารถบอกคุณครูผู้ช่วยได้ คนแรกที่เรามาขอคำปรึกษา คือ พ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ไม่สามารถช่วยเหลือได้ ก็ให้ขอความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงหรือคุณครู ถ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากใครได้เลย ก็ให้โทรแจ้งที่ 1300 ศูนย์ประชานิ

จากนั้นวิทยากรให้เด็กดูภาพของคนต่างๆและให้เปรียบเทียบว่าภาพไหนที่ดูแล้วเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือมากกว่ากัน เช่น ภาพคนแก่ (ข่มขืนเด็กอนุบาลในร้านอาหาร), ภาพของฝรั่ง (โรคจิตที่ชอบเด็กผู้ชาย), ภาพคนโปกษิระ (ฆาตกรข่มขืน) แล้วถามว่าคนไหนที่มีความปลอดภัยมากที่สุด สรุปว่าภาพคนที่เห็นว่าแต่งตัวดี ดูดี อาจมีพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ ดังนั้นเด็กๆจะต้องไม่ดูที่หน้าตาอย่างเดียวต้องดูพฤติกรรมการแสดงออกด้วย

กิจกรรมที่ 6 การจัดตั้งกลุ่มแกนนำมุสบายสไตล์วัยใส (Teen Corner)

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการจัดตั้งกลุ่มแกนนำที่มีความสนใจและความสามารถในการทำกิจกรรมและความสนใจในการให้คำปรึกษา การรวมกลุ่ม การทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น ที่จะจัดตั้งมุสบายสไตล์วันใสขึ้นในโรงเรียนเกาะลิหะ

วิธีการดำเนินกิจกรรม: บอกถึงวัตถุประสงค์และรูปแบบในการดำเนินงานของมุสบายสไตล์วัยใส (Teen Corner) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการสมัคร และทำการคัดเลือกให้เหลือจำนวน 10 คน เพื่อเป็นแกนนำในการดำเนินงาน โดยมีอาจารย์โรงเรียนเกาะลิหะช่วยในการคัดเลือกเด็กที่มีความสนใจและมีความสามารถที่จะดำเนินกิจกรรมได้จัดประชุมเตรียมความพร้อมกลุ่มแกนนำอีกรอบในวันที่ 5 กันยายน 2551 ณ. เทศบาลตำบลรัชฎา

ผลการประเมินกิจกรรมจากนักเรียนที่เข้ารับการอบรม

ผู้เข้าร่วมอบรม รวมทั้งสิ้น 61 คน แบ่งเป็นชาย 28 คน หญิง 33 คน มีอายุระหว่าง 11-16 ปี

เด็กนักเรียนประเมินว่าได้รับความรู้ในการเข้ารับการอบรมมากและได้รับความรู้ใหม่ๆ (ร้อยละ 86) ความรู้ใหม่ๆที่ได้รับ เช่น การอยู่รอด การปฏิเสธ การคบหาสมาคมกับผู้อื่น การดูแลตนเอง

จากภัยอันตราย เป็นต้น และอยากให้มีการอบรมอย่างนี้อีก (ร้อยละ 96) โดยให้เหตุผลไว้ว่า การอบรมนี้สนุกมากและอยากให้เพื่อนๆ คนอื่นในโรงเรียนได้รับความรู้แบบนี้บ้าง

สำหรับประโยชน์ของการอบรม เด็กนักเรียนประเมินว่าได้รับประโยชน์มากเนื่องจากสามารถนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือตนเองและเพื่อนเมื่อมีภัย และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับเพื่อนได้เมื่อเพื่อนมีปัญหา

ส่วนที่ 2 ผลการจัดอบรมแกนนำเยาวชนจากอาสาสมัครแกนนำเยาวชน เรื่องการให้คำปรึกษา “เพื่อนช่วยเพื่อน”

กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่ออบรมให้กับยกแกนนำเยาวชน จำนวน 10 คน โดยมีวัตถุประสงค์ทราบวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินการให้คำปรึกษา โครงการมุมสบายสไต้วัยใส (Teen Corner)

วิธีการดำเนินกิจกรรม:

กิจกรรมที่ 1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการให้คำปรึกษา ณ. มุมสบายสไต้วัยใส (Teen Corner) ในโรงเรียนนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำในโรงเรียนบ้านเกาะลิหะห์ ในการให้คำปรึกษาแก่เพื่อนเมื่อมีปัญหา หรือ ไม่มีปัญหาแต่ต้องการระบายความรู้สึกให้เพื่อนฟัง ภายใต้การดูแลของกรรมการการจัดโครงการและครูในโรงเรียน รวมถึงเป็นศูนย์รวมของเด็กๆ ในการช่วยกันคิดและทำร่วมกันทำกิจกรรมที่มีทั้งภายในและนอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังเป็นมุมที่เด็กได้พักผ่อนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

กิจกรรมที่ 2. ชี้แจงถึงรูปแบบและทิศทางในการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ในการจัดตั้งมุมสบายสไต้วัยใส (Teen Corner) เพื่อเป็นการรวมกลุ่มเด็กในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของเด็กและเป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็กในโรงเรียน และที่สำคัญเพื่อเป็นการรวมกลุ่มเด็กในการให้คำปรึกษาระหว่างเพื่อนหากเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนหรือสิ่งที่ต้องการที่จะระบายความในใจให้เพื่อฟังเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เด็กช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นการผ่อนคลายความเครียดของเด็กที่เกิดปัญหาว่ายังผู้ที่พร้อมที่จะรับฟังและช่วยกันแก้ไข ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา อาทิเช่น ภาวะเครียด การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การขโมยของ ฯลฯ ที่อาจเกิดขึ้นตามมาหากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขที่ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 3. วิธีการในการให้คำปรึกษา สรุปได้ดังนี้ ทิศทางในการให้คำปรึกษาที่เด็กกลุ่มแกนนำต้องปฏิบัติจะเป็นไปในรูปแบบของการรับฟังปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเพื่อนและพยายามดึงเพื่อนออกจากภาวะเครียดดังกล่าวเพื่อมาทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการผ่อนคลาย หากปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาใหญ่เกินที่เด็กกลุ่มแกนนำจะรับฟังได้จะมีอาจารย์ในโรงเรียน กรรมการดำเนินโครงการและ Case manager จะคอยเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการทำงาน

วิธีการในการให้คำปรึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างสัมพันธภาพ คือ เด็กๆต้องรู้จักที่จะสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนที่เข้ามาพูดคุย เพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง เช่นการยิ้ม การชวนคุยเรื่องทั่วไป กินข้าวหรือยัง วันนี้ร้อนไหม เป็นต้น
 2. การแสดงออกอย่างมีความหมาย เป็นการที่เด็กๆต้องแสดงออกถึงความรู้สึกของตนต่อเพื่อนที่เข้ามาปรึกษา เช่นแสดงออกถึงความเห็นใจ โดยการจับไหล่ เป็นต้น
 3. การสังเกต เด็กๆต้องสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนๆว่าต้องการที่จะสื่ออะไร และในขณะนั้นเพื่อรู้สื่ออย่างไร โดยการสังเกตจาก สีหน้า แววตา ท่าทาง เป็นต้น
 4. การรักษาความลับ เด็กๆ ต้องเก็บรักษาเรื่องราวที่เพื่อนเล่าให้ฟังเป็นความลับ ไม่นำไปบอกกล่าวกับบุคคลภายนอกเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว และเป็นการเคารพในตัวเพื่อนด้วย
 5. หลักการปัจเจกบุคคล เด็กๆต้องยอมรับในความแตกต่างของตัวบุคคลแต่ละคน ที่มีพื้นฐานการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ดังนั้นพฤติกรรมและการแสดงออกของคนแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน บางคนก้าวร้าว บางคนเรียบร้อย บางคนไม่ค่อยพูด ปัญหาบางอย่างอาจเล็กน้อยสำหรับบาง แต่อาจเป็นเรื่องใหญ่สำหรับอีกคนก็ได้
 6. การเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เด็กๆต้องเคารพในตัวเพื่อน
 7. ไม่ตำหนิตาย เด็กๆต้องไม่ว่ากล่าวเพื่อไม่ให้เรื่องได้ก็ตามเพราะเรื่องที่เกิดขึ้นย่อมมีที่มาของปัญหา ซึ่งต้องรับฟังและช่วยกันหาทางออกที่เกิดขึ้น
 8. ไม่ตัดสินใจแทนเพื่อน เด็กๆต้องไม่ตัดสินใจหรือหาทางออกเพื่อนเพราะคิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด แต่เด็กๆต้องพยายามกระตุ้นให้เพื่อนตัดสินใจหาทางออกด้วยตนเองจะดีที่สุด
 9. การจดบันทึก หากมีสนทนาแต่ละครั้งควรที่จะมีการจดบันทึกการทำงานแต่ละครั้ง เพื่อกันลืมแต่ไม่ควรที่จะจดบันทึกต่อหน้าเพื่อ เพราะจะทำให้เพื่อนเกรงไม่กล้าพูดคุย
- กิจกรรมที่ 4. เตรียมความพร้อมในการแสดงของเด็กกลุ่มแกนนำที่จะเข้าร่วมการอบรมในเรื่องเพศและการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ก่อนวัยอันควร ณ จ.สงขลา อ.หาดใหญ่ เพื่อเป็นการเตรียมเด็กกลุ่มแกนนำให้มีความรู้และสามารถให้คำปรึกษาเพื่อนได้ว่าจะป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างไร และหากเกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นแล้วเราสามารถที่จะช่วยเพื่อได้อย่างไรเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ

ส่วนที่ 3 ผลการทำสนทนากลุ่มของกรรมการจัดทำโครงการ

คณะกรรมการที่เข้าสนทนามีจำนวน 11 คน ประกอบด้วย ประธาน ที่ปรึกษา และกรรมการ สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน โดยมีประธาน รองประธาน เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ ประชาสัมพันธ์ ที่ปรึกษาโครงการ และมีนายกเทศบาลตำบลรัชฎาให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

ของโครงการโดยเข้าร่วมประชุมกับกรรมการ 1 ครั้ง และได้อนุมัติให้ใช้สถานที่และห้องประชุมของเทศบาลในการดำเนินงาน ให้ใช้รถของเทศบาลเพื่อดำเนินโครงการและเดินทางไปประชุม และให้ใช้อุปกรณ์สำนักงานและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเช่น กระดาษ เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร ในการดำเนินงานตลอดโครงการ

สำหรับโครงสร้างการบริหารจัดการการดำเนินการให้คำปรึกษา “มุมสบายสไต้วัยใส (Happy Teen Corner)” นั้นมีการแบ่งหน้าที่ของกรรมการชัดเจนว่ากรรมการท่านใดจะเป็นคนเข้าไปช่วยแกนนำเยาวชนในการให้คำปรึกษาในวันพุธ นอกจากนี้กรรมการได้ช่วยแกนนำเยาวชนในการจัดโครงสร้างการบริหารและแบ่งหน้าที่ให้แกนนำเยาวชนไว้ชัดเจน เช่น มีประธาน เราเป็นต้น

เงินสนับสนุนในการทำโครงการได้จากองค์การ UNICEF แห่งประเทศไทยเพียงที่เดียว และได้ให้อยู่ในขอบเขตการดำเนินงานอย่างพอเพียง สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้สนับสนุนน้ำมันในการดำเนินงานภายในจังหวัดภูเก็ต “เงินที่ได้รับเพียงพอและยังมีเหลือ เพราะได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลในส่วนของการที่นำมาใช้และค่าน้ำมัน นอกจากนี้ผู้นำก็ให้ความร่วมมืออย่างดี

นอกจากนี้ผู้อำนวยการและคุณครูโรงเรียนบ้านเกาะสีเฮอร์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และให้ใช้ห้องประชุมในการจัดอบรมให้กับนักเรียน และจัดหาห้องในโรงเรียนสำหรับการก่อตั้งมุมสบายสไต้วัยใส “ได้เสนอความคิดที่จะให้มีหนังสือประสานงานกับทางโรงเรียนล่วงหน้า เช่น การใช้รถโรงเรียน เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่ ทั้งด้านสถานที่ การจัดเตรียมอาหารสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม เพียงแต่ขอให้มีหนังสือแจ้งมาล่วงหน้า”

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

มีการประชุมกรรมการเพื่อระดมความคิดในการเขียนโครงการ และวางแผนการทำงานอย่างชัดเจน การคิดโครงการครั้งแรกเป็นการระดมความคิดจากกรรมการทั้งหมด หลังจากที่ทีมวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ได้ให้คำแนะนำก็ได้ปรับเปลี่ยนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมมากขึ้น สำหรับการดำเนินโครงการนั้นกรรมการเกือบทุกคนที่มีรายชื่อในโครงการมีจิตอาสาในการทำงานและทำงานร่วมกันเป็นทีมที่ชัดเจนและมีความพึงพอใจในการทำงาน เมื่อมีการประชุมประธานจะโทรศัพท์แจ้งกรรมการทุกคน และกรรมการเองก็โทรศัพท์บอกต่อกันและมาประชุมออกความคิดเห็นร่วมกันอย่างพร้อมเพียงด้วยความเต็มใจ ดังเช่นคำพูด “ทุกคนให้ความร่วมมือกันดีมาก” “อยู่กันแบบลูกหลาน ไม่ใช่ระบบเจ้านายลูกน้อง” จะมีกรรมการบางท่านเท่านั้นที่ไม่ได้ช่วยในการดำเนินงานเนื่องจากติดภารกิจในการดำเนินโครงการอื่น เมื่อมีปัญหาในการดำเนินการกรรมการจะมีการพูดคุยและปรึกษาซึ่งกันและกันและจะปรึกษากับที่ปรึกษาโครงการเสมอ

สำหรับการดำเนินงานนั้นมีการทำงานกันอย่างเป็นระบบ กรรมการทุกคนจะมาช่วยกันทำงานเพื่อให้การอบรมได้ลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้กรรมการจะช่วยกันประชาสัมพันธ์โครงการให้นักเรียนได้รับทราบด้วยวิธีการ “ใช้วิธีการบอกต่อกัน” ส่วนการทำงานเป็นไปตาม

แผนเกือบทุกขั้นตอน แต่ไม่ได้ตามกำหนดเวลาที่กำหนดเนื่องจากกรรมการแต่ละคนมีภาระงานในการดำเนินโครงการหลายโครงการและติดประชุม ทำให้การดำเนินโครงการนี้ไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ ประกอบกับการเปิดบริการให้การอบรมตรงช่วงเด็กนักเรียนสอบ (สอบวันที่ 25-26 กันยายน) หลังจากนั้นก็จะปิดเทอมและนักเรียนจะกลับไปเยี่ยมญาติที่ต่างจังหวัด หรือนักเรียนบางคนก็จะกลับบ้าน ทำให้การเปิดบริการห้องให้คำปรึกษาจึงต้องชะลอการเปิดให้บริการเป็นช่วงเปิดเทอม

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

กรรมการมีความรู้สึกพึงพอใจในการทำโครงการครั้งนี้มากเนื่องจากได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การประสานงานกับคนอื่น ๆ ได้เรียนรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กๆ ในชุมชนมากขึ้นและได้เป็นเพื่อนกับเด็กๆ และช่วยแก้ปัญหาให้เด็กๆ ได้ ดังเช่นกรรมการท่านหนึ่งกล่าวว่า “รู้สึกพอกมากกับการจัดโครงการนี้ เพราะแม่ๆ กลายเป็นทั้งเพื่อนและที่ปรึกษาของเด็ก เมื่อเด็กเจอปัญหาที่จะมาปรึกษา” และจากการเข้ามาทำงานกับโครงการนี้ ทำให้ได้รับรู้ปัญหาของเด็กที่สำคัญ เช่น ถูกพ่อ-แม่ทอดทิ้ง จะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การทำงานประสานร่วมกับผู้อื่นที่มีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือสังคมเหมือนกันด้วย

กรรมการคิดว่าโครงการนี้มีความสำคัญและมีประโยชน์มากต่อเด็กนักเรียนและคาดว่าจะขยายโครงการในลักษณะเช่นนี้ ไปอีก 2 โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลรัชฎา คือ โรงเรียนกู่กูและโรงเรียนแม่คา ดังเช่นกรรมการพูดว่า “ยอมรับว่าคาดไม่ถึงว่าการจัดโครงการมุ่มสบายนี้จะต้องออกไปยังเรื่องความปลอดภัยของวัยรุ่น ซึ่งมีแนวคิดจะขยายโครงการนี้ไปอีก 2 โรงเรียน นั่นก็คือโรงเรียนกู่กูและโรงเรียนแม่คา....”

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนากลุ่ม แกนนำนักเรียน

แกนนำเยาวชนที่เข้าร่วมการสนทนามี จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 2

แกนนำเยาวชนให้เหตุผลที่เข้าร่วมเป็นกรรมการในโครงการให้คำปรึกษา “มุ่มสบายสไตส์วัยใส” มีดังนี้ 1) อยากไปอบรมที่หาดใหญ่; 2) อยากได้ความรู้เพิ่มเติม (เรื่องเพศสัมพันธ์); 3) อยากถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อน เป็นการทำหน้าที่เสมือนครู; 4) สามารถนำความรู้ที่ได้อบรมมาช่วยเพื่อนที่มีปัญหา; 5) รู้สึกสนุกสนานที่ได้มาจัดห้อง หลังกลับจากหาดใหญ่ก็มาร่วมจัดห้องทำให้รู้สึกว่ามีห้องเป็นของตัวเอง; 6) รู้สึกเหมือนได้เพื่อนมากขึ้น แต่ก็กลัวว่าเพื่อนจะไม่ให้ความร่วมมือไม่มาปรึกษาเวลาเปิดให้บริการ; 7) มีความสุขและดีใจที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ น้องๆ

แกนนำเยาวชนมีความพึงพอใจกับการเข้าร่วมเป็นแกนนำการให้คำปรึกษามาก โดยให้เหตุผลว่า ห้องมุ่มสบายสไตส์วัยใสนี้มีประโยชน์กับเพื่อนๆ มาก เช่น: 1) เป็นที่ปรึกษาของเพื่อน

เมื่อทราบปัญหาที่หาช่วยทางแก้ไข; 2) ได้ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อน ไม่ต้องเก็บไว้กับตัวคนเดียว; 3) มีกิจกรรมที่ช่วยคลายเครียดให้เพื่อนๆ; 4) ได้นำสิ่งที่อบรมมาไปบอกต่อให้คนรอบข้าง

สำหรับความพึงพอใจในเรื่องห้องให้คำปรึกษามุมสบายสไตล้วยุคนี้ยังไม่เต็มร้อย เนื่องจาก ข้าวของในห้องยังวางเกะกะ, ระดับสูงต่ำของพื้นไม่เท่ากัน ทำให้พื้นที่ในห้องน้อย, ขยะด้านนอกมาก และขยะในห้องไม่ค่อยมีคนเก็บกัน, การจัดวางของในห้องมากไป วางไม่เป็นระเบียบ เช่น เครื่องซักผ้าควรเอาไปวางที่อื่นที่เหมาะสม, ความสะอาดทั้งภายในและภายนอกยังไม่ดีเท่าที่ควร, และสนามหญ้าด้านหน้าขึ้นสูงทำให้ดูรก อาจเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษ เช่น พวกู หรือแมงป่อง

การทำงานเป็นทีมของแกนนำเยาวชนมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน มีประธาน และกรรมการ และการทำงานเป็นทีมร่วมกับเพื่อนๆมีประโยชน์ทำให้ทุกคนรู้จักช่วยเหลือกัน มีน้ำใจแบ่งซึ่งกัน และกัน คอยช่วยเหลือกัน ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการขัดแย้งทางความคิดเล็กๆน้อยๆ เช่น อุปกรณ์มีไม่พอใช้ ต้องแย่งกันหรือไม่ก็ต้องไปขอยืมจากครูมาใช้ก่อน

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยกับกรรมการโครงการมุมสบายสไตล้วยุค (Happy Teen Corner) ในพื้นที่เทศบาลตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ด้วยการติดตามเยี่ยม พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำโครงการ และสังเกตการทำงานของกรรมการ การทำโครงการ จำนวน 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนหลายอย่างที่ช่วยให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จคือ

1. กรรมการทำงานด้วยกันดี มีความสัมพันธ์ที่ดีเป็นเสมือนพี่น้องมากกว่าเพื่อนร่วมงาน มีการสื่อสารต่อกันที่ดีภายในกลุ่มกรรมการด้วยกัน กรรมการได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมแบบจิตวิวัฒน์จำนวน 2 ครั้งในเรื่อง การฟังผู้อื่นอย่างตั้งใจและใคร่ครวญมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการทำงานไม่ว่าระหว่างกรรมการทำให้การทำงานไม่มีปัญหา กรรมการทุกคนทำงานด้วยจิตอาสาและสนุกในการทำงานที่ต้องให้การช่วยเหลือเด็กมาก โดยเฉพาะประธานมีความรับผิดชอบสูง แม้ว่า จะมีโครงการที่ต้องรับผิดชอบหลายโครงการแต่ก็มีความรับผิดชอบในการทำโครงการนี้เป็นอย่างดี กรรมการส่วนมากจะเข้าประชุมและเข้าร่วมทำหน้าที่ในกิจกรรมต่างๆที่จัดการอบรมให้นักเรียนเกือบทุกคน

2. นายกเทศมนตรีให้ความสำคัญและสนับสนุนโครงการนี้เป็นอย่างดี สังเกตเห็นได้จากการที่นายกเทศมนตรีได้เข้าร่วมประชุมกับทีมนักวิจัยและกรรมการด้วย นอกจากนี้ได้สนับสนุนรถของเทศบาล สถานที่ประชุม อุปกรณ์เครื่องเขียน กระดาษและให้ถ่ายเอกสารในเทศบาลได้ตลอด นอกจากนี้ รักษาการผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมที่ปรึกษาโครงการจากเจ้าหน้าที่เทศบาลให้ความสำคัญกับการทำโครงการนี้มาก โดยได้เข้าร่วมประชุมกับกรรมการและอาจารย์ในทีมวิจัยทุก

ครั้งทำให้การเขียนโครงการและการดำเนินโครงการเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว จากการสังเกตการสื่อสารระหว่าง วิทยากรผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมที่ปรึกษาโครงการจากเจ้าหน้าที่เทศบาลกับกรรมการทุกคนเป็นกันเองและจะเรียกกรรมการสูงอายุว่า “แม่” ทำให้ดูเป็นกันเองและยกย่องผู้ร่วมสนทนามาก

3. การที่เทศบาลมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายให้คำปรึกษา case manager เข้ามามีบทบาทในการอบรมให้ความรู้แก่แกนนำเด็กและเยาวชนเรื่องการให้คำปรึกษา เป็นวิทยากรในการอบรมให้ความรู้เด็ก รวมทั้งช่วยออกความคิดในการก่อตั้งห้องให้คำปรึกษา ทำให้การดำเนินโครงการบรรลุเป้าหมายได้รวดเร็วและดี

4. การได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการและครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนในการจัดสถานที่ที่ตั้งห้องให้คำปรึกษา ห้องประชุมและจัดอาหารในการอบรมให้ทำให้การดำเนินสำเร็จได้ด้วยดี นอกจากนี้

จากการสังเกตนักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมเป็นกรรมการให้คำปรึกษา พบว่าแกนนำนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด เช่น ให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการร่วมกันจัดห้องให้คำปรึกษา และต้องการเปิดบริการห้องให้คำปรึกษาในเร็ววันเพราะตนเองต้องการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาให้คำแนะนำเพื่อน

สำหรับอุปสรรคในการทำงาน พบว่ากรรมการแต่ละคนมีงานและโครงการอื่นที่ต้องรับผิดชอบทำหลายงานทำให้การดำเนินโครงการนี้ไม่เป็นไปตามตารางที่กำหนดไว้ นอกจากนี้พบว่าการทำโครงการนี้เป็นช่วงเวลาที่นักเรียนใกล้สอบ ทำให้การเปิดบริการห้องให้คำปรึกษาต้องหยุดชะงักและจะเปิดให้บริการในช่วงเปิดเทอม

ส่วนที่ 6 ภาพกิจกรรม และการทำสนทนากลุ่ม

ภาพกิจกรรมการอบรมให้ความรู้กระบวนการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิต “การอยู่รอดและปลอดภัย”

ภาพห้องมุมสบายส์ไต้ล้วยไส

ภาพการทำสนทนากลุ่มกรรมการ

ภาพการทำสนทนากลุ่มแกนนำนักเรียน

โครงการ เด็กกลมรุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกมลา อำเภอกะรุ จังหวัดภูเก็ต

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาความรุนแรง ยาเสพติดและเพศสัมพันธ์ กำลังแพร่ระบาดในหมู่เยาวชน ปัญหายาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและสื่อลามกเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายในชุมชนต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือดูแลเด็กที่กำลังมีปัญหาและเฝ้าระวังเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงทั้งพฤติกรรมของเด็กเองหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยง

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้จำนวนผู้ติดยาเสพติดและปัญหาเพศสัมพันธ์ เพิ่มมากขึ้นนั่นคือ กระแสวัตถุนิยม บริโภคนิยมที่ครอบงำ และมอมเมาเยาวชน จุดดึงดูดให้เยาวชนเข้าไปมั่วสุมกับยาเสพติด และปัญหาทางเพศด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขณะเดียวกันสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยลงทั่วโลก ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลากว้างขวางและให้ความรักความอบอุ่นกับลูกหลานน้อยลง และจากการสำรวจพื้นที่ในตำบลกมลานั้นพบว่า ตำบลนี้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเนื่องจากมีสถานที่ที่เหมาะสมที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้ดึงดูดคนต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมีผลทำให้คนไทยจากพื้นที่อื่นเข้ามาทำงานในตำบลกมลาเพิ่มมากขึ้น จากการที่มีชาวต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมากทำให้มีการระบาดของสารเสพติดขึ้นในตำบลกมลา สารเสพติดรวมถึง บุหรี่ กัญชา กระบอม 4 x 100 และสารเสพติดที่ร้ายแรงประเภทอื่น การระบาดของสารเสพติดในตำบลกมลามีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กได้เห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีเกี่ยวกับยาเสพติด และอยากลองเสพสารเสพติดเนื่องจากทำให้เกิดความเท่ หรืออยากลองเนื่องจากรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และอ่อนต่อโลกทำให้ถูกชักจูงให้กระทำในสิ่งที่ผิดได้ง่าย รวมถึงการลองเสพลิงเสพติด ซึ่งทำให้เกิดก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือเด็กไม่สนใจการเรียน หนีเรียนและลักขโมยเกิดขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะกรรมการคิดที่จะก่อตั้งศูนย์กีฬาขึ้นในโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการเล่นกีฬาไม่ต้องไปหมกมุ่นอยู่กับสารเสพติด ทำให้ร่างกายแข็งแรงและเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งกลุ่มแกนนำเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้มีบทบาทในการชักชวนเพื่อนให้มาร่วมเล่นกีฬาและได้เรียนรู้การจัดการบริหารการยืมและการเก็บรักษาอุปกรณ์การเครื่องเล่นกีฬาในศูนย์กีฬาให้อยู่ในสภาพที่ดีและมีใช้ในโรงเรียนตลอด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่หมกมุ่นกับสารเสพติด
2. เพื่อสอนให้เยาวชนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการใช้ยาเสพติด
3. เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองกัน
4. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและรู้จักหลีกเลี่ยง
5. เพื่อจัดตั้งศูนย์กีฬา และแกนนำเยาวชน ขึ้นในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั้งชายและหญิง (อายุ 12-16 ปี) จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นตัวแทนหมู่บ้านๆ ละ 5 คน

แกนนำเยาวชนในการจัดการบริหารศูนย์กีฬาเยาวชน จำนวน 10 คน

สถานที่ดำเนินการ

สถานที่จัดอบรม ณ ห้องประชุมโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 บ้านนอกเล หมู่ที่ 3 ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ให้บริการยืมอุปกรณ์เครื่องกีฬา ณ. ศูนย์กีฬาเยาวชน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 บ้านนอกเล หมู่ที่ 3 ตำบลกมลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 8 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน และตัวแทนกลุ่มผู้นำชาวบ้าน 6 คน

ระยะเวลาในการดำเนินการ

19 สิงหาคม – 10 ตุลาคม 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการทำงานที่จะทำ พัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

2. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 4 คน ประชุมเพื่อเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณและวางแผนการดำเนินงาน

3. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการจำนวน 4 คนเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม

วิธีการดำเนินกิจกรรม: โดยเริ่มที่ให้ผู้รักษารายทางสังคม คือ ผู้รู้จักการสวดซึ่งกันและกัน จากนั้นให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มๆละ 8-10 คน เพื่อร่วมกันคิดและเขียนลงในกระดาษฟลิปชาร์ต ว่าการอยู่ร่วมกัน อย่างมีมารยาททางสังคมควรทำอย่างไร สรุปความคิดจากเด็ก เรื่องกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมมี 12 ข้อ ดังนี้: 1) การมีน้ำใจ; 2) การให้เกียรติผู้พบ; 3) มีความ

สามัคคี; 4) การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน; 5) การตรงต่อเวลา; 6) การให้อภัยซึ่งกันและกัน; 7) มีความซื่อสัตย์; 8) มีความขยันอดออม; 9) มีความโอบอ้อมอารี; 10) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข; 11) มีวินัยต่อตนเอง; 12) มีการขออนุญาตก่อนทุกครั้งที่จะทำอะไร

กิจกรรมที่ 2: อยากลองอยากเสี่ยง

กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รู้จักสื่อสารเสพติดต่างๆที่ระบาคอยู่ในขณะนี้ และสารเสพติดชนิดไหนที่อยากลองและเหตุผลที่อยากลอง

วิธีการดำเนินกิจกรรม: โดยให้เด็กแบ่งออกเป็นกลุ่มๆละ 5-6 คน และร่วมกันคิดในคำถามดังนี้: 1) มียาเสพติดอะไรบ้างที่ส่งผลเสียต่อร่างกาย และอยู่ใกล้กับตัวเรา ให้เขียนลงในกระดาษ; 2) ยาเสพติดชนิดใดเป็นสิ่งที่อยากลอง อยากทำหรือว่ามีคนทำให้เห็น เพราะอะไร โดยวิทยากรได้ย้ำว่าการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกในครั้งนี้ไม่มีสิ่งใดผิด แต่เป็นการหาแนวทางร่วมกันในการแก้ปัญหา เพื่อไม่ให้ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ในบางครั้งรู้สึกท้อแท้ อยากลองใช้ยา สรุปลความคิดเห็นจากเด็กได้ดังนี้

ชื่อกลุ่มยาเสพติดที่รู้จัก: ใบกระท่อม, ยาเส้น กัญชา กาแฟ บุหรี่ เหล้า, เมียร์ โคลน ยาไอซ์ ยาม้า, ยาบ้า เนื้อ (มีลักษณะคล้ายกับกัญชา แต่มีสารเสพติดชนิดอื่น ผสมอยู่ด้วย) กาว ผืน 3×100 (ประกอบด้วยโล้ก, ยาแก้ไอ, ใบกระท่อม) ผงขาว 4×100 (ประกอบด้วยโล้ก, ยาแก้ไอ, ใบกระท่อม ยาดม และยากันยุง) ซอแลม (มีลักษณะเป็นยาเม็ด มีฤทธิ์ในการกล่อมประสาท เป็นที่นิยมในหมู่เด็กมัธยม)

สิ่งที่ทำให้อยากลองเสพยาเสพติด ได้แก่

1. บุหรี่ มีสาเหตุเพราะเห็นผู้ใหญ่ทำ, คลายเครียดเนื่องจากไม่มีกิจกรรมให้ทำ, อยากรู้ว่าเป็นอย่างไรเพราะคนอื่นรอบๆ ตัวสูบกันมาก และเป็นสารเสพติดที่รู้จักได้ง่าย

2. กัญชา มีสาเหตุเพราะอยากลองเพราะอยากรู้ว่ามีรสชาติอย่างไร ทำให้อารมณ์ดีขึ้นจริงหรือไม่, เห็นวัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้เพื่อสร้างความสุขให้กับตัวเอง

3. ยาม้า มีสาเหตุเพราะเห็นเพื่อนลองแล้วอยากลองบ้าง, มีข่าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดชนิดนี้ให้เห็นทางสื่อต่างๆ อยู่บ่อยๆ, มีความเข้าใจว่าถ้าใช้ยาเสพติดชนิดนี้จะทำให้รู้สึกคลั่ง ไม่ซึมเศร้าตลอดเวลา

4. กาแฟ มีสาเหตุเพราะเห็นคนอื่นชอบดื่ม, มีความเข้าใจว่าถ้าดื่มเข้าไปทำให้รู้สึกไม่ง่วงนอน (ต้นตัว ไม่เปลี่ยน)

5. สุรา มีสาเหตุเพราะเห็นผู้ใหญ่ดื่มกัน, เวลาในงานสังสรรค์พบปะเพื่อนฝูง ทำให้มีเพื่อนเยอะขึ้น

6. ใบกระท่อม มีสาเหตุเพราะเห็นผู้ใหญ่ใช้กัน, เวลาทำอะไรแล้วจะไม่รู้สึกเหนื่อยง่าย

7. ยาดม มีสาเหตุเพราะคนทั่วไปนิยมใช้กันเพื่อทำให้หายใจได้สะดวกขึ้น

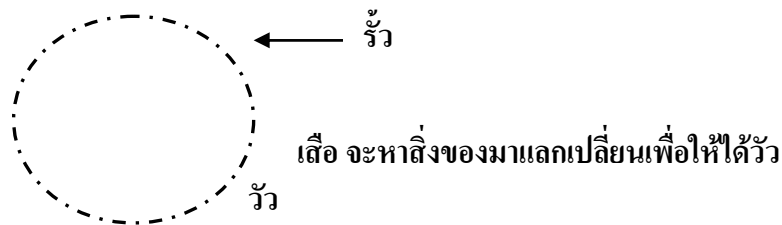
8. กาว มีสาเหตุเพราะวัยรุ่นนิยมใช้กัน เมื่อเข้ากลุ่มก็บอกให้ลองต่อๆ กัน

9. ซอแลม มีสาเหตุเพราะความอยากลองอยากรู้ว่ายาเสพติดชนิดนี้มีรูปร่างอย่างไร
10. ยาเส้น มีสาเหตุเพราะเห็นคนรอบข้างทำและมีราคาถูกกว่ายาเสพติดประเภทบุหรี่
11. ยาอี มีสาเหตุเพราะกินแล้วมีพลัง สามารถทำงานได้มากขึ้น

กิจกรรมที่ 3: เสือกินวัว/สิ่งที่ฉันปฏิเสธ

กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้เด็กได้รู้จักคิดพิจารณาในสิ่งต่างๆ ที่เพื่อนเสนอเพื่อแลกกับสิ่งที่เราอยากได้ออกอยากลอง และให้เรียนรู้วิธีการปฏิเสธ

วิธีการดำเนินกิจกรรม: โดยให้เด็กนักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน แล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม จำนวน 1 คน เป็นวัวและอีก 1 คนเป็นเสือ ซึ่งจะมีจำนวนวัวและเสืออย่างละ 5 ตัว ส่วนเด็กนักเรียนที่เหลือเป็นวัวที่ล้อมรอบวัวไว้ ดังแสดงในรูป

กติกาของการทำกิจกรรมนี้จะมุ่งเน้นให้ใช้หูกับสมอง โดยที่ไม่มีการใช้เสียง เป็นการฝึกสมาธิในการฟัง โดยวิทยากรจะให้กระดาษที่มีข้อความต่างๆ ให้กับเสือ เพื่อไปเสนอขอแลกกับวัวที่ล้อมรอบวัว ข้อเสนอในกระดาษที่เสือใช้ในการแลกเปลี่ยนวัวมีดังนี้ การมีพลัง ได้หัวใจของเสือ ทุกตัว การยอมรับจากเพื่อน อยากได้ใจของแฟนและเพื่อน สุดท้ายวัวก็ใจอ่อนยอมให้วัวเพื่อแลกข้อเสนอที่ตนอยากได้จากเสือ วิทยากรสรุปว่าถ้าเปรียบเทียบกิจกรรมนี้กับตัวเรา สามารถเปรียบวัวได้เสมือนอวัยวะภายใน วัวคือร่างกาย/ตัวเรา และเสือเป็นสิ่งที่เร้าที่มากกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ออกอยากมี เช่น เสื้อผ้าสวยๆ, การยอมรับ, ความหล่อ, ความสวย เป็นต้น การแลกกับสิ่งต่างๆ ที่เราอยากได้แต่เป็นสิ่งที่เราไม่รู้ว่าดีหรือไม่อย่างไร เราต้องพิจารณา ถ้าเรารู้ว่าสิ่งที่เราไปแลกไม่ดีก็ควรปฏิเสธไม่แลกกับสิ่งนั้น

จากนั้นให้เด็กนักเรียนแบ่งกลุ่ม 7-8 คน แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเขียนลงในกระดาษเกี่ยวกับวิธี การปฏิเสธ (Just Say No!) จากเหตุการณ์สมมุติดังนี้: 1) ถ้าเพื่อนชวนโคตเรียน; 2) ถ้าเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่/เสพยาเสพติด; 3) ถ้าเพื่อนชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์; 4) ถ้าเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน สรุปความคิดเห็นของเด็กมีดังนี้

1. ถ้าเพื่อนชวนโคตเรียน วิธีการปฏิเสธอย่างไร ดังนี้ 1) ต้องรีบกลับไปทำที่บ้าน เพราะยังมีอีกหลายวิชาที่ยังไม่เสร็จ; 2) เรียนไม่ทันเพื่อน/โดนพ่อแม่ดุ; 3) ไม่อยากทำให้พ่อแม่ผิดหวัง; 3) กลัวคุณครูทำโทษเมื่อจับได้

2. ถ้าเพื่อนชวนให้สูบบุหรี่/เสพยาเสพติด มีวิธีการปฏิเสธ ดังนี้ 1) เราไม่ค่อยสบาย ถ้าพ่อแม่รู้ท่านอาจโกรธและไม่ดีต่อสุขภาพ; 2) ไม่เอา ไม่สูบเพราะจะทำให้ร่างกายทรุดโทรม/ระบบการทำงานในร่างกายไม่ดี; 3) ไม่ดื่มดีกว่า กลัวว่าจะทำให้พ่อแม่เสียใจ/ต้องไปทำธุระให้พ่อแม่ด้วย; 4) ไม่ดีกว่า เพราะมันจะมีผลเสียตามมา เธอก็ควรเลิกได้แล้ว มันไม่ดีต่อสุขภาพ

3. ถ้าเพื่อนชวนให้ดื่มแอลกอฮอล์ มีวิธีการปฏิเสธ ดังนี้ 1) ต้องรีบกลับบ้าน พ่อแม่รอทานข้าวอยู่/เธอก็อย่าดื่มให้มากนะ; 2) ไม่ดื่ม เพราะถ้าดื่มแล้วอาจทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย; 3) ไม่เอา เดี๋ยวขับรถกลับบ้านไม่ได้; 4) ไม่ดื่มดีกว่า มันอาจจะทำให้ขาดสติ จนก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

4. ถ้าเพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน มีวิธีการปฏิเสธ ดังนี้ 1) ไม่ไปหรอก เราจะให้พี่ของเราสอนหนังสือให้ ในวิชาที่เราอ่อน; 2) ไม่ไปดีกว่า เอาเวลาไปอ่านหนังสือดีกว่า; 3) ไม่ไปดีกว่า เราต้องกลับไปดูแลแม่ที่ไม่สบาย อยู่ที่บ้าน; 4) ไม่ดีกว่า กลางคืนอันตราย มีแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่นเยอะ; 5) ไม่ดีกว่า กลัวว่าพ่อแม่จะเป็นห่วง

กิจกรรมที่ 4: เปิดโลกว่ายใส/ไขข้อข้องใจ

กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของร่างกายที่เกิดขึ้นในวัยรุ่น

วิธีการดำเนินกิจกรรม: โดยให้เด็กจับกลุ่มๆ ละ 7-8 คน แล้วให้เด็กวาดภาพเด็กผู้หญิงหรือผู้ชายที่มี อายุระหว่าง 14-15 ปี และให้เขียนลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเด็กผู้หญิงและผู้ชาย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เด็กๆ สรุปการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเพศชายมีดังนี้: 1) มีสิวขึ้นที่ใบหน้า; 2) มีหนวดเครา/ขนที่หน้าอก/รักแร้/หน้าแข้ง; 3) เสียงมีการเปลี่ยนแปลง เพราะแตกเนื้อหนุ่ม; 4) ลูกกระเดือกเห็นชัดเจนขึ้น; 5) ขนาดของหน้าอก/อวัยวะเพศมีขนาดใหญ่ขึ้น; 6) มีกลิ่นตัว; 7) มีความคิดและความต้องการทางเพศ; 8) มีความอยากรู้อยากลอง; 9) เป็นตัวเองของตัวเองมากขึ้น; 10) มีการหลั่งน้ำอสุจิ เช่นเดียวกันกับการมีประจำเดือนของเพศหญิง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเพศหญิงมีดังนี้: 1) หน้าอกใหญ่ขึ้น สะโพกผายออก เสียงแหลมเล็ก; 2) มีขนในที่ลับ/รักแร้; 3) เกิดการเปลี่ยนแปลงฮอร์โมนในร่างกาย เช่น มีประจำเดือน ซึ่งเป็นสัญญาณที่แสดงถึงความพร้อมในการสืบพันธุ์; 4) รู้จักแต่งตัว รักสวยรักงามเพื่อดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม

กิจกรรมที่ 5: ใครรู้บ้าง/รู้ทันเอดส์/ภัยทางเพศ

กิจกรรมนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องเพศและวิธีการคุมกำเนิด

วิทยากรสรุปวิธีการคุมกำเนิดมี 3 แบบ คือ ชั่วคราว, ถาวร, นับปลัน (ฉุกเฉิน) สำหรับประเภทของการคุมกำเนิดมีดังนี้: 1) การใช้ยางอนามัย; 2) การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด; 3) การทำหมันเปียก/หมันแห้ง; 4) การทำแท้ง/การกินยาขับเลือด; 5) ถ้ายังไม่พร้อม ควรหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร; 6) การช่วยตัวเอง/การหลังภายนอก สำหรับความรู้เรื่องเอดส์ หรือโรคเอดส์เนื่องจาก เชื้อเอดส์เมื่ออยู่ภายนอกร่างกายจะสามารถมีชีวิตอยู่ได้เพียง 30 วินาที แต่เอดส์เป็นโรคที่นำไปสู่การเกิดโรคอื่นได้ง่ายและเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

จากนั้นให้แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละ 7-8 คน ช่วยกันแสดงความคิดเห็นและเขียน “ภัยทางเพศในบ้าน/ในโรงเรียนและในสังคม” รอบๆตัวมีอะไรบ้าง และให้เด็กๆมานำเสนอให้กับเพื่อนๆ รับทราบ สรุปได้ดังนี้

ภัยทางเพศในบ้าน ได้แก่ 1) พ่อเลี้ยงหรือบุคคลอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพ่อเลี้ยงที่เข้ามาในบ้าน; 2) เพื่อนต่างเพศ; 3) การไว้ใจคนข้างบ้านโดยการให้เข้ามาในบ้าน

ภัยทางเพศในโรงเรียน เป็นภัยที่เกิดจากบุคคลรอบข้างดังนี้ ครู; ภารโรง; รุ่นพี่-รุ่นน้อง นักเรียน; เพื่อน

ภัยทางเพศในชุมชน ได้แก่ 1) คนแปลกหน้าที่ไม่เคยพบเห็น; 2) คนที่ดุด่าเสียดสี; 3) การอยู่ในที่เปลี่ยวเพียงลำพัง

ผลการประเมินของผู้เข้าร่วมการอบรม

1. สรุปความพึงพอใจกิจกรรมต่างๆในการจัดการอบรมของเยาวชนเด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจ ก็พาไม่พึงพามาเสพติด จากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 28 คน ดังนี้ ความพึงพอใจในกิจกรรม อยากล่อง อยากล่อง อยากล่อง อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33, 33 และ 29 ตามลำดับ ความพึงพอใจในกิจกรรมเสือกินวัว / สิ่งที่น่าพิศมัย อยู่ในระดับ มากที่สุด และ มาก คิดเป็นร้อยละ 51 และ 48 ตามลำดับ ความพึงพอใจในกิจกรรมเปิดโลกวัยใส / ไขข้อข้องใจ อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48, 48 และ 3 ตามลำดับ ความพึงพอใจในกิจกรรม ไครู้บ้าง / ครั้งเดียวเกินพอ / รู้ทันเอดส์ / ภัยทางเพศ อยู่ในระดับ มากที่สุด มาก และปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 74, 22 และ 3 ตามลำดับ

ลำดับที่	เนื้อหา	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)			
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	ไม่พอใจ
1.	กิจกรรม อยากล่อง อยากล่อง	33.03	33.33	29.63	0
2.	กิจกรรมเสือกินวัว / สิ่งที่น่าพิศมัย	51.85	48.15	0	0
3.	กิจกรรมเปิดโลกวัยใส / ไขข้อข้องใจ	48.15	48.15	3.7	0
4.	กิจกรรม ไครู้บ้าง / ครั้งเดียวเกินพอ / รู้ทันเอดส์ / ภัยทางเพศ	74.07	22.22	3.7	0

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 2.1 ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม มีดังนี้ ได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด, เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, วิธีการปฏิเสธการทดลองยาเสพติด, และพฤติกรรมเสี่ยงวิธีการหลีกเลี่ยง ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- 2.2 เด็กๆสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้คือ นำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆ, นำไปปฏิบัติในการวางตัวให้เหมาะสม, สามารถนำไปใช้ในการหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ และการป้องกัน
- 2.3 เด็กๆสามารถนำความรู้จากการอบรมในครั้งนี้ ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลรอบข้าง คือ ถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนๆ และคนรอบข้าง
- 2.4 เด็กๆประทับใจในการอบรมในครั้งนี้ คือ วิธีการดำเนินการอบรม และวิธีการถ่ายทอดความรู้
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/ ข้อควรปรับปรุงในการอบรมในครั้งนี้ คือ อยากให้มีกิจกรรมอย่างนี้ต่อเนื่องอีก อาจเพิ่มระยะเวลาโดยให้มีการค้างคืนด้วย, ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานศูนย์กีฬาเยาวชน

กรรมการได้จัดซื้ออุปกรณ์เครื่องกีฬา และจัดเตรียมห้องเพื่อเก็บอุปกรณ์เครื่องกีฬา โดยประธานโครงการได้มอบหมายให้อาจารย์ฝ่ายกีฬาของโรงเรียนและแกนนำเยาวชนเป็นคนจัดซื้ออุปกรณ์การกีฬา และจัดเก็บในห้องใต้บันไดที่ใช้เป็นห้องศูนย์กีฬาชั่วคราว รวมกับห้องเก็บอุปกรณ์เครื่องกีฬาของโรงเรียน โดยจัดเก็บอุปกรณ์เครื่องกีฬาแต่ละชนิดเป็นหมวดหมู่ในตู้เหล็กแยกจากอุปกรณ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีโต๊ะลงทำเปียนยืม พร้อมสมุดการยืม-คืน 1 เล่ม

การเปิดบริการให้ยืมอุปกรณ์การกีฬาของศูนย์กีฬาเยาวชนนี้ได้ทดลองเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน – 3 ตุลาคม 2551 โดยแกนนำเยาวชนและอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ฝ่ายกีฬา หลังจากนั้นได้ปิดบริการศูนย์เนื่องจากเด็กนักเรียนต้องเตรียมตัวสอบ

การบริหารจัดการศูนย์กีฬา ได้มีการประชุมแกนนำนักเรียนและคัดเลือกผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการศูนย์กีฬา แต่ยังไม่ได้จัดสรรหากรรมการฝ่ายต่างๆเพื่อแบ่งหน้าที่การทำงานเนื่องจากระยะเวลาที่ดำเนินโครงการเป็นระยะเวลาที่นักเรียนกำลังสอบ (สอบตั้งแต่ วันที่ 4 ตุลาคม - 8 ตุลาคม 2551) ดังนั้นโครงสร้างการบริหารจัดการในศูนย์ และการสรรหากรรมการฝ่ายต่างๆ จะดำเนินการภายหลังที่โรงเรียนเปิดเทอม สำหรับการดำเนินการทดลองเปิดศูนย์ในวันที่ 29 กันยายน - 3 ตุลาคม 2551 นั้น ยังอยู่ในการดูแลของอาจารย์ฝ่ายกีฬาเพื่อไม่ให้เกิดการสูญหายของอุปกรณ์เครื่องกีฬา สำหรับนักเรียนนั้นช่วยลงบันทึกการ ยืม-คืน ในสมุดบันทึก

ส่วนที่ 3 ผลจากการทำสนทนากลุ่ม กรรมการจัดทำโครงการ

คณะกรรมการที่เข้าสนทนามีจำนวน จำนวน 6 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จาก อบต.กมลา 1 คน ประธาน 1 คน ตัวแทนกรรมการจากชาวบ้าน 2 คน และอาจารย์จากโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 36 จำนวน 6 คน สรุปได้ดังนี้

ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยมีประธาน รองประธาน เลขานุการ และกรรมการ อย่างชัดเจน มีกรรมการในโครงการ 8 คน มีการกำหนดหน้าที่บทบาทของกรรมการที่ชัดเจน สำหรับนายก อบต. ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำโครงการในครั้งนี้ แต่รับทราบว่าโครงการนี้ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ และอนุญาตให้ใช้สถานที่และห้องประชุมของสำนักงาน อุปกรณ์สำนักงาน เช่น กระดาษ เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร ในการดำเนินงานตลอดโครงการ และไม่อนุญาตให้ใช้รถของสำนักงาน อบต.

สำหรับโครงสร้างการบริหารจัดการการดำเนินงานศูนย์กีฬาเยาวชนนั้นมีโครงสร้างการบริหารไว้ชัดเจน และขณะนี้มีการตำแหน่งประธานเรียบร้อยแล้ว ส่วนการจัดสรรตำแหน่งอื่นๆ และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบยังไม่ได้ดำเนินการประชุมเพื่อตกลงกันอย่างชัดเจนเนื่องจากเป็นช่วงที่โรงเรียนปิดเทอม คาดว่าจะดำเนินการเลือกตำแหน่งต่างๆเมื่อโรงเรียนเปิดเทอม

เงินสนับสนุนในการทำโครงการได้จากองค์กร UNICEF แห่งประเทศไทยเพียงที่เดียว และได้ให้อยู่ในขอบเขตการดำเนินงานโดยพยายามจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องกีฬาที่จำเป็นและมีคุณภาพ ปานกลางเพื่อให้อยู่ในงบประมาณที่สามารถดำเนินการได้ตลอดโครงการ อย่างไรก็ตามเงินที่ได้ไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องกีฬาได้ครบทุกชนิด ดังคำพูด เช่น “ถ้าจะให้กล่าวว่ามีก็พอ ก็ดำเนินการตามที่ได้รับ เป็นเพียงการจุดประกายเริ่มต้นเท่านั้น”

นอกจากนี้ผู้อำนวยการและคุณครูได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการประชุมร่วมกัน ระหว่างกรรมการของโครงการและคุณครูในการก่อตั้งศูนย์กีฬาเยาวชนในโรงเรียน และโรงเรียน อนุญาตให้ใช้ห้องประชุมในการจัดอบรมให้กับนักเรียน จัดเตรียมอาหารสำหรับแก่นำนักเรียนที่เข้าอบรม จัดหาห้องในโรงเรียนสำหรับการก่อตั้งศูนย์กีฬาเยาวชน และอนุญาตให้ใช้รถพร้อมน้ำมันในการไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องกีฬา

ประธานโครงการมีจิตอาสา มีความคิดที่ดีและทุ่มเทให้การทำงานอย่างเต็มที่ ดังเช่นคำพูดของกรรมการท่านหนึ่ง “ผู้ใหญ่มีจิตอาสามาก ทุ่มเทการทำงานอย่างเต็มที่ มีความคิดที่ดีและนำความคิดสู่การปฏิบัติได้”

ด้านการดำเนินการจัดการ

มีการประชุมกรรมการเพื่อระดมความคิดในการเขียนโครงการ และวางแผนการทำงาน อย่างชัดเจน การคิดโครงการครั้งแรกเป็นการระดมความคิดจากกรรมการทั้งหมด หลังจากที่มีทีมวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ได้ให้คำแนะนำก็ได้ปรับเปลี่ยนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมมาก

ขึ้น สำหรับการดำเนินโครงการนั้นจะมีกรรมการที่ดำเนินโครงการจริงๆเพียง 2-3 คนเท่านั้น เนื่องจากกรรมการท่านอื่นที่มีชื่ออยู่ในโครงการมีภาระงานทำหลายโครงการ ทำให้ไม่มีเวลาช่วยเหลือในการดำเนินโครงการนี้ นอกจากนั้นกรรมการบางท่านที่มีชื่ออยู่ในโครงการไม่ทราบว่าเป็นกรรมการในโครงการนี้เนื่องจากไม่ได้รับแจ้งมาก่อนหรือทบทวนให้มาร่วมโครงการนี้ ที่ตนเองเข้ามาเป็นกรรมการเนื่องจากถูกจับชื่อใส่มา

สำหรับการดำเนินงานนั้นมีการทำงานกันอย่างเป็นระบบ มีการติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์ โดยประธานจะเป็นคนโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการท่านอื่นๆ ส่วนการดำเนินการเป็นไปตามแผนเกือบทุกขั้นตอน แต่ไม่ได้ทำตามเวลาที่กำหนดเนื่องจากกรรมการแต่ละคนมีภาระงานในการดำเนินโครงการหลายโครงการและติดประชุม ทำให้การดำเนินโครงการนี้ไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ ประกอบกับการเปิดบริการศูนย์กีฬาเยาวชนเป็นช่วงที่ตรงกับนักเรียนสอบและจะปิดเทอม ทำให้ไม่สามารถเปิดให้บริการยืมอุปกรณ์เครื่องกีฬาตามที่กำหนด

ปัญหาในการดำเนินโครงการเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่าง เจ้าหน้าที่ อบต. กับ กรรมการโครงการ คือ เมื่อมีหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุมผ่าน อบต. กรรมการโครงการไม่รับทราบ หรือรับทราบล่าช้าเนื่องจากหนังสือเชิญได้ถูกส่งไปยังแผนกอื่นในสำนักงาน อบต. ทำให้กรรมการได้รับข้อมูลล่าช้า

ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

กรรมการมีความรู้สึกพึงพอใจในการทำโครงการครั้งนี้มากเนื่องจากเป็นโครงการที่เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่นี้ โดยการเล่นกีฬาสามารถช่วยให้เด็กปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาเล่นกีฬาแทนการไปมั่วสุมกับยาเสพติด นอกจากนี้เป็นโครงการที่กรรมการในชุมชนอยากทำมานานแล้ว เนื่องจากก่อนหน้านี้ชุมชนนี้มีศูนย์กีฬามาก่อน แต่ศูนย์นี้ถูกคลื่นยักษ์สึนามิทำลายไป และยังไม่มีใครคิดจะดำเนินการเปิดศูนย์ขึ้นมาใหม่ เนื่องจากขาดงบประมาณในการดำเนินการและขาดการสนับสนุนจากทางราชการ ดังนั้นการก่อตั้งศูนย์กีฬาเยาวชนในครั้งนี้เป็นเรื่องที่ดีที่กรรมการทุกคนเห็นชอบเนื่องจากการเริ่มต้นเพื่อจะได้มีศูนย์กีฬาที่ถาวรของชุมชนต่อไป ดังเช่นคำพูดของประธาน “เพื่อเพิ่มจุดเริ่มต้นก่อน เพื่อให้เห็นรูปร่าง ซึ่งจะง่ายต่อการประสานงานต่อ”

กรรมการมีความพึงพอใจมากในการบริหารเงินของโครงการเนื่องจากไม่ต้องผ่านขั้นตอนการเบิกจ่ายที่ยุ่งยาก ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว

กรรมการทุกคนรวมทั้งคุณครูในโรงเรียนมีความพึงพอใจมากเนื่องจากเด็กๆได้มายืมอุปกรณ์เครื่องกีฬาเล่นในช่วงที่ทดลองเปิดบริการ ถึงแม้จะได้อุปกรณ์เครื่องกีฬาที่มีคุณภาพปานกลางและไม่ครบทุกชนิดแต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นการก่อตั้งเท่านั้น

ความต้องการของกรรมการ คือ อยากให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้ชายที่มีความรู้เรื่องกีฬา จะทำให้การทำงานดีขึ้น และต้องการให้มีศูนย์กีฬาเยาวชนในชุมชนอื่นที่อยู่ในเขต

พื้นที่ อบต. กมลา ด้วย ดังประธานพูดว่า “อยากให้มีการขยายไปในชุมชน และอยากให้เยาวชนในชุมชนมาใช้บริการของศูนย์ด้วย” “เป็นจุดเล็กๆ ที่สามารถขยายไปได้ในอนาคต”

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนากลุ่ม แกนนำนักเรียน

แกนนำเยาวชนที่เข้าร่วมการสนทนามี จำนวน 18 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 9 คน และอาจารย์ประจำโรงเรียน 1 คน

แกนนำเยาวชนมาความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ เนื่องจากได้รับความรู้และความสนุกสนาน ได้เปลี่ยนบรรยากาศและภาคภูมิใจที่มีพี่ๆ วิทยากรมาให้การอบรม ความรู้ที่ได้รับ เช่น โรคเอดส์, การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และเรื่องยาเสพติด

แกนนำเยาวชนได้แสดงความคิดเห็นว่าที่เข้าร่วมโครงการเนื่องจากเป็น โครงการที่ดี ที่มีคณะกรรมการดำเนินการโดยนักเรียนโดยตรง มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย ทำให้เยาวชนมีความรับผิดชอบมากขึ้นและได้ประโยชน์ด้วย เช่น ร่างกายแข็งแรงเพราะได้ออกกำลังกาย ห่างไกลจากยาเสพติด ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สำหรับความพึงพอใจในห้องศูนย์กีฬานั้น แกนนำเยาวชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ 8-10 (จากคะแนน 10) ส่วนที่ยังไม่พึงพอใจเนื่องมาจากการจัดเก็บอุปกรณ์กีฬายังไม่เข้าที่(ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย); กรรมการรับผิดชอบงานยังทำงานไม่เต็มความสามารถ; อุปกรณ์กีฬามีไม่มาก; พื้นที่ที่ใช้เล่นกีฬาไม่เพียงพอ; ผู้ใช้บริการไม่รับผิดชอบในการยืม/คืนอุปกรณ์; เก็บอุปกรณ์ไม่เป็นระเบียบ เกะกะ; ไม่มีคนคอยดูแลรักษา และได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศูนย์กีฬานี้ว่าควรให้บริการอย่างเต็มที่, ควรมีห้องหรือสถานที่ในการจัดเก็บอุปกรณ์กีฬาอย่างเป็นสัดส่วน, ควรแยกแยะอุปกรณ์กีฬาให้เป็นหมวดหมู่, อุปกรณ์กีฬาควรมีครบชุด, ควรมีสถานที่สำหรับกีฬาแต่ละประเภท เช่น สนามฟุตบอล, เปตอง, วอลเลย์บอล, สระว่ายน้ำ, และควรมีห้องพักสำหรับนักกีฬา

เยาวชนแกนนำให้ความเห็นว่าการเล่นกีฬามีประโยชน์ ดังนี้คือ การเล่นกีฬาเป็นการระบายในสิ่งที่กังวล ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสามารถหลีกเลี่ยงการเข้าหาอบายมุขและสิ่งเสพติด

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยกับกรรมการโครงการโครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกมลลา อำเภอกะรุ จังหวัดภูเก็ต ด้วยการติดตามเยี่ยม พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำโครงการ และสังเกตการทำงานของกรรมการ การทำโครงการ จำนวน 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ คือ ความตั้งใจของประธานที่ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์กีฬาขึ้นในชุมชน ทำให้ประธานมุ่งมั่นในการทำงานมาก แม้ว่ากรรมการที่ทำงานจริงๆมี 2 คน คือประธานและเจ้าหน้าที่จาก อบต. ที่รับผิดชอบ

โครงการนี้เท่านั้น อย่างไรก็ตามกรรมการทั้ง 2 ท่านทำงานด้วยกันดี มีการติดต่อสื่อสารต่อกันที่ดี โดยเฉพาะประธานมีความรับผิดชอบสูง แม้ว่าจะมีธุรกิจส่วนตัวแต่ก็มีความรับผิดชอบในการทำโครงการนี้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ประธานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนทำให้การติดต่อประสานงานและการขอใช้ห้องเพื่อเปิดเป็นศูนย์กีฬาเป็นไปได้ด้วยดี ส่วนมากประธานจะติดต่อประสานงานกับโรงเรียนด้วยตนเอง ส่วนเจ้าหน้าที่จาก อบต. จะเป็นคนเขียนโครงการและดำเนินการในส่วนที่เป็นเอกสารทั้งหมด

การได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการและครูฝ่ายกีฬาของโรงเรียนในการจัดสถานที่ที่ตั้งศูนย์กีฬา ห้องประชุมและจัดอาหารในการอบรมให้ทำให้การดำเนินสำเร็จได้ด้วยดี

จากการสังเกตแก่นำนักเรียนที่เข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารและให้บริการยืมอุปกรณ์กีฬาพบว่าแก่นำนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด เช่น รับฟังการอบรมอย่างตั้งใจ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมระหว่างการอบรม และให้ความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเปิดบริการศูนย์กีฬา เพื่อจะได้ให้นักเรียนยืมอุปกรณ์กีฬาไปเล่น

สำหรับอุปสรรคในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

1. กรรมการที่ดำเนินงานมีน้อย มีเพียงจำนวน 2 คน คือประธาน (ผู้ใหญ่บ้าน) และเจ้าหน้าที่ อบต. เท่านั้น มีผลทำให้กรรมการ 2 คน ต้องทำงานหนัก สำหรับกรรมการที่มีชื่อในโครงการคนอื่นๆ ไม่ได้มีส่วนช่วยดำเนินโครงการนี้เนื่องจากกรรมการแต่ละคนมีภาระและมิจานที่ต้องรับผิดชอบหลายโครงการทำให้ไม่สามารถช่วยดำเนินงานในโครงการนี้ได้ นอกจากนี้กรรมการบางท่านที่มีชื่อในโครงการยังไม่ทราบว่าเป็นกรรมการดำเนินการในโครงการนี้ เนื่องจากถูกนำชื่อเข้าไปในโครงการเพื่อให้มีกรรมการครบที่จะดำเนินขออนุมัติจาก อบต. เพื่อดำเนินโครงการเท่านั้น ดังนั้นกรรมการที่ดำเนินโครงการจึงมีน้อย

2. ไม่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจาก อบต. เนื่องจาก อบต. ไม่ได้เห็นความสำคัญของโครงการนี้ ทำให้การดำเนินการไม่สะดวกรวดเร็ว เช่น ไม่มีรถไปรับวิทยากร ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องยืมรถเพื่อนเพื่อไปรับวิทยากรเป็นต้น

3. เจ้าหน้าที่จาก อบต. ไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการเลี้ยงดูเด็ก เนื่องจากทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ทำให้การคิดวางแผนการอบรมให้ความรู้แก่เด็กล่าช้า เนื่องจากไม่ทราบว่า จะเชิญใครที่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กมาเป็นวิทยากร เป็นต้น

4. การดำเนินโครงการเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนใกล้สอบและปิดเทอม ทำให้การเปิดบริการห้องศูนย์กีฬาต้องหยุดชะงักเนื่องจากเด็กนักเรียนติดสอบ และจะเปิดให้บริการในช่วงเปิดเทอม ทำให้ไม่สามารถสังเกตการณ์ดำเนินงานของแก่นำนักเรียนได้

ส่วนที่ 6 ภาพกิจกรรมการอบรม ศูนย์กีฬาและการทำสวนทากลุ่ม

ภาพกิจกรรมการอบรมให้ความรู้กระบวนการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิต “ภัยยาเสพติด และทักษะ
ชีวิตการปฏิบัติ”

ภาพการทำสนทนากลุ่มกับกรรมการ

ภาพการทำสนทนากลุ่มแกนนำนักเรียน

ภาพห้องศูนย์กีฬา

โครงการในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดกระบี่ (<http://www.krabi.go.th/>)

จังหวัดกระบี่ ตั้งขึ้นในปลายรัชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ในอดีตเป็นเพียงแขวงหนึ่ง อยู่ในอำนาจการปกครองของเมืองนครศรีธรรมราช เรียกว่า แขวงเมืองปากซัน ความหมายของคำว่า กระบี่ ได้มาจากการขุดพบกระบี่หรืออาวุธโบราณใหญ่เล่มหนึ่ง และอาวุธโบราณเล็กอีกเล่มหนึ่ง จึงนำมาวางไขว้กันในถ้ำเขาขนานน้ำหน้าเมือง ต่อมากลายเป็นสัญลักษณ์ตราประจำจังหวัด คือ รูปกระบี่ไขว้เบื้องหลังภูเขาและทะเล อีกตำนานหนึ่ง สันนิษฐานว่า กระบี่ อาจเรียกชื่อตามพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งที่มีมากในท้องถิ่น คือ ต้นหลุมพี ซึ่งชาวมลายูและชาวจีนที่ได้เข้ามาค้าขายได้เรียกเพี้ยนเป็น กระ-ลู-บี หรือ คอโลบี ต่อมาได้เพี้ยนเป็นสำเนียงไทยว่า กระบี่

จังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ทางด้านฝั่งทะเลตะวันตกของภาคใต้ติดกับทะเลอันดามัน อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดิน ประมาณ 814 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 4,708.512 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,942,820 ไร่ อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือติดจังหวัดพังงาและจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทิศตะวันออกติดจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดตรัง ทิศใต้ติดจังหวัดตรังและทะเลอันดามัน ทิศตะวันตกติดจังหวัดพังงาและทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดกระบี่ ทางตอนเหนือประกอบด้วยเทือกเขายาวทอดตัวไปในแนวเหนือใต้สลับกับสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดและลอนชัน มีที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตก บริเวณทางตอนใต้ เป็นภูเขากระจัดกระจายสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น ส่วนบริเวณทางตอนใต้สุดและตะวันตกเฉียงใต้ มีพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดจนถึงค่อนข้างราบเรียบและมีภูเขาสูงๆต่ำๆ สลับกันไป บริเวณด้านตะวันตกมีลักษณะเป็นชายฝั่งติดกับทะเลอันดามัน ยาวประมาณ 160 กิโลเมตร ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ ประมาณ 154 เกาะ แต่เป็นเกาะที่มีประชากรอาศัยอยู่เพียง 13 เกาะ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะลันตา ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอเกาะลันตาและเกาะพีพีซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามติดอันดับของโลก

ลักษณะภูมิอากาศ มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมในเขตร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีฝนตกชุกตลอดปี และมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม

การปกครอง แบ่งเขตการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 8 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอลิก ปลายพระยา คลองท่อม เกาะลันตา ลำทับ เหนือคลองและเขาพนม มีตำบลทั้งหมด 51 ตำบล 389 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลเมือง 9 เทศบาลตำบล และ 51 องค์การบริหารส่วนตำบล

สภาพเศรษฐกิจ รายได้หลักของจังหวัดกระบี่มาจากธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กาแฟ และธุรกิจการค้า เช่น ธุรกิจการผลิตสัตว์น้ำแช่แข็งและอาหารกึ่งสำเร็จรูปแช่แข็ง

สถานที่ที่น่าสนใจ กระบี่เป็นเมืองชายทะเลริมฝั่งทะเลอันดามันในฝั่ง งงามด้วยหาดทรายขาว น้ำทะเลใส ปะการังสวย ถ้ำโตรกชะโงกผา และหมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 100 เกาะ รวมกันเป็นมนต์เสน่ห์ที่สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ตัวเมืองกระบี่มีแม่น้ำยาวประมาณ 5 กิโลเมตร ไหลผ่านลงสู่ทะเลอันดามันที่ตำบลปากน้ำ นอกจากนี้ยังมีคลองปกาสัย คลองกระบี่ใหญ่ และคลองกระบี่น้อย มีต้นกำเนิดจากยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัดกระบี่ คือ เขาพนมเบญจา ในอำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ มีสถานที่ท่องเที่ยว คือ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี สำนักวิปัสสนาถ้ำเสือเขาแก้ว อ่าวลูกธนูถ้ำเสด็จ และสระแก้ว ที่อำเภอคลองท่อม มีพิพิธภัณฑสถานวัดคลองท่อม น้ำตกหินเพิง และป่าทุ่งเตียว ส่วนอุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา มีเนื้อที่ประมาณ 50.12 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภออ่าวลึก อำเภอเขาพนม และอำเภอเมืองกระบี่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอเกาะลันตา สำหรับอุทยานธารโบกขรณี ตั้งอยู่ในตำบลอ่าวลึกใต้

2. บริบทพื้นที่ศึกษา

อำเภอเกาะลันตา ประกอบด้วย 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ ตำบลเกาะลันตาน้อย ตำบลเกาะกลาง ตำบลเกาะยาง และตำบลศาลาด่าน ซึ่งได้ดำเนินโครงการ 2 ตำบล คือ ตำบลศาลาด่าน และตำบลเกาะลันตาใหญ่

2.1 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(คณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ม.2 อบต.ศาลาด่าน อ.เกาะลันตา จ.กระบี่, 2551;

<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=810305>)

ประวัติความเป็นมา

เหตุที่ตำบลศาลาด่านมีชื่อว่า “ศาลาด่าน” เนื่องจากมีผู้นำเรือสินค้าและเรือของชาวบ้านที่สัญจรไปมา แวะพักจอด เพื่อหลบมรสุมบริเวณศาลาที่ชาวบ้านสร้างขึ้น และบริเวณด้านตรงเรือเข้าออกเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการจัดระเบียบการปกครองท้องที่ จึงได้มีการรวบรวมหมู่บ้านเป็นตำบลในปัจจุบัน

ที่ตั้ง

ตำบลศาลาด่าน เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 5 ตำบล ของอำเภอเกาะลันตา องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 ตอนศาลาด่าน-สังกะอู ห่างจากที่ว่าการอำเภอเกาะลันตา ประมาณ 5 กิโลเมตร

เนื้อที่

มีเนื้อที่ประมาณ 38.13 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 23,831 ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับทะเลอันดามันและคลองลัดบ่อแหวน
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลเกาะลันตาใหญ่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับทะเลอันดามัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับทะเลอันดามัน

ภูมิประเทศ

ตำบลศาลาด่าน มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลแคบ ๆ ที่เกิดจากการปรับระดับของตะกอนที่ทับถมชายฝั่งทะเล ทำให้พื้นที่มีลักษณะเป็นดินทรายในบริเวณทางด้านตะวันออกของพื้นที่มีแนวป่าชายเลนปกคลุมแนวยาวตามชายฝั่งทะเลร่วมพื้นที่ในตอนกลางของพื้นที่มีแนวเทือกเขาทอดยาวในแนวเหนือใต้ คือ แนวเทือกเขาเกาะลันตา

ภูมิอากาศ

ตำบลศาลาด่าน เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบชายฝั่งทะเลอันดามัน ทำให้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดผ่านตลอดปี โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

1. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน จะทำให้ฝนตกนำความชุ่มชื้นให้เกิดขึ้นกับพื้นที่เกาะลันตา
2. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดผ่านตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม จะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น เป็นการสร้างงานและรายได้เพิ่มขึ้น

จำนวนหมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เต็มทั้งหมู่บ้าน 5 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านศาลาด่าน หมู่ที่ 2 บ้านพระแอะ หมู่ที่ 3 บ้านโล๊ะบาหรา หมู่ที่ 4 บ้านทุ่งหยีเพ็ง และหมู่ที่ 5 บ้านโล๊ะคูหยง

ประชากร

จำนวนประชากรมีทั้งสิ้น 4,856 คน แยกเป็นชาย 2,432 คน หญิง 2,424 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 127 คน/ตารางกิโลเมตร ดังตารางที่ 1

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลศาลาด่าน ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม (สวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน พืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ตามฤดูกาล เป็นต้น) การประมง (ประมงชายฝั่ง ประมงน้ำลึก) สำหรับประชาชนทั่วไปจะทำการประมงชายฝั่งเป็นส่วนมาก ส่วนประมงน้ำลึกจะมีเรือมาจากที่อื่นจากต่างจังหวัดตามฤดูกาล ระยะเวลา 17 ปีที่ผ่านมาประชาชนส่วนหนึ่งได้เริ่มประกอบกิจการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่วน 3 ปีที่ผ่านมา ธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะลันตาได้เติบโตเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานะการตลาดและธุรกิจการค้าที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

การคมนาคม

การคมนาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน จากจังหวัดกระบี่เดินทางโดยรถยนต์ตามทางหลวงหมายเลข 4 ทางแยกเข้าจังหวัดกระบี่ ก.ม.63 – 900 (ต่อแขวงทางหลวงตรง ถนนเพชรเกษม) ถึงทางแยกห้วยน้ำขาว ก.ม.64 – 128 เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 4206 ตอนห้วยน้ำขาว - เกาะกลางระยะทางยาว 27 กิโลเมตร ถึงท่าเทียบแพขนานยนต์หัวหิน ขึ้นแพขนานยนต์ไปท่าเทียบแพขนานยนต์คลองหมาก ระยะทางยาว 1,400 เมตร ใช้เส้นทาง ทางหลวงชนบท บ้านคลองหมาก – บ้านหลังสวด บนเกาะลันตาน้อย 8 กิโลเมตร ถึงท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านหลังสวด ขึ้นแพขนานยนต์ไปท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านศาลาด่าน ระยะทาง 400 เมตร เข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 ตอนศาลาด่าน – สังกะอู้ ระยะทาง 22 กิโลเมตร ถึงโรงพยาบาลชุมชนเกาะลันตา

นอกจากเส้นทางบกโดยรถยนต์แล้ว ยังสามารถใช้การคมนาคมทางน้ำโดยใช้เส้นทางท่าเทียบเรือเจ้าฟ้า (อำเภอเมืองกระบี่) – ท่าเทียบเรือศาลาด่านโดยตรง การคมนาคมทางน้ำยังใช้เส้นทางเกาะพีพี- ศาลาด่าน และอ่าวนาง - ศาลาด่านได้ด้วย (การคมนาคมทางน้ำ 2 เส้นทางนี้ให้บริการช่วงเดือนพฤศจิกายน- พฤษภาคม) เท่านั้น เพราะเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

สภาพเส้นทางคมนาคมทางบกจากทางหลวงหมายเลข 4 ทางแยกเข้าจังหวัดกระบี่- กม. 63 – 900 ถนนเพชรเกษม ถึงทางแยกห้วยน้ำขาว กม. 64 – 128 สภาพเส้นทางอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นทางหลวงเส้นทางต่อเชื่อมจังหวัด ทางหลวงหมายเลข 4206 ตอนห้วยน้ำขาว - เกาะกลางระยะทางยาว 27 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง ส่วนถนนเส้นคลองหมาก- บ้านหลังสวด เป็นถนนลาดยางของ ทางหลวงชนบท เส้นทางบ้านหลังสวด - ท่าเทียบเรือบ้านหลังสวด ระยะทาง 4 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 ตอนศาลาด่าน – สังกะอู้ ระยะทาง 22 กิโลเมตร เป็นทางลาดยาง อยู่ในสภาพดี

แหล่งท่องเที่ยว

- หาดแหลมคอกวาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา เป็นแหลมหาดทรายขาวสะอาด ขึ้นออกไปฝั่งทะเลอันดามัน หาดทรายสวยงามเป็นธรรมชาติ เหมาะสำหรับท่องเที่ยว เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และมีความเป็นส่วนตัว
- หาดคลองดาว ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา เป็นชายหาดขาวสะอาด เป็นแนวยาวขนานกับถนนสายหลังเกาะทางฝั่งอันดามัน เหมาะแก่การท่องเที่ยว ปัจจุบันเป็นจุดศูนย์กลางของการประกอบกิจการท่องเที่ยว ซึ่งมีโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล ที่พัก หลากหลายระดับราคา เป็นศูนย์กลางของแหล่งช้อปปิ้ง สินค้าพื้นเมือง สินค้าอุปโภค บริโภค และเป็นย่านธุรกิจสื่อสาร (E-mail internet) รวมทั้งยังมีสถานธุรกิจบันเทิงเรีงมย์เป็นจำนวนมาก
- หาดโล๊ะบาหระ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา เป็นหาดทรายขาวเนียนละเอียดมาก เหมาะแก่การเล่นน้ำ ดำน้ำดูปะการัง ไม่มีโขดหินหน้าชายหาด แนวชายหาดยาวขนานกับถนนสายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 สายหลังเกาะทางฝั่งทะเลอันดามันเหมาะแก่การท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ มีความเป็นส่วนตัวมากแวดล้อมไปด้วยธรรมชาติ ป่าไม้ ไร่ ไร่ สวนที่สวยงาม
- หาดพระแอะ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 บางส่วน ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา เป็นหาดทรายยาวขนานกับถนนสายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 สายหลังเกาะทางฝั่งทะเลอันดามัน เหมาะแก่การท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ มีความเป็นส่วนตัวมาก แวดล้อมไปด้วยธรรมชาติป่าไม้ ไร่ ไร่ สวนที่สวยงาม ส่วนริมถนนสายทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4245 มีสถานบันเทิงเป็นจำนวนมาก และมีที่พักหรูหราที่สุดในตำบลศาลาด่าน นอกจากนั้นยังมีการท่องเที่ยว นั่งช้างไปตามลำเนาไพร ชมธรรมชาติ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์มาก
- หาดคลองโขง ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา ชายหาดทรายขาวสะอาด เป็นแนวยาวขนานกับถนนสายหลังเกาะทางฝั่งอันดามันเหมาะแก่การท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ ย่านนี้เป็นชุมชนมากไปด้วยสวนมะพร้าว และบังกะโลที่พัก ซึ่งอยู่ในสวนมะพร้าว ทำให้มีความร่มรื่นเป็นอย่างมาก ควบคู่ไปกับร้านอาหาร สโมสรยุโรป อิตาลี อาหารไทย นอกจากนั้นยังมีการท่องเที่ยว นั่งช้างไปตามลำเนาไพรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และชายหาดเป็นแนวยาวไปสุดหัวแหลมคลองโตบ ตำบลเกาะลันตาใหญ่
- ชุมชนตลาดบ้านศาลาด่าน ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา เป็นแหล่งช้อปปิ้งที่ใหญ่ที่สุดในอำเภอเกาะลันตา มีแหล่งขายเสื้อผ้าพื้นเมือง ศิลปหัตถกรรม ของที่ระลึก ร้านอาหารทะเล อาหารยุโรป อิตาลี อาหารไทย ออฟฟิตบริการการท่องเที่ยวตลอดจนท่าเทียบเรือขนส่งผู้โดยสาร

กิจกรรมที่สำคัญทางวัฒนธรรม

- พิธีลอยเรือของชาวเล จัดขึ้นทุกวันเพ็ญเดือน 6 และวันเพ็ญเดือน 11 ของทุกปี พิธีนี้มีครั้งละ 3 วัน เป็นการทำบุญสะเดาะเคราะห์ให้เกิดความมั่นคงแก่ตัวเองและญาติพี่น้อง อีกทั้งเป็นการแผ่ส่วนกุศลให้แก่บุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว

- งานฉลองเทศกาลตรุษจีน โรงเรียนชุมชนบ้านศาลาด่าน แรม 15 ค่ำ เดือน 2 เป็นงานประจำปีของอำเภอเกาะตันตา มีการแสดงละเล่นพื้นเมือง ออกร้าน นิทรรศการต่าง ๆ

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

1. การรวมกลุ่มของประชาชน

- เกษตรผสมผสาน	15	แห่ง
- กลุ่มออมทรัพย์	5	แห่ง
- กลุ่มอาชีพการแปรรูปสินค้า	4	แห่ง
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	5	กลุ่ม
- ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนระดับหมู่บ้าน	5	กลุ่ม
- ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนระดับตำบล	1	กลุ่ม
- ประชาคมหมู่บ้าน	145	คน
- ประชาคมตำบล	36	คน
- กลุ่มสตรีตำบลศาลาด่าน	24	คน

2. จุดเด่นของพื้นที่ ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล

ตำบลศาลาด่านเป็นพื้นที่ชุมชนเศรษฐกิจ ด้านการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างดี จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ในอนาคตเป็นเกาะที่รองรับนักท่องเที่ยวอันดับสองรองจากเกาะพีพี และมีความได้เปรียบกว่าเกาะอื่นๆ เป็นต้นว่า การเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ มีพื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวมากมายหลายแห่ง ทั้งชายหาด ทะเล ดำน้ำดูปะการัง พายเรือแคนู เรือคายัค เดินป่า ชมไพร นั่งช้าง กีฬาขี่ม้า ชมถ้ำภูเขาถ้ำนาไพร รวมทั้งมีวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนที่หลากหลาย สามารถประสานกันได้อย่างกลมกลืน

2.2 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

(<http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=810301>)

ประวัติความเป็นมา

ตำบลเกาะลันตาใหญ่ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2444 พร้อมการจัดตั้งอำเภอเกาะลันตา โดยหมู่ที่ 2 บ้านศรีราชา เป็นที่ตั้งของอดีตว่าการอำเภอ จนถึงปัจจุบันมีอายุ 100 ปี ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีหมู่บ้านในเขตการปกครอง จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหัวแหลม บ้านศรีราชา บ้านเจ๊ะหลี บ้านเกาะปอ บ้านคลองหิน บ้านคลองนิน บ้านลังกาอู๋ และบ้านคลองโตน

สภาพทั่วไปของตำบล

สภาพพื้นที่ มีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีพื้นที่ราบริมชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยเกาะบริวาร 12 เกาะ คือ เกาะม้า เกาะห้า เกาะย่านเชือก เกาะกง เกาะเหล็ก เกาะหม้อ เกาะนุ้ยใน เกาะนุ้ยนอก เกาะไหง เกาะบูบู เกาะรอกใน และเกาะรอกนอก

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ	ติดกับ ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	ติดกับ ทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	ติดกับ ทะเลอันดามัน
ทิศตะวันตก	ติดกับ ทะเลอันดามัน

จำนวนประชากรของตำบล

ประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 5,315 คน และมีจำนวนหลังคาเรือน 990 หลังคาเรือน

อาชีพ

ทำสวนยางพารา สวนมะพร้าว ประมง ค้าขาย บริการการท่องเที่ยว และรับจ้างทั่วไป

การคมนาคม

จากจังหวัดกระบี่ เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ตรงทางแยกเข้าสู่ตัวจังหวัดกระบี่ ก.ม. 63-900 (ต่อแขวงทางทางตรัง ถนนเพชรเกษม) ผ่านอำเภอเหนือคลอง อำเภอลองท่อม พอถึง

สามแยกห้วยน้ำขาวเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวง 4206 ตอนห้วยน้ำขาว-เกาะกลาง ตรงไปยังท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านหัวหิน นำรถลงแพขนานยนต์ข้ามฟาก ขึ้นจากแพขนานยนต์ใช้เส้นทาง รพช. บ้านคลองหมาก-หลังสอ จนกระทั่งพบทางสามแยกให้เลี้ยวซ้ายตรงไปยังท่าเทียบแพขนานยนต์บ้านหลังสอ นำรถลงแพขนานยนต์ข้ามฟาก ขึ้นจากแพขนานยนต์ให้เลี้ยวขวาและเลี้ยวซ้ายตรงทางสามแยก เดินทางผ่านตำบลศาลาด่านเข้าสู่ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา

ระบบสาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 950 ครัวเรือน จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 300 หลังคาเรือน

สถานที่ท่องเที่ยว

- หาดคลองนิน -คลองโตบ ตั้งอยู่ระหว่างหมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 8 เป็นหาดทรายสีขาวนวล ความยาวเกือบ 3 กิโลเมตร มีลำธาร 2-3 สาย ไหลออกทะเลบริเวณนี้ บริเวณริมชายหาดมีต้นเตย ป่าหนักริมฝั่งอยู่เรียงรายอยู่ทั่วไป เบื้องหน้าไกลออกไป มองเห็นหมู่เกาะห้าและเกาะพีพีได้อย่างชัดเจน

- อ่าวบากันเตียง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 เป็นหาดทรายรูปโค้งระหว่างเนินเขา 2 ลูก ความยาวประมาณ 800 เมตร มีน้ำทะเลสีครามสดใสบรรยากาศเงียบสงบ

- แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้แก่ เกาะโหลง อ่าวไม้ไผ่ น้ำตกคลองจาก ถ้ำเขาไม้แก้ว อุทยานแห่งชาติ (แหลมโตนด) หมู่เกาะห้า เกาะหม้อและเกาะรอก

3. ผลการทำโครงการ

โครงการที่ทำในจังหวัดกระบี่ มี 2 โครงการ ได้แก่ “โครงการสวรรค์ในครอบครัว” ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และ “โครงการรำนะนาพาใจ สายใยครอบครัว” ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงการสวรรค์ในครอบครัว

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลาดด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันหลายครอบครัวมองข้ามในเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากเหตุปัจจัยนานัปการ โดยเฉพาะปัจจัยเศรษฐกิจที่ฝืดเคือง ที่ทำให้ครอบครัวมุ่งสนใจแต่เรื่องทำมาหากินมากกว่าเรื่องใดๆ ในชีวิต จึงทำให้ขาดความเข้าใจในครอบครัวรวมทั้งการเลี้ยงดูเด็ก จากการศึกษาวิจัยในเรื่องพฤติกรรมและการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนในจังหวัดกระบี่ (Kotchabhakdi, N. J., et al., 2008) พบว่า ปัญหาเด็กที่พบในจังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ครอบครัวแตกแยก ซึ่งมีสาเหตุจากเศรษฐกิจ ดิดเหล้า บุหรี่ การพนัน และแต่งงานกันตั้งแต่อายุน้อย 2) เด็กติดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกมส์ MP3 โทรศัพท์มือถือโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยพบมากในช่วงอายุ 3-25 ปี ทั้งนี้มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ครอบครัว และค่านิยม 3) สารเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา 4x100 กระต้อม เหล้า บุหรี่ และการดื่มกาบ เป็นต้น พบมากในช่วงอายุ 12-18 ปี 4) เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คือ 13-18 ปี มีสาเหตุจากเด็กต่างอำเภอเข้ามาเรียนในชุมชนเมือง ทำให้ต้องเช่าหอพักอาศัยอยู่ ค่านิยม สื่อสิ่งแวดล้อม และการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากครอบครัว และ 5) เด็กมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง/ก้าวร้าว เช่น การทำร้ายผู้อื่น/ข่มขู่ ฉกชิงวิ่งราวและแสดงอิทธิพล ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเคยถูกระทำจากผู้อื่น เกิดการเลียนแบบ และสื่อต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าปัญหาโดยภาพรวมเกิดจากการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ ดังนั้นการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ในชุมชนที่สามารถเลี้ยงดูได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงการที่เด็กคนหนึ่งสามารถเติบโตเป็นคนดี มีความสุข มีจิตที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของชุมชนได้นั้น พ่อแม่จะมีวิธีการเลี้ยงดูอย่างไรในแต่ละช่วงวัยของชีวิต การเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กในแต่ละช่วงวัยเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับพ่อแม่ และการเป็นแบบอย่างที่ดีก็เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือแม้กระทั่งพ่อแม่ก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งทางด้านความคิด พฤติกรรม การมีส่วนร่วม ตลอดจนการมีกิจกรรมภายในครอบครัว

องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย ได้จัดฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนดังกล่าวและเพื่อเสริมสร้างผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ และมีความมั่นใจในดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มแกนนำชุมชนได้ประชุมเพื่อศึกษาปัญหาและเห็นพ้องต้องกันว่า หากสามารถดำเนินการโดยการให้ความรู้แก่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก เน้นให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักถึงการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม ก็คาดว่าจะสามารถลดปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กและ

เยาวชน หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ จึงได้จัดทำโครงการสวรรค์ใน
ครอบครัวขึ้น

วัตถุประสงค์

1. ให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักและนำความรู้ที่ได้รับไปอบรมสั่งสอนเด็กโดยเฉพาะ
ในเรื่องการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการป้องกันการมี
เพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น
บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
2. ให้เด็กและเยาวชนได้ความรู้และตระหนักถึงอันตรายและแนวทางการป้องกันปัญหา
ยาเสพติดและการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม
หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
3. เพื่อเสริมสร้างให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้เข้าใจในวิธีการสอนเด็กให้เป็นคนดี มีความสุข
และมีจิตใจดี สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้
4. เพื่อสร้างการเรียนรู้แก่พ่อแม่ให้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการเลี้ยงลูกให้เหมาะสมกับ
พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย และความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม
5. เพื่อนำความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกไปสร้างการเรียนรู้ให้แก่พ่อแม่ในชุมชนเพื่อให้สามารถ
นำเอาความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม
6. เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครอง เชื่อมั่น ค้นพบศักยภาพในการแก้ไขปัญหาคือครอบครัวของ
ตนเอง และร่วมกันหาทางออกรวมถึงศักยภาพในการช่วยเหลือดูแลครอบครัวอื่นๆ
7. กระตุ้นให้ชุมชนสืบทอดตัวอย่างที่ดีไปสู่ลูกหลานรุ่นต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก จำนวน 40 คน และเด็กและเยาวชน จำนวน 55 คน

สถานที่ดำเนินการ

มัสยิดสมพรพุกมและโรงเรียนบ้านพระแอะ หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา
จังหวัดกระบี่

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1
คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 9 คน โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นที่ปรึกษา

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันเสาร์ เวลา 14.00-16.00 น. สำหรับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู และทุกวันศุกร์ เวลา 14-16.00 น. สำหรับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะสลับสับเปลี่ยนกันคนละสัปดาห์ โดยเริ่มโครงการตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2551- 27 กันยายน 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการทำงานที่จะพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี
2. ประชุมกลุ่มคณะกรรมการ เพื่อเลือกหัวข้อและเขียน โครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและวางแผนการดำเนินงาน
3. เสนอโครงการต่ออาจารย์จากทีมวิจัยพยาบาลศาสตร์ และประชุมร่วมกันเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม
4. เสนอโครงการต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านเพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ
5. ชี้แจงโครงการ กับผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชน ป้ายโฆษณา และไปหากลุ่มเป้าหมายที่บ้านโดยตรง
6. ติดต่อประสานงานไปยังมัสยิดสมพรพุกม ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินโครงการและขอใช้สถานที่ในการอบรมพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กรวมทั้งติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระเอะ ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินโครงการและขอความร่วมมือในการจัดนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเข้ารับการอบรมเช่นกัน
7. ดำเนินโครงการ (ดูรายละเอียดในแผนการดำเนินโครงการและเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม)
8. สรุป/ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ โดยใช้แบบประเมินโครงการ
9. ทำสนทนากลุ่มกรรมการเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ
10. ทำสนทนากลุ่มกับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กและเด็กเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินโครงการในการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

ผลการดำเนินโครงการสวรรค์ในครอบครัว โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู และเด็ก ระหว่างวันที่ 23 สิงหาคม- 27 กันยายน 2551 ณ มัสยิดสมพรพุกมและโรงเรียนบ้านพระแอะ หมู่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลา จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ 2 ร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน มีการจัดอบรมใน 3 หัวข้อ คือ หลักความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาอิสลามและปัญหายาเสพติด มีผู้บรรยาย คือ นายหาด ขาวเชื้อ และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีผู้บรรยาย คือ นางสุนันต์ กสิคุณ พยาบาลวิชาชีพ 6 ว. ภายหลังการดำเนินการในแต่ละวัน ได้มีการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหาข้อขัดข้องและสิ่งที่สะท้อนจากการสอบถามผู้เข้ารับการอบรม (พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก) ในแต่ละสัปดาห์ของการจัดอบรม ทั้งหมด 6 สัปดาห์ กล่าวคือ

สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 23 สิงหาคม 2551 อบรมพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู หัวข้อแรกที่อบรม คือ หลักความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาอิสลาม เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องปลูกฝังให้ลูกรู้จักบาปบุญคุณโทษ เกรงกลัวต่อบาป การทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์และจะได้รับการยอมรับจากชุมชน พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก และการเชื่อฟังพ่อแม่จะได้รับการสรรเสริญจากสังคม ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำหลักคำสอนไปประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้บุตรหลาน และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูต้องสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

หัวข้อที่ 2 คือ ปัญหาเสพติด เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องให้ลูกรู้ถึงโทษของยาเสพติด พ่อแม่สอนวิธีการคบเพื่อนให้ลูก เช่น คบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การเล่นเกมเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด และการช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัว ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปถ่ายทอดให้บุตรหลานได้รับรู้โทษของยาเสพติดและการหลีกเลี่ยงยาเสพติด ปัญหาที่เป็นอุปสรรค คือ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูไม่มีเวลาให้บุตรหลาน ให้ความสำคัญกับการหารายได้มากกว่าบุตรหลานและปรับตัวไม่ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า ตนเองควรแบ่งเวลาและเอาใจใส่บุตรหลานให้มากขึ้น สร้างความรักความเข้าใจของคนในครอบครัว ต้องเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดี และ ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

หัวข้อสุดท้าย คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ให้รู้เกี่ยวกับโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ โรคหนองใน ฯลฯ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ไม่อยู่ในสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปถ่ายทอดให้บุตรหลานเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาอุปสรรค คือ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูปรับตัวไม่ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ เด็กได้รับข้อมูลข่าวสารที่

รวดเร็ว(ทางลบ) และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูต้องคอยดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิดและคอยสังเกตพฤติกรรมของบุตรหลานอย่างสม่ำเสมอ ต้องป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่เหมาะสมของเด็ก

สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 30 สิงหาคม 2551 **อบรมเด็ก** หัวข้อแรก คือ หลักความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาอิสลาม มีเนื้อหาประกอบด้วย การปลูกฝังให้ลูกรู้จักบาปบุญคุณโทษ เกรงกลัวต่อบาป การทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์และจะได้รับการยอมรับจากชุมชน และการเชื่อฟังพ่อแม่จะได้รับการสรรเสริญจากสังคม ภายหลังการบรรยาย เด็กได้นำหลักคำสอนไปประพฤติปฏิบัติ และได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า พ่อแม่นำคำสอนไปสอนตนเองตามหลักศาสนา แต่บางครั้งยังไม่เข้าใจเท่าที่ควร บางครั้งตนเองมีความรู้สึกเบื่อหน่าย และยังไม่เข้าใจบาปบุญคุณโทษ การสอนมิใช่แค่สอน เพราะตนเองจะค่อยๆ ซึมซับเข้าไป ซึ่งไม่สามารถทำให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างรวดเร็วได้

หัวข้อที่ 2 คือ ปัญหายาเสพติด เนื้อหาประกอบด้วย โทษของยาเสพติดวิธีการคบเพื่อน เช่น คบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การเล่นเกมเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด การช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัว การรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และการรู้จักแบ่งเบภาระของครอบครัวหรืออาชีพที่สามารถช่วยเหลือได้ ภายหลังการบรรยาย เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปใช้ ได้รับรู้โทษของยาเสพติดและการหลีกเลี่ยงยาเสพติด และได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า เด็กได้รับความรู้เรื่องยาเสพติดจากโรงเรียนมาบ้างแล้ว ปลูกจิตสำนึกให้ระวัง และไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

หัวข้อสุดท้าย คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาประกอบด้วย การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ โรคหนองใน ฯลฯ การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การป้องกันปัญหาความรุนแรง คำพูดที่ส่อเสียด หรือการเลียนแบบดารา ภายหลังการบรรยาย เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปใช้ และได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า เด็กอายุที่จะปรึกษากับพ่อแม่ในเรื่องเพศ เด็กต้องการความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าแสดงออกถึงความรู้สึกในใจ การสื่อสารของพ่อแม่ไม่ดีเท่าที่ควร และมีการโต้เถียงกันในครอบครัว ซึ่งเด็กไม่สามารถร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 6 กันยายน 2551 **อบรมพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู** หัวข้อแรกที่อบรม คือ หลักความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาอิสลาม เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องปลูกฝังให้ลูกรู้จักบาปบุญคุณโทษ เกรงกลัวต่อบาป การทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์และจะได้รับการยอมรับจากชุมชน พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก และการเชื่อฟังพ่อแม่จะได้รับการสรรเสริญจากสังคม ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำหลักคำสอนไปประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้บุตรหลาน และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า ภายหลังการไปสอนเด็ก เด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปเล็กน้อย เนื่องจากหลักคำสอนจะต้องค่อยๆ สอน จะวัดผลความสำเร็จไม่ได้ทันที เด็กที่โตแล้ว จะมีความรับผิดชอบมากกว่าเด็กเล็ก การสอนให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เล็ก หากฟังเริ่มสอน ก็

ต้องใช้เวลาในการสั่งสอน และเด็กไม่เข้าใจในพฤติกรรมของพ่อแม่ที่เกิดขึ้นหลังจากพ่อแม่ไปปรับ
การฝึกอบรม เนื่องจากไม่คุ้นเคย แต่ก็สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นสิ่งที่ดี

หัวข้อที่ 2 คือ ปัญหายาเสพติด เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องให้ลูกรู้ถึงโทษของยาเสพติด
พ่อแม่สอนวิธีการคบเพื่อนให้ลูก เช่น คบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดการเล่นกีฬา
เพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด การช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัว และการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง
เพื่อไม่ให้ตกเป็นทาสของความฟุ่มเฟือย ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับ
จากวิทยากรไปถ่ายทอดให้บุตรหลานได้รับรู้โทษของยาเสพติดและการหลีกเลี่ยงยาเสพติด และได้
สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า ปัญหาเสพติด ส่วนใหญ่เกิดจากเด็กคบเพื่อนไม่ดี และมีสื่อ
ภาพยนตร์ ละครที่มีเนื้อหารุนแรง จึงต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดให้มากกว่าเดิม สังเกตหากมี
พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปและต้องให้โอกาสเด็กในการอธิบายความรู้สึกด้วย พ่อแม่สอนให้ลูกรู้จัก
เลือกคบเพื่อน เช่น เพื่อนที่สามารถช่วยในการเรียนได้ หรือเพื่อนที่ให้ความปรึกษาในเรื่องใดๆ พ่อ
แม่สอนให้ลูกรู้จักช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว และสอนให้รู้ว่าการช่วยเหลือครอบครัวเป็นสิ่งที่
ดี และควรปฏิบัติซึ่งจะทำให้เมื่อเติบโตขึ้นจะสามารถช่วยเหลือตนเองได้

หัวข้อสุดท้าย คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ให้ความรู้
เกี่ยวกับโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ โรคหนองใน ฯลฯ การหลีกเลี่ยงการมีเพศ
สัมพันธ์ได้ง่าย เช่น ไม่อยู่ในสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ และปัญหาสังคมในการลัก
เลIGH โฆษน์ย ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปถ่ายทอดให้
บุตรหลานเพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูว่า
ได้สอนให้ลูกรู้จักรักษาวินัยตน และปฏิบัติตามจารีตประเพณีอันดี ซึ่งเด็กยังไม่เข้าใจฉันทัก
การที่จะสอนให้เด็กรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนซึ่งบางครั้งเด็กยังไม่เข้าใจ และยังไม่
พร้อมที่รับฟัง และพ่อแม่ต้องรับฟังความรู้สึกทุกอย่างของเด็ก จึงจะแก้ไขปัญหาได้

สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 13 กันยายน 2551 อบรมเด็ก หัวข้อแรก คือ หลักความเชื่อความศรัทธา
ทางศาสนาอิสลาม มีเนื้อหาประกอบด้วย การปลูกฝังให้ลูกรู้จักบาปบุญคุณโทษ เกรงกลัวต่อบาป
การทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์และจะได้รับการยอมรับจากชุมชน การเชื่อฟังพ่อแม่จะได้รับการ
สรรเสริญจากสังคม และการประพฤติตนทั้งกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในหลักศาสนา ภายหลังการบรรยาย
เด็กได้นำหลักคำสอนไปประพฤติปฏิบัติและได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า เด็กมีความรู้ในเรื่องหลัก
ศาสนาเพิ่มขึ้น ถ้าทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์ และได้รับการยอมรับจากสังคม เด็กมีการพูดคุยกันเรื่อง
ศาสนาในหมู่เพื่อนฝูง ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันหากมีข้อสงสัยในหลักคำสอน
ก็สอบถามเพื่อนและพ่อแม่ผู้ปกครอง

หัวข้อที่ 2 คือ ปัญหายาเสพติด เนื้อหาประกอบด้วย การรู้ถึงโทษของยาเสพติด วิธีหลีกเลี่ยง
ยาเสพติดทุกชนิด การบริโภคสื่อ สิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ตที่มีเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม (ลามก
อนาจาร) วิธีการคบเพื่อน เช่น คบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การเล่นกีฬาเพื่อ

หลักเลี้ยงยาเสพติด และการช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัว ภายหลังการบรรยาย เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปใช้ และได้รับรู้โทษของยาเสพติดและการหลักเลี้ยงยาเสพติด และได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า เด็กได้รับรู้ถึงโทษของยาเสพติด และไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งยาเสพติดมีแพร่หลายทั่วไป เช่น บุหรี่ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พ่อแม่ต้องดูแลเอาใจใส่ และแนะนำในการรับรู้ของเด็กจากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อที่นำข้อมูลข่าวสารมาได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียนหรือที่อื่นๆ พ่อแม่คอยสอบถามความรู้สึกที่เด็กมีต่อเพื่อน และมีการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างเพื่อนๆ รู้จักช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เช่น ช่วยล้างจาน กวาดบ้าน ช่วยดูแลน้อง ฯลฯ

หัวข้อสุดท้าย คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาประกอบด้วย การส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับโรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การสื่อสารในโลกอินเทอร์เน็ตที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในปัจจุบัน ผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สามี ภรรยาทะเลาะตบตีกัน ปัญหาวัยรุ่นติดกันและเด็กถูกระงับความรุนแรงจากผู้ใหญ่ ภายหลังการบรรยาย เด็กได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปใช้ ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาครอบครัว หากรู้แล้ว ยากที่จะประสาน จึงจำเป็นต้องให้ความละเอียดอ่อนและการยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งหลายครอบครัวปฏิเสธไม่ได้ว่าครอบครัวตนเป็นเช่นนั้น และได้สิ่งที่สะท้อนจากเด็กว่า เด็กมีความรู้สึกอาย เมื่อจะบอกว่ามีความรักกับเพื่อนวัยเดียวกัน เด็กบางคนมีร่างกายที่เจริญวัยเร็วกว่าเพื่อนรุ่นเดียวกัน ทำให้บางครั้งเป็นที่สนใจของเพศตรงข้ามซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงความรู้สึกนั้นได้ มีวิธีการหลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงพฤติกรรมทางเพศที่อาจจะเกิดขึ้น และการรู้จักยับยั้งชั่งใจ

ลำดับที่ 5 วันที่ 20 กันยายน 2551 อบรมพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู หัวข้อแรกที่อบรม คือ หลักความเชื่อความศรัทธาทางศาสนาอิสลาม เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องปลูกฝังให้ลูกรู้จักบาปบุญคุณโทษ เกรงกลัวต่อบาป การทำความดีจะได้ขึ้นสวรรค์และจะได้รับการยอมรับจากชุมชน พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก และการเชื่อฟังพ่อแม่จะได้รับการสรรเสริญจากสังคม ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำหลักคำสอนไปประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้บุตรหลาน และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูภายหลังไปสอนเด็กเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า เด็กมีข้อสงสัยหลายอย่างจากหลักคำสอนว่าจะต้องเชื่อคำสอนนั้นหรือไม่ เป็นจริงมากน้อยเพียงใด เด็กมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เด็กมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของครอบครัวมากขึ้น เด็กกล้าแสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนให้พ่อแม่รับรู้สิ่งที่เด็กต้องการและการยอมรับจากบุคคลในครอบครัว

หัวข้อที่ 2 คือ ปัญหายาเสพติด เนื้อหาประกอบด้วย พ่อแม่ต้องให้ลูกรู้ถึงโทษของยาเสพติด ตัวอย่างผู้ที่ติดยาเสพติดที่มีผลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พ่อแม่สอนวิธีการคบเพื่อนให้ลูก เช่น คบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การเล่นกีฬาเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติดการช่วยเหลืองานบ้านของครอบครัว ยาเสพติดที่มีฤทธิ์ร้ายแรง และการสืบค้นข้อมูลยาเสพติดให้โทษทางสื่อต่างๆ ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร ไปถ่ายทอดให้บุตร

หลานได้รับรู้โทษของยาเสพติดและการหลีกเลี่ยงยาเสพติด และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู
ภายหลังไปสอนเด็กเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า เด็กได้รับรู้โทษของยาเสพติดและวิธีการป้องกันการ
หลีกเลี่ยงเพื่อไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เด็กเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่อย่างมีเหตุผลมากขึ้น
เด็กกระตือรือร้นที่จะทำตนให้มีความสำคัญและเป็นที่ภาคภูมิใจของครอบครัว เด็กกล้าที่จะพูดคุย
กับพ่อแม่มากขึ้นในเรื่องเพื่อนและการเรียน เด็กกล้าแสดงออกทั้งคำพูดและพฤติกรรมของตนเอง
เนื่องจากเชื่อว่าพ่อแม่สนับสนุนความคิดของตนเอง และเด็กบอกในเรื่องที่ชอบ และไม่ชอบเด็ก
ตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตที่ดีขึ้น

หัวข้อสุดท้าย คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เนื้อหาประกอบด้วย ปัญหาสังคม การ
ทำร้ายร่างกาย และการทะเลาะวิวาท การค้ามนุษย์ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงที่เกิดขึ้นในสังคม และพ่อแม่
ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่เด็กให้มากขึ้น ผลกระทบจากปัญหาการหย่าร้างของพ่อแม่ที่ไม่เข้าใจ
กันและทำให้เด็กต้องขาดความอบอุ่นและผลกระทบจากการเคร่งครัดกฎระเบียบในบ้านมากเกินไป
ภายหลังการบรรยาย พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูได้นำความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรไปถ่ายทอดให้บุตรหลานเพื่อ
ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และได้สิ่งที่สะท้อนจากพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูภายหลังไปสอน
เด็กเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาว่า เด็กกล้าพูดคุยมากขึ้นในเรื่องเพื่อนต่างเพศ และข้อสงสัยที่เกิดจากความ
เปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เด็กกล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่างๆ ซึ่งแสดงว่าเด็กมีความไว้วางใจต่อ
พ่อแม่และเห็นความสำคัญของพ่อแม่และครอบครัว

**สัปดาห์ที่ 6 วันที่ 26 กันยายน 2551 อบรมเด็ก ที่โรงเรียนบ้านพระเอะ (มีเด็กผู้ชาย 56 คน
และเด็กผู้หญิง 64 คน)**

คุณอำมหาดแนะนำโครงการก่อนเริ่มกิจกรรม โดยคุณอำมหาดได้สอบถามเด็ก ดังนี้

คุณอำมหาด: ดีใจไหม

เด็ก: ดีใจ

คุณอำมหาด: รักพ่อ-แม่ไหม

เด็ก: รัก

คุณอำมหาด: เคยสร้างความผิดหวังให้พ่อ-แม่ บ้างไหม

เด็ก: เคย

คุณอำมหาด: แล้วต่อไปจะทำให้พ่อ-แม่ผิดหวังอีกไหม

เด็ก: ไม่

หลังจากนั้น นายหาดได้กล่าวถึงพระคุณของพ่อแม่ ที่คอยเลี้ยงดู ป้อนข้าวป้อนน้ำเรามา
พ่อแม่สอนให้เราเป็นคนดี ให้เราดีกับเพื่อน รู้จักเคารพครูอาจารย์ ในที่นี้ คำว่า ศวรงค์ในครอบครัว
ก็คือ การทำอย่างไรให้พ่อแม่สบายใจ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าพ่อแม่บอก/สอนว่าอย่าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
(ประเภท 4x100) เราก็ไม่ยุ่ง

จากนั้นท่านนายกอบต. กล่าวถึงการอบรมในครั้งนี้ว่า เป็นโครงการสวรรค์ในครอบครัว มีใครรู้จักสวรรค์บ้าง สวรรค์มักอยู่กับรัก ให้เด็กบอกว่าลักษณะของสวรรค์เป็นอย่างไร/นรกเป็นอย่างไร (ตามที่เห็นในละครทางโทรทัศน์) จากนั้นท่านนายกฯ กล่าวถึงครอบครัวซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ทุกๆ คนในบ้านต้องเป็นคนดี ซึ่งท่านได้ถามเด็กว่า พ่อดื่มเหล้าหรือไม่ ปรากฏว่าไม่มี แล้วมีพ่อคนใดสูบบุหรี่ เด็กยกมือกันเป็นส่วนใหญ่ ท่านบอกเด็กว่าอย่าทำตามอย่างพ่อนะ สำหรับการดื่มกระท่อมพบประมาณ 1/3 ในเกาะลันตา ซึ่งมีเด็กคนหนึ่งเคยชิมแต่ตอนนี้ไม่กินแล้ว บอกว่ารสชาติออกขมๆ ท่านเลยกล่าวกับเด็กว่า ห้ามไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด อย่าได้ไปลอง ไปชิม ถึงแม้ว่าโรงเรียนจะเปลี่ยนบ้าน 10 ที่หรือว่าไฟจะไหม้บ้าน แต่เราทุกคนก็ยังมีชีวิตอยู่ แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่เราไปติดยาเสพติด ตัวเราเองที่ตาย การแพร่ระบาดของยาเสพติดในเกาะลันตา เนื่องมาจากการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวที่หลังไหลเข้ามามากมาย จึงเป็นเหตุให้มีการนำยาเสพติดเข้ามาได้ง่าย

อาจารย์ชาลิณี อาจารย์ประจำโรงเรียน กล่าวว่า สวรรค์ในครอบครัว สามารถพบเห็นได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเช้า เย็นหรือเย็น เมื่อไหร่ก็ตามที่เราปฏิบัติตัวดี ไม่เกรง เชื่อฟังพ่อแม่และไม่ทำให้ท่านเสียใจ นั่นก็เป็นสวรรค์ในครอบครัวแล้ว การที่ท่านนายกฯ กล่าวถึงเรื่องยาเสพติด โดยเฉพาะบุหรี่ การดื่มน้ำใบกระท่อม ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดี จึงไม่ควรทำตาม นอกจากนี้ยังกล่าวถึงวันฮารีรายอ ซึ่งเป็นวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม ซึ่งอาจจะถือว่าวันนี้เป็นวันคล้ายวันเกิดของพ่อแม่ ถ้าพ่อสูบบุหรี่ เราในฐานะที่เป็นลูก ก็จะอาจจะใช้วันสำคัญนี้ขอให้ท่านหยุดสูบ หรือลดจำนวนสูบลงจากเดิม หรือถ้าเป็นไปได้ก็ขอให้เลิกสูบบุหรี่ไปเลยก็ได้ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมที่ศาลาด่านเมื่อ 2 คืนที่ผ่านมา ว่าได้เกิดเหตุทะเลาะวิวาท ตี/ฟันกันในกลุ่มคนเมา เมื่อเมาแล้วมักจะก่อเรื่อง สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น พ่อแม่ต้องเสียเงิน ตัวเองก็เจ็บตัวหรืออาจถูกจับก็ได้

จากนั้นก็มีการกิจกรรมสันทนาการโดยการร้องเพลงร่วมกันของเด็ก ซึ่งเป็นเพลงที่กล่าวถึงคุณลักษณะของเด็กที่ดี นำไปสู่การมีสวรรค์ในครอบครัวได้ เช่น เพลงความซื่อสัตย์ เพลงความเกรงใจ เพลงความเกียจคร้าน และเพลงประหยัคดอคอม ปิดท้ายด้วยเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน

สุดท้าย คุณสภาได้กล่าวขอบคุณทุกคนที่เข้าร่วมการอบรม รวมถึงแนะนำอาจารย์วันธิ และอาจารย์บุษกร

สัปดาห์ที่ 6 วันที่ 27 กันยายน 2551 อบรมพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ที่มีสติสมพรพุกม ระหว่าง
เวลา 8.00-10.00 น.

เริ่มต้นด้วย นายหาด ขาวเชื้อ พุดคุย ชักถามปัญหาและตอบคำถามกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู จากนั้นก็เริ่มสอนหลักธรรมทางศาสนา ตามด้วย คุณอำมาต พุดถึงการอบรมสั่งสอนลูกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด 4 x100 ทุกคนในครอบครัวต้องช่วยกัน เนื่องจากในชุมชนมีทั้งผู้ประสอ์ดีและประสอ์ร้ายปะปนกันไป ทุกคนในชุมชนจึงต้องเป็นหูเป็นตาในการดูแลเด็กให้อยู่ห่างจากยาเสพติด

ติด ทุกวันเสาร์มีการอบรมขอให้ทุกคนมาพร้อมเพรียงกัน เพราะมีวิทยากรจากหลายๆ ด้านมาให้คำแนะนำ

จากนั้นบังคัม ซึ่งเป็นประธานอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน จังหวัดกระบี่ มาพูดถึงประโยชน์ของการถือศีลอด ถือบวช ว่าได้อะไรบ้าง การละหมาด (มะหัย) ซึ่งชาวมุสลิมต้องปฏิบัติกันนั้น มี 5 เวลา คือ 1) สุบหฺ ทำเวลาเริ่มตั้งแต่ฟ้าสางจนถึงก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น 2) ซุฮฺริ ทำเวลาเริ่มตั้งแต่ดวงตะวันตกลือย จนเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทอดยาวออกไปเท่าตัว 3) อัสรุ ทำเวลาเริ่มตั้งแต่เมื่อเงาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ยาวกว่าเท่าตัวของมันเอง จนถึงดวงอาทิตย์ตกดิน 4) มักริบ ทำเวลาเริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์ตกดิน จนสิ้นแสงอาทิตย์ คือเวลาพลบค่ำ และ 5) อิชาอฺ ทำเวลาเริ่มตั้งแต่เวลาค่ำจนถึงก่อนฟ้าสาง ซึ่งการละหมาดจะทำให้คนรู้จักเวลา รู้จักการเคารพ เช่น นัดหมายจะไปทำอะไรก็ต้องนัดหลังจากการทำละหมาดไปแล้ว การละหมาดได้ประโยชน์อะไรบ้าง ท่านได้ให้คำตอบไว้ว่า ทำให้มีความสุข ทุกคนในครอบครัวถ้าได้ทำพร้อมหน้าพร้อมตากัน ทำให้ลูกหลานอยู่ในโอวาท ถ้าทำละหมาดพร้อมๆ กันในช่วงเย็นก็เช่นกัน จะได้บุญซึ่งพาไปสู่ความสุขเปรียบเสมือนเกิดสวรรค์ขึ้นในครอบครัว การวัดความสุข ถ้าวัดด้วยเงินทองไม่ว่าจะมีมากแค่ไหน ก็คงยากที่จะวัดได้ แต่ถ้าวัดจากทุกคนในครอบครัว ว่าทุกคนมีความสุขที่จะวัดได้ง่าย สิ่งใดก็ตามที่ได้มาโดยไม่ต้องลงทุนได้มาด้วยตนเองนั่นคือ สวรรค์ในครอบครัว

จากนั้น ก็กล่าวถึงการสร้างโลกของอัลเลาะห์ ซึ่งเป็นศาสดาของศาสนาอิสลาม ซึ่งได้สร้างมนุษย์ให้มีความสุข ยืนตัวตรง มีมือทั้งข้างซ้ายและขวา มีลิ้นที่รับรสได้ สร้างสายตาให้สามารถแยกแยะสีสันทบนโลกได้ หูรับฟังเสียงต่างๆ ในช่วงวัย 17-18 ปี ร่างกายสวยงาม ผิวพรรณเต่งตึง แต่เมื่อล่วงเลยไปถึงวัย 40 ปี ทุกอย่างในร่างกายเริ่มเสื่อมถอยไปตามกาลเวลา ผมเริ่มมีการเปลี่ยนสี ตามองไม่เห็นชัดเจนเหมือนเมื่อก่อน ฟันหลุดร่วง ช่วงที่มีอายุมาก อัลเลาะห์ยังคิดบำเหน็จบำนาญให้จากความดีที่สั่งสมมา นอกจากนี้ ยังกล่าวถึง หลักคำสอนในศาสนาอิสลามว่า “สุเจ้าจงพึงระวัง อย่าให้บุคคลในครอบครัว ถลาลไปสู่นรก” นรกเป็นอย่างไร สามารถเทียบกันได้กับในภาพยนตร์ ซึ่งมีทั้งหมด 7 ขุมนรก สิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่านรกมีจริงหรือไม่ คือ การไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่เคารพต่อผู้ใหญ่ สูดท้ายกลายเป็นคนดุด่า เป็นนักเลง มนุษย์ทุกคนเกิดมาต้องตาย ไม่มีใครอยู่ยั่งยืน ใครทำอะไรไว้ไม่ว่าดีหรือชั่ว อัลเลาะห์รู้ทุกอย่าง

ต่อมา ท่านนายกอบต. ก็เริ่มให้ความรู้โดยเน้นในเรื่องความสะอาดในครอบครัว และการจูงใจให้เข้ากันของคนในครอบครัว คำว่า “ครอบครัว” ประกอบด้วย 3 อย่าง คือ อาคาร บริเวณข้างๆ อาคาร และบุคคลในครอบครัว รวมกันเป็นครอบครัวที่เราทุกคนต้องดูแล ไม่ให้มีการปะทะเสียหาย ถ้าพึงเสียหายก็ต้องซ่อมแซม บริเวณข้างๆ ต้องสะอาด มีการปลูกไม้ประดับ คนในครอบครัวต้องปลอดภัย ผู้คนที่ผ่านไปมา ถ้าเห็นว่าครอบครัวนั้นไปไม่รอด ครอบครัวนั้นก็แย่ ถ้าบ้านสกปรกกรงรัง เทวดาก็แข่ง ไม่ให้มีความเป็นสิริมงคลเกิดขึ้น วิธีที่ทำให้ครอบครัวเป็นสวรรค์คือ ต้องมีความอดทน ให้เสียสละให้มากที่สุด อย่าเห็นแก่ตัว และให้อภัย หน้าที่ของพ่อแม่มี

อะไรบ้าง ต้องศึกษา หน้าที่ของลูกมีการต่อรองกันหรือไม่ แล้วพ่อแม่รับได้ไหม ต้องมีความปรองดองกันในครอบครัว โครงการนี้ยังดำเนินต่อไป ซึ่งคนใดที่มีลูกก็ให้นำลูกของตนมาด้วย แต่ถ้าไม่มีลูกในวัยเด็กแล้วก็ให้เอาหลานมา เพื่อที่จะได้รับฟังไปพร้อมๆ กัน

ส่วนที่ 2 การประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

การประเมินผลการอบรมการให้ความรู้ในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมและความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากรรวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ได้มีการประเมินโดยใช้แบบประเมินผลความพึงพอใจทั้งหมด 2 ครั้ง คือ ครั้งแรกและครั้งสุดท้ายของการดำเนินโครงการ กล่าวคือ

ผลการประเมินผลครั้งที่ 1 ในวันที่ 23 สิงหาคม 2551 สามารถสรุปผลการประเมิน คือ ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป พบว่า มีพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูที่เข้าร่วมทั้งหมด 26 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 88.5 เพศชายร้อยละ 11.5 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 61.5 รองลงมาคืออายุระหว่าง 18-30 ปี ร้อยละ 23.1 และระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 15.4 ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 61.5 รองลงมาคือ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ไม่ได้รับการศึกษาและอนุปริญญาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 15.4, 11.6, 7.7 และ 3.8 ตามลำดับ

ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรม พบว่า พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูมีความพึงพอใจในเนื้อหาสาระของการอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอบรมในระดับมากและมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.2 และ 30.8 พึงพอใจในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมนี้ ก่อน การอบรมในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 61.6 และ หลัง การอบรมในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.2 พึงพอใจในประโยชน์ของเนื้อหาที่อบรมนี้ ต่อการปฏิบัติตน/การนำไปใช้ในระดับมากที่สุดและปานกลางเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรมในครั้งนี้นี้ในระดับมากและปานกลางคิดเป็นร้อยละ 38.5 และ 26.9 ตามลำดับ

สำหรับความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากร พบว่า พึงพอใจเกี่ยวกับความรอบรู้ของวิทยากรในเนื้อหาการอบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 42.3 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 53.8 การถ่ายทอดเนื้อหาการอบรมให้เป็นที่น่าสนใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50.0 การจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาการอบรมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 57.7 ความชัดเจนในการบรรยายในระดับมากที่สุด ร้อยละ 61.6 การตอบคำถามในระดับมากร้อยละ 61.6 เทคนิค/วิธีการที่ใช้ถ่ายทอดในระดับมากร้อยละ 46.2 การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในระดับปานกลางร้อยละ 50.0 การควบคุมชั้นเรียนในระดับมากร้อยละ 53.8 การรักษาเวลาอยู่ในระดับมากที่สุดและมากเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 30.8 และความเหมาะสมของวิทยากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากร้อยละ 53.8

ในเรื่องเวลาที่ใช้ในแต่ละหัวข้อของการอบรม พบว่า มีความเหมาะสมร้อยละ 80.8 สิ่งที
ประทับใจวิทยากรมากที่สุด คือ ให้ความรู้ต่อผู้ฟังมากและทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ใหม่ๆ
เพิ่มเติม พุดชัดเจน ทำให้เข้าใจได้ง่าย และตรงใจของพ่อแม่ การพูดและมีภาพประกอบ ดีสำหรับ
ตัวเอง ครอบครัวและสังคม ส่วนสิ่งที่วิทยากรควรปรับปรุง ได้แก่ ควรพูดในเรื่องที่มีประโยชน์ต่อ
ผู้ฟังมากที่สุด เพิ่มเนื้อหาในการอบรม เช่น โรคเอดส์ เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น อยากให้มีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้เพื่อให้มีผู้เข้าร่วม
อบรมมากกว่านี้ ควรมีการจัดขนมและเครื่องดื่มระหว่างการอบรม อยากให้มีการจัดกิจกรรมใน
ลักษณะนี้ต่อไปเรื่อยๆ ก่อนการปิดกิจกรรมในแต่ละครั้งควรมีการเล่นเกมส์ อยากให้เพิ่ม/ลด
ระยะเวลาในการอบรม อยากให้วิทยากรเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาในเรื่องที่จะอบรม เพื่อให้เข้าใจ
ได้ดีขึ้น และรู้สึกขอบคุณที่มีการอบรมเกี่ยวกับหลักทางศาสนาและอื่นๆ

ผลการประเมินผลครั้งที่ 2 ในวันที่ 27 กันยายน 2551 สามารถสรุปผลการประเมิน คือ
ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป พบว่า มีพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูที่เข้าร่วมทั้งหมด 18 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 94.4
และเพศชายร้อยละ 5.6 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 88.8 รองลงมาคืออายุระหว่าง 18-30 ปี
และระหว่าง 30-40 ปี เท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือ
เทียบเท่า ร้อยละ 88.8 รองลงมาคือ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี เท่า ๆ
กัน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ส่วนความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรม พบว่า พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูมีความพึงพอใจในเนื้อหา
สาระของการอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการอบรมในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็น
ร้อยละ 72.2 และ 22.2 พึงพอใจในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมนี้ ก่อน การอบรมใน
ระดับปานกลางและน้อย เท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 44.4 และ หลัง การอบรมในระดับมากที่สุดและ
มาก เท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 44.4 พึงพอใจในประโยชน์ของเนื้อหาที่อบรมนี้ ต่อการปฏิบัติตน/
การนำไปใช้ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 38.9 และการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรมในครั้งนี้อยู่
ในระดับมากและมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.4 และ 38.9 ตามลำดับ

สำหรับความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากร พบว่า พึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ของวิทยากรใน
เนื้อหาการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 72.2 ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่อยู่ในระดับ
มาก ร้อยละ 44.4 การถ่ายทอดเนื้อหาการอบรมให้เป็นที่น่าสนใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 61.1
การจัดลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 55.5 ความชัดเจนใน
การบรรยายในระดับมากที่สุด ร้อยละ 55.5 การตอบคำถามในระดับมากที่สุดร้อยละ 55.5 เทคนิค/วิธีการ
ที่ใช้ถ่ายทอดในระดับมากที่สุดร้อยละ 55.5 การใช้โสตทัศนูปกรณ์ในระดับมากที่สุดร้อยละ 16.7 การ
ควบคุมชั้นเรียนในระดับมากที่สุดร้อยละ 27.8 การรักษาเวลาอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 66.6 และความ
เหมาะสมของวิทยากรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 66.6

ในเรื่องเวลาที่ใช้ในแต่ละหัวข้อของการอบรม พบว่า มีความเหมาะสมร้อยละ 77.8 เนื้อหาที่สอน เหมาะสมดีแล้วร้อยละ 88.8 ไม่เหมาะสมร้อยละ 5.6 คือควรเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติและการละหมาดตามศาสนาอิสลาม กฎหมาย บาปบุญคุณโทษ ยาเสพติดและอาชีพเสริม

สิ่งที่ประทับใจวิทยากรมากที่สุด คือ สอนดี เข้าใจได้ง่าย คุยสนุก พุดเก่ง น่าสนใจ ไม่มีสิ่งที่วิทยากรควรปรับปรุง

สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เช่น อยากให้คณะอาจารย์จากมอ. (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) มาเยี่ยมชุมชนบ้างอย่างน้อยเดือนละครั้ง แม้ว่าจะระยะเวลาในการจัดโครงการฯ จะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม อยากให้วิทยากรเพิ่มความรู้ในด้านครัวเรือน อยากให้มีโครงการนี้ต่อไป อยากให้มีกิจกรรมอื่นเสริม เช่น สอนการทำขนม ทำอาหาร หรืองานฝีมือ ควรมีอาหารว่างระหว่างการอบรม อยากให้มีการสอนศาสนาอย่างต่อเนื่องไป และควรเน้นเนื้อหาที่อบรมเกี่ยวกับศาสนาให้มากกว่านี้

ส่วนที่ 3 ผลจากการทำสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการ

การทำสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการฯ จำนวน 6 ท่าน ในวันที่ 26 กันยายน 2551 เวลา 20-21.00 น. ที่ร้านอาหารเรือนกระยาหาร สรุปผลการทำสนทนากลุ่มดังนี้

3.1 โครงสร้างการบริหารและการจัดการโครงการ

ชื่อโครงการ เป็นไปตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านต้องการทำ โดยได้มีการประชุมพูดคุยหยิบยกปัญหาที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จากนั้นจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ พ่อแม่ แต่เป้าหมายจริงอยู่ที่เด็ก เพราะปัญหาส่วนใหญ่เกิดกับเด็ก เช่น เด็กติดเกมส์ หนีเที่ยว เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด หรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งต้องอาศัยพ่อแม่เป็นผู้ช่วยในการอบรมสั่งสอนบุตรด้วย การทำโครงการนี้ ทำด้วยความสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับ ถึงไม่มีองค์กรยูนิเซฟ ก็ต้องมีการทำโครงการในลักษณะนี้ เพราะเป็นปัญหาที่พบอยู่ในชุมชน แต่ก็คิดว่าทางองค์กรยูนิเซฟได้เข้ามาจุดประกายให้แก้ปัญหานี้ ซึ่งเป็นปัญหาระหว่างผู้ปกครองและเด็ก

ความยากง่ายของการเขียนและการทำงานโครงการ พอควร ไม่ยาก ไม่ง่าย เพราะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับผู้คน อาจต้องมีสิ่งจูงใจซึ่งเป็นแรงกระตุ้น เช่น การให้สิ่งของ กระเป๋า สมุด ดินสอ เป็นต้น

โครงสร้างระบบการบริหารงาน มีชัดเจนซึ่งประกอบด้วยประธานกลุ่ม กรรมการ และที่ปรึกษา (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่านและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน) การทำโครงการนี้ ไม่ได้มีการแบ่งโครงสร้างหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน ทุกคนจะช่วย ๆ กันทำ แต่เป็นการรับผิดชอบร่วมกัน โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ไคร่มาก่อนก็ทำงานไปก่อน ส่วนการติดต่อสื่อสารระหว่างกรรมการ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีคุยทางโทรศัพท์ การประชาสัมพันธ์ก็เป็นธุระของคุณอำหามา ซึ่งเป็นดีเจออกรายการวิทยุกระจายเสียงในชุมชนอยู่แล้ว สำหรับการเกณฑ์คน

ที่มาเข้าร่วมโครงการ ไม่มีการเกณฑ์คน เป็นชาวบ้าน (พ่อ แม่/ผู้เลี้ยงดู) ที่มาประชุมที่อบต. ตามปกติอยู่แล้ว คุณอ่าหมาดจะประชาสัมพันธ์ผ่านทางวิทยุในครั้งแรก แต่ในครั้งหลังๆ ไม่ต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับสิ่งอันตรายที่เกิดขึ้นกับเด็ก อีกทั้งยังมีวิทยากรที่น่าสนใจอยู่แล้ว จึงทำให้พ่อ แม่/ผู้เลี้ยงดูส่วนใหญ่มาร่วมอบรมอย่างสม่ำเสมอ การดำเนินโครงการฯ ในครั้งนี้ ทางอบต. มีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีการทำรายงานเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้รับทราบเกี่ยวกับความคืบหน้าของโครงการ และท่านนายกฯ ยังให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรด้วย

สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ (มียานพาหนะ โทรศัพท์ติดต่อกัน และสถานที่) สถานที่ในการประชุมโครงการ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน ส่วนสถานที่ในการดำเนินโครงการและจัดกิจกรรม คือ มัสยิดและโรงเรียน ซึ่งจุดศูนย์รวมของผู้คนในชุมชน ดังนั้นจึงมีความสะดวกในการเดินทาง ส่วนเรื่องการติดต่อก็มีการบอกพ่อแม่ของเด็กในวันแรกของการจัดกิจกรรม ส่วนในวันหลังๆ ที่มีกิจกรรมก็จะมากันโดยอัตโนมัติ

ทุนและงบประมาณ (Resource) ทุนสนับสนุนโครงการ (Budget) ที่ได้รับ 20,000 บาท ในการทำโครงการนี้ ไม่เพียงพอ เพราะเงินสนับสนุนที่ได้รับ ได้นำไปซื้ออาหาร กระเป๋ ทำป้ายผ้า ดินสอ ม้วนวิดีโอ สำหรับค่าน้ำมันรถออกค่าใช้จ่ายกันเองในคณะกรรมการจัดทำโครงการ นอกจากนี้ได้มีการขอรับฯ กับทางอบต. ซึ่งทางอบต.ศาลาด่านเห็นชอบในการทำกิจกรรมนำร่องใน หมู่ 2 (ในต. ศาลาด่านมีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน) ถ้าให้ทำให้อีกจริงๆ เงิน 2 หมื่นบาทคงจะน้อยเกินไป ถ้าเป็นไปได้อยากให้ทางยูนิเซฟ สนับสนุนโครงการต่อร่วมกับทางอบต. ซึ่งทางนายกอบต. ก็เห็นดีด้วย

ผู้นำและกรรมการ (Personel) ผู้นำระดับกรรมการดำเนินงาน การมาร่วมงานกับกลุ่มนี้เป็นไปด้วยความเต็มใจ เนื่องจากเห็นด้วยในการให้ความสำคัญกับครอบครัวและการพัฒนาชุมชน “เหมือนเป็นจุดเริ่มต้นในการจุดประกายในการแก้ปัญหาระหว่างพ่อแม่และเด็ก จากการอบรมการเป็นผู้นำจิตวิวัฒน์ที่ผ่านมา ได้นำไปใช้จริงในการสอนพ่อแม่และเด็ก ว่าต้องมีการรับฟังคนในครอบครัว ซึ่งดูเหมือนจะได้ผลดี การเป็นใหญ่ในครอบครัว จะตัดสินใจได้ทุกเรื่องเสมอไปหรือไม่ จริงๆ แล้วไม่เลย ต้องมีการรับฟังคนอื่นด้วย” นอกจากนี้ ยังเคยทำงานร่วมกันเป็นประจำ ใจในการทำงานและมีการปรึกษากับประธานตลอดเวลาการทำงาน ส่วนความพึงพอใจในโครงการฯ นี้ มีความพอใจในระดับหนึ่ง แต่รู้สึกว่าถ้าเต็มที่จริงๆ ต้องมีการทำอย่างต่อเนื่อง

ผู้นำระดับ อบต./ระดับบริหารส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญ ให้ความร่วมมือ แสดงข้อคิดเห็นที่ช่วยทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดีและเป็นวิทยากรในการอบรมในครั้งนี้ด้วย ในเรื่องนำแผนการปรับเปลี่ยน (ปัญหา) และกลยุทธ์เข้ามาอยู่ในแผนการพัฒนานั้น ทางคณะกรรมการได้มีการขอรับงบประมาณทางนายกอบต. เพื่อดำเนินกิจกรรมต่อ ซึ่งในอนาคตข้างหน้าอยากให้โครงการนี้เป็นของตำบล โดยให้ทำครอบคลุมทั้ง 5 หมู่บ้านใน ต. ศาลาด่าน และมีการเชิญตำรวจ

มาร่วมกิจกรรมด้วย ส่วนสิ่งที่ต้องการให้มีการสนับสนุนในการจัดทำโครงการ ก็คือ “อยากได้วิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความคิดให้ผู้ฟัง แล้วสามารถรับแนวทางเอาไปใช้ได้จริง”

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

การลงมือปฏิบัติโครงการของกรรมการในทีมเป็นอย่างไรบ้าง และปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานของกรรมการในทีมมีอะไรบ้าง มีแนวทางแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันอย่างไร

การลงมือปฏิบัติโครงการของกรรมการในทีมเป็นไปด้วยดี แต่มีการปรับเปลี่ยนแผนบ้างเล็กน้อย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนงาน เช่น จากเดิมที่วางแผนไว้ว่าจะจัดการอบรมในวันเสาร์สำหรับเด็ก ก็เลื่อนมาเป็นวันศุกร์แทน ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานของกรรมการในทีม นั้น ไม่มีปัญหา เนื่องจากเป็นการทำงานด้วยใจ มุ่งพัฒนาชุมชน ปัญหาในการทำงานก็ไม่ค่อยมี เนื่องจากพอคิดทำกิจกรรมสักอย่างก็จะต้องมีการทดลองก่อน ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการทำงาน ถ้าไม่ได้ผลเป็นแบบที่ต้องการก็จะเปลี่ยนแปลงไปอีกอย่างหนึ่ง การทำงานร่วมกันเป็นทีมส่วนใหญ่จะเกิดความกังวลมากกว่าว่าแผนที่วางไว้จะสามารถทำได้ตามที่วางไว้หรือไม่ มีบ้างที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ เวลาตามความเหมาะสม การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการงานส่วนใหญ่จะช่วยเหลือ ๆ กัน ใครมาก่อนก็ทำงานก่อน ถ้ามีการปรึกษาหารือก็มักมีการนัดเจอที่ร้านน้ำชาเพื่อพูดคุยกัน มีแผน/ลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่แน่ชัด มีการลงมือปฏิบัติไปตามแผนงาน ปฏิบัติได้ตามเวลาที่กำหนดไว้ มีการติดตามการปฏิบัติงาน และประเมินผลที่ได้ตามแผนโดยการติดตามโดยการสอบถามจากครู พ่อแม่และเด็กและใช้แบบประเมินผลหลังการอบรมในกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

คุณลักษณะของกรรมการในทีมเป็นอย่างไรบ้าง (Provider Characteristics)

กรรมการในทีมเป็นคนที่มีการปฏิสัมพันธ์กันดี มีการพูดคุยสื่อสารที่ดีต่อกัน ถ้ามีการปรึกษาหารือกัน ก็มักมีการนัดเจอที่ร้านน้ำชาเพื่อพูดคุยกัน ในระหว่างกรรมการในทีม มีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมเป็นอย่างดี เพราะทำงานกันมานาน รู้ใจกัน และต้องการทำเพื่อชุมชนของตนเอง มีทัศนคติที่ดี และพึงพอใจในการทำงานที่ดี

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

โครงการนี้มีประโยชน์อย่างไร ท่านจะดำเนินโครงการนี้ต่อหรือไม่และจะต่อยอดโครงการอย่างไร ทาง อบต. หรือกรรมการหมู่บ้านให้การสนับสนุนที่จะทำต่อหรือไม่ จะดำเนินโครงการต่ออย่างไร

สำหรับประโยชน์ของโครงการนี้ เป็นโครงการที่ดี เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เป็นเพราะเวลาที่ไม่ค่อยมีให้แก่กันภายในครอบครัว เมื่อเด็กกลับจากโรงเรียน พ่อแม่ก็ยังไม่กลับจากทำงาน แต่พอพ่อแม่อยู่บ้าน เด็กก็ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน จึงเห็นว่าโครงการนี้ช่วยลดช่องว่างระหว่างความเป็นเด็กกับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก ในการแก้ไขปัญหาเด็กในครั้งนี้ ได้มีการปลุกฝังที่ตัวเด็กโดยใส่แนวคิดให้เด็กได้เรียนรู้ก่อน เมื่อเกิดปัญหาก็ให้ถามไถ่ก่อน อย่าเพิ่งว่ากล่าวโทษกัน การสอน ก็ใช้

การยกตัวอย่างให้เห็นจริงจากปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัว ด้วยเหตุนี้ ทางคณะกรรมการจึงได้มีการของบประมาณทางนายกอบต. เพื่อดำเนินกิจกรรมต่อ ซึ่งในอนาคตข้างหน้า จะขยายโครงการนี้ให้เป็นโครงการของตำบล โดยจะมีการทำให้ครอบคลุมทั้ง 5 หมู่บ้านใน ต. ศาลาด่าน

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนากลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

การทำสนทนากลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ทั้งหมด 18 คน เป็นเพศหญิง 17 คนและเพศชาย 1 คน ในวันที่ 27 กันยายน 2551 เวลา 10.20-11.00 น. ที่มัสยิดสมพรพรุภม หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลาตัน จังหวัดกระบี่ สรุปผลการทำสนทนากลุ่มดังนี้

ความรู้สึกต่อโครงการ

ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ กล่าวว่า โครงการนี้ดีมาก รู้สึกภูมิใจมาก ๆ ได้รู้หลักศาสนา เนื่องจากบางคนอ่านหนังสือออกบ้าง ไม่ออกบ้าง ไม่ได้เรียนหนังสือ ได้เข้าใจชัดเจนในความรู้ มีความสบายใจที่ได้พบปะ พูดคุยกันแลกเปลี่ยนความรู้กัน รู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเข้าร่วมโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับคือ การนำความรู้ไปสอน/บอกกับคนที่บ้าน ยกตัวอย่างเช่น สอนการอ่านหนังสือให้กับลูก เพราะลูกยังเล็กอยู่ มีผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นชายเพียงคนเดียวในกลุ่มพ่อแม่ที่มาอบรมจากจำนวนทั้งหมด 18 คน กล่าวว่า “ดีมาก รู้สึกภูมิใจ เมื่อก่อนมีความรู้เล็กน้อย ตอนนี้รู้มากขึ้น มีการแนะนำวิธีการให้ทำอย่างไรกับลูกและเมีย ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นกัน ได้ดูหัวของลูกให้ศิลาให้พร” มีผู้หญิงอีกคนกล่าวเสริมว่า “ได้ความรู้เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากลูกๆ โตและแต่งงานกันหมดแล้ว จึงได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมนี้ไปใช้กับหลานแทน” “ได้มีการพูดคุยทักทายกันมากขึ้นในครอบครัวของตนเอง”

ความต้องการให้เพิ่มเติมเนื้อหาที่อบรม หากโครงการนี้ยังดำเนินการต่อไป

ผู้เข้าร่วม ต้องการให้มีการสอนศาสนา เพราะยังมีอีกหลายๆ เรื่องที่ยังไม่รู้ และไม่สามารถที่จะนำไปใช้กับครอบครัวได้ ต้องการให้มีวิทยากร (ครู) มาเสริม อย่างเช่น บังคับที่เป็นเจ้าหน้าที่อสม.จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นคนในชุมชน ถ้าคนที่มาร่วมอบรม มีความเข้าใจในหลักศาสนาทั้งหมด ทุกอย่างก็จะดีเอง อยากให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวนมากขึ้น เนื่องจากบางคนยังไม่เห็นถึงความสำคัญของโครงการนี้

ส่วนที่ 5 ผลจากการทำสนทนากลุ่มเด็ก

การทำสนทนากลุ่มเด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 ทั้งหมด 10 คน เป็นชาย 5 คน หญิง 5 คน ในวันที่ 26 กันยายน 2551 เวลา 15.30-16.00 น. ที่โรงเรียนบ้านพระแอะ หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลาตัน จังหวัดกระบี่ สรุปผลการทำสนทนากลุ่มดังนี้

ความรู้สึกต่อโครงการ เด็กส่วนใหญ่ รู้สึกชื่นชอบที่ได้มาร่วมโครงการนี้ และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น รู้สึกปลื้มใจ ที่ชุมชนได้มีการจัดโครงการนี้ขึ้น รู้สึกภูมิใจ ที่โครงการช่วยบอกให้เลิกยาเสพติด

ติด เติบโตให้ห่างจากยาเสพติด ทำให้รู้จักการปฏิบัติตนว่าต้องทำอะไรไม่ให้ยุ่งกับยาเสพติด โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ ไม่เกร เป็นเด็กดี ไม่ทำให้พ่อแม่ผิดหวัง ชอบการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ เพราะได้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดจากการจับกลุ่มคุย ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่เสียเวลาในการเรียน

คำจำกัดความของคำว่า “สวรรค์ในครอบครัว” เด็กส่วนใหญ่ กล่าวว่า “สวรรค์ในครอบครัว” คือ การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจซึ่งกันและกัน การนำหลักสวรรค์ในครอบครัวไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ทำให้ครอบครัวมีความสุข พ่อแม่มักสอนให้เรารู้จักกตัญญู มีความซื่อสัตย์ ขยัน ตั้งใจเรียน รู้จักการแบ่งปันและมีน้ำใจกับผู้อื่น พ่อแม่ก็สอนให้ลูกรู้จักแต่งกายให้เรียบร้อย นับถือ ศาสนา (ประกอบพิธีละหมาด) ถือศีลตลอดในเดือนฮารีรายอ ทำตัวให้เป็นประโยชน์ ไม่กินทิ้งกิน ขว้าง และอื่นๆ

เด็กหญิงคนหนึ่งเล่าตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวเองว่า เคยสอบได้คะแนน 32 จาก 40 คะแนน นั้นเป็นเพราะกลางคืนอ่านหนังสือที่สุเหร่า รู้จักคอยเก็บสะสมจนสามารถเปิดบัญชีกับธนาคารออมสิน 1,500 บาท ไม่กินอาหารทิ้งขว้าง เข้าร่วมประเพณีทางศาสนาอิสลามที่จัดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่น้องๆ

ผู้ที่มาอบรมเด็กในโครงการนี้ เด็กๆ ช่วยกันตอบว่า วิทยากรประกอบด้วย นายกอบด. (เป็นที่ชื่นชอบ เพราะพูดสนุก) บังอะหมาด บังสบา สะยิฮาด โต๊ะอิหม่ามและครูประจำโรงเรียน (ผู้เล่า นิทาน)

ความรู้สึกของเด็กเวลาที่พ่อแม่ได้อบรมสั่งสอน เด็กตอบว่า รู้สึกซาบซึ้ง ไม่กล้าที่จะทะเลาะหรือเถียงพ่อแม่ เนื่องจากกลัวบาป แต่ก็มีความขี้ขลาดที่ไม่ยอมทำตามพ่อแม่สอน

ถ้ามีการจัดโครงการในลักษณะนี้ทุกวันศุกร์ ชอบหรือไม่ เด็กตอบว่า ชอบ เพราะได้ความรู้ เพิ่มขึ้นทีละนิด ซึ่งต้องให้การอบรมอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพราะไม่สามารถที่จะจับใจความได้ทั้งหมด ถ้าได้รับความรู้มากขึ้นไป จะทำให้เกิดความรู้สึกที่เบื่อได้ง่าย มีการคุยและเล่นกัน

ส่วนที่ 6 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

โครงการสวรรค์ในครอบครัว ที่จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แก่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก จำนวน 40 คน และเด็กและเยาวชน จำนวน 55 คน ในระยะเวลา 6 สัปดาห์ ที่มีสัปดาห์พฤษภาคมและโรงเรียนบ้านพระเอะ หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้น ได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจมากในระดับหนึ่ง จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อไปเริ่มต้นโครงการและติดตามการดำเนินโครงการทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่ากลุ่มคณะกรรมการดำเนินโครงการมีความเต็มใจที่จะทำโครงการ ทั้งนี้เพื่อ

พัฒนาชุมชนของตนเอง ให้เป็นครอบครัวดี มีสุข และเห็นควรสนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการนี้ให้ยั่งยืนต่อไป

ในการติดต่อสื่อสาร ได้มีการพูดคุยติดต่อกันในระหว่างคณะกรรมการ ทั้งการนัดประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แล้วแต่เวลาและความสะดวกที่จะพบปะกัน ใครมาก่อนก็ทำงานก่อน ถ้ามีการปรึกษาหารือก็มักมีการนัดเจอที่ร้านน้ำชาเพื่อพูดคุยกัน และมีการติดต่อกันทางโทรศัพท์อยู่เสมอ ส่วนการติดต่อสื่อสารของกลุ่มคณะกรรมการ วิทยากรกับกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ก็ใช้ภาษาท้องถิ่น (ภาษาใต้) ในการสื่อสารและมีการสอน สนทนา พูดคุยโต้ตอบซึ่งกันและกัน ในระหว่างการประชุมหรือการสอน ก็ได้มีการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์มาใช้ กล่าวคือ มีการรับฟังเมื่อมีคนอื่นแสดงความคิดเห็น ไม่ยึดความเห็นของตนเป็นใหญ่ กลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูก็มีการรับฟังความคิดเห็นหรือคำพูดของลูกมากขึ้นกว่าเดิม จากเดิมที่ไม่เคยรับฟังหรือรับฟังน้อย มีการพูดคุย ทักทาย เอาใจใส่ สอนลูกมากขึ้น ส่วนลูกในระยะ 3 สัปดาห์แรกของการดำเนินโครงการ ยังไม่เข้าใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำหิของพ่อแม่ที่มีต่อตนเอง แต่ก็คิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ต่อมาในสัปดาห์ที่ 5 เด็กก็เข้าใจมากขึ้นและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เมื่อมีการซักถาม ส่วนในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการนั้น คณะกรรมการทำงานเป็นคนในชุมชนทั้งหมดซึ่งทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงทราบปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนของตนเอง จึงได้พร้อมใจกันทำโครงการ ด้วยความสนับสนุนจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำศาสนา อาจารย์ในโรงเรียน ตลอดจนกรรมการเองในการเป็นวิทยากร มีการใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชน เช่น มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชน การใช้โรงเรียนและมัสยิดเป็นสถานที่ในการอบรม เป็นต้น ส่วนกลุ่มเป้าหมาย ก็รู้สึกภูมิใจมาก ๆ ที่ได้เข้ารับการอบรม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในระหว่างอบรม การเสนอชื่อวิทยากรที่ต้องการและร่วมออกเงินเล็กน้อยเพื่อซื้อเครื่องดื่มเลี้ยงในระหว่างการอบรม

ส่วนที่ 7 ภาพกิจกรรม

วันแรกที่เริ่มประชุมเพื่อเขียนโครงการ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลลาดาน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

ได้ซื้อโครงการและดำเนินโครงการ ตั้งแต่ วันที่ 23 สิงหาคม – 27 กันยายน 2551

สถานที่ดำเนินโครงการ คือ มัสยิดสมพรพรุภมและโรงเรียนบ้านพระเอะ

ติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 1 โดยอบรม ในกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง เมื่อ 15 กันยายน 2551

ติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 1 โดยอบรม ในกลุ่มเด็กนักเรียน เมื่อ 15 กันยายน 2551

ติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 2 โดยอบรม ในกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง เมื่อ 27 กันยายน 2551

ติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 2 โดยอบรม ในกลุ่มเด็กนักเรียน เมื่อ 26 กันยายน 2551

ติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 2 โดยอบรม ในกลุ่มเด็กนักเรียน เมื่อ 26 กันยายน 2551

การสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการที่ร้านอาหารเรือนกระยาหาร เมื่อ 26 กันยายน 2551

การสนทนากลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีสติสมพรพรุคม เมื่อ 27 กันยายน 2551

การสนทนากลุ่มเด็กนักเรียนที่โรงเรียนบ้านพระแอะ เมื่อ 26 กันยายน 2551

โครงการ รำมะนาพาใจ สายใยครอบครัว ในพื้นที่ อบต.เกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

หลักการและเหตุผล

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนของกลุ่มประชากร ไทยใหม่ (ชาวเล) ในจังหวัดกระบี่และภูเก็ต (Kotchabhakdi, N. J., et al., 2008) พบว่า ประเด็นปัญหาสุขภาพที่พบในกลุ่มชาวเล ได้แก่ 1) โรคอุจจาระร่วง 2) โรคผิวหนัง 3) ฟันผุ 4) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ลดลง และ 5) การติดพยาธิ เนื่องจากไม่สวมรองเท้า ปัญหาเหล่านี้เกิดจากสาเหตุต่างๆ กัน เช่น ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีลดลงและต้องเลี้ยงลูกด้วยนมผงและนมชงหวานแทน เนื่องจากแม่ต้องไปทำงานที่อื่น แม่ไม่มีเวลาเลี้ยงลูกเอง เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ เช่น หาปลา หาหอยดิบ อาชีพรับจ้างหรืออื่นๆ คนที่ดูแลเลี้ยงดูเด็ก คือ ย่า ยาย อีกประการหนึ่ง นมชงหวานมีราคาถูก ง่าย และบางกลุ่มของชาวไทยใหม่มีรายได้น้อย มีลูกมาก ลูกดก ลูกถี่ ไม่วางแผนครอบครัว และยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่านมผงหรือนมชงหวานดีกว่านมแม่ เนื่องมาจาก ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน กล่าวคือ มีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของชาวไทยใหม่ที่สามารถพูดไทยได้ ส่วนอีกประมาณร้อยละ 80 ยังคงใช้ภาษาดั้งเดิม ประกอบกับชาวบ้านส่วนใหญ่ ยังคงปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิม นับถือและเชื่อผู้นำทางจิตวิญญาณ ดังนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ในการดูแลบุตรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงเป็นไปได้ด้วยความลำบาก อีกประการหนึ่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานมาก หมดงาน จึงทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ แม้ว่าจะมีการให้สุขศึกษาผ่านอาสาสมัครประจำหมู่บ้านก็ตาม ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็ก เด็กมีฟันผุเพราะกินนมขวดแล้วหลับปาก กินนมขวด แล้วไม่ได้แปรงฟัน ขาดสารโปรตีน แคระเกร็น ขาดสารอาหาร มีผลต่อการเรียน ตกซ้ำชั้น ป่วยเป็นโรค อุจจาระร่วง เนื่องจากขาดนมไม่สะอาด ไม่มีการล้าง ต้มขวดนม ไม่ล้างจุกนม ไม่ปิดฝาจุกนม เด็กมี ภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เจ็บ ป่วยและไม่สบายบ่อย

องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย ได้จัดฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนดังกล่าวและเพื่อเสริมสร้างผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ และมีความมั่นใจในดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มแกนนำชุมชนได้ประชุมเพื่อศึกษาปัญหาและเห็นพ้องต้องกันว่า หากสามารถดำเนินการโดยการให้ความรู้แก่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก เน้นให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญและเรียนรู้ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และสุขอนามัยของแม่และเด็กโดยการผ่านสื่อรำมะนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยใหม่อยู่แล้ว การเลือกใช้รำมะนาเป็นสื่อในการให้ความรู้ดังกล่าว เนื่องจากคาดว่า รำมะนาจะสามารถดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชนต่อไป ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 7

หมู่บ้านสังกะอู ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จึงได้จัดทำโครงการรำนะนาพาใจ
สายใยครอบครัวขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสุขอนามัยได้
อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้เด็กในชุมชนได้เห็นความสำคัญของสุขอนามัยและวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มพ่อแม่จำนวน 20 คู่ ได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และ
สุขอนามัย.
2. เด็ก 30 คน ได้รับความรู้ในเรื่องสุขอนามัยและวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน

สถานที่ดำเนินการ

บ้านร่องแจ้ง หอชาติพันธุ์ ไม้ละโว้ย หมู่ที่ 7 หมู่บ้านสังกะอู ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอ
เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา
จังหวัดกระบี่ ทั้งหมด 10

ระยะเวลาดำเนินการ

การดำเนินโครงการ ตั้งแต่ วันที่ 17 สิงหาคม ถึง 15 ตุลาคม 2551

วิธีการดำเนินงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 4 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การ
เป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการงานที่
จะทำพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วย
ความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี
2. ประชุมกลุ่มคณะกรรมการ เพื่อเลือกหัวข้อและเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุน
งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและวางแผนการดำเนินงาน
3. เสนอโครงการต่ออาจารย์จากทีมวิจัยพยาบาลศาสตร์ และประชุมร่วมกันเพื่อปรับ
แก้ไขโครงการให้เหมาะสม
4. เสนอโครงการต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่เพื่อขออนุมัติการ
ดำเนินโครงการ
5. จัดแจงโครงการ กับผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียง
ตามสายในหมู่บ้าน และไปหากกลุ่มเป้าหมายที่บ้านโดยตรง

6. ติดต่อประสานงานไปยังครุรามาเพื่อมาร้องและแสดงให้แม่และเด็กได้ชมและรับฟังความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการดูแลสุขภาพอนามัย และติดต่อขอใช้ลานบ้านร้องแจ้งหอชาติพันธุ์ลูโม๊ะลาไว๊ เพื่อใช้เป็นสถานที่แสดงรามา
7. การดำเนินโครงการ (ดูรายละเอียดในแผนการดำเนินโครงการและเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม)
8. สรุป/ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ โดยใช้แบบประเมินโครงการ
9. ทำสนทนากลุ่มกรรมการเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ
10. ทำสนทนากลุ่มกับพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 ผลการดำเนินโครงการในการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

ผลการดำเนินโครงการ รามาพาใจ สายใยครอบครัวในพื้นที่ อบต.เกาะตันตาใหญ่ อำเภอเกาะตันตา จังหวัดกระบี่ โดยการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก จำนวน 2 ครั้ง คือ วันที่ 15 กันยายน 2551 และ 6 ตุลาคม 2551 ณ ลานบ้านร้องแจ้ง หอชาติพันธุ์ลูโม๊ะลาไว๊ หมู่ที่ 7 หมู่บ้านตังกะอู ตำบลเกาะตันตาใหญ่ อำเภอเกาะตันตา จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ 7 ร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะตันตาใหญ่ มีการจัดอบรมโดยผ่านทางารร้อมรามาโดยครุรามาและคณะในหมู่บ้านโดยใช้ภาษาดั้งเดิมของชาวไทยใหม่ ใน 2 หัวข้อ คือ 1) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยจะชี้ให้เห็นคุณค่าของนมแม่ว่าดีอย่างไร วิธีการให้นมแม่และการบีบน้ำนมแม่เก็บไว้ให้ลูกดื่มในขณะที่แม่ไม่อยู่ และ 2) สุขอนามัยของแม่และเด็ก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสะอาดหลังการขับถ่าย เช่น ล้างมือทุกครั้งหลังการขับถ่าย การแปรงฟันอย่างถูกหลักอนามัย เช่น แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหารและก่อนเข้านอน และการอาบน้ำอย่างน้อยวันละ 3 ครั้ง

ส่วนที่ 2 การประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดอบรมให้ความรู้กับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

การประเมินผลการอบรมการให้ความรู้ในเรื่องความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดโครงการและเนื้อหาที่อบรม ในกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ได้มีการประเมินโดยใช้แบบสอบถามโครงการรามาพาใจ สายใยครอบครัว ทั้งหมด 1 ครั้ง คือ ครั้งสุดท้ายของการดำเนินโครงการ กล่าวคือ

ผลการประเมินผล ในวันที่ 6 ตุลาคม 2551 ประกอบด้วยกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูจำนวนทั้งหมด 40 คน เป็นหญิง 22 คน (55%) ชาย 18 คน (45%) สามารถสรุปผลการประเมิน คือ พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูมีความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลในระดับมากที่สุดและมาก คิดเป็นร้อยละ 75 และร้อยละ 25 การจัดแสดงอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคิดเป็นร้อยละ 95 และ ร้อยละ 5 ระยะเวลา

ในการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดและมากร้อยละ 85 และ ร้อยละ 15 ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของบทเพลงอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 95 และมากร้อยละ 5 สถานที่ในการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 85 และมากร้อยละ 15 สำหรับความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับสุขอนามัย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมากคิดเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 20 และได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่อยู่ในระดับมากที่สุดและมากคิดเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 15 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลจากการทำสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการ

การทำสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการ ประกอบด้วย คณะกรรมการฯ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ คุณนิรันดร์ คุณสมจิตรและกรรมการอีก 1 ท่าน ในวันที่ 6 ตุลาคม 2551 เวลา 14.00-15.00 น. ที่ ศาลาคนไทย หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สรุปผลการทำสนทนากลุ่มดังนี้

3.1. โครงสร้างการบริหารและการจัดการโครงการ

ชื่อโครงการ เป็นไปตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านต้องการทำ โดยคุณนิรันดร์ เป็นคนเขียนโครงการ มีการประชุมหาหัวข้อในการจัดทำ หลังจากที่ได้กลับมาจากการอบรมจิตวิวัฒน์ครั้งแรก โดยคำนึงถึงปัญหาที่พบและต้องการการแก้ไขในหมู่บ้านในเรื่องเกี่ยวกับนมแม่และสุขอนามัย

ความยากง่ายของการเขียนและการทำโครงการ ยากพอสมควร จริงๆ แล้วต้องการทำโครงการที่เกี่ยวกับแม่หรือนมแม่ ในครั้งแรกที่เริ่มทำการอบรม ได้ใช้ร้องเง้งมาเป็นสื่อในการสอน แต่ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากการนำเอาเนื้อหาดังกล่าวมาร้องเป็นร้องเง้งจะยาก เพราะต้องมีการนำไวโอลิน (หรือที่เรียกว่า ซอ ของคนในหมู่บ้าน) มาเล่น ทำให้รูปแบบที่ดำเนินการไม่ตรงประเด็นเท่าที่ควร ต่อมาจึงได้ปรับเปลี่ยนไปใช้การร้องร่ามะนาแทน ซึ่งก็ได้ผลดี คุณนิรันดร์กล่าวว่า “โครงการนี้จริงๆ ทำยากพอสมควร เนื่องจากมีการนำวัฒนธรรมมาทำสื่อในการให้ความรู้ สิ่งที่ได้คือ ความร่วมมือกันของกรรมการทุกคน รู้หน้าที่ ถ้าทำอะไรไม่ได้ก็จะบอกกัน ไม่อายที่จะบอกจริงๆ แล้วเกิดข้อโต้แย้งที่ทำร้องเง้งแล้วไม่ได้ผล แต่เมื่อเปลี่ยนเป็นร่ามะนา และทำได้ ก็ทำให้มีกำลังใจที่จัดขึ้นอีก”

โครงสร้างระบบการบริหารงาน มีโครงการชัดเจนแล้ว มีการทำงานร่วมกัน แต่จะไม่แยกว่าใครเป็นประธาน ส่วนใหญ่จะมีการคุยกันก่อน ซึ่งบางคนไม่ว่างก็จะให้คนที่ว่างอยู่ทำงานแทนไปก่อนจริงๆ แล้วมีคนทำงานประมาณ 5 คน

สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ (มียานพาหนะ โทรศัพท์ติดต่อถึงกัน และสถานที่) สถานที่ในการประชุมโครงการ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ ส่วนสถานที่ในการดำเนินโครงการและจัดกิจกรรม คือ ลานบ้านร้องเง้ง หอชาติพันธุ์ภูมิเฒ่าไวย ต้องมีการขออนุญาตจากประธานกลุ่มร้องเง้ง และต้องมีการเสียค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้า แต่ค่าสถานที่ไม่ต้องเสียลานบ้านร้องเง้ง เป็นจุดศูนย์รวมของผู้คนในชุมชน ดังนั้นจึงมีความสะดวกในการเดินทาง

ส่วนเรื่องการประชาสัมพันธ์ ได้มีการทำล่วงหน้าก่อนการแสดง 1 วัน โดยการใช้เสียงตามสายและ
ใช้การชี้รถจักรยานยนต์ไปแจ้งย่านกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง

ทุนสนับสนุนโครงการ (Budget) ที่ได้รับ 20,000 บาท เพื่อทำโครงการนี้ จริงๆ ถ้าใช้ให้พอ
ก็พอ ถ้าใช้ไม่พอก็ไม่พอ ก็พยายามที่จะทำโครงการนี้ให้สมกับงบประมาณที่มีอยู่ เช่น มีคนจำนวน
เท่านี้ มีค่าเลี้ยงอาหารเท่านี้ แล้วแต่ตามสมควร มีการใช้ทรัพยากรในหมู่บ้าน เช่น การใช้เสียงตาม
สายที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์ โดยจ่ายเพียงค่าไฟฟ้าเท่านั้น ส่วนร่วมน่าเป็นการ
แสดงที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน จึงไม่ได้มีงบประมาณสนับสนุนจากที่อื่น

ผู้นำระดับกรรมการดำเนินงาน ในการทำร่วมน่าแทบจะไม่มีปัญหา ส่วนใหญ่ปัญหาจะ
เกี่ยวข้องกับเอกสารการพิมพ์ ซึ่งคุณนิรันดร์เป็นคนจัดการทั้งหมด โดยไปใช้คอมพิวเตอร์ของอบต.
ส่วนการคมนาคม (รถจักรยานยนต์) เป็นของคุณสมจิตรเอง คุณนิรันดร์ใช้รถยนต์ส่วนตัว ส่วน
ใหญ่แล้วโครงการนี้จะให้คุณนิรันดร์ทำ เนื่องจากเป็นคนที่ยาวขวางและมีความรู้มากกว่า ซึ่งจะ
ช่วยได้มาก การทำงานจะใช้โทรศัพท์ในการติดต่อ กันตลอด มีการปรึกษาและสื่อสารกันเสมอ
คุณนิรันดร์ให้ความสำคัญกับโครงการนี้ ไม่เคยทิ้งงาน ไม่ดู เคยร่วมงานกันมานานแล้วไม่มีปัญหา

ผู้นำระดับ อบต./ระดับบริหารส่วนท้องถิ่น ได้มีการแจ้งให้ท่านนายกอบต. ทราบเรื่องแล้ว
ท่านบอกให้ดำเนินการตามสบาย ถ้ามีปัญหาอะไรก็ให้บอก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินก็ตาม ซึ่งเคยบอก
ท่านว่า ถ้าโครงการนี้ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ท่านก็บอกว่าไม่มีปัญหา ใช้เงินสนับสนุนจากเงิน
อุดหนุนของหมู่บ้านในการที่จะสืบสานวัฒนธรรมประเพณีได้ ส่วนการประสานงานเพื่อใช้
ทรัพยากรจากที่อื่นนั้น ยังไม่ได้ทำ จึงยังขาดวิทยากรและเนื้อหาในการสอน แต่ถ้ามีการ
ประสานงานจริงก็มีอุปสรรคพอสมควร เนื่องจากจำนวนคนในหน่วยงานที่ประสานงานไปนั้นมี
น้อย ไม่เพียงพอ เช่น เคยประสานงานตอนที่มีการซ้อมแผนอุบัติภัย แต่ไม่ได้ร่วมาใช้ในการซ้อม
ในอนาคตจะมีอดีตดีและเปิดเพลงร่วมน่าโดยใช้เสียงตามสายในการกระจายข่าวอย่างต่อเนื่องทุก
วัน ประมาณวันละ ½ ชั่วโมง เนื่องจากร่วมน่าที่ทำการแสดงนั้น มีการใส่เนื้อหาไป 3-4 เรื่องแล้ว
ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนได้มีการซึมซับวัฒนธรรมร่วมน่า

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

การลงมือปฏิบัติโครงการของกรรมการในทีมเป็นไปด้วยดี ตรงตามแผนที่กำหนด แต่เวลา
ที่กำหนดไว้ไม่ตรงกันกับในแผน มีการเปลี่ยนแปลงคือ ถ้าไม่ว่างที่จะแสดงในวันดังกล่าวจะเลื่อน
ไปอีกวันแทน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานของกรรมการในทีม คือ 1) เวลา
การทำงานไม่ค่อยแน่นอน บางวันอาจไปทำงานรับจ้างรายวัน บางวันก็ว่าง ทำให้กำหนดเวลาที่
แน่นอนไม่ได้ 2) การจัดแสดง เนื่องจากชาวบ้านมีนิสัยที่รักสันโดษ ไม่คุ้นเคยกับคนแปลกหน้า จึง
ไม่กล้าที่จะไปนั่งชมกิจกรรม จ้าอัย และ 3) การสื่อสาร มีปัญหาในการอ่านออก เขียนได้ของ
กลุ่มเป้าหมาย ต้องอาศัยการพูดคุยสัมภาษณ์แทนในการประเมินผล ซึ่งคุณนิรันดร์สามารถพูดภาษา
ชาวเลได้ ส่วนในเรื่องการจ่ายงานให้กับกรรมการ ไม่ค่อยมีปัญหา คือ ถ้ามีเวลาว่างก็ไม่มีปัญหา

สำหรับการประชาสัมพันธ์การจัดแสดง ก็มีการทำล่วงหน้าก่อนการแสดง 1 วัน โดยการใช้เสียงตามสายและใช้การจีรตจักรยานยนต์ไปแจ้งย่ำที่บ้านของกลุ่มเป้าหมายอีกครั้ง นอกจากนี้ ยังมีกลยุทธ์ในการเรียกชาวบ้านและเด็กมาร่วมกิจกรรม ก็คือ ต้องมีอาหารเลี้ยง (หมี่ผัด น้ำหวาน) เนื้อหาที่นำมาแสดงต้องเป็นสิ่งที่ชาวบ้านชอบ อยากรู้ และต้องมีการแจ้งให้ทราบว่าจะประชุมเรื่องใด เป็นสิ่งที่ดี เป็นเรื่องใกล้ตัว ถ้าไม่ได้แจ้งรายละเอียดก็จะไม่มาร่วมกิจกรรม สำหรับการประเมินผลหลังการให้ความรู้โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นไปค่อนข้างยาก เนื่องจากมีปัญหาในการอ่านแบบสอบถาม จึงได้ใช้การสัมภาษณ์แทน

คุณลักษณะของกรรมการในทีมเป็นอย่างไรบ้าง (Provider Characteristics) คุณนิรันดร์เป็นคนทีกว้างขวางและมีความรู้มากกว่า จึงช่วยได้มาก ให้ความสำคัญกับโครงการนี้ ไม่เคยทิ้งงาน ไม่ดุ ดิ พุดดี เข้าใจ ไม่จีโมโห ร่วมงานกันมานานแล้วไม่มีปัญหา ไม่มีปัญหาในการสื่อสาร เนื่องจากคุณนิรันดร์อยู่หมู่บ้านนี้มาตั้งแต่อายุได้ 6 ขวบ และสามารถพูดได้สองภาษา คือ ภาษาของชาวเลและภาษาไทย ส่วนกรรมการคนอื่น ๆ มีการมีปฏิสัมพันธ์กันดี มีความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมเป็นอย่างดี เพราะทำงานกันมานาน รู้ใจกัน และต้องการทำเพื่อชุมชนของตนเอง มีทัศนคติที่ดี และพึงพอใจในการทำงานที่ดี แต่มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการทำงานที่มีน้อยและว่างไม่ตรงกัน

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

โครงการนี้มีประโยชน์ คือ การใช้ร้องเง้งและรำมะนาเป็นสื่อในการสอน เป็นการได้รับการวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน เหมือนเป็นการเรียนการสอนให้ชาวบ้านได้รับรู้ถึงความสำคัญของสิ่งที่มีมาช้านานของชุมชน นอกจากนี้ การไปอบรมจิตวิวัฒน์ ทำให้ได้อะไรมากมาย เช่น มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกของตัวเอง จากที่เมื่อก่อนไม่กล้าพูด อายุ ก็กล้าที่จะพูด กล้าแสดงออกมากขึ้นกับคนแปลกหน้า ตอนนี้โครงการยังไม่แน่นอน เนื่องจากตอนเริ่มทำ ต้องการที่จะสอนพ่อแม่และเด็กในชุมชน บางคนสนใจ บางคนไม่สนใจ เป้าหมายที่แท้จริงคือ ต้องการให้เด็กรู้วัฒนธรรมของตนเอง ไม่ต้องไปทำงานที่อื่น ให้เป็นจุดขายของหมู่บ้าน และช่วยสืบสานวัฒนธรรมด้วย ด้วยเหตุนี้ทางคณะกรรมการจึงได้มีการวางแผนที่จะทำการอัดซีดีและจะเปิดเพลงรำมะนาโดยใช้เสียงตามสายในการกระจายข่าวในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องทุกวัน ประมาณวันละ ½ ชั่วโมง เนื่องจากรำมะนาที่ทำการแสดงนั้น มีการใส่เนื้อหาไป 3-4 เรื่องแล้ว เป็นเพลงซ้ำๆ ฟังง่าย และเป็นภาษาในท้องถิ่น ซึ่งทางอบต.จะสนับสนุนให้งบประมาณในการทำต่อไป

ส่วนที่ 4 ผลจากการทำสนทนากลุ่มพ่อแม่

การทำสนทนากลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ทั้งหมด 4 คน เป็นเพศหญิง 2 คนและเพศชาย 2 คน ในวันที่ 6 ตุลาคม 2551 เวลา 14.00-15.00 น. ที่ ศาลาคนไทย หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ก่อนข้างจะมีปัญหาในการสื่อสาร เนื่องจากส่วนใหญ่มีความไม่กล้าที่จะ

แสดงออก ขี้อาย และมีปัญหาในการสื่อสาร ดังนั้นการตั้งคำถามถามพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ส่วนใหญ่ต้องมีตัวเลือกหรือมีคำตอบให้ตอบเพียงว่าใช่หรือไม่ใช่ สรุปผลการทำสนทนากลุ่มดังนี้

ความรู้สึกละและความพึงพอใจต่อโครงการ ผู้เข้าอบรม กล่าวว่า โครงการนี้ดี มีส่วนร่วมในการทำโครงการฯ โดยการไปนั่งชมหรือร่วมแสดงด้วย บางคนก็ช่วยกันทำอาหารไปเลี้ยง เช่น ผัดบะหมี่ ดูแลทั่วๆ ไปในงาน โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากทางอบต. ทำงานอย่างเป็นกันเอง ไม่ถือตัว รู้สึกดีใจ ไม่มีปัญหาในการทำงานร่วมกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ คือ เวลา เนื่องจากต้องออกเรือไปหาปลาในทะเล ส่วนความพึงพอใจที่ได้ทำโครงการนี้ รู้สึกพอใจที่มีการจัดทำโครงการที่มีรำนะนาเป็นสื่อ นักท่องเที่ยวได้มาดู และรู้ว่าชุมชนของเราเป็นอย่างไร ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกล่าวว่า “พอใจ แม้ว่าจะไม่เต็ม 100% แต่กรรมการฯ ก็ให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ สิ่งที่ยังติดอยู่ คือ เวลาที่มีการนัดประชุมวางแผน บางคนไม่อยู่เนื่องจากออกทะเล” “พอใจ 99%”

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

โครงการ รำนะนาพาใจ สายใยครอบครัว จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แก่กลุ่มพ่อแม่จำนวน 20 คู่ และเด็ก 30 คน ที่บ้านร่องแจ้ง หอชาติพันธุ์คู่มือละโว้ย หมู่ที่ 7 หมู่บ้านสังกะฮู้ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่นั้น ได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อไปเริ่มต้นโครงการและติดตามการดำเนินโครงการ ทั้งหมด 3 ครั้ง พบว่าแม้ว่ากลุ่มคณะกรรมการดำเนินโครงการที่ทำงานจริง ๆ จะมีจำนวนประมาณ 4-5 คน เนื่องจากบางคนต้องออกทะเลไปหาปลา แต่ทุกคนก็มีความเต็มใจที่จะทำโครงการ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง ให้เป็นชุมชนที่มีความผูกพันในครอบครัว โดยใช้สื่อการแสดงในท้องถิ่น คือ ร้องเงงและรำนะนา ดังนั้นจึงเห็นควรสนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการนี้ให้ยั่งยืนต่อไป

ในการติดต่อสื่อสาร ได้มีการพูดคุยติดต่อกันในระหว่างคณะกรรมการ ทั้งการนัดประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แล้วแต่เวลาและความสะดวกที่จะพบปะกัน ไครมาก่อนก็ทำงานก่อน ซึ่งมักมีปัญหาในเรื่องเวลาที่ว่างไม่ตรงกันเสมอจากอาชีพที่ทำ คือ ต้องออกทะเลหาปลา ส่วนการติดต่อสื่อสารของกลุ่มคณะกรรมการ วิทยากรกับกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู ก็ใช้ภาษาภาษาดั้งเดิมของชาวไทยใหม่ในการสื่อสารและมีการสอนโดยการแสดงและร้องเป็นเพลง ซึ่งในครั้งแรกทางคณะกรรมการได้จัดให้มีการสอนความรู้โดยครูทางการแสดงร้องเงง แต่ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากเนื้อหาสอนและการร้องทำได้ยาก จึงได้ปรับเปลี่ยนเป็นการใช้รำนะนาแทน ซึ่งก็ได้ผลดี ในระหว่างการประชุมของคณะกรรมการ ก็ได้มีการนำความรู้ที่ได้จากการอบรมความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์มาใช้ กล่าวคือ มีการรับฟังเมื่อมีคนอื่นแสดงความคิดเห็น ไม่ยึดความเห็นของตนเองเป็นใหญ่ กล่าวคือ กล่าวพูด กล่าวแสดงออกในกลุ่มและที่สาธารณะมากขึ้นจากเดิมที่ไม่กล้าและขี้อาย

อายุ ทั้งนี้เนื่องจากวิถีชีวิตของชาวไทยใหม่เป็นชุมชนปิด จะไม่กล้าแสดงออกหรือพูดคุยกับคนแปลกหน้า ส่วนกลุ่มพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูนั้น พบว่า ยังมีความขี้อายและไม่กล้าแสดงออกกับคนแปลกหน้า และมีปัญหาในการสื่อสารอยู่ สำหรับในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการนั้น คณะกรรมการทำงานเป็นคนในชุมชนทั้งหมดซึ่งทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนอยู่แล้ว ดังนั้นจึงทราบปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนของตนเอง จึงได้พร้อมใจกันทำโครงการด้วยความสนับสนุนจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ครูร้านมะนาและคณะในหมู่บ้านและชาวบ้าน มีการใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชน เช่น มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเสียงตามสายในหมู่บ้าน การใช้บ้านห้องแฉ่ง หอชาติพันธุ์ลุ่มมะลาโว้ย เป็นสถานที่ในการอบรม เป็นต้น ส่วนกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการทำโครงการฯ โดยการไปนั่งชมหรือร่วมแสดงด้วย บางคนก็ช่วยกันทำอาหารไปเลี้ยง เช่น ผัดบะหมี่ ตูแกงต่างๆ ไปในงาน เสิร์ฟน้ำและอาหาร เป็นต้น

ส่วนที่ 6 ภาพกิจกรรม

ภาพการประชุมเพื่อเขียนโครงการ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551 ที่องค์การบริหารส่วนตำบล
ศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

ภาพสถานที่ดำเนินโครงการ คือ บ้านห้องแฉ่ง หอชาติพันธุ์ลุ่มมะลาโว้ย หมู่ 7 บ้านสังกาอู้
ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

ภาพการติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 1 อบรมความรู้โดยการแสดงร้องเง้ในกลุ่มพ่อแม่
และเด็กเมื่อ 15 กันยายน 2551

ภาพการติดตามเยี่ยมการดำเนินโครงการครั้งที่ 2 อบรมความรู้โดยการแสดงรำมะนา ในกลุ่มพ่อแม่
และเด็ก เมื่อ 6 ตุลาคม 2551

การสนทนากลุ่มคณะกรรมการจัดทำโครงการและกลุ่มพ่อแม่ที่ สถานศนไทย เมื่อ 6 ตุลาคม 2551

โครงการในพื้นที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดตรัง

จังหวัดตรัง อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 828 กิโลเมตร การเดินทางสะดวกทั้งทางบกและทางอากาศ ทางบกสามารถเดินทางโดยรถยนต์ ทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ และเดินทางโดยรถไฟ ทั้งขบวนเร็วและรถด่วน ส่วนทางอากาศ มีเที่ยวบินจากกรุงเทพฯ สู่อำเภอตรังทุกวัน เช่นเดียวกัน อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือติดต่อกับ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันออกติดต่อกับ อำเภอกวนขนุน อำเภอกงหรา และอำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง ทิศตะวันตกติดต่อกับ อำเภอคลองท่อม เกะลันตา จังหวัดกระบี่ และทะเลอันดามัน

ลักษณะทางภูมิประเทศ สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เป็นเนินสูงๆต่ำๆ สลับด้วยภูเขาใหญ่น้อยกระจายอยู่ทั่วไป ทิศตะวันออกมีเทือกเขาบรรทัดกั้นตลอดแนว ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น สำหรับท้องที่ติดชายฝั่งทะเล มีป่าชายเลนขึ้นทั่วไป มีเกาะ 46 เกาะ อยู่ในพื้นที่อำเภอสิเกา กันตัง และปะเหลียน มีแม่น้ำสายสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำตรังและแม่น้ำปะเหลียน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัด ไหลลงสู่ทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิอากาศ เมืองตรังมีฤดูกาล 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกลางเดือนกุมภาพันธ์

การปกครอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ คืออำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง อำเภอห้วยยอด อำเภอปะเหลียน อำเภอสิเกา อำเภอย่านตาขาว อำเภอวังวิเศษ อำเภอนาโยง อำเภอรัษฎา และกิ่งอำเภอหาดสำราญ แบ่งออกเป็น 87 ตำบล 720 หมู่บ้าน 85 องค์การบริหารส่วนตำบล และ 14 เทศบาล (ข้อมูลปรับปรุง ณ 2 กุมภาพันธ์ 2550)

ความเชื่อ ศรัทธา ค่านิยม ในวัฒนธรรมทั่วไปของชาวตรัง ชาวตรังปฏิบัติตามครรลองของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ส่วนใหญ่ตามวัฒนธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งสืบเนื่องมาจากอินเดียและลังกา เชื่อมโยงกับจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรังเป็นเมืองหน้าด่านของจังหวัดนครศรีธรรมราชฝั่งตะวันตกในฐานะที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเมืองแม่เป็นเมืองเอก วัฒนธรรมของตรังจึงเป็นแบบเดียวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง เช่น วันตรุษ วันสารท และพิธีทางศาสนา เป็นต้น สำหรับชาวไทยเชื้อสายจีนจัดงานถือศีลกินเจ ในเดือน 9 ของทุกปี

2. บริบทพื้นที่ศึกษา

2.1 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง (แหล่งที่มา: <http://www.bangmark.go.th>)

ตำบลบางหมากเป็นตำบลหนึ่งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกันตังเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ได้รับการยกฐานะเป็นสภาตำบลบางหมาก และต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2540 เป็น อบต. ชั้นที่ 5 จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทั่วไปของตำบลบางหมาก

ตำบลบางหมากตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอกันตัง อยู่ห่างจากอำเภอกันตังประมาณ 14 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 33.88 ตารางกิโลเมตร หรือ 21,175.62 ไร่ สภาพพื้นที่ตำบลบางหมากเป็นที่ราบ ที่ราบลุ่มค่อนข้างสูงเป็นลูกคลื่น มีแม่น้ำตรังไหลผ่านตำบลบางหมาก โดยไหลผ่านคลองบางหมาก คลองมุดา และคลองลำภู มีน้ำใช้ในการเกษตรตลอดปี และมีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 403 ตัดผ่านตอนกลางตำบลในแนวเหนือใต้

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดกับตำบลคลองชีล้อม (บ้านท่าหยี) และตำบลบางเป้า อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลควนปรัง อำเภอเมืองและตำบลโคกหล่อ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลย่านซื่อ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง และ แม่น้ำตรัง

ข้อมูลอาชีพของตำบล

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน ทำนา สวนผลไม้และอาชีพรับจ้างในงานภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพควบคู่กัน คือรับจ้างและเกษตรกรรม

การคมนาคมของตำบลบางหมาก ใช้การคมนาคมทางบก ติดต่อกภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง แต่สภาพเป็นหลุมเป็นบ่อ สำหรับการคมนาคมกับอำเภอใกล้เคียง สามารถใช้ทางหลวง

แผ่นดินหมายเลข 403 เป็นเส้นหลักระหว่างอำเภอเมืองตรังและเทศบาลตำบลกันตัง นอกจากนี้ยังมี
รถประจำทางสายกันตัง-ตรัง บริการตลอดวัน

2.2 ตำบลควนธานี (แหล่งที่มา: <http://www.kuantani.go.th>)

ตำบลควนธานี อดีตเป็นที่ตั้งของเมืองตรัง โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
และได้มี การสร้างหลักเมืองตรังไว้ที่ตำบลควนธานี

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวปนทราย ลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีพื้นที่ทั้งหมด 11.016 ตาราง
กิโลเมตร

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลควนปรัง อ.เมือง จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลบางหมาก อ.กันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลควนปรัง อ.เมือง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลโคกยาง และ ต. คลองลู อ.กันตัง จังหวัดตรัง

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือโรงเรียนวัดควนธานี ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 บ้านควน
ธานีและโรงเรียนบ้านบางหมากน้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลควนธานี โรงเรียน / สถาบัน
ชั้นสูง จำนวน 1 แห่ง คือ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดตรัง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 บ้านควน
ธานี ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง คือ หมู่ที่ 2 บ้านควนธานี และหมู่ที่
5 บ้านบิन्हยี่

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำสวน

โครงการต้นกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หลักการและเหตุผล

ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีอาชีพในการทำเกษตรกรรม เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่พอเพียงต่อการครองชีพ จึงเกิดความยากจนจากการสำรวจ จปฐ. และการจัดทำแผนชุมชน ได้พบปัญหาเพิ่มขึ้นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการศึกษา การว่างงาน และเยาวชนวัยรุ่นมั่วสุมในด้านยาเสพติด เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัญหาที่ปรากฏมากที่สุดคือเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ 20,000 บาทต่อคนต่อปี นอกจากนี้มีปัญหามีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองทำให้การผลิตในไร่นามีรายได้้น้อยมาก เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรและให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น จึงเห็นสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการเพิ่มผลผลิตภายในครัวเรือน โดยใช้พื้นที่บริเวณบ้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ปลูกไม้ผล ปลูกพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร และอาจจะมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ ไข่ไก่ ไข่ปลา ส่วนที่เหลือกินเหลือใช้อาจจะมีการส่งขายหรือแบ่งขายบ้างเป็นบางส่วนเพื่อเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง และนอกจากนี้เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนเป็นการเพิ่มรายได้และขยายโอกาสให้เกษตรกรได้เรียนรู้แก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนและเยาวชนให้ดีขึ้น

ทางกลุ่มผู้จัดทำได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จึงได้ร่วมมือกันเพื่อจะแก้ไขปัญหาโดยจัดทำโครงการ “โครงการต้นกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง” เพื่อให้เยาวชนในเขต อบต. บางหมาก ได้เข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้วิธีการและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนลดการขมุนมรมิถนนวน ในยามคำคีน
2. เพื่อสรรหาและพัฒนากลุ่มแกนนำเยาวชนในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการใช้เวลาว่างสำหรับเยาวชน
4. เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตของเกษตรกรพอมิ พอกิน พอใช้ พึ่งพาตนเองได้
5. เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงระบบในการพัฒนารูปแบบวิถีชีวิตแนวเกษตรและดำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาของชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเยาวชนในชุมชนบางหมาก จำนวน 30 คน

สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ 1-6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ปลัด อบต 1 คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 9 คน โดยมีนายก อบต เป็นที่ปรึกษา

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 18 สิงหาคม – 3 ตุลาคม 2551

วิธีดำเนินการงาน

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 7 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้แกนนำชุมชนมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมที่จะทำร่วมกับเยาวชนและตัวแทนจากหมู่บ้านต่างๆ มีความรักสามัคคีและมีกระบวนการแก้ปัญหา ร่วมกัน

2. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนทั้ง 10 คน ได้มาประชุมเพื่อเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณและวางแผนการดำเนินงาน

3. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่รับผิดชอบโครงการในจังหวัดตรัง ติดตามความก้าวหน้าและได้ให้คำแนะนำเรื่องรูปแบบและแนวทางในการเขียนโครงการผ่านการพูดคุยทางโทรศัพท์

4. ทีมอาจารย์วิจัยของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ลงพื้นที่ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม

5. เสนอโครงการฉบับปรับปรุงต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก เพื่อขออนุมัติการดำเนินโครงการ

6. ติดต่อประสานงานกับตัวแทนย่อยของหมู่ 1 หมู่ 2 หมู่ 3 หมู่ 4 หมู่ 5 และหมู่ 6 เพื่อนัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการ พร้อมทั้งคัดเลือกหมู่บ้านและเกษตรกรรายจน

7. คัดเลือกอาสาสมัครแกนนำเยาวชน จำนวน 5 คนจากแต่ละหมู่บ้าน รวม 30 คน

8. ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 3 ระยะ

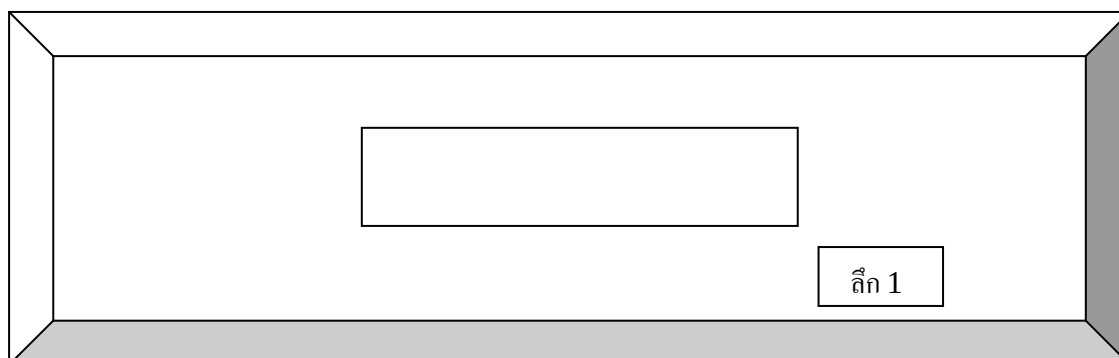
ระยะที่ 1 ประชุมชี้แจงเกี่ยวกับโครงการและจัดอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครแกนนำเยาวชน ในเรื่องการปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลาและกุ้ง การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ในวันที่ 6 กันยายน 2551 โดยกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนเป็นวิทยากรในการให้ความรู้

การศึกษาดูงานในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การปลูกผักประเภทต่าง ๆ การปลูกถั่วงอกถอยฟ้า

ขนาดบ่อพลาสติกที่ใช้ คือ

ยาว 4 ม.

กว้าง
2 ม.

การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก

1. โดยการขุดบ่อ ขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร ลึก 1 เมตร บริเวณขอบบ่อจะใช้ไม้หมาก หรือ ไม้ไผ่วางไว้ขอบบ่อรูปสี่เหลี่ยม เพื่อป้องกันไม่ให้ปลากระโดด และมีการปลูกผักรอบขอบบ่อ เช่น ผักปลอดสารพิษต่างๆ โดยจะใช้น้ำในบ่อเลี้ยงปลาในการรดต้นไม้และพืชผักสวนครัว

2. น้ำในบ่อปลาสามารถนำไปใช้รดต้นไม้และผักต่างๆได้ เพราะน้ำในบ่อเลี้ยงปลาจะไม่มีสารพิษเจือปน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการทำปฏิกิริยาของน้ำหมักชีวภาพที่ใส่ลงไปบ่อปลา หรือที่เรียกว่า น้ำ E.M. นั่นเอง น้ำจะไม่กลิ่นเหม็น และที่สำคัญคือลดความถี่ในการเปลี่ยนน้ำในบ่อเลี้ยงปลาลง

วิธีการดำเนินการ/ขั้นตอน

1. จัดเตรียมสถานที่ในการขุดบ่อเลี้ยง
2. ขุดบ่อเลี้ยงปลาขนาดที่กำหนดให้
3. ปลูกพลาสติกในบ่อเลี้ยง
4. จังน้ำไว้ในบ่อประมาณ 1-2 สัปดาห์
5. นำปลาที่เตรียมไว้ลงปล่อยในบ่อ
6. ใช้ E.M. ใส่ลงไปในน้ำเพื่อช่วยฆ่าเชื้อ และช่วยขยายน้ำในบ่อ

การลดต้นทุน ให้หาปลวก หนอน และแมลงชนิดต่างๆ มาให้ปลากิน เพื่อช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิตได้บางส่วน

ประโยชน์ของ E. M. สามารถนำไปรดน้ำต้นไม้ได้ ช่วยย่อยสลายของเสียในห้องน้ำ/ช่วยดับกลิ่น

ช่วยฟื้นฟูสภาพดินให้ดีขึ้น ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้พืชผักต้นไม้สมบูรณ์มากขึ้น

วัสดุที่ใช้ในการหมัก E.M. เพื่อใช้เป็นอาหารให้ปลาและลดต้นทุนการผลิตพืชที่นำมาหมัก เช่น กากยว, ผักบุ้ง, ผักตบชวา

ขั้นตอนการทำ

1. นำพืชผักต่างๆ มาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ
2. นำน้ำ 1 ถึง 15 ลิตร
3. หัวเชื้อ E.M. 2,500 CC หรือต่อน้ำ 1 แก้ว
4. กากน้ำตาล 25 CC หรือต่อน้ำ 1 แก้ว
5. จากนั้นนำส่วนผสมทั้งหมดมาคลุกเคล้าด้วยกันทิ้งไว้ประมาณ 7 วัน ก็สามารถนำไปใช้งานได้แล้ว

การผลิตน้ำ E. M. หาขวดพลาสติกใส่น้ำ ใส่กากน้ำตาลลงไป 1 ลิตร หรือ 2 ช้อนโต๊ะ เติมน้ำ E.M. ลงไป 1 ลิตร หรือ 2 ช้อนโต๊ะ และเขย่าให้เข้ากัน

การทำถั่วงอกลอยฟ้า

1. เตรียมถั่วงอกหรือขั้วถั่วที่เหลือใช้แล้วมาเจาะรูด้านท้ายและด้านบนของขอบขวด
2. เตรียมถั่วงอกแช่น้ำแล้วลงไปไว้ในขวดหรือถังที่เตรียมไว้
3. ใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดคลุมเอาไว้
4. นำไปแขวนหรือปักไว้ในที่ที่เตรียมไว้

ประโยชน์ของถั่วงอกลอยฟ้า มีโปรตีนสูง ประกอบด้วย วิตามินบี และซี มีใยอาหาร ป้องกันการเกิดโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่ และป้องกันการเกิดโรคหัวใจ โรคติดเชื้อ

ความรู้ด้านน้ำสมุนไพรชนิดต่างๆ

ประโยชน์ของการดื่มน้ำสาวรส ช่วยกำจัดสารพิษที่ตกค้างอยู่ในเลือด เหมาะสำหรับผู้ที่อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร มีวิตามินสูง เพื่อป้องกันเลือดออกตามไรฟัน ช่วยฟื้นฟูไตที่อ่อนแอให้แข็งแรงขึ้น และเหมาะสำหรับผู้ที่เป็ญภูมิแพ้ กระดูกเสื่อม สมออง ไวรัสตับ เป็นต้น

ประโยชน์จากน้ำเตยหอม ใบเตยหอมประกอบด้วยน้ำมันระเหยคลอโรฟิลล์ นำมาชงเป็นเครื่องดื่มช่วยให้ชุ่มคอ ชื่นใจ ช่วยแก้กระหายน้ำ และที่สำคัญช่วยในการบำรุงหัวใจ ใบเตยสดสามารถนำมาตำและช่วยรักษาโรคหัดได้ และรากของใบเตยหอมสามารถช่วยในการขับปัสสาวะและโรคเบาหวานได้

สิ่งที่เยาวชนได้รับ เยาวชนได้มีการสาธิตการทำน้ำหมักร่วมกับทางทีมวิทยากร ได้รับทราบเกี่ยวกับการเลี้ยงปลาว่า การเลี้ยงปลาไม่จำเป็นจะต้องเลี้ยงเฉพาะปลาดุกเท่านั้น แต่สามารถที่จะเลี้ยงปลาหมอคู่กับปลาดุกได้ เยาวชนได้เห็นสถานที่เลี้ยงปลาจริง สามารถสัมผัสได้ ได้เรียนรู้ถึงประโยชน์และโทษของการเลี้ยงปลา ได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของน้ำสมุนไพร ได้ดื่ม และรวมทั้งการได้เห็นเศรษฐกิจพอเพียงอย่างครบวงจร ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ การปลูกพืชสมุนไพร เป็นต้น

สิ่งที่คณะทำงานได้รับ คือใจที่ผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือในการไปทัศนศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งได้เห็นถึงเยาวชนและผู้ปกครองส่วนใหญ่ และพร้อมให้การช่วยเหลือและการสนับสนุน เยาวชนต่อไป และได้เห็นถึงศักยภาพของเยาวชนที่มีความกระตือรือร้นในการศึกษา

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการเลี้ยงปลา

แต่ละหมู่บ้านได้ขุดบ่อ 1 บ่อ ขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร และลึก 1 เมตร ภายหลังจากขุดบ่อก็ได้ปูพลาสติกในบ่อและได้ปล่อยน้ำประปาหรือน้ำบ่อจากหมู่บ้านทิ้งไว้ประมาณ 3-7 วัน เพื่อให้คลอรีนตกตะกอน และหลังจากนั้นจึงค่อยปล่อยพันธุ์ปลาดุกบ่อละประมาณ 200-300 ตัว มีการดำเนินการขุดบ่อทุกหมู่บ้านยกเว้นหมู่บ้าน 2 และหมู่บ้าน 6 ที่ไม่เข้าร่วมโครงการนี้ เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่อยู่ไกลจาก อบต. บางมาก การเดินทางไปมาไม่สะดวก ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นๆ อยู่กันอย่างแออัดและไม่มีพื้นที่โล่งมากนัก นอกจากนี้ไม่ได้รับความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และ อีกทั้งช่วงเวลาการดำเนินการดังกล่าวอยู่ในช่วงเดือนรอมฎอน

หมู่บ้าน 1 ซึ่งเป็นตัวแทนหมู่บ้านของทั้ง 6 หมู่บ้าน ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นทุกขั้นตอน ส่วนหมู่บ้าน 3, หมู่ 4 และหมู่บ้าน 5 ยังคงอยู่ในขั้นตอนของการขุดบ่อเท่านั้น ยังไม่ได้ปูพลาสติกหรือปล่อยน้ำประปาแต่อย่างใด

ส่วนเรื่องการปลูกผักเชิงเศรษฐกิจ แกนนำเยาวชนหมู่บ้าน 1 เท่านั้นที่ดำเนินการไปตามกำหนดของโครงการ

ส่วนที่ 4 ผลการทำสนทนากลุ่มของกรรมการจัดทำโครงการ

คณะกรรมการที่เข้าร่วมสนทนา มีจำนวน 4 คน สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการโครงการ

กลุ่มกรรมการจัดทำโครงการคิดว่าการเขียนโครงการเป็นเรื่องยาก เขียนครั้งแรกไม่ตรงเป้าหมาย เพราะไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานเชิงระบบที่จะต้องประสานงานกับคนในหมู่บ้านต่างๆ ไม่รู้ว่าจะต้องประสานงานกับใคร เพราะงานประจำคือทำเฉพาะในหมู่บ้านของตนเอง อีกทั้งไม่เคยทำงานร่วมกับเยาวชนโดยตรง แต่อย่างไรก็ตามได้แก้ปัญหาโดยการจัดตั้งคณะทำงานในแต่ละหมู่บ้าน คัดเลือกตัวแทนนำเยาวชนของแต่ละหมู่บ้าน นัดหมายแกนนำเยาวชนมาประชุมกันในวันที่ 6 กันยายน 2551 ได้ชี้แจงเรื่องงบดำเนินการ ชี้แจงเรื่องโครงการเสนอโครงการให้เยาวชนไปทำกิจกรรม 3 โครงการคือ โครงการขุดบ่อเลี้ยงปลาดุก การปลูกผักสวนครัวและการปลูกผักที่รับประทานได้ แกนนำเยาวชนเห็นพ้องว่าจะขุดบ่อเลี้ยงปลาดุกและปลูกผักสวนครัว ต่อจากนั้นให้แกนนำเยาวชนของแต่ละหมู่บ้านเลือกประธาน รองประธานและเลขาของแต่ละกลุ่ม ได้มีการจัดแบ่งหน้าที่ของสมาชิกในแต่ละกลุ่มในการมาช่วยกันขุดบ่อและหมุนเวียนกันมารดน้ำผักสวนครัว

โครงสร้างระบบการบริหารงาน มีโครงสร้างระบบการบริหารงานที่เป็นระบบ กล่าวคือ กลุ่มกรรมการจัดทำโครงการเป็นที่ปรึกษา ให้กับกรรมการภาคประชาชนซึ่งกรรมการภาคประชาชนนี้มาจากตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน ตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเหล่านี้ได้ไปดำเนินการสรรหากรรมการย่อยของแต่ละหมู่บ้านเอง

สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ยานพาหนะที่ใช้ในโครงการส่วนใหญ่ใช้รถคู่ส่วนบุคคลของกรรมการผู้ทำโครงการ สำหรับอบต. ก็ให้การสนับสนุนในเรื่องรถยนต์ แต่เนื่องจากวันที่นำแกนนำเยาวชนไปดูงานเชิงเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พนักงานขับรถของทางอบต.ป่วยเป็นโรคเกาต์และมีอาการปวดเข่า ทำให้ไม่สามารถขับรถไปส่งเยาวชนแกนนำไปดูงานได้ ดังนั้น หนึ่งในกรรมการยินดีให้ใช้รถส่วนบุคคลในการรับส่งแกนนำเยาวชนไปดูงานที่หนองตรุด อ. เมือง จ. ตรังแทนการใช้รถของทางอบต.

สำหรับเรื่องสถานที่ในการประชุม ทางอบต. ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

การสื่อสารในกลุ่มกรรมการเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีปัญหา ยกเว้นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 ซึ่งไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ทุนและงบประมาณ งบประมาณที่ได้รับ 20,000 บาท นั้นไม่เพียงพอ กรรมการจัดทำโครงการได้จัดสรรงบประมาณให้หมู่บ้านละ 3,000 บาท นอกจากนี้ยังได้รับการสนใจและการสนับสนุนจากหน่วยพัฒนาชุมชน

การจัดทำโครงการในครั้งนี้ถือว่าเป็นครั้งแรกที่ตำบลบางหมากให้ความสนใจและทำโครงการร่วมกับแกนนำเยาวชนอย่างจริงจัง สำหรับอุปกรณ์ในการจับปลาลูกปลาและปลูกผักสวนครัวนั้น เช่น จอบ เสียม กระบวยรดน้ำ แกนนำเยาวชนได้นำอุปกรณ์ที่มีอยู่ภายในบ้าน ภายในท้องถิ่นมาใช้ ไม่ได้จัดซื้ออุปกรณ์ทางการเกษตรชุดใหม่แต่อย่างใด

ผู้นำและกรรมการ กรรมการผู้ทำโครงการมีการประชุมเพื่อวางแผนโครงการ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับชุมชน และมีความสามารถในการสื่อสารกับเยาวชนเป็นอย่างดี ส่วนผู้นำระดับ อบต. ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ความสำคัญกับโครงการและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือในทุกด้าน

ลักษณะการทำงานของกลุ่มกรรมการนั้น เป็นไปด้วยดี อบต. ให้การสนับสนุน มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานชัดเจน มีการโต้แย้งกันบ้างในเชิงแสดงความคิดเห็น

4.2 ด้านการดำเนินงาน

ความล่าช้าของการดำเนินงาน การดำเนินโครงการมีความคลาดเคลื่อน ไม่เป็นไปตามแผน เพราะภาคประชาชนมีงานมาก ยิ่งในช่วงเวลาสั้นๆที่เร่งรัด ทำให้งานรัดตัว ทั้งๆที่กรรมการได้ประสานงานไปทางกรรมการในหมู่บ้านแล้ว แต่ก็ไม่ได้ทำตามแผนที่กำหนดไว้ บางครั้งคณะกรรมการยังไม่ค่อยได้คุยกันและยังไม่ค่อยประชุมกรรมการหมู่บ้าน กรรมการเองก็ยุ่ง บางที

ติดประชุมหรือไปประชุมต่างจังหวัด ทำให้ขาดการติดตามงาน แต่เมื่อมีเวลามาติดตามงาน จึงได้รู้ว่าตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านบางหมู่บ้านไม่ได้ดำเนินการตามแผน

4.3 ด้านผลการดำเนินงาน

ความรู้สึกรู้สึกของตัวแทนหมู่บ้านและกรรมการ ตัวแทนหมู่บ้านรู้สึกภูมิใจ ดีใจที่ลูกได้เข้าร่วมโครงการ เด็กจะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เด็กจะได้ฝึกหัดทำงาน เพราะเด็กสมัยนี้จับจอบเสียมไม่เป็น รู้จักเพียงแค่จิ้มมือถือโทรศัพท์

ส่วนกรรมการรู้สึกชอบและดีใจที่แต่ละหมู่บ้านให้ความร่วมมืออย่างดี โครงการนี้ช่วยลดค่าใช้จ่ายของครอบครัว เพราะมีการปลูกผักสวนครัวไว้รับประทาน ส่วนการเลี้ยงปลานั้น นอกจากจะไว้รับประทานแล้ว ยังสามารถนำไปจำหน่ายและสามารถนำยอดเงินที่ได้มาจัดตั้งกองทุนในหมู่บ้าน เพื่อที่จะได้ใช้เป็นงบในการจัดซื้อพันธุ์ปลาต่อไป

กรรมการเกิดการเรียนรู้จากการทำโครงการ ได้เรียนรู้แนวทางในการเขียนโครงการว่า จะต้องเขียนหรือใช้วิธีการอย่างไรในการที่จะให้เยาวชนมาร่วมในโครงการ ได้เรียนรู้ร่วมกันกับเยาวชน รู้ความคิด การทำงานของเยาวชนแต่ละหมู่บ้าน เพราะเยาวชนแต่ละหมู่บ้านมีลักษณะไม่เหมือนกัน มีระเบียบในการจัดทำกราดูบปลา เยาวชนให้ความสนใจและมีความต้องการเข้าร่วมในโครงการมากขึ้น

ประโยชน์ที่ได้จากการทำโครงการ มีโอกาสพบประชาชนหรือตัวแทนประชาชนในหมู่บ้านอื่นๆ มากขึ้น ได้เรียนรู้นิสัย ความคิดของคนในหมู่บ้านอื่นๆ นอกเหนือจากหมู่ 1 ที่อยู่ในท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ สำหรับเยาวชนในหมู่ที่ 2 มีความสนใจ แต่ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

สำหรับการต่อยอดหรือการต่อเนื่องโครงการนั้น ได้วางแผนงานโดยให้เยาวชนและผู้ปกครองมี โอกาสเข้าค่ายร่วมกันในการดำเนินโครงการต่อไป

ส่วนที่ 5 ผลจากการทำสนทนากลุ่ม แกนนำเยาวชนในการเข้าร่วมโครงการ

แกนนำเยาวชน จำนวน 15 คนที่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมโครงการคือ สนุก ชอบโครงการนี้ รู้ว่าเป็นโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เรียนรู้การดูบปลา การเลี้ยงปลา การยกร่องปลูกผักและการปลูกผัก ไม่รู้สึกเหนื่อยในการเข้าโครงการนี้ โครงการนี้มีประโยชน์คือทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เรียนรู้ประโยชน์ของพืชผัก มีความสามัคคีในการทำงานและมีการจัดแบ่งเวรในการรดน้ำพืชผัก โดยสรุปความพึงพอใจอยู่ในระดับคะแนนเต็ม 10

ส่วนที่ 6 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการสังเกตพบว่า ปัจจัยเอื้อที่ทำให้การดำเนินโครงการนี้สำเร็จลุล่วงได้คือ กรรมการมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการเขียนโครงการ เคยไปอบรมเรื่องอาชีพในทางเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีความรู้ รู้จักวิทยากรในการให้ความรู้เรื่องนี้ และมีประสบการณ์ในการทำโครงการอื่นๆในตำบลบางหมากพอควรทำให้การดำเนินการนี้สำเร็จลุล่วงได้ในระยะเวลาสั้นๆ

ปัจจัยที่เอื้อทำให้โครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็คือ โครงการนี้เป็นโครงการที่คิดโดยคนในชุมชน โดยการประชุมร่วมกันของผู้นำและชาวบ้านเดือนละครั้งเพื่อหาหรือปัญหาที่เกิดขึ้นและการแก้ปัญหา และได้เลือกประเด็นนี้มาทำโครงการ ทำให้ทุกคนกระตือรือร้นในการทำโครงการนี้มาก

นอกจากนี้กรรมการทุกคนมีจิตอาสาในการดำเนินโครงการ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีการช่วยเหลือกันอย่างยิ่ง และได้รับการสนับสนุนจาก นายก อบต. อย่างเต็มที่ เช่น ให้งบนำไปใช้ในโครงการ สถานที่ในการประชุม อุปกรณ์เครื่องเขียน นอกจากนี้ นายก อบต. ยังให้ยืมว่าถ้าหากเงินสนับสนุนที่ได้รับจาก UNICEF ไม่เพียงพอก็จะเองมาจาก อบต. ช่วยเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าประสงค์

จากการสังเกตพบว่าเด็กที่เข้าร่วมโครงการมีความกระตือรือร้นในการที่จะมี บ่อเลี้ยงปลาและทำผักสวนครัว มีการตั้งกรรมการและแบ่งหน้าที่ที่จะรับผิดชอบให้อาหารปลาในแต่ละวัน เด็กๆสัญญาว่าจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเลี้ยงปลา

อุปสรรคที่เกิดขึ้นในโครงการที่พบคือว่า

1. ระยะเวลาของการทำโครงการเป็นช่วงเวลาที่สั้น ทำให้มีปัญหาในระยะเตรียมคิดโครงการและดำเนินโครงการ อีกทั้งอยู่ในระยะหน้าฝนทำให้มีอุปสรรคในการจับปลา และการปล่อยปลา เนื่องจากต้องรอเวลาในบ่อแห้งก่อนถึงจะปล่อยปลาได้ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอควร นอกจากนี้ช่วงเวลาที่ทำโครงการเป็นช่วงที่เยาวชนจะเตรียมสอบปลายภาคและอยู่ในช่วงถือศีลอดรอมฎอนของเยาวชนที่นับถืออิสลาม ทำให้การเข้าร่วมโครงการของเยาวชนเป็นไปไม่ครบ 100% อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่คิดว่าจะทำโครงการนี้ต่อไปหากได้รับการสนับสนุนจาก อบต.

2. กรรมการแต่ละท่านที่ดำเนินโครงการมีภาระงานที่ต้องทำหลายโครงการในขณะเดียวกัน จึงต้องจัดเวลาทำทีละโครงการ ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการติดต่อเพื่อนำนักเรียนไปชมการทำอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงและเชิญวิทยากร ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินงานล่าช้าในระยะแรกเริ่ม อย่างไรก็ตามกรรมการพยายามเร่งจนกระทั่งงานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์

ส่วนที่ 7 ภาพกิจกรรม

ภาพการปล่อยปลาในบ่อพลาสติก การทำแปลงปลูกผัก

ภาพการทำสนทนากลุ่มกรรมการ

ภาพการทำสนทนากลุ่มเด็กและแกนนำ

โครงการรวมกลุ่มชุมชนมุสลิมปะหะชะห์ หรือ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมควนธานี ในพื้นที่อบต.ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ปัจจุบันเด็กและเยาวชน มีเวลาว่างและใช้เวลาว่างไปกับการเล่นเกมส์และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปัจจุบันโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จึงได้จัดทำโครงการรวมกลุ่มชุมชนมุสลิมปะหะชะห์ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีไทย รำโนราห์ กลองยาว สร้างความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นการสนับสนุนส่งเสริมนโยบายของรัฐบาล เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีกิจกรรมทำ
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
3. เพื่อให้เยาวชนเกิดสมาธิ
4. เพื่อให้เกิดความสามัคคีและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กอายุ 6-15 ปี ใน พื้นที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

สถานที่ดำเนินการ

สถานที่จัดเวที บริเวณท่าน้ำหัวไทร ใกล้โรงเรียนวัดควนธานี ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง

จ. ตรัง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 7 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 1 คน
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 1 คน และตัวแทนกลุ่มผู้นำชาวบ้าน 5 คน

ระยะเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 14 เดือนสิงหาคม – 15 ตุลาคม 2551

งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 บาท
(สองหมื่นบาทถ้วน)

วิธีการดำเนินการ/กิจกรรม

1. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนจำนวน 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์” โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อให้แกนนำชุมชนมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมที่จะทำร่วมกับเยาวชนและตัวแทนจากหมู่บ้านต่างๆ มีความรักสามัคคีและมีกระบวนการแก้ปัญหา
ร่วมกัน

2. คณะกรรมการกลุ่มแกนนำชุมชนทั้ง 7 คน ได้มาประชุมเพื่อชี้แจงโครงการ และร่วมกัน
กำหนด แบบแผนกิจกรรมที่จะปฏิบัติ ร่วมเขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
และวางแผนการดำเนินงาน

3. อาจารย์จากทีมวิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่รับผิดชอบ
โครงการในจังหวัดตรัง ติดตามความก้าวหน้าและได้ให้คำแนะนำเรื่องรูปแบบและแนวทางในการ
เขียนโครงการผ่านทางการพูดคุยทางโทรศัพท์

4. ทีมอาจารย์วิจัยของคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ลงพื้นที่ประชุม
ร่วมกับคณะกรรมการเพื่อปรับแก้ไขโครงการให้เหมาะสม

5. เสนอโครงการฉบับปรับปรุงต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลควนธานี เพื่อขออนุมัติ
การดำเนินโครงการ

6. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านรถโฆษณาของอบต. 1 ครั้ง แจกใบปลิว โฆษณากิจกรรม
ในโครงการบนแผ่นป้าย Vinyl และโฆษณากิจกรรมบนเวที

7. ดำเนินโครงการ แบ่ง เป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ประกาศรับสมัครสมาชิกเข้าชมรมกลองยาว ชมรมมโนราห์และชมรมดนตรีไทย

ระยะที่ 2 มีการสอนสมาชิกในชุมชน โดยครู/วิทยากร แต่ละชมรมมีการฝึกซ้อมสัปดาห์
ละ 2 ครั้ง คือในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ช่วงเวลา 16.00-18.00 น.

ระยะที่ 3 จัดเวทีการแสดงความสามารถของสมาชิกในชมรมและเยาวชน ทุกวันอาทิตย์
จำนวน 3 ครั้ง โดยเริ่มในวันอาทิตย์ที่ 14 ก.ย. 21 ก.ย. และ 28 ก.ย. 2551 ในเวลา 15.00- 18.00 น.

8. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มคณะกรรมการกลุ่มแกนนำ เพื่อ
ประเมินผลการดำเนินโครงการ โดยทีมอาจารย์วิจัยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา-
นครินทร์ ในวันที่ 28 กันยายน 2551

9. ประเมินผลการเข้าร่วมโครงการโดยการทำสนทนากลุ่มเยาวชน เพื่อประเมินผลการ
ดำเนินโครงการ โดยอาจารย์จากทีมวิจัยของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใน
วันที่ 28 กันยายน 2551

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 การประชุมกลุ่มกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการได้นัดประชุมถึงการเขียนโครงการและการวางแผนงาน ตลอดจนติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะมาช่วยเหลือในการจัดทำใบปลิว คัดป้ายประกาศโฆษณาเกี่ยวกับการจัดโครงการ การรับสมัครสมาชิกเยาวชนในท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการและการจัดกิจกรรมการแสดงบนเวที

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

กรรมการได้นัดประชุมทำงานหลายครั้ง ได้ติดต่อยืมเครื่องเสียง ไมโครโฟนและการจัดเวที กิจกรรมบนเวทีได้จัดให้มีขึ้นทุกวันอาทิตย์ของเดือนกันยายน โดยเริ่มตั้งแต่วันอาทิตย์ที่ 14 กันยายน ถึง 28 กันยายน 2551 ตั้งแต่ 15.00-18.00 น. กิจกรรมบนเวที ประกอบด้วย การแสดงรำน้ำกลองยาว การตีกลองยาว การเป่าปี่ การรำโนราห์ การร้องเพลง การเดี่ยวกีตาร์ และการเต้นแอโรบิก

ส่วนการฝึกซ้อมรำน้ำกลองยาว การฝึกตีกลองยาวและการฝึกรำโนราห์นั้น เยาวชนที่สนใจและเข้าเป็นสมาชิกในชมรมดังกล่าว เข้ารับการฝึกซ้อมสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นช่วงวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ เป็นเวลา 2 ชั่วโมง/ ครั้ง โดยฝึกเวลา 16.00-18.00 น. โดยมีวิทยากรครูในท้องถิ่นเป็นผู้สอน

ส่วนที่ 3 ผลการสนทนากลุ่มกรรมการจัดทำโครงการ

ผู้สนทนากลุ่ม ประกอบด้วย อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน จำนวน 4 คน ณ ศาลาวัดควนธานี ต. ควนธานี อ. กันตัง จ. ตรัง ในวันอาทิตย์ที่ 28 กันยายน 2551

3.1. ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

การเขียนโครงการเป็นเรื่องยาก คิดไม่ออกว่าจะทำเรื่องอะไร แต่เนื่องจากทางตำบลควนธานีเคยได้รับรางวัลในเรื่องการตีกลองยาว ดังนั้นจึงร่วมกันคิดโครงการเพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่อไป

โครงสร้างระบบการบริหารงาน มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยมีประธานเลขานุการและกรรมการ ถึงแม้จะกำหนดหน้าที่ชัดเจน แต่ก็ไม่มีคนทำงาน งานส่วนใหญ่ประธานจะต้องรับผิดชอบทำเอง การประสานงานในกรรมการไม่ดีเท่าที่ควร กรรมการบางคนไม่มาประชุม อ้างว่าไม่ว่างอยู่เกือบทุกครั้งที่มีการนัดประชุม

สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำโครงการ ได้รับการสนับสนุนจากอบต. น้อยกว่าที่คาดหวัง อบต. ไม่ให้การสนับสนุนในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ต้องหาช่างมาติดตั้งเครื่องเสียงในบางอาทิตย์เอง ส่วนชาวบ้านมาช่วยเหลือในการกางเต็นท์และ ยกโต๊ะ นายกอบต. ไม่สนใจและไม่

เคยมาถามข่าวคราวหรือความก้าวหน้าของงานที่ทำ เวลาขอคำปรึกษาจากอบต. ทางอบต.พูดว่าไม่ใช่งานของ อบต.

ทุนและงบประมาณ งบประมาณ 20000 ที่ได้รับไม่เพียงพอในการจัดทำโครงการ เพราะต้องเช่าเครื่องเสียง จัดทำเวทีและ กางเต็นท์เอง อย่างไรก็ตามได้ขอการสนับสนุนจากว่าที่ผู้ใหญ่บ้าน และก็ได้ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนในการเสื้ผ้าขนหนูเพื่อแจกให้แก่ผู้แสดง

อุปกรณ์ในด้านเครื่องดนตรีไทยมีไม่เพียงพอ

ชุมชนให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี บางคนพาลูกไปแต่งตัว แต่งหน้าด้วยตนเอง บางคนมีพี่เลี้ยงพาลูกไปแต่งหน้า โดยรวมชุมชนดีใจที่ถูกหลานมีความรู้และได้มีโอกาสในการแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง

ผู้นำและกรรมการ ผู้นำมีจิตอาสา แต่ขาดความร่วมมือและการสนับสนุนช่วยเหลือจากอบต. และจากกรรมการบางคน หากโครงการได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ก็น่าจะทำได้ไปได้ เพราะเด็กและเยาวชนเริ่มให้ความสนใจ เด็กเริ่มตื่นตัวอยากไปซ้อม อยากไปเดิน เด็กมีความกระตือรือร้นมาก กรรมการชุดนี้พอใจที่จะทำงานด้วยกัน หากอบต. ให้งบก็สามารถทำได้

3.2. ด้านการดำเนินการจัดการ

มีการประชุมกรรมการเพื่อระดมความคิดในการเขียนโครงการ และวางแผนการทำงานสำหรับการ ดำเนินการจริง ส่วนใหญ่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการทำเอง ตัวประธานเองก็ไม่วู้มาก่อนว่าตนเองจะต้องมาทำโครงการนี้ เพราะเข้าใจว่าเพียงให้มาประชุมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์” เท่านั้น เมื่อสิ้นสุดการประชุมถือว่าหมดหน้าที่ ไม่คิดว่าจะมีการต่อเนื่องมาถึงขั้นต้องทำโครงการ และเมื่อมาทำโครงการนี้และได้รับความช่วยเหลือจากอบต. น้อยมาก จึงมีความรู้สึกท้อแท้ใจ

นอกจากนี้ปัญหาในการดำเนินโครงการเกิดจากการสื่อสารที่ล่าช้าระหว่างเจ้าหน้าที่อบต. กับกรรมการที่ทำโครงการ คือ กรรมการได้รับแจ้งว่ามีหนังสือเชิญให้เข้าร่วมประชุม ในเช้าวันที่จัดประชุม ทำให้การเตรียมตัวไม่ดีเท่าที่ควร

ส่วนใหญ่กรรมการติดต่อกันทางโทรศัพท์และบางครั้งก็ข้ามมอเตอร์ไซด์ไปพบปะพูดคุยกัน

3.3. ด้านผลการดำเนินการ

ความรู้สึกต่อการทำโครงการ กรรมการรู้สึกน้อยใจ ที่ได้รับความร่วมมือน้อยมากจากอบต. กรรมการต้องการความช่วยเหลือและการช่วยเหลือจากอบต. เพิ่มขึ้น “รู้สึกเหนื่อยและท้อแท้ ว่าทำไมอบต. ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือเลย” ถ้าโครงการที่ทำได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องอาจปรับงานเป็น 2 อาทิตย์ / ครั้ง หรือเดือนละครั้ง เพราะเด็กและเยาวชนเริ่มให้ความสนใจ กระตือรือร้น ชาวบ้านก็กระตือรือร้น กรรมการรู้สึกพอใจที่มีโอกาสได้เป็นตัวแทนของจังหวัดตรงในการทำโครงการนี้ และพอใจที่เด็กกล้าแสดงออก

โครงการนี้มีประโยชน์ เพราะเด็กทุกคนทั้งเด็กเล็ก เด็กโตสามารถเข้าร่วมได้หมด ไม่เหมือนกับ กีฬามีแต่เด็กวัยรุ่นเข้าร่วมเท่านั้น นอกจากนี้โครงการนี้ฝึกให้เด็กรู้จักวัฒนธรรม ฝึกตั้งแต่เด็ก รู้จักความสามัคคี มีคุณธรรม จริยธรรม

ส่วนที่ 4 ผลการสนทนากลุ่มแกนนำเยาวชนในประเด็นการเข้าร่วมโครงการรวมกลุ่มชุมนุมศิลปะชะง่า

4.1 การสนทนากลุ่มแกนนำเยาวชนชุดรำน้ำกลองยาวและตีกลองยาว

ผู้สนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เด็ก 12 คน เป็นผู้ชาย 4 คน ผู้หญิง 8 คน ณ ริมคลองบ้านหัวไทร ใกล้โรงเรียนบ้านควนธานี ต. ควนธานี อ. กันตัง จ. ตรัง ในวันอาทิตย์ที่ 28 กันยายน 2551

แกนนำเยาวชนมีความพึงพอใจอย่างมากในการเข้าร่วมโครงการ “เวทีคนกล้า ด้านยาเสพติด” นี้ เพราะได้เรียนรู้ และฝึกซ้อมการตีกลองยาว การรำน้ำกลองยาว สามารถตีกลองได้เป็นจังหวะ ได้ความสามัคคี เพราะต้องตีให้พร้อมกัน ต้องตีให้เป็นเพลง เป็นการให้เด็กแสดงออก รู้สึกสนุก มีความสุข ได้แสดงความกล้า ให้ความพึงพอใจระดับ 10 เต็ม นอกจากนี้ต้องการให้แสดงบนเวทีทุกอาทิตย์ อาทิตย์ละ 1 วัน และต้องการให้มีการเต้นแอโรบิก และร้องเพลงด้วย

4.2 การสนทนากลุ่มแกนนำเยาวชนชุดรำนโนราห์

ผู้สนทนากลุ่ม ประกอบด้วย เยาวชนหญิงจำนวน 3 คน ณ ริมคลองบ้านหัวไทร ใกล้โรงเรียนบ้านควนธานี ต. ควนธานี อ. กันตัง จ. ตรัง ในวันอาทิตย์ที่ 28 กันยายน 2551

แกนนำเยาวชนรู้สึกพึงพอใจในการรำนโนราห์เพราะได้รักษาศิลปวัฒนธรรมการรำและสืบทอดวัฒนธรรมไม่ให้สูญหาย และรู้สึกดีใจที่ได้สอนและให้คำปรึกษารุ่นน้องในการรำท่าต่างๆ อีกทั้งการรำนโนราห์ยังเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรงและลำตัวอ่อน ทำให้มีความสามัคคี เพราะต้องรำให้พร้อมกัน ท่าจะได้สวย แล้วยังฝึกให้เป็นคนใจเย็น เพราะบางท่าหัดยาก ฝึกยาก ต้องการให้มีการแสดงบนเวที 2-3 อาทิตย์ หรือ 1 เดือน/ ครั้ง

4.3 ผลการสนทนากับครูผู้สอนรำนโนราห์

ผู้สนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ครูสอนมโนราห์ 1 คน ณ ริมคลองบ้านหัวไทร ใกล้โรงเรียนบ้านควนธานี ต. ควนธานี อ. กันตัง จ. ตรัง ในวันอาทิตย์ที่ 28 กันยายน 2551

ครูดีใจที่มีโอกาสได้สืบทอดวัฒนธรรมการรำของทางภาคใต้ให้กับนักเรียนและเยาวชน เป็นการสืบสานวัฒนธรรม อุปกรณ์ดนตรีที่ครูต้องการเพิ่มเติม คือ กลอง ทับ โหม่ง ฉิ่ง แกละ/ กลับ และปี่

นอกจากเครื่องดนตรีแล้ว ครูต้องการความร่วมมือของบุคลากรภายในหมู่บ้านที่จะให้ความช่วยเหลือเรื่องการจัดชมรมการรำนโนราห์และการเล่นดนตรีไทย และต้องการให้เด็กฝึกหัดว่ากลอนสดและเรียนการรำประกอบ เพราะตอนนี้เด็กเริ่มต้นตัวมากขึ้น มีเด็กม. 5 มาร่วมด้วย มาจากทั้งโรงเรียนโคกยางและควนธานี

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการสังเกตพบว่า ปัจจัยที่เอื้อทำให้โครงการนี้นำเร็จุล่งไปได้ด้วยดี เนื่องจากการมิจิตอาสา และมีความพยายามทำงานให้สำเร็จล่งตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าจะไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจาก อบต. กรรมการที่ทำงานจริงมีเพียง 4-5 คนและเป็นกรรมการที่เป็นตัวแทนจากชุมชนเท่านั้น ไม่เคยเห็นตัวแทนกรรมการจาก อบต. เข้ามาร่วมกิจกรรมเมื่อมีงานเวทีหรือเข้าร่วมการทำสนทนากลุ่มเพื่อประเมินการดำเนินโครงการกับทีมวิจัย

การดำเนินโครงการนี้ได้รับความอนุเคราะห์เวทีและเตนส์จาก อบต. ส่วนความช่วยเหลืออื่นๆ เช่น คนขนเหล็กเพื่อจัดเวที การประชาสัมพันธ์โครงการ หรือรถขนเวที ปรธานจะลงมือทำเองและขอความช่วยเหลือจากคนในชุมชน จากการสังเกตพบว่าปรธานเป็นคนหนึ่งในชุมชนที่ชาวบ้านในการนับถือ ทำให้การสานงานหรือขอความร่วมมือกับชาวบ้านในชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่น แต่ปรธานมีความรู้สึกท้อแท้ในบางครั้งเนื่องจากได้รับการช่วยเหลือจาก อบต. น้อยในด้านอุปกรณ์เครื่องเสียง อุปกรณ์เครื่องดนตรีสำหรับการจัดตั้งชมรม ดังนั้นคิดว่าไม่สามารถจัดตั้งเป็นชมรมของชุมชนควนธานีได้ อย่างไรก็ตามกรรมการทุกคนเห็นว่าการรักษาวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้นกรรมการจะช่วยกันจัดตั้งชมรมโนราห์และการรำกลองยาวขึ้นในหมู่บ้านต่อไป แม้ว่าจะไม่ได้รับการสนับสนุนใดๆจากอบต. ก็ตาม สำหรับโครงการที่ทำผ่านไปนี้ กลุ่มกรรมการรู้สึกพอใจในแง่ที่ว่าตำบลของตนเองได้รับเป็นตัวอย่างของจังหวัดให้ดำเนินโครงการนี้และพอใจในแง่ที่ว่าได้มีโอกาสรับใช้สังคมและพัฒนาเยาวชนให้เรียนรู้และรักศิลปของไทย

อุปสรรคในการทำโครงการมาจากการไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน อบต. ทำให้ปรธานเกิดความท้อแท้ในการที่จะต่อ ยอดโครงการในระดับชุมชน

ส่วนที่ 6 ภาพกิจกรรม

ภาพการแสดงเวทีคนดี-คนกล้า

ภาพการทำสนามกับเด็กในชมรม

ภาพการทำสนามกลุ่มกรรมการ

โครงการในพื้นที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสตูล

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทยทางชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันตกของประเทศไทย อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 6 องศา 4 ลิปดา ถึง 7 องศา 2 ลิปดา เหนือ กับเส้นแวงที่ 99 องศา 5 ลิปดา ถึง 100 องศา 3 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 973 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 2,478.997 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,549,361 ไร่ เป็นลำดับที่ 63 ของประเทศ และลำดับที่ 12 ของภาคใต้ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดตรังทางทิศเหนือ จังหวัดสงขลาทางทิศตะวันออก และรัฐปะลิส ประเทศมาเลเซียตลอดแนวชายแดน (ทางทิศใต้) ยาวประมาณ 56 กิโลเมตร ติดต่อฝั่งอันดามันยาวประมาณ 144.8 กิโลเมตร เป็นพื้นที่เกาะประมาณ 88 เกาะ อาณาเขต ทิศเหนือ ติดอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

ทิศใต้ติดรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันออก ติดอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และ รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย โดยพื้นที่บนบกมีเทือกเขาบรรทัด และสันกาลาคีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขต ระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่นๆ และประเทศมาเลเซีย

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่จังหวัดสตูลทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นเนินเขาและภูเขาสลับซับซ้อน โดยมีทิวเขาที่สำคัญแบ่งเขตประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย คือ ทิวเขาบรรทัด และทิวเขาสันกาลาคีรี พื้นที่ของจังหวัดค่อย ๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ โดยยังมีภูเขาน้อยใหญ่อยู่กระจัดกระจายในตอนล่าง ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาจีน เขาบารัง เขาใหญ่ เขาทะนนาน และเขา พญาวัง และมีที่ราบแคบ ๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นพื้นที่ป่าชายเลนน้ำเค็มขึ้นถึง อดุมไปด้วยป่าเสมและป่าโกงกาง สตูลเป็นจังหวัดที่ไม่มีแม่น้ำไหลผ่าน คงมีแต่ลำน้ำสั้น ๆ ต้นน้ำเกิดจากภูเขาทางทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ พื้นที่จังหวัดสตูลได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนธันวาคม ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2547

การปกครอง จังหวัดสตูลแบ่งการปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอ 36 ตำบล 257 หมู่บ้าน ประกอบด้วย อำเภอเมืองสตูล อำเภอกวนโดน อำเภอกวนกาหลง อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอมะนัง

ประชากร จังหวัดสตูลเป็นหนึ่งใน 4 จังหวัดของประเทศไทยที่มีประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 67.8 ส่วนรองลงมาก็คือชาวพุทธซึ่งมีอยู่ร้อยละ 31.9 และที่เหลือคือศาสนาคริสต์ ซึ่งศาสนิกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองสตูล ถึงแม้ประชากรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม แต่ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทยโดยมาก จะมีชาวไทยเชื้อสายมลายู รวมถึงมลายู เพียงแค่ร้อยละ 9.9 ของประชากรเท่านั้น

อาชีพที่สำคัญของจังหวัดสตูลคือ การประกอบการเกษตร มีการปลูกปาล์มน้ำมัน การปลูกสวนยางพารา และการปลูกข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด และการประมง (แหล่งที่มา : <http://th.wikipedia.org> และ <http://www.satunprovince.net/index.php>)

2. บริบทพื้นที่ศึกษา

2.1 ตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ตำบลกำแพงเดิมชื่อ “โกตา” มาจากภาษามลายู ซึ่งแปลว่า “กำแพง” เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ริมน้ำ เป็นแหล่งขนส่งสินค้าจากหลายประเทศ มีผู้คนอพยพเข้ามาอยู่อาศัยมากทำให้กลายเป็นชุมชนใหญ่ บ้านโกตาจึงกลายเป็นตำบลโกตา ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้เปลี่ยนชื่อเป็นตำบลกำแพงมาจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทั่วไปของตำบลกำแพง

ตำบลกำแพงมีเนื้อที่ประมาณ 70.151 ตารางกิโลเมตร (43,096 ไร่) แบ่งเป็น 12 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านควนไสน หมู่ 2 บ้านท่าเลหลา หมู่ 3 บ้านบนควร หมู่ 4 บ้านควนใหญ่ หมู่ 5 บ้านปีใหญ่ หมู่ 6 บ้านปลักม้าย หมู่ 7 บ้านโกตา หมู่ 8 บ้านอุไร หมู่ 9 บ้านป่าฝาง หมู่ 10 บ้านปากปึง หมู่ 11 บ้านทุ่งเสม็ด หมู่ 12 บ้านตูแตหระ

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลปากน้ำ และตำบลละงู อำเภอละงู
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลน้ำผุด ตำบลเขาขาว อำเภอละงู
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลแหลมสน อำเภอละงู

สภาพภูมิประเทศ

เป็นทิวเขาทางทิศตะวันออก เป็นพื้นที่แบบเนินเขาทางทิศตะวันตก และเป็นที่ลุ่มแบบป่าชายเลนมีเนินเขากระจายอยู่ทางตอนกลางและตอนใต้ของตำบล

สภาพภูมิอากาศ

ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน เริ่มเดือนธันวาคม สิ้นสุดเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน เริ่มเดือนพฤษภาคม สิ้นสุดเดือนธันวาคม

จำนวนประชากร

ตำบลกำแพงมีประชากรทั้งหมด 12,080 คน แบ่งเป็น ชาย 5,993 คน หญิง 6,147 คน

สถานศึกษาและแหล่งบริการ

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5 แห่ง และโรงเรียน 12 แห่ง

สถานที่ทำโครงการ บ้านป่าใหญ่ หมู่ที่ 5 ตำบลกำแพง อำเภอละบุรี จังหวัดสตูล

บ้านป่าใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,480 ไร่

2.2 ตำบลปากน้ำ อำเภอละบุรี จังหวัดสตูล

ตำบลปากน้ำเดิมชื่อว่า “กัวลาบารา” มีความหมายว่า เป็นปากน้ำเมืองถ่านที่มาจากปากคลองในอดีตเป็นท่าเรือที่สำคัญ ต่อมาราวปี พ.ศ. 2475 กรมหลวงนครสวรรค์ได้เสด็จมาบ้านกัวลาบารา ได้ดำริให้เปลี่ยนชื่อบ้านกัวลาบาราเป็น “บ้านปากบารา” และตำบลปากบารา จากนั้นในปี พ.ศ. 2489 ปลัดอำเภอประจำตำบลได้เสนอให้รวมตำบลปากบารากับตำบลปากละงู เป็นตำบลเดียวกันให้ชื่อว่า ตำบลปากน้ำ จนกระทั่งปัจจุบัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลปากน้ำมีพื้นที่ประมาณ 25.287 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 15,804.375 ไร่ อยู่ห่างจากจังหวัดเป็นระยะทาง 60 กิโลเมตร

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไป เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลมีสภาพเป็นป่าชายเลน

สภาพภูมิอากาศ

ตำบลปากน้ำ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน

เขตการปกครอง

แบ่งออกเป็นเจ็ดหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านบ่อเจ็ดลูก หมู่ที่ 2 บ้านปากบารา หมู่ที่ 3 บ้านบุโหล่น หมู่ที่ 4 บ้านตะโล๊ะไธ หมู่ที่ 5 บ้านท่ายาง หมู่ที่ 6 บ้านท่ามาลัย หมู่ที่ 7 บ้านท่าพะยอม

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพประมง รับจ้างและค้าขาย

สภาพสังคม

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

สถานที่ศึกษา บ้านปากบารา หมู่ที่ 2 ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

บ้านปากบาราตั้งอยู่ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล บ้านปากบารา เดิมชื่อ กัวลาบารา ซึ่งเป็นภาษามลายู แปลว่า ปากน้ำเมืองถ่าน ในอดีตท่าเรือที่มีเรือสินค้าที่มาจากปีนังสองลำ ชื่อเรือ “ซาลาซา” และ “ซิดีอาหวัน” ได้มารับซื้อสินค้าทุกชนิดจากท่าเรือนี้ และได้นำนักแสดงประเภทหนึ่งมาด้วย เรียกว่า “บังชวัน” ตอนหลังเรียกว่า ละครอ้วนผอม หลังจากนั้นก็มีชาวมลายูได้เข้ามาติดต่อค้าขายกับบ้านกัวลาบารามากขึ้น พร้อมทั้งได้นำวัฒนธรรมของชาวมุสลิมเข้ามาด้วย บ้านกัวลาบาราจึงเป็นท่าเรือสำคัญในการขนส่งสินค้า ได้แก่ ถ่าน ปลาเค็ม หอมแห้ง เป็ด ไก่ มะพร้าวแห้ง และยางพารา ปี พ.ศ. 2489 ได้เปลี่ยนชื่อจากบ้านกัวลาบารา เป็นบ้านปากบารา

โครงการลูกรักพักมุนนี้

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละมู จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

เด็กคืออนาคตที่สำคัญอย่างยิ่งของชาติ การที่เด็กมีพัฒนาการที่ดีไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านความรู้ หรือแม้แต่การพัฒนาด้านจิตใจ ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตรวมถึงการพัฒนาประเทศในอนาคต การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ เป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดขึ้นแก่เด็กโดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็ก ได้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ครอบคลุมทุกพื้นที่และเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและช่วยป้องกันปัญหาพัฒนาการล่าช้าของเด็กด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว กลุ่มแกนนำชุมชน หมู่ 5 บ้านปีใหญ่จึงได้จัดทำโครงการ “ลูกรักพักมุนนี้” ขึ้น เพื่อให้ผู้ใหญ่ในสังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมกับวัย
2. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และสถานที่พักผ่อนให้แก่เด็ก
3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ องค์กรยูนิเซฟ และแกนนำชุมชน ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กอายุ 0-15 ปี ในเขตหมู่ที่ 5 บ้านปีใหญ่ ตำบลกำแพง

สถานที่ในการดำเนินโครงการ

ศาลาเอนกประสงค์ หมู่ที่ 5 บ้านปีใหญ่ และ มัสยิดบ้านปีใหญ่

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรรมการจำนวน 11 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่จาก อบต. จำนวน 1 คน ตัวแทนจากกลุ่มแกนนำชุมชน 10 คน

ระยะเวลาการดำเนินการ

10 สิงหาคม – 15 ตุลาคม 2551

วิธีดำเนินการงาน

ขั้นเตรียมการ

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และแกนนำชุมชน เพื่อชี้แจงโครงการและร่วมกันกำหนดแผนการจัดกิจกรรมโครงการ
2. จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินโครงการ
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ
4. จัดซื้อและจัดหาของเล่นสำหรับเด็ก
5. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นและบทบาทผู้นำการเล่นแก่กรรมการโครงการและกลุ่มแกนนำเยาวชน โดยวิทยากรจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

6. เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเสียงตามสายของหมู่บ้านปีใหญ่ จำนวน 3 ครั้ง

ขั้นดำเนินการ

1. จัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่ในชุมชนบ้านปีใหญ่ จำนวน 4 ครั้ง โดยจัดในวันอาทิตย์ที่ 31 สิงหาคม 2551 และ วันที่ 7 14 และ 18 กันยายน 2551 ตั้งแต่เวลา 15.00-17.00 น. มีแกนนำเด็กในชุมชนเป็นผู้จัดการการเล่น

ขั้นประเมินผล

1. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการภายหลังการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ
2. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการสนทนากลุ่มกรรมการโครงการ
3. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการสนทนากลุ่มกันแกนนำเยาวชน

ผลการดำเนินโครงการ

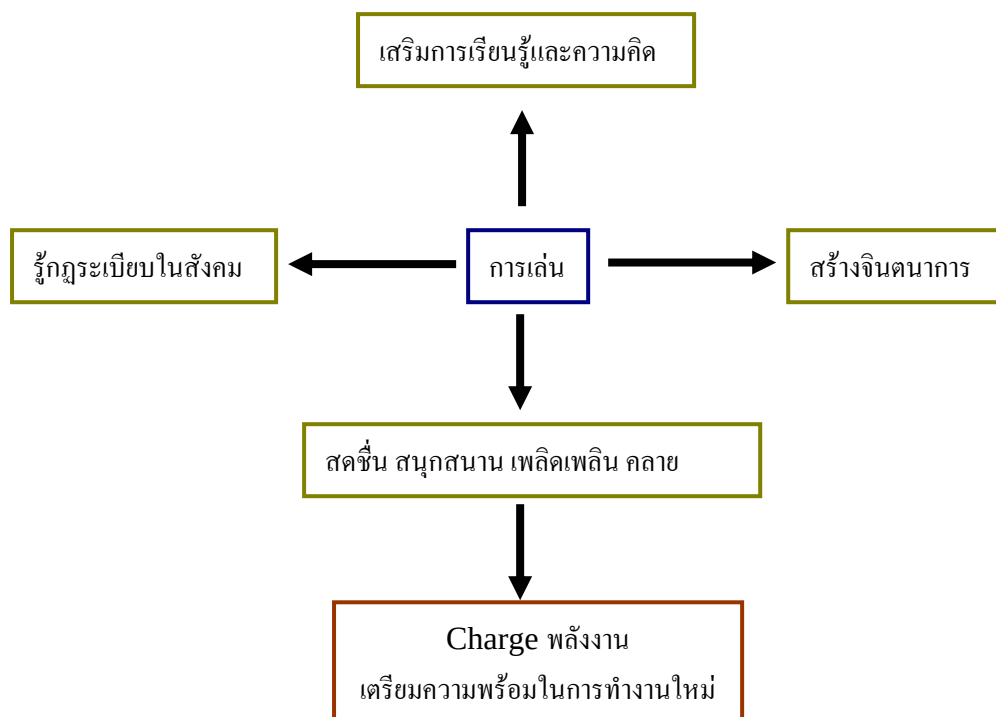
ส่วนที่ 1 การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นและการจัดกิจกรรมการเล่น

โดย วิทยากร ผศ.จรัสศรี บัวบาน และ ผศ. ดร. วันฉวี วิรุฬห์พานิช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กรรมการและแกนนำได้มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการเล่น รวมถึง วิธีการจัดการเล่นให้เด็กในวัยต่างๆ การเลือกซื้อของเล่น การจัดเก็บของเล่น บทบาทความเป็นผู้นำในการเล่น และวิธีการประเมินการเล่น โดยมีเนื้อหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการเล่น

การเล่น คือ กิจกรรมใด ๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินโดยปราศจากจุดมุ่งหมาย โดยไม่มีใครบังคับ การเล่นเป็นปรากฏการณ์โดยธรรมชาติที่นำไปสู่การเรียนรู้ การเล่นเป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคย, เป็นสื่อที่ดีในการช่วยตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็ก

ทำไมเด็กจึงต้องเล่น? เด็กเล่นเนื่องจากเด็กมีพลังงานในร่างกายมากเกินไปที่จะอยู่เฉยๆ, เป็นสัญชาตญาณและการสืบทอดทางวัฒนธรรม, เป็นการเตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่, เป็นเครื่องช่วยในการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์, เป็นการกระทำให้มีความสุข โดยไม่คำนึงถึงผลสุดท้าย, เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมซึ่งแยกจากความสามารถและทักษะ, เป็นการลองผิด ถูก ค้นคว้า ทดสอบ สิ่งที่สงสัย, และเป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมด

ประโยชน์ของการเล่น ช่วยให้มีความสุข มีคุณค่าทางสังคมเกิดการเรียนรู้ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมช่วยสะท้อนความเป็นอยู่และค่านิยมของสังคมนั้น ๆ มีคุณค่าทางการศึกษา เป็นการรักษาสภาพจิต และช่วยให้แสดงออกซึ่งอารมณ์ต่างๆ/ลดความรุนแรง/ความเครียดของ อารมณ์/ระบายความคับข้องใจ และช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆดังนี้

- ด้านร่างกาย ประสาทสัมผัส กล้ามเนื้อมัดใหญ่, มัดเล็ก ฯลฯ
- ด้านสติปัญญา: ความคิด ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ การใช้ภาษา การแก้ปัญหา
ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์: เด็กมีโอกาสทำในสิ่งที่ตนคิด/สงสัย/ตามจินตนาการของ
ตนเอง
- ด้านสังคม: การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เรียนรู้บทบาททางสังคม
- ด้านการรู้จักตนเอง: รู้จักอารมณ์ตนเอง รู้จักตระหนักในตัวเอง
- ด้านคุณธรรม: เรียนรู้ความซื่อสัตย์ ความเห็นอกเห็นใจ

ชนิดของการเล่น แบ่งตามลักษณะทางสังคม

1. การดูคนอื่นเล่น
2. การเล่นคนเดียว
3. การเล่นต่างคนต่างเล่น
4. การเล่นด้วยกัน
5. การเล่นเป็นกลุ่ม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่น

1. ความแตกต่างของพัฒนาการของเด็ก
2. สุขภาพของเด็ก
3. ของเล่นที่มีอยู่
4. วัฒนธรรม/ขนบธรรมเนียมประเพณี/ค่านิยม

การเล่นของเด็กแต่ละวัย

- วัยของเด็ก —————> กิจกรรมการเล่น
- วัยทารก —————> เล่นคนเดียวโดยอิสระ
- วัยหัดเดิน —————> เล่นเหมือนกัน/คล้ายกัน แต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน
- วัยก่อนเรียน —————> เล่นด้วยกัน/เล่นร่วมกัน
- วัยเรียน —————> เล่นเป็นกลุ่ม+มักเป็นเพศเดียวกัน
- วัยรุ่น —————> เล่นเป็นกลุ่มมีทั้ง 2 เพศ

การเล่นของเด็กแต่ละวัย

อายุ	การเจริญเติบโตและพัฒนาการ	การจัดการเล่นและของเล่น
วัยทารก (แรกเกิด- 6เดือน)	- มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทาง สายตา การได้ยิน การสัมผัสและการ เคลื่อนไหว - เป็นวัยที่ต้องการบุคคลที่คุ้นเคยอยู่ด้วย - มีการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นทางตา หู และร่างกาย ซึ่งเป็นบุคคลหรือวัตถุก็ได้	ช่วยกระตุ้นพัฒนาการต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ความมั่นใจและความไว้วางใจ ทางสายตา - จัดหาของเล่นที่ดึงดูดความ สนใจของตา - มองเด็กใกล้ ๆ - มองภาพตัวเองในกระจก - ของเล่นที่เด็กถือได้ การได้ยิน - พุดคุย ร้องเพลงกล่อม กล่อมนดนตรี - เลียนเสียงเด็ก

อายุ	การเจริญเติบโตและการพัฒนาการ	การจัดการเล่นและของเล่น
		- เครื่องเล่นต่าง ๆ - การสัมผัส - อุ้ม กอด จูบ และลูบตัว - ของเล่นที่จับต้องได้ ซึ่งมีพื้นผิวต่าง ๆ กัน - ของเล่นที่บีบได้ - การเคลื่อนไหว - อุ้มโยกตัว, อุ้มใส่รถเข็น, อุ้มนั่งชิงช้า - ให้พลิกตัว - จับนั่งพิง จับนั่ง
วัยหัดเดิน (1-3 ปี)	- มีการเคลื่อนไหวโดยใช้วิธีต่าง ๆ ของร่างกายมากขึ้น - พยายามทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง - มีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น - มีพินัยกรรมมากขึ้น - บังคับการขับถ่ายปัสสาวะได้ดีในเวลากลางวัน - เข้าใจภาษาได้บ้าง เข้าใจคำสั่งง่าย ๆ - หย่อนบล็อกลงรูตามรูปได้ - แสดงความเป็นเจ้าของและไม่หวงของหรืออาจติดสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นพิเศษ	- ลักษณะการเล่นจะเป็นแบบ Parallel play อาจมีการเล่นหรือชอบของเล่นอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ - ของเล่นควรเป็นประเภทที่เด็กสามารถออกแรงหรือมีการเคลื่อนไหวของอวัยวะทุก ๆ ส่วนในร่างกายได้อย่างเต็มที่ ต่อบล็อกไม้ได้ประมาณ 2-6 ชิ้น - เล่นของที่ขว้างปาได้ ถอดให้หลุดได้ เก็บใส่เข้าไปใหม่ได้ - ของเล่นประดิษฐ์เองแบบง่าย ๆ - หนังสือภาพสัตว์โต ๆ - เล่านิทานเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ - วาดรูป
วัยหัดเดิน (1-3 ปี)		- สนใจดนตรี - ของเล่นในวัยนี้ไม่ควรเป็นชิ้นส่วนขนาดเล็กที่เด็กจะหยิบเข้าปากได้
วัยก่อนเรียน (3-5 ปี)	- การพัฒนาของกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหว คล่องขึ้น - มีความพร้อมในด้านสื่อภาษามากขึ้น - เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างผู้ชาย-ผู้หญิง - รู้จักการสมมติและ	- เล่นของเล่นที่มีความยากมากขึ้น เช่น ต่อบล็อกได้รูปแบบมากขึ้น จี้จักรยานสามล้อได้ดี ชอบเครื่องเล่นในสนาม - การเล่นที่ฝึกทักษะของการสร้างความแตกต่าง - ฝึกทักษะการใส่ลูกปัด

อายุ	การเจริญเติบโตและการพัฒนาการ	การจัดการเล่นและของเล่น
วัยเรียน (6-12 ปี)	- การพัฒนาของทักษะต่าง ๆ ดีขึ้น - รู้จักกฎ ระเบียบ ดีขึ้น - สนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว แต่ยังมีเหตุผลที่เข้าข้างตัวเอง - ชอบทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจ ไม่ชอบอยู่คนเดียว แต่ยังอาศัยต่อเพศตรงข้ามจึงมีการรวมกลุ่มมากขึ้น แต่ยังเป็นกรรวมกลุ่มเฉพาะเพศเดียวกัน - ชอบเรื่องผจญภัย ดิ้นเด่น	- การเล่นของวัยนี้จะเป็นระบบและซับซ้อนมากขึ้น - สนใจสะสมสิ่งของต่าง ๆ ชอบการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ - เล่นเป็นกลุ่ม โดยรวมเพศเดียวกัน - รวมกลุ่มเล่นกีฬาที่มีการแพ้ชนะ - ชอบอ่านหนังสือ เด็กชายอาจชอบเรื่องลึกลับ เด็กหญิงอาจชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว และธรรมชาติ - สนใจทีวี ภาพยนตร์
วัยรุ่น (13 ปีขึ้นไป)	- พัฒนาการทางทักษะสมบูรณ์ถึงขีดสูง สุด - รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล - สนใจเพื่อน รักหมั่นคณะ - มีอารมณ์รุนแรงแต่ไม่มั่นคง อ่อนไหวง่าย - มีอุดมการณ์ในชีวิต - ต้องการการยอมรับ - เริ่มสนใจเพศตรงข้าม - สนใจกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อการสนทนาการมากขึ้น - กระตือรือร้นที่จะใช้เงิน	- เล่นเกมสลับในลักษณะเป็นทีม - อาจมีการเล่นหรือสนใจการเล่นอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ จนอาจพัฒนาเป็นงานอดิเรก เมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้ - สนใจดนตรีประเภทดนตรีตามสมัยนิยม - การจัดกิจกรรมการเล่นของเด็กวัยนี้ผู้ใหญ่ควรให้ความสนใจและมีบทบาทร่วมด้วย เพื่อช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแนะแนวทางให้เด็กดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่

หลักในการเลือกของเล่น

1. มีประสิทธิภาพ: ส่งเสริมพัฒนาการหลายๆด้าน
2. ประหยัด
3. ปลอดภัย
4. สวยงาม

การเลือกของเล่น

- จัดหาของเล่นที่น่าสนใจและกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเล่น
- จัดหาของเล่นหลากหลายชนิดและจำนวนเพียงพอ

การจัดมุมการเล่น

- จัดของเล่นให้เป็นหมวดหมู่ & เป็นระเบียบ
- เหมาะกับเด็กแต่ละวัย

จัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เกิดความสนุกสนานในการเล่น

- จัดเตรียมสถานที่ให้สะอาด กว้างพอเหมาะ
- อุปกรณ์: โต๊ะ เก้าอี้ เสื่อ

การรักษาของเล่น

- การทำความสะอาดของเล่น
- การจัดเก็บให้เป็นหมวดหมู่

ลักษณะของผู้นำการเล่น

1. รักเด็ก ใจเย็นและชอบเล่นกับเด็ก
2. กระตุ้นเด็กให้เกิดความอยากเล่น และสนุกสนานในการเล่น
3. มีความรู้ความสามารถในการเล่นกับเด็ก คือ ผ่านการฝึกให้มีความรู้ในการเล่น
4. ยอมรับและเคารพความเป็นปัจเจกบุคคลของเด็กแต่ละคน นั่นก็คือการช่วยเหลือและช่วยสอนถ้าเด็กเล่นไม่ได้
5. ให้การสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือ ให้ความอบอุ่นและให้กำลังใจแก่เด็กขณะเล่น
6. สังเกตพฤติกรรมและรายงานพฤติกรรมที่สังเกตให้กรรมการได้

ปัจจัยที่ต้องคำนึงในการจัดการเล่น**1. การแบ่งกลุ่มเด็ก: หลักการแบ่งกลุ่ม****1.1 วัยและพัฒนาการของเด็กในแต่ละกลุ่ม:**

แรกเกิด-6 เดือน: - พัฒนาการทางสายตา การได้ยิน การสัมผัสและการเคลื่อนไหว
- ของเล่นมีเสียง สีสดใส มีการเคลื่อนไหว ไม่มีเหลี่ยมคม
ผิวสัมผัสอ่อนนุ่ม เช่น กริ่งกริ่ง, พวงแขวน, กล้องดนตรี, ตุ๊กตา
ผ้าขนหนู

1.2 เพศ:

เพศหญิง: ชอบความสวยงาม เช่น ตุ๊กตา

เพศชาย: ชอบใช้กำลัง การแข่งขัน เช่น เกมสักร้างบ้าน โยนบอล

1.3 โรค: โรคที่ต้องจำกัดกิจกรรม เหนื่อยง่าย จัดการเล่นที่มีการออกแรงน้อย/เล่นอยู่กับที่ เช่น โรคหัวใจ ให้ทำกิจกรรม เช่นอ่านหนังสือ พับกระดาษ แต่งตัวตุ๊กตา หรือโรคที่แพ้ฝุ่นละออง ขนสัตว์ จัดการเล่นที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีฝุ่นละออง

1.4 ลักษณะกิจกรรมการเล่นที่จัด:

* เกมสรีรีข้าวสาร ช่วยส่งเสริมการทรงตัว การเคลื่อนไหวของแขนขา การเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ จึงเหมาะที่จะจัดให้กับเด็กที่ทรงตัวและวิ่งได้

* กล้องดนตรี: กระตุ้นด้านการรับรู้ สัมผัส เหมาะที่จะจัดให้กับทารก เด็กป่วยที่ไม่รู้สึกตัว

2. ความชอบและความพร้อมที่จะเล่นของเด็ก: ควรคำนึงถึง เช่น ความชอบที่แตกต่างกัน อารมณ์ของเด็กที่จะเล่น และศักยภาพที่แตกต่างกัน

3. ระยะเวลาในการเล่น: ช่วงเวลาความสนใจที่แตกต่างกัน เช่นเด็กเล็กๆช่วงเวลาความสนใจสั้นๆ 5-10 นาที ส่วนเด็กโตช่วงเวลาความสนใจยาวนานขึ้น 30-60 นาที

4. ชนิดของของเล่น & ลักษณะของของเล่น

การประเมินการเล่น

1. ประเมินจำนวนเด็กที่มาเล่น อายุ การศึกษา โรงเรียนอะไร

2. ความพึงพอใจ เช่น การจัดการเล่น จำนวนของเล่นและชนิดของของเล่น และการจัดสถานที่ ดังเช่นตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบประเมินการจัดกิจกรรมการเล่นของผู้รับบริการ

กรุณาลงเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับความรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเล่น

หัวข้อที่ต้องปรับปรุง	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ควรปรับปรุง (1)
ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ					
การจัดเตรียมอุปกรณ์					
การจัดเตรียมสถานที่					
การกระตุ้นความสนใจ					
รูปแบบการจัดกิจกรรม (เช่น มุมของเล่น มุมอ่านหนังสือ มุมระบายสี)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....
.....

ส่วนที่ 2 การจัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่

2.1 การจัดกิจกรรมการเล่น

จำนวนการจัดกิจกรรม: กรรมการโครงการได้จัดกิจกรรมการเล่นจำนวน 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 จัดในวันที่ 31 สิงหาคม 2551 ครั้งที่ 2 วันที่ 7 กันยายน ครั้งที่ 3 วันที่ 14 กันยายน และ ครั้งที่ 4 วันที่ 18 กันยายน 2551 โดยจัดกิจกรรมในบ่ายวันอาทิตย์ตั้งแต่เวลา 15.00-17.00 น. เป็นเวลา 2 ชั่วโมง สถานที่ในการจัดกิจกรรมคือ ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่บ้าน ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง จะมีแกนนำเด็กในชุมชนซึ่งผ่านการอบรมการจัดกิจกรรมการเล่นและของเล่น เป็นผู้นำการจัดการเล่น และมีกรรมการโครงการเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย เด็กและผู้ปกครอง ครั้งที่ 1 มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 89 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 98 คน ครั้งที่ 3 จำนวน 84 คน ครั้งที่ 4 จำนวน 86 คน

ประเภทของเล่น: ผู้รับผิดชอบโครงการได้จัดซื้อและจัดหาของเล่นในการจัดการเล่น ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องของเล่นและการจัดกิจกรรมการเล่น โดยจะมีการจัดแบ่งของเล่นไว้เป็นกล่องๆตามวัยของเด็ก เช่น ของเล่นสำหรับวัยทารก วัยก่อนเรียน วัยเรียน เป็นต้น ประเภทของเล่นมีให้เลือกหลากหลาย และเป็นของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกด้าน นอกจากนี้กรรมการโครงการได้จัดหาของเล่นที่ทำจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น ได้แก่ กะลามะพร้าว ก้านกล้วย

การจัดกิจกรรมการเล่น: ผู้นำการเล่นจะเปิดโอกาสให้เด็กเล่นเป็นเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง โดยให้เด็กเลือกเล่นของเล่นที่ชอบและสนใจ และให้เด็กนั่งเล่นเป็นกลุ่มๆตามวัยและตามความสนใจ ก่อนการเล่นจะมีการชี้แจงข้อตกลงการเล่นกับเด็ก คือ ให้ช่วยกันดูแลของเล่น ของเล่นที่เล่นเสร็จแล้วให้เก็บกลับคืนที่ ห้ามนำของเล่นกลับบ้าน ยกเว้นของเล่นบางอย่างสามารถนำกลับได้ เช่น ลูกปัดที่ร้อยเป็นสร้อยคอ หรือสร้อยข้อมือ ภาพระบายสี เป็นต้น และในขณะที่เล่นของเล่นผู้นำการเล่นจะมีการสอนวิธีการเล่นของเล่น และสอดแทรกวินัยการเล่นให้กับเด็กเป็นระยะตามโอกาส เช่น สอนให้เด็กไม่แย่งของเล่นจากเพื่อน ถ้าของเล่นมีอันเดียวและเพื่อนกำลังเล่นอยู่ให้รอ และเล่นของเล่นอื่นไปก่อน ภายหลังการจัดกิจกรรมการเล่น จะให้เด็กโดยเฉพาะเด็กโตช่วยเก็บของเล่น เก็บกวาดสถานที่ร่วมกับผู้ดำเนินโครงการ

2.2. ความพึงพอใจต่อโครงการ

ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 100 มีความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดกิจกรรมการเล่นแต่ละครั้ง ในระดับมากถึงมากที่สุด และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในประเด็นการส่งเสริมพัฒนาการ ความสนุกสนาน ของเล่นเหมาะสมกับวัย ในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในเรื่องสถานที่และระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเล่นอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (ตาราง 1-4)

ตาราง 1 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1 (N = 35)

สาระของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1. การส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการ	62.9	23.9	14.3	-	-
2. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	80.0	17.1	2.9	-	-
3. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย	91.4	5.7	2.9	-	-
4. สถานที่	11.4	8.6	25.7	51.4	-
5. ระยะเวลา	17.1	17.1	37.1	28.6	-
6. ความพึงพอใจโดยรวม	85.7	14.3	-	-	-

หมายเหตุ มีผู้ตอบแบบประเมิน 35 คนจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 89 คน

ตาราง 2 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2 (N = 40)

สาระของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1. การส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการ	70.0	20.0	10.0	-	-
2. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	85.0	15.0	-	-	-
3. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย	70.0	27.5	2.5	-	-
4. สถานที่	-	12.5	40.0	47.5	-
5. ระยะเวลา	7.5	45.0	47.5	-	-
6. ความพึงพอใจโดยรวม	67.5	25.0	7.5	-	-

หมายเหตุ มีผู้ตอบแบบประเมิน 40 คนจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 98 คน

ตาราง 3 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3 (N = 35)

สาระของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1. การส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการ	60.0	40.0	-	-	-
2. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	88.6	11.4	-	-	-
3. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย	62.9	37.1	-	-	-
4. สถานที่	-	11.4	42.9	45.7	-
5. ระยะเวลา	25.7	31.4	42.9	-	-
6. ความพึงพอใจโดยรวม	82.9	17.1	-	-	-

หมายเหตุ มีผู้ตอบแบบประเมิน 35 คนจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 84 คน

ตาราง 4 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4 (N = 32)

สาระของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด ร้อยละ	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ	น้อยที่สุด ร้อยละ
1. การส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการ	78.1	21.9	-	-	-
2. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	25.0	75.0	-	-	-
3. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย	40.6	56.3	3.1	-	-
4. สถานที่	-	-	43.8	56.3	-
5. ระยะเวลา	-	-	53.1	46.9	-
6. ความพึงพอใจโดยรวม	84.4	15.6	-	-	-

หมายเหตุ มีผู้ตอบแบบประเมิน 32 คนจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม 86 คน

ส่วนที่ 3 ผลจากการทำสนทนากลุ่มของกรรมการจัดทำโครงการ

การสนทนากลุ่มโครงการลูกรักผักกุ่มนี้บ้านปีใหญ่ ตำบลกำแพง จังหวัดสตูล วันที่ 11 ตุลาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 17 คน ประกอบด้วย กรรมการโครงการ 9 คน และแกนนำเด็ก 8 คน ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

การทำโครงการมีโครงสร้างระบบการบริหารงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยประธานกรรมการ และมีหัวหน้าส่วนการศึกษาและปลัด อบต. เป็นที่ปรึกษา มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน และมีการประชุมเพื่อร่วมกันคิดวางแผนในการทำโครงการ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความสำคัญ ให้คำปรึกษา ในการเขียนโครงการ และให้การสนับสนุนในเรื่องการถ่ายเอกสาร และกระดาษ แต่ไม่ได้สนับสนุนงบประมาณจะบรรจุโครงการเข้าไปในแผนของ อบต. ปี 2553 และทุกๆปี แต่จะปรับในเรื่องของเล่นให้ครอบคลุมสำหรับเด็กโตด้วย เช่น ชิงช้า ม้าหมุน และในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะย้ายที่ หมุนเวียนกันไป เช่น มัสยิด ศาลาเอนกประสงค์

สำหรับผู้นำระดับกรรมการการดำเนินงาน ได้เข้าร่วมโครงการเนื่องจากผู้ใหญ่บ้านชักชวน และต้องการมีส่วนร่วม เรียนรู้ และต้องการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้มีผู้ที่เข้ามาช่วยดำเนินโครงการร่วมด้วยคือ กรรมการชุดรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน

การสื่อสารระหว่างกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อ และประชาสัมพันธ์ โครงการผ่านเสียงตามสาย การเดินทางส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์ส่วนตัว

สถานที่จัดของเล่นนั้นใช้ศาลาเอนกประสงค์ของหมู่ 5 เนื่องจากสะดวกและอยู่ตรงกึ่งกลางของหมู่บ้าน แต่สถานที่ค่อนข้างแคบ ร้อนไม่มีพัดลม ไม่มีที่จอดรถ

เงินสนับสนุนในการทำโครงการได้จากองค์การ UNICEF แห่งประเทศไทยเพียงทีเดียว และเพียงพอในการซื้อของเล่นสำหรับเด็กในการทำโครงการครั้งนี้ และของเล่นบางอย่างได้ประยุกต์ใช้วัสดุที่มีในส่วนท้องถิ่น เช่น กะลามะพร้าว ก้านกล้วย

3.2 ด้านการดำเนินการจัดการ

มีการประชุมกรรมการเพื่อระดมความคิดในการเขียนโครงการ และวางแผนการทำงานอย่างชัดเจน การคิดโครงการครั้งแรกเป็นการระดมความคิดจากกรรมการทั้งหมด หลังจากที่ทีมวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ได้ให้คำแนะนำก็ได้ปรับเปลี่ยนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นรูปธรรมมากขึ้น สำหรับการเขียนโครงการนั้นเจ้าหน้าที่จาก อบต. (คุณสุรีย์) เป็นคนเขียนโครงการ ส่วนการดำเนินโครงการนั้นกรรมการเกือบทุกคนที่มีรายชื่อในโครงการมีจิตอาสาในการทำงานและทำงานร่วมกันเป็นทีมที่ชัดเจนและมีความพึงพอใจในการทำงาน ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการเป็นไปด้วยดีมาก ไม่มีการขัดแย้ง ไม่มีปัญหา กรรมการในทีมให้ความร่วมมือดี ช่วยกันทำงานทุกคน

ส่วนการทำงานเป็นไปตามแผนทุกขั้นตอน มีการประชุมภายหลังการจัดการเล่นทุกครั้ง เพื่อสรุปปัญหา แต่ไม่มีการจกรายงานการประชุม มีการติดตามประเมินผลโครงการทุกครั้งโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

เมื่อมีการประชุมจะใช้โทรศัพท์มือถือสื่อสารต่อกัน ไม่มีปัญหาการสื่อสาร กรรมการมาประชุมออกความคิดเห็นร่วมกันอย่างพร้อมเพียงด้วยความเต็มใจ

ในการดำเนินโครงการ แกนนำเยาวชนจะรับผิดชอบเรื่องการจัดการเล่นและ เก็บของเล่น ส่วนในทีมกรรมการไม่มีการแบ่งงานที่ชัดเจน เป็นลักษณะช่วยๆกัน และถ้าว่างก็ให้มาร่วมในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

3.3. ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

กรรมการทุกคนพึงพอใจในการทำงานมาก รู้สึกภูมิใจที่เด็กสนใจโครงการ เข้าร่วมโครงการมาก ส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่มเด็กและความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครอง กรรมการทุกคนไม่รู้สึกละเลย

กรรมการโครงการระบุว่า โครงการนี้มีประโยชน์ ช่วยส่งเสริมความสามัคคี เด็กได้รับการพัฒนาเด็กได้ร่วมกลุ่มมาทำกิจกรรม ได้ผ่อนคลาย เด็กที่ไม่มีของเล่นได้มีของเล่นเนื่องจากพ่อแม่ไม่สามารถจัดหาได้โดยทุกวันอาทิตย์เด็กจะรอคอยที่จะมาเล่น นอกจากนี้ทำให้กรรมการได้ใกล้ชิดกับคนในชุมชนมากขึ้นและได้เรียนรู้เรื่องการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ อบต. ได้รู้จักคนในชุมชนมาก

กรรมการคิดว่าจะดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่องและจะประสานงานกับ อบต. ในการหางบประมาณสนับสนุน และอาจจะดึงงบ ชรบ.มาบางส่วนเพื่อเป็นค่าขนม (250 บาท/ครั้ง) สำหรับเด็กที่มาร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 4: ผลจากการทำสนทนากลุ่ม แกนนำเด็ก

แกนนำเด็กได้ให้ข้อมูลว่า เข้ามาร่วมโครงการนี้เนื่องจาก อบต.ชักชวน และสมัครใจมาเนื่องจากสนใจ คิดว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ ได้ความรู้และได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ตลอดจนได้ฝึกการเป็นผู้นำ และจากการเข้าร่วมโครงการนี้ทำให้ได้เพื่อนและสนิทสนมกันมากขึ้น ได้ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้รับประสบการณ์เพิ่ม ได้เรียนรู้นิสัยเด็ก ลักษณะการเล่นของเด็ก นอกจากนี้ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และได้ฝึกการเป็นผู้นำ

โดยรวมรู้สึกพึงพอใจมากที่ได้เข้าร่วมโครงการและยินดีที่จะร่วมโครงการต่อถ้ามีโครงการต่อเนื่อง และถ้าต้องไปเรียนต่อก็จะส่งต่อให้รุ่นน้องเข้ามารับผิดชอบต่อ

ปัญหาอุปสรรค กรรมการโครงการและแกนนำเด็กได้แสดงความคิดเห็นว่า สถานที่คับแคบ ที่จอดรถน้อย นอกจากนี้บางครั้งฝนตก ทำให้เด็กมาน้อย

ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่ต้องการ อยากได้รับการสนับสนุนในการสร้างศูนย์เด็กเล็กในชุมชน จะได้ใช้สถานที่จัดกิจกรรม ต้องการให้โครงการมีต่อเนื่อง และพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ต้องการให้ อบต. ช่วยสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนเรื่องความรู้ต่างๆและควรมีค่าตอบแทนแกนนำเด็กที่มาช่วยจัดกิจกรรมการเล่น

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยกับกรรมการ โครงการลูกรักพัฒนาในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล ด้วยการติดตามเยี่ยม พูดคุย แลกเปลี่ยน ประสานการทำงานโครงการ และสังเกตการทำงานของกรรมการ การทำโครงการ จำนวน 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนหลายอย่างที่ช่วยให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จคือ

1. กรรมการทำงานด้วยกันดี มีความสัมพันธ์ที่ดี มีการสื่อสารต่อกันที่ดีภายในกลุ่ม กรรมการด้วยกัน กรรมการได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมแบบจิตวิวัฒน์จำนวน 2 ครั้งมาใช้ในการสื่อสารที่ดีต่อกันระหว่างกรรมการทำให้การทำงานไม่มีปัญหา กรรมการทุกคนทำงานด้วยจิตอาสาและสนุกในการจัดการเล่นให้เด็กและมีความตั้งใจในการทำโครงการให้สำเร็จ โดยเฉพาะประธานซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านมีความตั้งใจในการทำงานและความรับผิดชอบสูง กรรมการทุกคนให้ความร่วมมือในการทำงานโดยร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมและเข้าร่วมทำหน้าที่ในกิจกรรมต่างๆในการจัดของเล่นให้กับเด็กในหมู่บ้านทุกครั้ง

2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุขใน อบต. ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการนี้ให้ความสำคัญและสนับสนุนโครงการนี้เป็นอย่างดี สังเกตเห็นได้จากการที่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุขใน อบต. ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการได้เข้าฟังการบรรยายเรื่องการจัดการเล่นให้กับกรรมการและแกนนำเยาวชนตลอดการอบรม และสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องเขียน กระดาษและให้ถ่ายเอกสารใน อบต. ได้ตลอด นอกจากนี้ ตัวแทนเจ้าหน้าที่จาก อบต. ที่เป็นกรรมการในการดำเนินโครงการนี้ให้ความสำคัญกับการทำโครงการนี้มากและเป็นคนคิดที่จะทำโครงการนี้มาก่อน ประกอบกับมีความรู้ในการเขียนโครงการทำให้การเขียนโครงการและการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จด้วยความรวดเร็ว นอกจากนี้โครงการนี้เป็นโครงการที่ใหม่และไม่เคยมีการดำเนินโครงการเช่นนี้มาก่อนในหมู่บ้าน ทำให้กรรมการทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้การทำโครงการและให้ความร่วมมือในการทำโครงการให้สำเร็จไปด้วยดี

3. การได้รับความร่วมมือจากแกนนำเยาวชนในหมู่บ้านในการช่วยจัดกิจกรรมการเล่นด้วยความไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยทำให้การจัดกิจกรรมการเล่นเป็นไปด้วยความสนุก นอกจากนี้พบว่าแกนนำเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด เช่น ให้ความสนใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมอบรมการจัดการเล่น และเข้าร่วมทำหน้าที่ที่พึงเลี้ยงในการจัดกิจกรรมด้วยความสนุก

4. การตอบรับการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นของเด็กๆในหมู่บ้านจำนวนมาก และการที่มีพ่อแม่มาร่วมเล่นของเล่นกับเด็กเป็นจำนวนมาก ทำให้กรรมการทุกคนมีความพึงพอใจและมีความสุขในการที่จะดำเนินโครงการนี้ให้สำเร็จ

สำหรับอุปสรรคในการทำงาน พบว่าสถานที่ที่ทำกิจกรรมของเล่นให้กับเด็กคับแคบมาก ไม่เหมาะสมสำหรับบรรจุเด็ก 60-80 คนได้ ควรหาสถานที่ที่กว้างกว่านี้

ส่วนที่ 6: ภาพกิจกรรม

การวางแผนจัดทำโครงการ

การอบรมแกนนำเยาวชนเรื่องการจัดการเล่น

การเตรียมของเล่นสำหรับเด็ก

กิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่

โครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ในเดือนรอมฎอน อบต.ปากน้ำ อำเภอลงู จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเยาวชนได้
ละเลยประเพณีที่ดีงามของชุมชน หันไปสนใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่คอยแต่จะมัวเมาให้กับ
เยาวชน ทำให้เยาวชนตกอยู่ในภาวะเสี่ยง ขาดการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ขาดการออกกำลังกาย
เพื่อสุขภาพ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนบ้านปากบารา พบว่า
เยาวชนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีการจับกลุ่มเที่ยวในเวลากลางคืน ขับขี่รถซิ่ง เป็นต้น
ประกอบกับครอบครัวไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน เนื่องจากต้องออกเรือเพื่อหาเลี้ยง
ครอบครัว ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำร่วมกับคณะกรรมการเยาวชนบ้านปากบารา
จึงได้จัดทำโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบาราขึ้น เพื่อให้
เยาวชนหญิงมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เยาวชนหญิงเติบโตขึ้นใน
สังคมอย่างเข้มแข็ง ปลอดภัย เป็นเยาวชนที่ดีของสังคม และร่วมรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดี
งามของชุมชนให้สืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนหญิงได้รับการดูแลเอาใจใส่จากสังคมมากขึ้น
2. เพื่อให้เยาวชนหญิงมีความรู้และช่วยกันสืบสาน อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม
ประเพณี และ ศาสนาในเดือนอันประเสริฐ (เดือนรอมฎอน)
3. เพื่อให้เยาวชนหญิงมีพลังจิตใจที่เข้มแข็งในการเติบโตอย่างมั่นคงและปลอดภัย
4. เพื่อให้เยาวชนหญิงทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในชุมชนและมีการรวมกลุ่มกัน
ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเยาวชนหญิงบ้านปากบารา หมู่ที่ 2 ตำบลปากน้ำ อำเภอลงู จำนวน 30 คน

สถานที่ในการดำเนินโครงการ

ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ

ระยะเวลาการดำเนินการ

10 กันยายน – 15 ตุลาคม 2551

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ประกอบด้วยกรรมการโครงการจำนวน 6 คน และที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 4 คน

วิธีดำเนินการงาน

ขั้นเตรียมการ

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อชี้แจงโครงการและร่วมกันกำหนดแผนการจัดกิจกรรมโครงการ

2. รับสมัครเยาวชนหญิงเข้าร่วมโครงการโดยผ่านอาจารย์ โรงเรียนบ้านปากบารา

ขั้นดำเนินการ

แบ่งการดำเนินโครงการเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่

1. กิจกรรมที่ 1 วันศุกร์ที่ 12 กันยายน พ.ศ.2551 จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ ทางศาสนาในเดือนรอมฎอน ใน 3 ประเด็นหลักคือ 1) สตรีกับหลักศาสนา 2) การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมและการสร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง 3) กิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนหญิงบ้านปากบารา

2. กิจกรรมที่ 2 วันศุกร์ที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2551 สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้านโดยฝึกอาชีพทำผ้าบาติก

ขั้นประเมินผล

ติดตามและประเมินผลโครงการภายหลังการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจและความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการฯ

2. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการสนทนากลุ่มกรรมการโครงการ

3. ประเมินผลการดำเนินโครงการโดยการสนทนากลุ่มกันเยาวชนหญิง

ผลการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1 การจัดกิจกรรมโครงการ

1.1 การอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2551 ณ.องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ โดยมีรายละเอียดเนื้อหาการอบรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1: อบรมเรื่อง สตรีกับหลักศาสนา: โดยนายปาวซี สาและ ครูสอนศาสนาประจำมัสยิดอัลฮาสร์

วิทยากรกล่าวให้พรกับคณะผู้จัดทำโครงการและผู้เข้าร่วมอบรม และกล่าวว่าการศีลอดในศาสนาอิสลามเป็นการละเว้นจากการกิน การดื่มจากปกติ เป็นการฝึกใจให้เข้มแข็ง, ขยับยั้งในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น การพูดไม่ดี ซึ่งเป็นการฝึกฝนตนเองให้มีความอดทนต่อสิ่งยั่วชวนต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ทำให้เราเกิดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง การถือศีลอด ตรงกับเดือนที่ 9 ของชาวมุสลิม (ปีนี้ตรงกับเดือนกันยายน) เป็นเดือนที่ชาวมุสลิมต้องถือศีลอด เป็นกฎข้อที่ 3 จาก 5 ข้อที่ชาวมุสลิมต้องปฏิบัติ แต่ก็มีข้อห้ามเช่นกันสำหรับผู้ที่ไม่ต้องถือศีลอดในเดือนนี้คือ ผู้หญิงที่มีประจำเดือน การถือศีลอดเกิดความสุขและความบริสุทธิ์ใจ ทำให้เราได้รับการอภัย

จากความผิดที่ได้กระทำ จากความไม่ดีหรือบาปที่ผ่านมา ที่เป็นมลทินให้กับชีวิตของเรา ตัวอย่างเช่น การพูดจาไม่ดีกับพ่อแม่ เมื่อเราถือศีลอดก็จะได้รับการอภัยโทษจากบาปที่ผ่านมา

หลักศาสนาที่ชาวมุสลิมควรปฏิบัติ

1. มีความศรัทธา ความบริสุทธิ์ใจ
2. มีความเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเป็น นายกฯ, ครู, คนจน เป็นต้น ทุกคนที่เป็นชาวมุสลิมต้องถือศีลอด ต้องมีการเคารพความเสมอภาค
3. มีความซื่อสัตย์ ต้องมีการควบคุมอารมณ์ จิตใจ เช่น อย่าไปเที่ยวก็ไม่เที่ยว
4. มีความอดทนอดกลั้น เมื่อก่อนเราได้กิน แต่ปัจจุบันเราไม่ได้กิน เราต้องมีความอดทนอดกลั้น ทำให้เราสามารถบังคับจิตใจ หรือถ้ามีอารมณ์โกรธ เราก็ต้องคุมอารมณ์โกรธไว้ ถือว่าเราเป็นคนหนึ่งที่บรรลุลักษณะ เพราะการควบคุมอารมณ์ของเราได้
5. มีความเมตตา คนที่ไม่มีกิน พวกเขามีความรู้สึกอย่างไร เหมือนเราหรือไม่ ทำให้เรารู้สึกมีความเมตตา

ประเภทของการถือศีลอด

การถือศีลอด “วายิป” เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติกันทุกคน

การถือศีลอด “สุนัต” เป็นการส่งเสริมให้ทำ ผู้หญิงที่มีประจำเดือนไม่สามารถถือศีลอดได้ในเดือนรอมฎอน ก็จะถือศีลอดชดเชยทีหลังได้ โดยเฉพาะวันจันทร์และวันพฤหัสบดี

การถือศีลอด 1 วัน จะเพิ่มความบริสุทธิ์ให้กับผู้ที่ปฏิบัติ 1 วัน ทำให้ห่างไกลจากนรกถึง 10 ปี ถ้าถือศีลอดหลังจากเดือนรอมฎอนต่ออีก 6 วัน ก็จะได้นิยูเพิ่มขึ้นด้วย

สาเหตุที่เลือกเยาวชนเป็นเป้าหมายในการอบรม เนื่องจากเยาวชนที่ดีต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ ได้แก่

1. ศรัทธา การมีความคิด เมื่อเรามีศรัทธาก็จะมีสติปัญญาตามมา คือ เรารู้ว่าสิ่งใดทำสิ่งใดไม่ควรทำ คนที่มีสติจะได้คิดรู้ว่าทำอะไร
 2. ความบริสุทธิ์ใจ การมีอิหม่ามจะก่อให้เกิดความบริสุทธิ์
 3. พลังใจ อารมณ์ที่เข้มแข็ง เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการต่อต้านกับสิ่งที่ไม่ดีมีประโยชน์ เช่น อยากเที่ยวกลางคืน อยากใส่เสื้อสายเดี่ยวเลียนแบบดารา แต่ถ้าเราไม่ทำแสดงว่าเรามีพลังพอ
 4. ปฏิบัติการ (เจตนารมณ์ที่มั่นคง) เมื่อมีความบริสุทธิ์ใจ มีพลังใจ จะทำให้เราปฏิบัติได้
- ก่านิยมที่ต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมของชาวมุสลิม

1. การทักทาย ถ้าเป็นคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ จะมีการทักทาย โดยกล่าวคำว่า “สวัสดี” ถ้าเป็นชาวต่างชาติ (ฝรั่ง) จะมีการทักทายโดยกล่าวคำว่า “Hello” แต่คนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือชาวมุสลิม จะกล่าวคำทักทายว่า “อัสลามาละอูล” (ขอความสันติสุขจงมีแก่ท่าน) ซึ่งต้องมีการปฏิบัติสลับๆ ต่อกันมาจาก 2 เป็น 3 จาก 3 เป็น 4 ไปเรื่อยๆ การจับมือหรือ “สวัสดี” เป็นการได้

บุญ แต่ก็ยังมีข้อห้ามเช่นกัน คือ ห้ามไม่ให้ชายและหญิงที่สามารถแต่งงานกันได้นั้นจับมือกัน เพราะผิดหลักศาสนา

2. การแต่งกาย ควรแต่งกายให้เรียบร้อย ปัจจุบันผู้หญิงนิยมใส่เสื้อคอกว้าง เสื้อรัดรูป ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดคดีต่าง ๆ การแต่งตัวของชาวมุสลิมที่เป็นผู้หญิง ควรใส่เสื้อแขนยาว ไม่รัดรูป ความยาวพอประมาณ กางเกงก็เช่นกันต้องไม่รัดรูป สำหรับผ้าคลุมอียิปหรือผ้าคลุมผม แล้วแต่ตามความเหมาะสม แต่ไม่ใช่ข้อมสืผมแล้วเอาผ้ามาคลุมปิด เพราะตามหลักศาสนาอิสลามห้ามมีการข้อมสืผม

3. การบริโภค มีการส่งเสริมให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ให้กับตัวเราและสังคม แต่ผู้ที่ดื่มเหล้าหรือเบียร์ จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับเรา ชาวมุสลิมต้องเลือกอาหารที่มีตราสัญลักษณ์ “ฮาลาล” แต่ถ้าจัดเป็นหมวดหมู่ภาษาไทยหลักในการรับประทานอาหาร สามารถจัดอยู่ในตัวอักษรจะได้พยัญชนะ 7 ตัวอักษร (คำว่า “พอควร”) ดังนี้

พ = พอเพียง คือ หลักการบริโภคที่พอควร ไม่มากไม่น้อยเกินไป ซึ่งก่อนการรับประทานอาหารต้องมีการขอพรจากพระอัลเลาะห์ก่อน เนื่องจากอาหารที่เข้าไปจะเชื่อมโยงกัน

อ = อนามัย คือ การรับประทานอาหารที่สะอาด และการล้างมือก่อนการรับประทานอาหาร

ส = สงเคราะห์ เป็นการสอนให้เรารู้จักสังคม เมื่อเราได้กินก็ควรมีน้ำใจที่จะแบ่งปันให้กับผู้อื่นด้วย

ม = มัธยัสถ์ เป็นการอดออม ไม่สุรุ่ยสุร่าย หรือฟุ้งเฟ้อมากเกินไป

ค = เคารพในเรื่องหลักการบริโภค ไม่รับประทานตามอารมณ์

ว = วิถีคิดเว้นจากการรับประทานอาหารที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์

ร = ร่วมกัน เป็นวิธีการที่จะก่อให้เกิดความรักความสามัคคี เช่น การประชุมเมื่อมีการร่วมกันทำกิจกรรม เป็นต้น

กิจกรรมที่ 2: การสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมและการสร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง: โดย นางนิตยา ณ.สง่า นักจิตวิทยาโรงพยาบาลละงู

วิทยากรได้ให้ความรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยการเล่าประสบการณ์ของตัวเอง และสิ่งที่ได้พบเจอ ตั้งแต่สมัยที่ยังเรียนหนังสือจนกระทั่งจบมาทำงานที่โรงพยาบาล รวมถึงยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่วัยรุ่นคิดยาเสพติด ว่าเป็นอย่างใด สาเหตุเกิดจากอะไร เพื่อให้เยาวชนที่เข้ารับฟังได้ตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติด เช่น กรณีศึกษาของเยาวชนที่คิดยาเสพติด ยาบ้าและกัญชา แล้วถูกจับกุม ซึ่งเป็นเด็กสาวจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาทำอาชีพนวดแผนโบราณ และมีการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างกับเยาวชนที่เข้ารับการอบรม มีการแนะนำให้ตั้งเป้าหมายของชีวิตให้ชัดเจนและเริ่มต้นตั้งแต่วัยนี้ โดยเฉพาะในวัยประมาณ 14-15 ปี ควรมุ่งมั่นด้านการเรียน

ในอำเภอละงูมีอัตราการติดเชื้อเอดส์สูงสุดของจังหวัดสตูล โดยเฉพาะในตำบลปากน้ำ มีอัตราการติดเชื้อเอดส์สูงที่สุด ทั้งนี้มาจากสาเหตุการใช้ยาเสพติดประเภทเฮโรอีน ซึ่งปัจจุบันนี้นั้นผู้ที่เสพยาได้เสียชีวิตแล้ว แต่ทั้งภรรยาและลูกซึ่งเป็นผู้ติดเชื้อให้มีชีวิตต่อไป ดังนั้นถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดีเกิดขึ้นในชีวิต ควรหาที่ปรึกษาหรือจะโทรขอคำปรึกษาจากโรงพยาบาลละงูไม่ควรเปลี่ยนเป้าหมายในชีวิตไปในทางที่ไม่ถูกต้อง

ก่อนหน้านั้น คุณนิศยาได้กล่าวคำทิ้งท้ายเอาไว้ว่า “การเดินทางไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ แต่ความฝันไม่ไกลเกินความเป็นจริง ให้เดินตามความฝันไปจนถึงที่หมาย” และถ้าเยาวชนคนใดสนใจที่จะหากิจกรรมยามว่างเพื่อให้เกิดประโยชน์ ก็สามารถที่จะไปช่วยจัดรายการวิทยุได้ที่คลื่น 107.25 MHz รายการคลื่นสุขภาพโรงพยาบาลละงู

กิจกรรมที่ 3: กิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนหญิง:
โดย นายเจนรบ รักวิจิตร นักสังคมสงเคราะห์สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล

วิทยากรได้จัดให้เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลมและให้ตัวแทนเยาวชนประมาณ 4-5 คน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินชีวิตของตนเองให้กลุ่มฟัง หลังจากนั้นวิทยากรได้เล่าประสบการณ์ชีวิตของตนเองให้ฟัง และให้ข้อคิดว่าชีวิตคนเราอาจจะไม่เพียบพร้อมสมบูรณ์ แต่ถ้ามีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง รู้จักใช้สิ่งที่ได้ในตัว ก็จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้

1.2 การฝึกอาชีพสตรีเพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น จัดในวันศุกร์ที่ 26 กันยายน 2551 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ โดยตัวแทนกลุ่มอาชีพสตรีทำผ้าบาติก

ตัวแทนกลุ่มอาชีพสตรีทำผ้าบาติกได้มาอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำผ้าบาติกให้กับเยาวชน และให้เยาวชนลงมือฝึกปฏิบัติทำบาติก โดยให้เยาวชนแต่ละคนทำภาพบาติก โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการวาดภาพลงบนผืนผ้า ลงสี และเคลือบเทียน

1.3 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจ

1.3.1 ผลการประเมินการอบรมให้ความรู้คุณธรรมจริยธรรม เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน ร้อยละ 82 มีความพึงพอใจระดับมากเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในประเด็น เนื้อหาและกิจกรรม วิทยากร อาหารสถานที่และอื่นๆ ในระดับมาก (ตาราง 5)

ตาราง 5 แสดงระดับความพึงพอใจของเยาวชนหญิงเกี่ยวกับการจัดอบรมให้ความรู้คุณธรรมและ
จริยธรรม (N = 29)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ
เนื้อหาและกิจกรรม			
1. หัวข้อที่บรรยายทำให้เข้าใจบทบาทของสตรีตามหลักศาสนา อันดีงาม	62.1	37.9	
2. หัวข้อที่บรรยายเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันตาม หลักศาสนา	96.6	3.4	
3. หัวข้อที่บรรยายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม	69.0	31.0	
4. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	69.0	27.6	3.4
5. เนื้อหาในเอกสารประกอบการบรรยายชัดเจนและมีประโยชน์	79.3	20.7	
6. กิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ ช่วยเสริมความรู้ และ ทักษะการอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี	75.9	24.1	
วิทยากร			
7. วิทยากรมีการเตรียมความพร้อม อธิบายและยกตัวอย่างได้อย่าง ชัดเจน	72.4	27.6	
8. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามและตอบข้อ ซักถามได้ดี	37.9	55.2	6.9
9. สื่อและอุปกรณ์ที่วิทยากรใช้และผู้จัดเตรียมไว้เหมาะสม	48.3	51.7	
อาหาร สถานที่			
10. อาหารและเครื่องดื่มมีการจัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสมเพียงพอ	89.7	10.3	
11. สภาพบรรยากาศโดยรวมของสถานที่มีความเหมาะสม	55.2	44.8	
ทั่วไป			
12. ช่วงเวลาในการจัดทำโครงการมีความเหมาะสม	69.0	24.1	6.9
13. การประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันเวลา	62.1	37.9	
14. ท่านได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูล	44.8	55.2	
15. โดยรวมท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้	82.8	17.2	

หมายเหตุ: จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน 29 คนจากผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน

1.3.2 ผลการประเมินการจัดอบรมทักษะการทำผ้าบาติก เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน ร้อยละ 60 มีความพึงพอใจระดับมากเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในประเด็น เนื้อหาและกิจกรรม วิทยากร อาหารสถานที่ และอื่นๆ ในระดับมาก (ตาราง 5)

ตาราง 6 แสดงระดับความพึงพอใจของเยาวชนหญิงต่อการจัดอบรมทักษะอาชีพทำผ้าบาติก (N = 30)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก ร้อยละ	ปานกลาง ร้อยละ	น้อย ร้อยละ
เนื้อหาและกิจกรรม			
1. หัวข้อที่ฝึกอบรมช่วยเสริมทักษะความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง	73.3	26.7	
2. หัวข้อที่ฝึกอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสม	70.0	30.0	
3. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	56.7	43.3	
4. เนื้อหาในเอกสารประกอบการฝึกอบรมชัดเจนและมีประโยชน์	33.3	63.3	
5. กิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ ช่วยเสริมทักษะความรู้ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	50.0	50.0	
วิทยากร			
6. วิทยากรมีการเตรียมความพร้อม อธิบายและสาธิตได้อย่างชัดเจน	66.7	33.3	
7. วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามและตอบข้อซักถามได้ดี	53.3	46.7	
8. สื่อและอุปกรณ์ที่วิทยากรใช้และผู้จัดเตรียมไว้เหมาะสม	56.7	43.3	
อาหารและสถานที่			
9. อาหารและเครื่องดื่มมีการจัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสมเพียงพอ	90.0	10.0	
10. สภาพบรรยากาศโดยรวมของสถานที่มีความเหมาะสม	46.7	53.3	
ทั่วไป			
11. ช่วงเวลาในการจัดทำโครงการมีความเหมาะสม	43.3	56.7	
12. การประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันเวลา	46.7	53.3	
13. ท่านได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูล	56.7	40.0	
14. โดยรวมท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้	60.0	40.0	

หมายเหตุ: จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน 30 คนจากผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน

ส่วนที่ 2 ผลจากการทำสนทนากลุ่ม กรรมการจัดทำโครงการ

การสนทนากลุ่มผลการดำเนินโครงการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ตำบลปากน้ำ จังหวัดสตูล วันที่ 10 ตุลาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 6 คน ประกอบด้วย กรรมการโครงการ และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างการบริหารและการจัดการ

มีโครงสร้างระบบการบริหารที่ชัดเจน มีที่ปรึกษาโครงการ ประธานโครงการและ กรรมการโครงการ สำหรับนายก อบต. ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำโครงการในครั้งนี้ แต่ ได้รับความร่วมมือจากโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และได้เข้าฟังในการอบรมเยาวชนในช่วงแรกๆ ด้วย และอนุญาตให้ใช้สถานที่ ห้องประชุมของสำนักงาน อุปกรณ์สำนักงาน เช่น กระดาษ เครื่องถ่ายสำเนาเอกสาร และใช้ยานพาหนะของ อบต.ปากน้ำ ร่วมกับใช้ยานพาหนะส่วนตัวในการดำเนินงานตลอดโครงการ

เงินสนับสนุนในการทำโครงการได้จากองค์กร UNICEF แห่งประเทศไทยเพียงที่เดียว สำหรับเครื่องมือในการทำกิจกรรมและเอกสารในการจัดอบรมให้ความรู้ได้รับการสนับสนุนจาก พมจ. การติดต่อสื่อสารระหว่างกรรมการสะดวก ไม่มีปัญหา ใช้โทรศัพท์ติดต่อและช่วงเย็นๆก็จะพบกันที่สนามกีฬา

ผู้นำระดับอบต. ให้ความสำคัญพอสมควร ให้การสนับสนุน และสถานที่ในการจัดกิจกรรม แต่ยังไม่มีการบรรจุโครงการเข้าไปอยู่ในแผนพัฒนาปี 2552 เนื่องจากได้มีการจัดทำแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนที่จะมีโครงการนี้ แต่มีแผนที่จะบรรจุโครงการเข้าไปในแผนในปีต่อไป แต่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนสถานที่ในการจัดกิจกรรมโดยไปทำในมัสยิด (โดยใช้ชื่อโครงการ “จุงกูจง หลานเข้ามาในมัสยิด”) และช่วงเวลาการจัดกิจกรรมไม่ใช่ช่วงเดือนรอมฎอน โดยกิจกรรมจะเน้นในเรื่องการฝึกอาชีพเป็นหลักร่วมกับให้ความรู้ กรรมการดำเนินงาน รู้สึกดีกับการทำโครงการ มีทัศนคติที่ดี มีใจร่วมในการมีส่วนร่วม มีความสามารถในการสื่อสาร และต้องการเข้ามาช่วยเจ้าหน้าที่ อบต.

2.2 ด้านการดำเนินการจัดการ

การเขียนโครงการ ได้มีการพูดคุยกันในกลุ่มกรรมการ และเขียนโครงการร่วมกัน ไม่มีปัญหาในการเขียน โครงการที่ทำตรงกับความต้องการของคณะกรรมการและสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ เนื่องจากเยาวชนในปากบารา มีโอกาสเสี่ยงที่จะถูกชักจูงได้ง่าย เพราะลักษณะพื้นที่ของชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นชุมชนแออัด

ในการดำเนินโครงการไม่ได้มีการจัดประชุมแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนและไม่ได้มีการประชุมเป็นกิจลักษณะ แต่มีการสื่อสารพูดคุยกับกรรมการเพื่อรับทราบ และมีกรรมการที่ทำงานหลักจำนวน 3 คน เนื่องจากกรรมการคนอื่นๆส่วนใหญ่จะติดภาระงานอื่นและถือบวชจึงไม่ค่อยได้เข้าร่วม สำหรับการดำเนินโครงการมีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การลงมือปฏิบัติ

เป็นไปตามแผน แต่มีการปรับกิจกรรมบางส่วน ได้แก่ กิจกรรมฝึกอาชีพเดิมจะทำให้ประดิษฐ์เช่น ดอกไม้ แต่ปรับเป็นการทำผ้าบาติกแทน เนื่องจากง่าย และทำได้เร็ว

กรรมการให้ความร่วมมือดีและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกรรมการในทีมดี ไม่มีปัญหา กรรมการทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในทีมจะใช้ โทรศัพท์ แต่บางครั้งก็มีปัญหาติดต่อไม่ได้/ติดต่อยาก เนื่องจากมีการกิจ สำหรับการติดต่อ กลุ่มเป้าหมายของโครงการซึ่งเป็นเยาวชนหญิงค่อนข้างลำบากใจต่อกรรมการ เนื่องจากบางคนที่เป็นผู้ชายไม่ค่อยสะดวกใจในการทำหน้าที่ติดต่อเยาวชนกับเยาวชนหญิง

สำหรับการติดตามการปฏิบัติงาน และประเมินผลตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการ ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ ภายหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

2.3 ด้านผลการดำเนินการ (ความพึงพอใจในผลการดำเนินการ)

กรรมการดำเนินโครงการ คิดว่าโครงการนี้มีประโยชน์สำหรับทำในกลุ่มเป้าหมายเล็กๆ และมีแผนที่จะทำโครงการเช่นนี้ต่อ และจะบรรจุเข้าไปในแผนของ อบต. ในช่วง 3 ปีจากนี้ แต่จะ ปรับเวลาในการทำโครงการ และดึงเยาวชนชายร่วมด้วย และจะขยายผลให้ครอบคลุม 7 หมู่บ้าน โดยดึงเอา อาสาสมัครสาธารณสุขเข้ามาร่วมดำเนินโครงการด้วย และจะของบประมาณสนับสนุน จาก พมจ.และ อบต.

กรรมการมีความพึงพอใจในการทำงาน และคิดว่ากิจกรรมและเนื้อหาที่จัดให้เหมาะสมกับ เวลาในช่วงที่ตรงกับเดือนถือศีลอดซึ่งถือเป็นเดือนศักดิ์สิทธิ์

ส่วนที่ 3: ผลจากการทำสนทนากลุ่มเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ตัวแทนเยาวชนระบุว่า ได้รับทราบโครงการ ผ่านทางอาจารย์ โรงเรียนบ้านปากบารา และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ภายหลังการเข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจ รู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วม โครงการ คิดว่าได้รับประโยชน์หลายอย่าง เช่น ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์, สนุกได้ความรู้ ขึ้นตอนการทำผ้าบาติก, ได้ฝึกอาชีพ และจะเล่าต่อให้เพื่อนฟังเพื่อเพื่อนอยากเข้าร่วมโครงการด้วย เช่นเยาวชนพูดว่า “ได้ฝึกอาชีพ อนาคตถ้าไม่มีงาน ได้เอาไปทำเป็นอาชีพได้”

ข้อเสนอแนะ และความต้องการ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำ โครงการต่อไปดังนี้เวลาในการจัดกิจกรรมน้อยไป อยากให้มีเวลามากกว่านี้ กิจกรรมการทำบาติก ควรจัด 2 วัน, อยากให้เปิดศูนย์เยาวชนในชุมชน, อยากให้สอนการทำโมบายจากเปลือกหอย อยาก ทำเทียนหอม ผลิตเป็นสินค้าโอท็อป, เวลาในการจัดช่วงเดือนถือศีลอดไม่ค่อยเหมาะสม เนื่องจากถือ ศีลอดมาทั้งวัน มีอาการอ่อนเพลีย อยากให้ทำในวันเสาร์-อาทิตย์, ต้องการอบรมเรื่องภาวะเสี่ยงทาง เพศ และอยากให้นำเยาวชนไปศึกษาดูงานตามแหล่งท่องเที่ยว ฐานอาชีพ เพื่อสามารถนำมาปรับ ในเรื่องอาชีพ

ส่วนที่ 4 สรุปผลการสะท้อนคิดจากการสังเกตของทีมวิจัยต่อการทำงานของกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง

จากการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทีมนักวิจัยกับกรรมการโครงการโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ในเดือนธันวาคม อปต.ปากน้ำ อำเภอลงจังหวัดสตูลด้วยการติดตามเยี่ยม พูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำโครงการ และสังเกตการทำงานของกรรมการ การทำโครงการ จำนวน 3 ครั้ง พบว่ามีปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จคือ ประธานมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมในเชิงอบรมและมีคุณลักษณะการติดต่อประสานงานที่ดีทำให้สามารถทำงานได้รวดเร็ว แม้ว่ากรรมการที่ทำงานจริงๆมีเพียง 3 คน คือประธานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จาก อปต. ที่รับผิดชอบโครงการและกรรมการที่เป็นตัวแทนจากชุมชน 2 คน แต่สามารถทำงานด้วยกันดี มีการติดต่อสื่อสารต่อกันที่ดี

จากการสังเกตแกนนำนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความตั้งใจในการฟังและร่วมทำกิจกรรมผ่านกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน

สำหรับอุปสรรคในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

1. กรรมการที่ดำเนินงานมีน้อย มีเพียงจำนวน 3 คน คือประธานเป็นเจ้าหน้าที่ อปต. และกรรมการจากชุมชน 2 คน ทำให้กรรมการต้องทำงานหนักและการดำเนินโครงการล่าช้าไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ประกอบกับประธานกำลังศึกษาต่อ และกรรมการอีก 2 ท่านมีงานที่ต้องรับผิดชอบทำให้หลายโครงการทำให้การดำเนินโครงการล่าช้ากว่าที่กำหนด

2. ตัวแทนกรรมการจากชุมชนที่เข้ารับการอบรมจิตวิวัฒน์ครั้งที่ 1 ไม่สามารถกลับไปดำเนินโครงการได้และต้องเปลี่ยนตัวแทนกรรมการจากชุมชนใหม่ ทำให้การคิดโครงการ การเขียนโครงการต้องเปลี่ยนไป ทำให้การดำเนินโครงการล่าช้า นอกจากนี้กรรมการดำเนินการชุดใหม่ไม่ได้เข้าร่วมอบรมจิตวิวัฒน์ครั้งที่ 1 ทำให้ไม่ได้รับความรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในการสื่อสารในการทำโครงการ

3. การทำโครงการนี้ทำกับเยาวชนหญิง muslim ทำให้มีอุปสรรคในการติดต่อประสานงานเนื่องจากเป็นข้อจำกัดทางศาสนา

4. การดำเนินโครงการเป็นช่วงเวลาที่ชาวมุสลิมถือศีลอดทำให้มีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรม กรรมการต้องเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงเวลาที่ถือศีลอด

ส่วนที่ 5: ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรมการอบรมให้ความรู้

ภาพกิจกรรมการทำผ้าบาติก

การทำ Focus Groups

บทที่ 6

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กที่มีคุณภาพ โดยการทำโครงการร่วมกันระหว่างตัวแทนผู้นำจากชุมชนและตัวแทนผู้นำจากองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาลเพื่อส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการเสริมสร้างศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) และกลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัวในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว

พื้นที่ที่ดำเนินงานวิจัย มี 12 แห่ง ใน 6 จังหวัด ที่ประสบภัยสึนามิ คือ อบต.บางรีนและอบต. ม่วงกลวง จังหวัดระนอง; อบต.คึกคักและเทศบาลตำบลคุระบุรี จังหวัดพังงา; เทศบาลตำบลรัชฎา และอบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต; อบต. เกาะลันตาใหญ่ และอบต.ศาลาด่าน จังหวัดกระบี่; อบต.บางหมาก และอบต.ควนธานี จังหวัดตรัง; อบต.กำแพง และอบต.ปากน้ำ จังหวัดสตูล จำนวนโครงการที่ดำเนินในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 12 โครงการ ในพื้นที่ 12 แห่ง ประกอบด้วย

1. โครงการ สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ในพื้นที่ อบต.บางรีน จังหวัดระนอง
2. โครงการ เข้าค่ายพ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ตำบลม่วงกลวง ในพื้นที่ อบต. ม่วงกลวง จังหวัดระนอง
3. โครงการ กินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่ อบต.คึกคัก จังหวัดพังงา
4. โครงการ ลูกรักเติบโตสมวัย ในพื้นที่เทศบาลตำบลคุระบุรี จังหวัดพังงา
5. โครงการ มุมสบายสไตร์วัยใส (Happy Teen Corner) ในพื้นที่ เทศบาลตำบลรัชฎา จังหวัดภูเก็ต
6. โครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต
7. โครงการ วิธีการเลี้ยงดูเด็กผ่านสื่อร่ามะนา ในพื้นที่ อบต. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
8. โครงการ สวรรค์ในครอบครัว ประจำปี 2551 ณ หมู่ 2 ต. ศาลาด่าน อ. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
9. โครงการ ดันกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก จังหวัดตรัง
10. โครงการ เวทีคนดี-คนกล้า ด้านยาเสพติด ในพื้นที่ อบต. ควนธานี จังหวัดตรัง
11. โครงการ ลูกรักพักผ่อนนี้ ในพื้นที่ อบต.กำแพง จังหวัดสตูล

12. โครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบาราในพื้นที่ อบต.
ปากน้ำ อำเภอลงู จังหวัดสตูล

ผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยตัวแทนจากกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) จากชุมชน, องค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาล, กลุ่มเด็กและเยาวชน พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กในพื้นที่ทำโครงการ, และเจ้าหน้าที่หน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา ดำรวจ และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) ประกอบด้วย

1. จัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กในครอบครัวและชุมชน ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2551 ณ. โรงแรมพังงา เบ รีสอร์ท จังหวัดพังงา จัดโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงาเป็นเจ้าภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ด้านเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนการเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพในระดับท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ด้านเด็ก และสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมด้วยการสื่อสารตามหน้าที่หลักของตน ตลอดจน ช่วยผลักดันนโยบายในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพด้วย โดยจะเป็นการประชุมที่เชิญผู้แทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก อาทิเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จัดการประชุม ครั้งที่ 2 เดือน ตุลาคม 2551 ณ. โรงแรมธรรมรินทร์ จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ที่ปฏิบัติโครงการจริงในชุมชนได้นำเสนอบทเรียนที่ได้ปฏิบัติ จัดโดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรัง ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด และผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้ร่วมทำงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 12 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และตัวแทนกรรมการชุมชนที่ดำเนินโครงการ จากพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย 6 จังหวัด

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่อง “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” จำนวน 2 ครั้ง โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2551 ณ. โรงแรมธรรมรินทร์ จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้กลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลงค้นพบพลังชีวิตในตนเอง พลังแห่งการเปิดตัวตนออกเพื่อการเรียนรู้อย่างเปิดกว้างและยั่งยืน รวมถึงเพื่อเข้าถึงวิถีของการฟัง

และการสื่อสารอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเสริมสร้างผู้นำในชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำที่สามารถใช้ทักษะการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนอย่างมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการและในกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) และเพื่อพัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดีครั้งที่ 2 โดยทีมวิทยากรกลุ่มเดิมจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ในเดือน กันยายน 2551 ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องจากการอบรมครั้งที่ 1 ภายหลังจากที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้นำความรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ไปใช้ในการปฏิบัติโครงการจริงเป็นเวลา 1 เดือนกับ 18 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เข้ารับการอบรมได้สะท้อนการนำการเรียนรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ที่ได้นำไปปฏิบัติด้วยการฟังที่ดีและมีสตินั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองอย่างไร และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในทีมงานอย่างไร และจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อให้สามารถกลับไปดำเนินโครงการที่เหลือให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้

3. ขั้นตอนปฏิบัติการโครงการโดยกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงแต่ละพื้นที่ รวม 12 พื้นที่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1. ภายหลังการอบรมจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีประชุมปรึกษาเพื่อหาปัญหาที่เกิดขึ้นและเลือกปัญหาที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชุมชน ร่วมกันคิดวางแผนการดำเนินโครงการ และเขียนโครงการเพื่อขอเงินสนับสนุนในการทำโครงการ

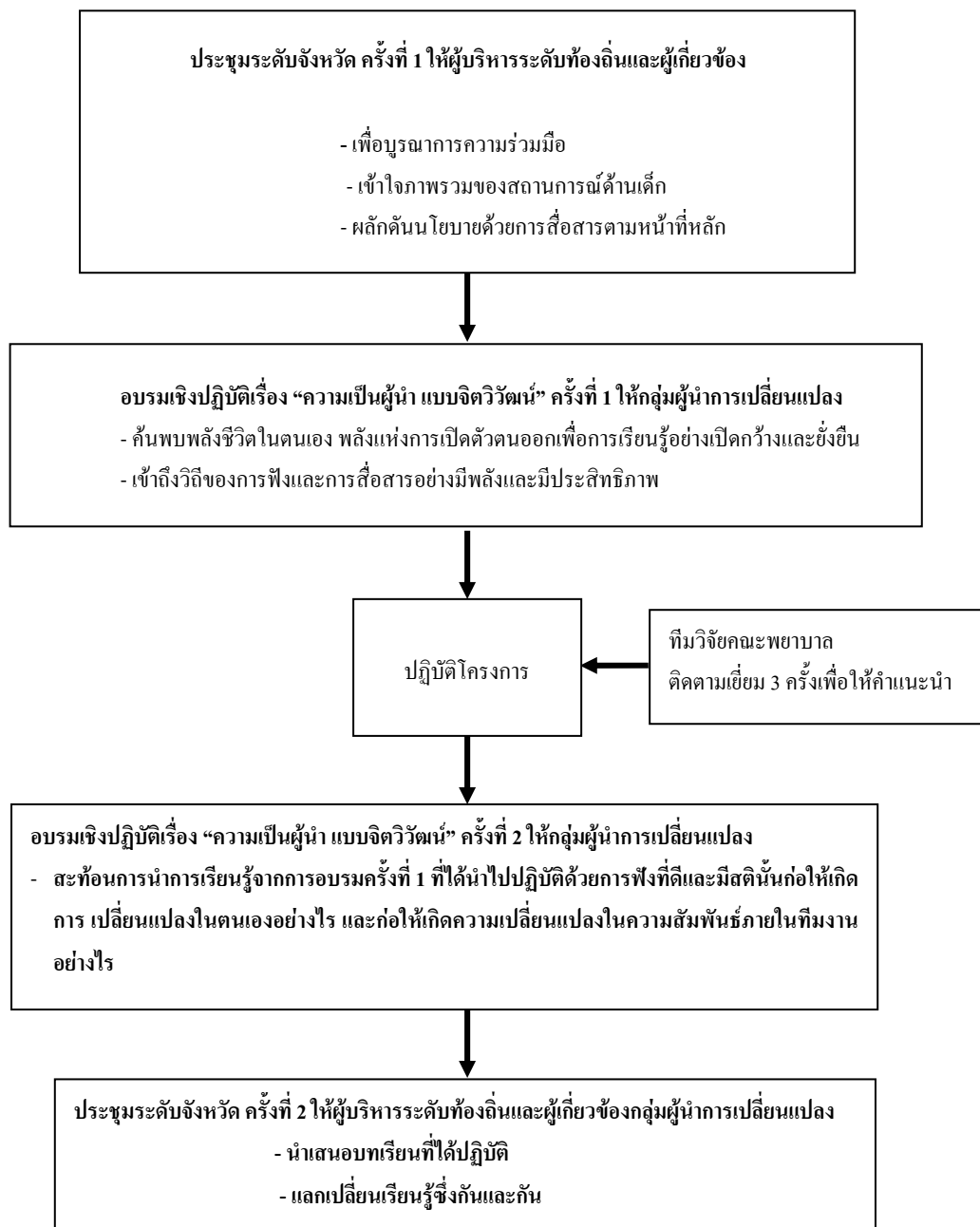
2.2. ส่งโครงการให้อาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการดำเนินโครงการของแต่ละจังหวัดเพื่อเพิ่มเติมและปรับแก้ไขให้สามารถดำเนินโครงการได้

2.3. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 1 เป็นการประชุมร่วมกันระหว่างแกนนำชุมชนและอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และปรับโครงการทั้ง 12 โครงการให้สามารถปฏิบัติการได้เป็นรูปธรรม สรุปโครงการทั้ง 12 โครงการ

2.4. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 2 โดยอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เพื่อดูการดำเนินโครงการและให้ข้อเสนอแนะ ในพื้นที่ 6 จังหวัด รวม 12 แห่ง

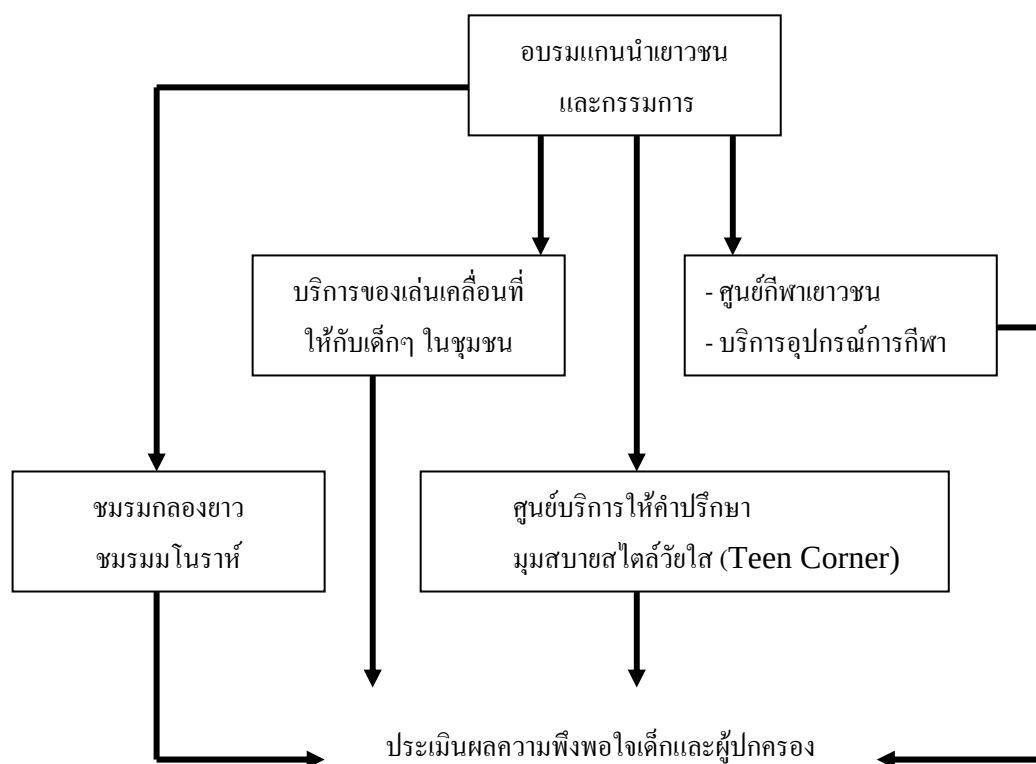
2.5. ติดตามเยี่ยมครั้งที่ 3 โดยอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อดูการดำเนินโครงการและทำบทสนทนากลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการในบางพื้นที่

สรุปผลการดำเนินโครงการได้ดำเนินการสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 12 โครงการตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 12 พื้นที่ที่มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการมากและเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนในระยะเวลาที่ดำเนินโครงการอย่างเห็นได้ชัด สำหรับรูปแบบการดำเนินโครงการโดยรวมมีดังนี้

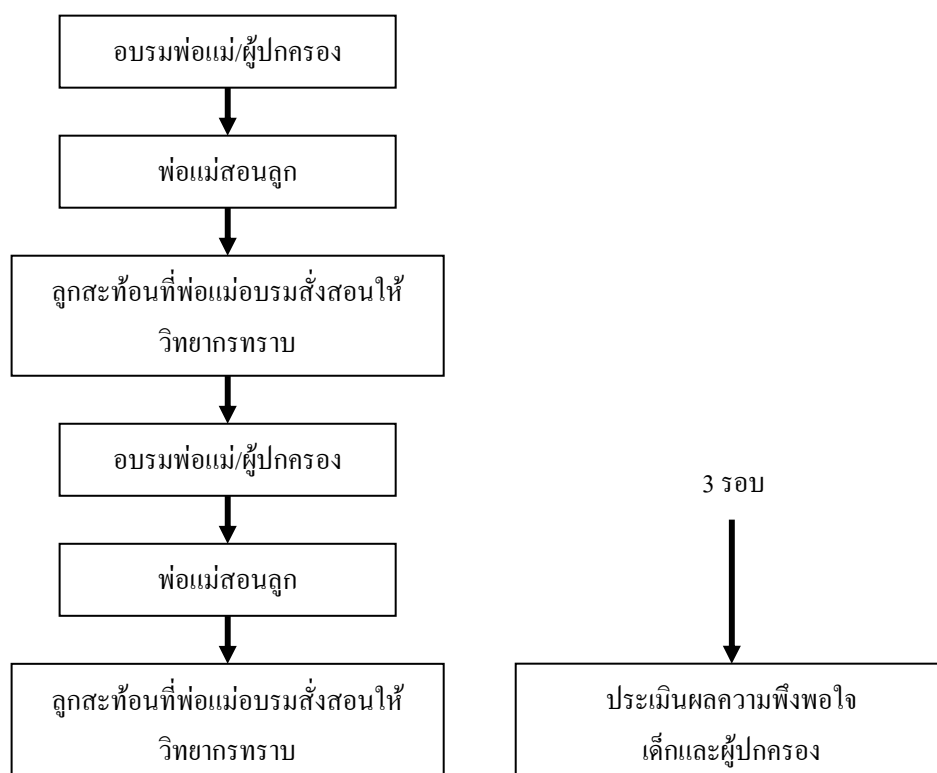

สำหรับรูปแบบการดำเนินการในแต่ละจังหวัด สรุปได้ 6 รูปแบบย่อย ดังนี้

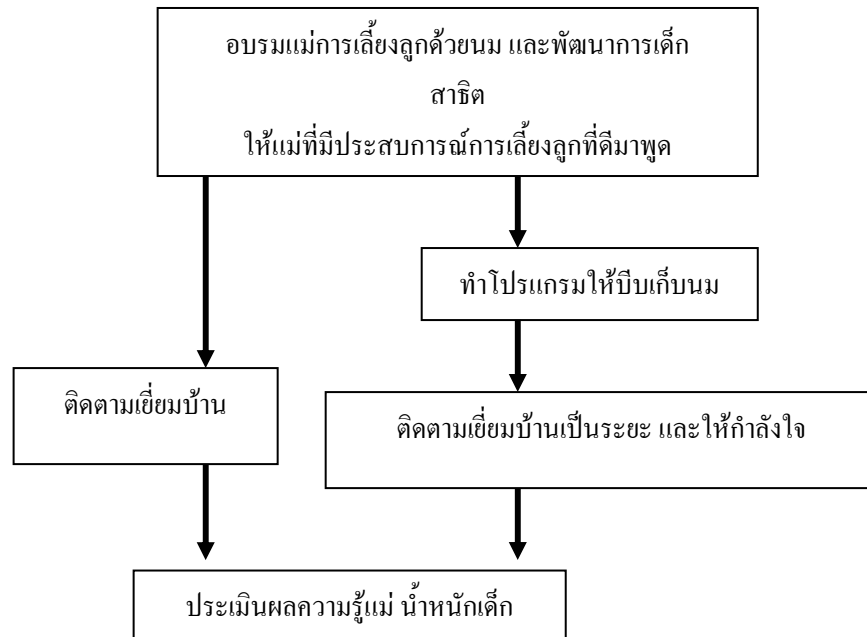
รูปแบบที่ 1 เป็นการอบรมเยาวชนและให้เยาวชนได้ทำกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

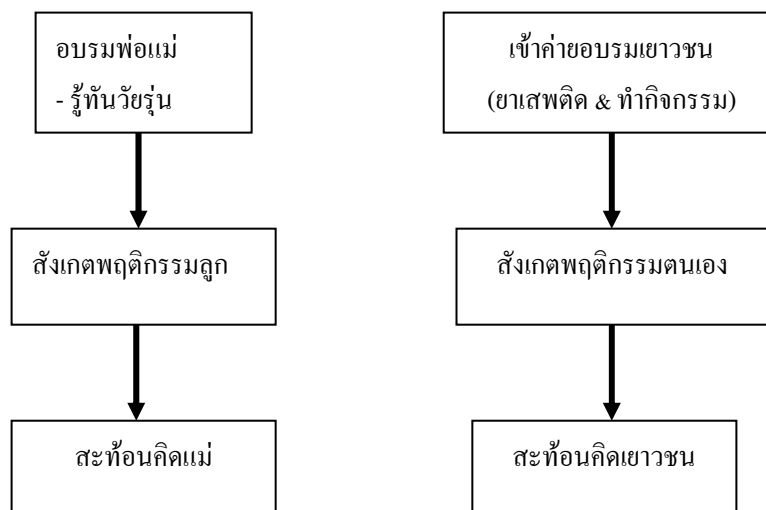
รูปแบบที่ 2 อบรมพ่อแม่และให้พ่อแม่ไปอบรมลูกต่อและให้ลูกสะท้อนคิดในสิ่งที่พ่อแม่ได้อบรมไป เป็นวงจร

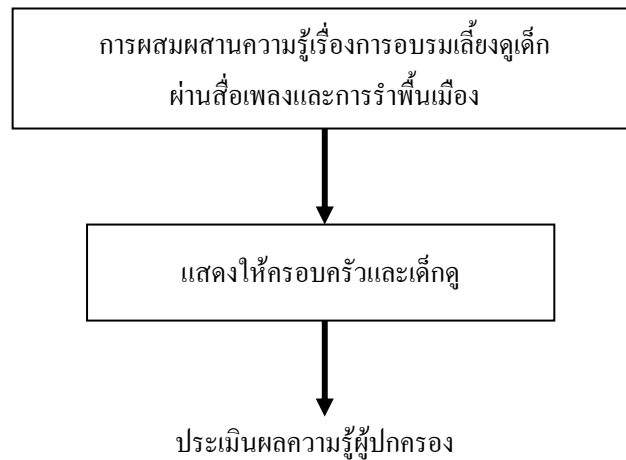
รูปแบบที่ 3 อบรมการเลี้ยงลูกให้พ่อแม่ และการติดตามเยี่ยมบ้าน

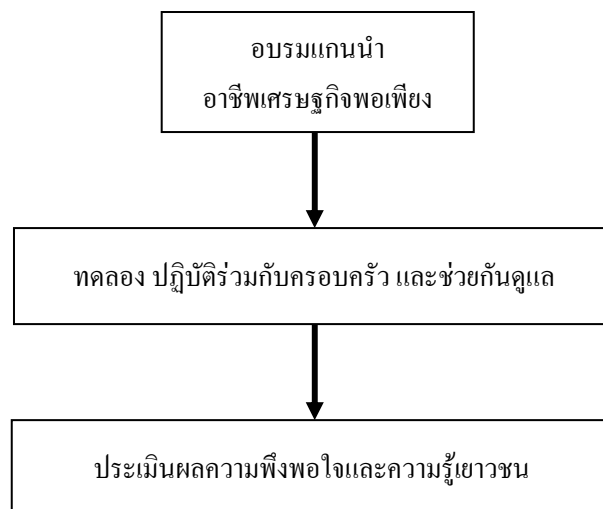
รูปแบบที่ 4 อบรมพ่อแม่ อบรมลูก และสะท้อนคิดในสิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

รูปแบบที่ 5 ให้ความรู้การเลี้ยงดูผ่านสื่อเพลงรำพื้นบ้าน

รูปแบบที่ 6 อบรมการประกอบอาชีพให้เยาวชน ปฏิบัติร่วมกันระหว่างเยาวชนและพ่อแม่

ผลการประเมินโดยการทำสนทนากลุ่มกับกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง พบว่า กลุ่มมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการแต่ละคนไว้ชัดเจน มีการประสานการทำงานและร่วมกันทำงานด้วยดี ไม่มีปัญหาในการทำงานระหว่างกรรมการด้วยกัน อย่างไรก็ตามในการทำงานจริงนั้นพบว่าการทำงานจะเป็นรูปแบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้งานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาเป็นระยะๆ และมีการติดต่อถึงกันสะดวกโดยใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัว

สำหรับการสนับสนุนขององค์การบริหารระดับท้องถิ่นและเทศบาลนั้นพบว่า บางพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต./ทบ เป็นอย่างดี ด้วยการอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

โครงการกับชุมชนตลอดการทำโครงการ อนุญาตให้ใช้สถานที่ ห้องประชุม และรถ บางพื้นที่
เจ้าหน้าที่ใน อบต. ให้คำแนะนำการขอสนับสนุนทุนจากแหล่งงานระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทำให้
การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี อย่างไรก็ตามบางพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. ทำให้การ
ทำงานติดขัดไม่ราบรื่นบ้าง แต่กรรมการผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ย่อท้อและได้ทำงานด้วย
ความสามารถจนงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กรรมการกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าการอบรมผู้นำแบบจิต
วิวัฒน์ดีมากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองมากขึ้น เช่น การรับฟังคนอื่นมากขึ้น ไม่ใช่พูดอย่าง
เดียว โดยเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นในการทำงานของกรรมการที่ทำงานร่วมกันในโครงการด้วย
การฟังอย่างวิจิตรพิจารณา มีผลทำให้การสื่อสารเป็นไปในทางที่ดี และสามารถนำมาใช้ในการ
ดำรงชีวิตในครอบครัวได้ นอกจากนี้การอบรมครั้งนี้ทำให้ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น เกิดเครือข่ายที่เมื่อ
มีปัญหาอะไรก็สามารถโทรศัพท์ถามเพื่อนได้

กรรมการกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานที่ทำมาก เนื่องจากเป็น
การดำเนินงานในระยะสั้นแต่สามารถทำได้สำเร็จ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากและเกิดการ
เปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนต่อเด็กและเยาวชน พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู นอกจากนี้กรรมการได้เรียนรู้การ
ทำงานมากขึ้น ได้เรียนรู้การทำงานกับชุมชนและการทำงานร่วมกับทีมนักวิจัย

ปัจจัยเอื้อต่อการทำโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. กรรมการทุกคนมีจิตอาสา ต้องการให้ความช่วยเหลือชุมชนอย่างจริงจัง
2. กรรมการทุกคนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนทำให้การทำงานร่วมกับคนในชุมชนไปได้ดี
3. ผู้นำในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ครู ผู้นำ
ศาสนา ทำให้การติดต่อชาวบ้านหรือการประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปด้วยดี
4. กรรมการตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ อบต. ให้ความร่วมมือดี ช่วยในการเขียนโครงการ
ติดต่อสื่อสารแจ้งข่าวสารให้กรรมการอื่นๆได้รับทราบทั่วถึงกัน
5. นายก อบต./ทบ ในบางพื้นที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี แม้ไม่ได้ให้การสนับสนุนด้าน
การเงินแต่ก็ให้การสนับสนุนด้าน รถ สถานที่ต่างๆ รวมทั้งให้กำลังใจ ทำให้โครงการดำเนินไป
อย่างราบรื่น
6. กรรมการทุกท่านมีโทรศัพท์มือถือส่วนตัวทำให้มีความสะดวกในการสื่อสารติดต่อถึง
กัน นอกจากนี้กรรมการส่วนมากมีมอเตอร์ไซด์ หรือรถส่วนบุคคลทำให้สะดวกในการ
เดินทางในการทำโครงการ

ปัญหาในการทำโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. เวลาในการทำโครงการสั้นมาก (สิงหาคม-15 ตุลาคม 2551 รวมประมาณ 2 เดือน) ทำให้การทำงานต้องเร่งรัดเพื่อให้โครงการแล้วเสร็จรวดเร็ว มีผลทำให้ต้องเร่งรีบ ไม่มีเวลาคิดและเตรียมงานมากนัก ประกอบกับกรรมการมีงานและโครงการอื่นอีกหลายงานทำให้การทำงานอาจไม่ตรงกับตารางที่กำหนดไว้

2. กรรมการบางท่านไม่มีเวลา มีงานและโครงการอื่นอีกหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถเข้ามาช่วยดำเนินงานได้

3. การสื่อสารส่งต่อหนังสือเชิญจาก อบต. ในบางพื้นที่ส่งถึงกรรมการช้าทำให้รู้ข่าวสารช้า มีผลต่อการระบบการจัดการในการทำงาน

4. บางพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. เช่น ไม่ได้รับการสนับสนุนรถ หรือกำลังใจ เป็นต้น ทำให้กรรมการต้องหาทางแก้ไขด้วยตนเอง เช่น เช่ารถ ทำให้การทำงานล่าช้าและไม่มีกำลังใจในการทำงาน

5. การกระจายงานให้เจ้าหน้าที่ อบต. เข้ามารับผิดชอบในโครงการไม่ตรงกับความสามารถที่เจ้าหน้าที่มีอยู่ ทำให้ต้องเปลี่ยนกรรมการจากเจ้าหน้าที่ อบต. ใหม่ ซึ่งมีผลทำให้ขาดการต่อเนื่องในการทำงาน เช่น เจ้าหน้าที่ที่เข้ารับการอบรมผู้นำจิตวิวัฒน์ครั้งที่ 1 ไม่ได้ทำโครงการต่อเนื่องจากโครงการไม่ตรงกับที่ตนเองถนัดทำให้ต้องเปลี่ยนกรรมการจาก อบต. ใหม่ นอกจากนี้การเลือกกรรมการจากชุมชนมาเป็นกรรมการในการทำโครงการในบางพื้นที่ไม่ได้สอบถามให้เจ้าตัวทราบก่อน ทำโดยการเขียนชื่อเข้าไปในตัวโครงการก่อนและแจ้งทีหลัง ทำให้ไม่ทราบว่ากรรมการที่ถูกจับชื่อใส่ในโครงการมีงานมากนักน้อยเพียงใด ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินโครงการเนื่องจากกรรมการไม่มีเวลาที่จะช่วยดำเนินโครงการ

6. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารไม่ตรงกันเช่น ภาษาพม่า ทำให้ยากต่อความเข้าใจ เช่นกรรมการไม่เข้าใจภาษาพม่าทำให้ไม่ได้ติดตามเยี่ยม เป็นต้น

บทสรุปผู้บริหาร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กที่มีคุณภาพ โดยการทำโครงการร่วมกันระหว่างตัวแทนผู้นำจากชุมชนและตัวแทนผู้นำจากองค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาลเพื่อส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสมในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการเสริมสร้างศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) และกลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัวในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว

พื้นที่ที่ดำเนินงานวิจัย มี 12 แห่ง ใน 6 จังหวัด ที่ประสบภัยสึนามิ คือ อบต.บางรีนและอบต. ม่วงกลวง จังหวัดระนอง; อบต.คึกคักและเทศบาลตำบลกระบะบุรี จังหวัดพังงา; เทศบาลตำบลรัชฎา และอบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต; อบต. เกาะลันตาใหญ่ และอบต.ศาลาด่าน จังหวัดกระบี่; อบต.บางหมาก และอบต.ควนธานี จังหวัดตรัง; อบต.กำแพง และอบต.ปากน้ำ จังหวัดสตูล จำนวนโครงการที่ดำเนินในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 12 โครงการ ในพื้นที่ 12 แห่ง ประกอบด้วย

1. โครงการ สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ในพื้นที่ อบต.บางรีน จังหวัดระนอง
2. โครงการ เข้าค่ายพ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ตำบลม่วงกลวง ในพื้นที่ ทบต.ม่วงกลวง จังหวัดระนอง
3. โครงการ กินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่ อบต.คึกคัก จังหวัดพังงา
4. โครงการ ลูกรักเติบโตสมวัย ในพื้นที่ ทบต.กระบะบุรี จังหวัดพังงา
5. โครงการ มุมสบายสไตล์วัยใส (Happy Teen Corner) ในพื้นที่ ทบต.รัชฎา จังหวัดภูเก็ต
6. โครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.กมลา จังหวัดภูเก็ต
7. โครงการ วิธีการเลี้ยงดูเด็กผ่านสื่อออนไลน์ ในพื้นที่ อบต. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
8. โครงการ สวรรค์ในครอบครัว ประจำปี 2551 ณ หมู่ 2 ต. ศาลาด่าน อ. เกาะลันตาใหญ่ จังหวัดกระบี่
9. โครงการ ดันกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก จังหวัดตรัง
10. โครงการ เวทีคนดี-คนกล้า ด้านยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.ควนธานี จังหวัดตรัง
11. โครงการ ลูกรักผักมุนี่ ในพื้นที่ อบต.กำแพง จังหวัดสตูล
12. โครงการ สร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ในพื้นที่ อบต.ปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

ผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วยตัวแทนจากกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) จากชุมชน, องค์การบริหารส่วนตำบล/องค์การบริหารเทศบาล, กลุ่มเด็กและเยาวชน พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กในพื้นที่ทำโครงการ, และเจ้าหน้าที่หน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา ดำรง และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคกระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้และปฏิบัติ (PLA) ประกอบด้วย

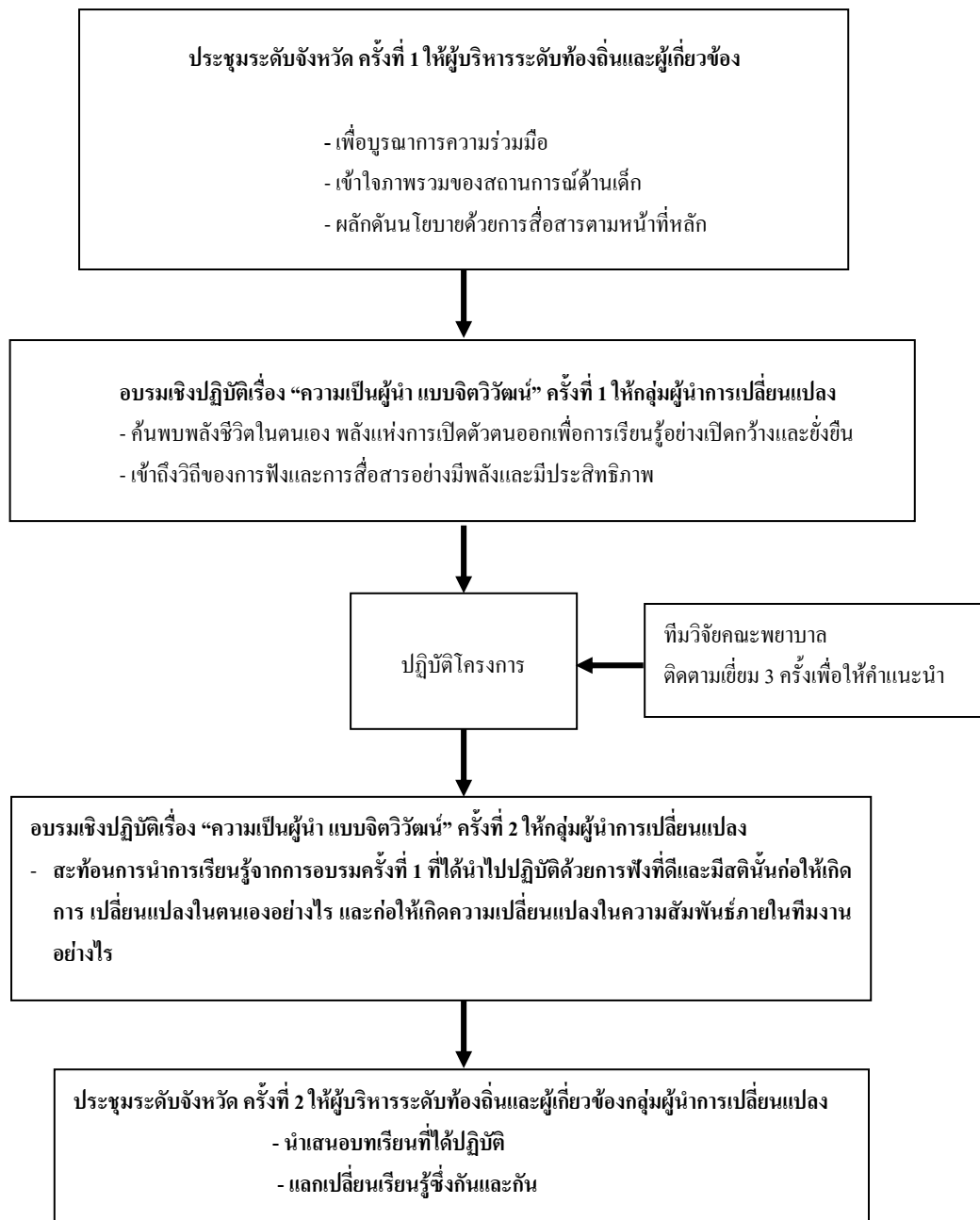
1. จัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมการเล่นของเด็กในครอบครัวและชุมชน ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมเพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งตลอดจนการเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) และได้เข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ด้านเด็ก และช่วยผลักดันนโยบายในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพด้วย โดยจะเป็นการประชุมที่เชิญผู้แทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก อาทิเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ จัดการประชุม ครั้งที่ 2 เดือน ตุลาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ที่ปฏิบัติโครงการจริงในชุมชนได้นำเสนอบทเรียนที่ได้ปฏิบัติ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนกรรมการชุมชนที่ดำเนินโครงการ ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 12 แห่ง

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่อง “ความเป็นผู้นำแบบจิตวิวัฒน์” จำนวน 2 ครั้ง โดยทีมวิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้กลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลงค้นพบพลังชีวิตในตนเอง พลังแห่งการเปิดตัวตนออกเพื่อการเรียนรู้อย่างเปิดกว้างและยั่งยืน รวมถึงเพื่อเข้าถึงวิถีของการฟังและการสื่อสารอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเสริมสร้างผู้นำในชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำที่สามารถใช้ทักษะการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนอย่างมั่นใจในศักยภาพของตนเอง และมีความมั่นใจในการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการและในกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ครั้งที่ 2 โดยทีมวิทยากรกลุ่มเดิมจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์ในเดือน กันยายน 2551 เป็นกิจกรรมที่จัดต่อเนื่องจากการอบรมครั้งที่ 1 ภายหลังจากที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้นำความรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ไปใช้ในการปฏิบัติโครงการจริงเป็นเวลา 1 เดือนกับ 18 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงที่เข้ารับการอบรมได้สะท้อนการนำการเรียนรู้จากการอบรมครั้งที่ 1 ที่ได้นำไปปฏิบัติด้วยการฟังที่ดีและมีสตินั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองอย่างไร และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในทีมงานอย่างไร และจะมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรเพื่อให้สามารถกลับไปดำเนินโครงการที่เหลือให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายได้

3. ขั้นปฏิบัติการโครงการ โดยกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงแต่ละพื้นที่ รวม 12 พื้นที่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเริ่มตั้งแต่ ภายหลังการอบรมจิตวิวัฒน์ ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้มีประชุมปรึกษาร่วมกันคิดวางแผนการดำเนินโครงการ และเขียนโครงการเพื่อขอเงินสนับสนุนในการทำโครงการ ปฏิบัติโครงการ โดยมีอาจารย์ในทีมวิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ติดตามเยี่ยมในพื้นที่ ทั้ง 12 พื้นที่ จำนวน 3 ครั้ง เพื่อช่วยปรับการเขียนโครงการให้คำแนะนำในการดำเนินโครงการและทำบทสนทนากลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง และกลุ่มชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการในบางพื้นที่

สรุปผลการดำเนินโครงการได้ดำเนินการสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 12 โครงการตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 12 พื้นที่ที่มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการมากและเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนในระยะเวลาที่ดำเนินโครงการอย่างเห็นได้ชัดสำหรับรูปแบบการดำเนินโครงการโดยรวมมีดังนี้

สรุปผลการประเมินโดยการทำสนทนากลุ่มกับกลุ่มแกนนำการเปลี่ยนแปลง พบว่า การดำเนินงานของกรรมการมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการแต่ละคนไว้ชัดเจน แต่การทำงานจริง ๆ นั้นพบว่าการทำงานจะเป็นรูปแบบการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้งานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการประสานการทำงานและร่วมกันทำงานด้วยดี โดยภาพรวมไม่มีปัญหาในการทำงานระหว่างกรรมการด้วยกัน จะมีบางพื้นที่ที่มีปัญหาในความเข้าใจที่ไม่ตรงกันในช่วงแรกแต่ภายหลังจากที่ได้รับการอบรมจิตวิวัฒน์และได้ปรับความเข้าใจให้ตรงกันก็สามารถทำงานด้วยกันได้ดี มีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาเป็นระยะๆ และมีการติดต่อถึงกันสะดวกโดยใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัว

สำหรับการสนับสนุนขององค์การบริหารระดับท้องถิ่นและเทศบาลนั้นพบว่า บางพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต./ทบต. เป็นอย่างดี ด้วยการอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการกับชุมชนตลอดการทำโครงการ อนุญาตให้ใช้สถานที่ ห้องประชุม และรถ บางพื้นที่เจ้าหน้าที่ใน อบต. ให้คำแนะนำการขอสนับสนุนทุนจากแหล่งงานระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี อย่างไรก็ตามบางพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. ทำให้การทำงานติดขัดไม่ราบรื่นบ้าง แต่กรรมการผู้นำการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ย่อท้อและได้ทำงานด้วยความสามารถจนงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กรรมการกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่วนมากให้ความคิดเห็นว่าการอบรมผู้นำแบบจิตวิวัฒน์ดีมากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเองมากขึ้น เช่น การรับฟังคนอื่นมากขึ้นไม่ใช่พูดอย่างเดียว โดยเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นในการทำงานของกรรมการที่ทำงานร่วมกันในโครงการ การฟังอย่างวิจิตรพิจารณา มีผลทำให้การสื่อสารเป็นไปในทางที่ดี และสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิตในครอบครัวได้ นอกจากนี้การอบรมครั้งนี้ทำให้ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น เกิดเครือข่ายที่เมื่อมีปัญหาอะไรก็สามารถโทรศัพท์ถามเพื่อนได้

กรรมการกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกคนมีความพึงพอใจในผลงานที่ทำมาก เนื่องจากเป็นการทำงานในระยะสั้นแต่สามารถทำได้สำเร็จ และได้เห็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากและเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนต่อเด็กและเยาวชนและพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู นอกจากนี้กรรมการได้เรียนรู้การทำงานมากขึ้น ได้เรียนรู้การทำงานกับชุมชนและการทำงานร่วมกับทีมนักวิจัย

ปัจจัยเอื้อต่อการทำโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. กรรมการทุกคนมีจิตอาสา ต้องการให้ความช่วยเหลือชุมชนอย่างจริงใจ
2. กรรมการทุกคนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชนทำให้การทำงานร่วมกับคนในชุมชนไปได้ดี
3. ผู้นำในชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ครู ผู้นำศาสนา ทำให้การติดต่อชาวบ้านหรือการประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปด้วยดี
4. กรรมการตัวแทนจากเจ้าหน้าที่ อบต./ทบต. ให้ความร่วมมือดี ช่วยในการเขียนโครงการ ติดต่อสื่อสารแจ้งข่าวสารให้กรรมการอื่นได้รับทราบทั่วถึงกัน
5. นายก อบต./ทบ ในบางพื้นที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี แม้ไม่ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแต่ก็ให้การสนับสนุนด้าน รถ สถานที่ต่างๆ รวมทั้งให้กำลังใจ ทำให้โครงการดำเนินไปอย่างราบรื่น
6. กรรมการทุกท่านมีโทรศัพท์มือถือส่วนตัวทำให้มีความสะดวกในการสื่อสารติดต่อถึงกัน นอกจากนี้กรรมการส่วนมากมีมอเตอร์ไซด์ หรือรถส่วนบุคคลทำให้สะดวกในการเดินทางในการทำโครงการ

ปัญหาในการทำโครงการ สรุปได้ดังนี้

1. เวลาในการทำโครงการสั้นมาก (สิงหาคม-15 ตุลาคม 2551 รวมประมาณ 2 เดือน) ทำให้การทำงานต้องเร่งรัดเพื่อให้โครงการแล้วเสร็จถู่วง มีผลทำให้ต้องเร่งรีบ ไม่มีเวลาคิดและเตรียมงานมากนัก ประกอบกับกรรมการมีงานและโครงการอื่นอีกหลายงานทำให้การทำงานอาจไม่ตรงกับตารางที่กำหนดไว้
2. กรรมการบางท่านไม่มีเวลา มีงานและโครงการอื่นอีกหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถเข้ามาช่วยดำเนินงานได้
3. การสื่อสารส่งต่อหนังสือเชิญจาก อบต. ในบางพื้นที่ส่งถึงกรรมการช้าทำให้รู้ช้าวารช้า มีผลต่อการระบบการจัดการในการทำงาน
4. บางพื้นที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจาก อบต. เช่น ไม่ได้รับการสนับสนุนรถ หรือ กำลังใจเป็นต้น ทำให้กรรมการต้องหาทางแก้ไขด้วยตนเอง เช่น เช่ารถ ทำให้การทำงานล่าช้าและไม่มีกำลังใจในการทำงาน
5. การกระจายงานให้เจ้าหน้าที่ อบต. เข้ามารับผิดชอบในโครงการไม่ตรงกับความสามารถที่เจ้าหน้าที่มีอยู่ ทำให้ต้องเปลี่ยนกรรมการจากเจ้าหน้าที่ อบต. ใหม่ ซึ่งผลทำให้ขาดการต่อเนื่องในการทำงาน เช่น เจ้าหน้าที่ที่เข้ารับการอบรมผู้นำจิตวิวัฒน์ครั้งที่ 1 ไม่ได้ทำโครงการต่อเนื่องจากโครงการไม่ตรงกับที่ตนเองถนัดทำให้ต้องเปลี่ยนกรรมการจาก อบต. ใหม่ นอกจากนี้การเลือกกรรมการจากชุมชนมาเป็นกรรมการในการทำโครงการในบางพื้นที่ไม่ได้ทาบทามให้เจ้าตัวทราบก่อน ทำโดยการเขียนชื่อเข้าไปในตัวโครงการก่อนและแจ้งทีหลัง ทำให้ไม่ทราบว่ากรรมการที่ถูกจับชื่อใส่ในโครงการมีงานมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินโครงการเนื่องจากกรรมการไม่มีเวลาที่จะช่วยดำเนินโครงการ
6. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารไม่ตรงกันเช่น ภาษาพม่า ทำให้ยากต่อความเข้าใจ เช่น กรรมการไม่เข้าใจภาษาพม่าทำให้ไม่ได้ติดตามเยี่ยม เป็นต้น

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ก : โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือ
ในการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย ครั้งที่ 1

โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือ
ในการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย
จัดโดย
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภูมิหลัง หลักการและเหตุผล

ปี พ.ศ 2550 มีโครงการความร่วมมือเสริมสร้างศักยภาพส่วนท้องถิ่นระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กับองค์การยูนิเซฟ ส่วนหนึ่งของความร่วมมือได้แก่การวิจัยข้อมูลพื้นฐานในเรื่องความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ของไทย การวิจัยเสร็จสิ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2550 และมุ่งเป้าการวิจัยไปยัง 5 กลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสที่สุด ได้แก่ กลุ่มชาวไทยมุสลิมในชนบท กลุ่มชาวไทยพุทธในชนบท กลุ่มชุมชนแออัดในเมือง กลุ่มชาวไทยใหม่ (มอแกน) และกลุ่มแรงงานต่างด้าวอพยพ ในพื้นที่จังหวัด ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และ สตูล

จากนั้น มีการประชุมสัมมนาแบบโต๊ะกลมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในเดือนพฤศจิกายน 2550 เพื่อเสนอผลการวิจัยเบื้องต้น แลกเปลี่ยนความเห็น และขอข้อคิดเห็นในการเลือกประเด็นสำคัญที่จะนำไปพัฒนาสื่อและกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัว ในกลุ่มประชากรเป้าหมายและกลุ่มประชากรโดยทั่วไปด้วย

ประเด็นหรือสาระสำคัญที่เป็นผลจากการวิจัยและการสัมมนาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่าจำเป็นต้องมีการกระตุ้นความตระหนักและความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในกลุ่มประชากรเป้าหมาย ในประเด็นสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ อย่างเช่น ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวในระยะ 6 เดือนแรก, การให้อาหารและโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยการเติบโตของเด็ก, การสร้างสุขนิสัยที่ดี, การเป็นพ่อแม่ที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก, การใช้เวลาที่มีคุณภาพในครอบครัว, และความรู้ในเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในกลุ่มเยาวชน เป็นต้น

ผลจากการวิจัยพื้นฐานและจากข้อเสนอแนะจากการสัมมนาข้างต้นนี้ เป็นข้อมูลที่ใช้เป็น
ฐานในการวางแผนโครงการและกิจกรรมโครงการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม
ภายใต้ความร่วมมือในโครงการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นปี 2551 ระหว่างกรมส่งเสริมการ
ปกครองส่วนท้องถิ่น กับองค์การยูนิเซฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของ
โครงการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่น นั่นก็คือ การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก ซึ่งหมายถึง
ชุมชนที่สามารถตอบสนองต่อสิทธิเด็กในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการอยู่รอดปลอดภัย การ
พัฒนา การคุ้มครองปกป้อง และการมีส่วนร่วมของเด็ก

วัตถุประสงค์โดยรวม :

- (๑) จากผลการวิจัยข้อมูลเบื้องต้นและจากประเด็นสำคัญหลัก ๆ ที่กล่าวมาแล้ว
จะต้องเพิ่มพูนความตระหนักรู้ให้กับครอบครัวและชุมชนของกลุ่มเป้าหมายใน
เรื่องการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ใน
ครอบครัวและในชุมชน
- (๒) เสริมสร้างศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) โดยเฉพาะกับทีมสห
วิชาชีพ และกลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัวในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเลี้ยง
ดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและใน
ชุมชน เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว
- (๓) เสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายสื่อสารในท้องถิ่น เช่น วิทยุชุมชนให้มีบทบาท
มากขึ้นในการเผยแพร่ข่าวสารและสาระสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม
- (๔) เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของส่วนงาน
ราชการต่าง ๆ ในท้องถิ่น (เช่น สาธารณสุข การศึกษา พัฒนาสังคม),
สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น และองค์กรเอกชน เพื่อจะได้เป็น
เครือข่ายที่จะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนต่อครอบครัวและชุมชนที่ด้อย
โอกาสเหล่านี้
- (๕) พัฒนารูปแบบการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับ
กลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส และแลกเปลี่ยนรูปแบบนี้กับจังหวัดเป้าหมายอื่น ๆ
ตามที่กำหนดไว้ในแผนการความร่วมมือระหว่างยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยในปี

๒๕๕๐ – ๒๕๕๔

เพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ ในแผนงานความร่วมมือปี 2551 ได้กำหนดแผนการ
ดำเนินงานและกิจกรรมความร่วมมือกับ อปท. และกับท้องถิ่นจังหวัดในพื้นที่ที่ประสบภัยสึนามิ ไว้
ดังนี้

- (1) ร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อเสนอผลการวิจัยด้านพฤติกรรมการณ์เลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย
- (2) ร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการสื่อสารบุคคล สำหรับแกนนำชุมชนและครอบครัวเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในครอบครัวและชุมชน
- (3) ร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับวิทยุชุมชนในการเผยแพร่สาระสำคัญในการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
- (4) ร่วมกับชุมชนนำร่องที่แนะนำโดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด พัฒนาสื่อและคู่มือในการเผยแพร่สาระสำคัญในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม สำหรับให้กลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัวไปใช้ในการทำงานโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติ (Participatory Learning and Action – PLA)
- (5) ร่วมมือกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท) โดยเฉพาะกับทีมสหวิชาชีพ ในการจัดกิจกรรมการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน
- (6) ร่วมมือกับสถาบันวิชาการในท้องถิ่น อาทิเช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทำการติดตามผลและบันทึกความคืบหน้าเบื้องต้นของการดำเนินโครงการนี้ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ โดยจะจัดทำในปลายปี 2551

ต่อไปนี้จะเสนอแนวทางในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์แรก คือ ร่วมกับสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อเสนอผลการวิจัยด้านพฤติกรรมการณ์เลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย

การจัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือในการส่งเสริมพฤติกรรมการณ์เลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย

ในการจัดประชุมระดับจังหวัดนี้ เป็นการจัดโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา เป็นการประชุมรวม 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ โดยจะเป็นการประชุมที่เชิญผู้แทนจากหน่วยงานระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก อาทิเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด, สำนักงานพื้นที่เขตการศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- (ก) เพื่อนำเสนอผลสรุปจากการวิจัย ๒ เรื่องคือ เรื่องศักยภาพของอปท. และเรื่องพฤติกรรมการเล่นของเด็กของครอบครัวและชุมชน
- (ข) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของอปท. ในเรื่องส่งเสริมการเล่นของเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน
- (ค) เพื่อสนับสนุนให้อปท. มีการวางแผนแบบบูรณาการในด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและครอบครัว

ผู้เข้าร่วมประชุมจะประกอบด้วยกลุ่มบุคคลต่อไปนี้

- (๑) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดระนอง ๒ ท่าน
- (๒) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง ๒ ท่าน
- (๓) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระนอง ๒ ท่าน
- (๔) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง ๒ ท่าน
- (๕) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากเทศบาลเมืองระนอง
- (๖) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. บางวัน จังหวัดระนอง
- (๗) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดพังงา ๒ ท่าน
- (๘) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพังงา ๒ ท่าน
- (๙) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพังงา ๒ ท่าน
- (๑๐) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพังงา ๒ ท่าน
- (๑๑) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. เกาะพระทอง
- (๑๒) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. ลึกคัก
- (๑๓) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต ๒ ท่าน
- (๑๔) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต ๒ ท่าน
- (๑๕) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ๒ ท่าน
- (๑๖) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดภูเก็ต ๒ ท่าน
- (๑๗) นายกองค์การบริหารเทศบาลหรือผู้แทนจากเทศบาลกระทุ้
- (๑๘) นายกองค์การบริหารอ.บ.ต. หรือผู้แทนจากอ.บ.ต. รัชฎา
- (๑๙) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ ๒ ท่าน
- (๒๐) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ๒ ท่าน
- (๒๑) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกระบี่ ๒ ท่าน
- (๒๒) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกระบี่ ๒ ท่าน

- (๒๓) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. เกาะลันตา
- (๒๔) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. สีนปุ่น
- (๒๕) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรัง ๒ ท่าน
- (๒๖) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ๒ ท่าน
- (๒๗) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ๒ ท่าน
- (๒๘) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตรัง ๒ ท่าน
- (๒๙) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. ควนธานี
- (๓๐) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. บางหมาก
- (๓๑) ผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดสตูล ๒ ท่าน
- (๓๒) ผู้แทนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสตูล ๒ ท่าน
- (๓๓) ผู้แทนจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสตูล ๒ ท่าน
- (๓๔) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล ๒ ท่าน
- (๓๕) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. ปากบารา
- (๓๖) นายกองค์การบริหารตำบลหรือผู้แทนจากอ.บ.ต. กำแพง

วิทยากร

- ๑) ผู้แทนทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ๒) ผู้แทนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรุงเทพ
- ๓) ผู้แทนจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

การจัดประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือ
ในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย
จัดโดย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

โรงแรมพังงา เบ รีสอร์ท จังหวัดพังงา

.....

ร่างกำหนดการประชุม

เช้า	ผู้เข้าประชุมเดินทางถึง ลงทะเบียน พร้อมรับชากาแฟ
09.00 – 09.30	พิธีเปิด
09.30 – 10.00	ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นชี้แจงโครงการและนโยบาย
10.00 – 10.30	วิทยากรจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำเสนอผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและในชุมชนใน ๖ จังหวัดที่ ประสบภัยสึนามิ
10.30 – 11.00	อภิปรายซักถาม
11.00 – 12.30	กลุ่มย่อย -- แบ่งกลุ่มตามจังหวัดเพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นที่จะทำงาน ร่วมกันเพื่อสนับสนุนการทำงานของอ.บ.ต.ในจังหวัด
12.30 - 13.30	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.30 - 14.30	นำเสนอผลการประชุมกลุ่ม - กลุ่มจังหวัดระนอง - กลุ่มจังหวัดพังงา - กลุ่มจังหวัดภูเก็ต - กลุ่มจังหวัดกระบี่ - กลุ่มจังหวัดตรัง - กลุ่มจังหวัดสตูล
14.30 - 15.00	อภิปรายซักถาม
15.00	ปิดการประชุม

**ภาคผนวกที่ ข: โครงการประชุมระดับจังหวัดเพื่อบูรณาการความร่วมมือ
ในการส่งเสริมพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย ครั้งที่ 2**

**การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการระดับจังหวัดสนับสนุนโครงการของ
อปท. ในการส่งเสริมพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน
ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ภาคใต้ของประเทศไทย
15-16 ตุลาคม 2551
จัดโดย
สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรัง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**

1. หลักการและเหตุผล

1.1 แนวทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ซึ่งมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม และได้วางแนวทางการพัฒนาสืบเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยเตรียมเด็กและเยาวชนทั้งด้านทักษะชีวิต และความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน พัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขันของประเทศ เร่งสร้างกำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการบริโภคที่ปลอดภัย มีพัฒนาการด้านสุขภาพที่เหมาะสมตามช่วงวัย สนับสนุนให้คนไทยลด ละ เลิก พฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงทางสุขภาพและส่งเสริมการใช้สมุนไพร ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยในการเสริมสร้างสุขภาพที่ดี รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ทำให้เห็นได้ว่าการพัฒนาที่สัมฤทธิ์ผลสูงสุดจำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณภาพ และวัยเด็กจะเป็นปัจจัยหลักเริ่มแรกของทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป

1.2 เพื่อเป็นการดำเนินงานและเตรียมการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศในอนาคต กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ได้เล็งเห็นว่าการดำเนินงานเรื่องดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาพื้นที่ในทุก ๆ ด้าน จึงได้กำหนดในข้อตกลงความร่วมมือระหว่างทั้ง

สองหน่วยงาน ตามแผนงานประจำปี 2551 ผลลัพธ์ที่ 0.16.1 กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยใช้แนวทาง PLA ใน 12 จังหวัด ซึ่งกำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยจะต้องมุ่งเน้นให้เกิดการสร้างศักยภาพในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมของครอบครัวและชุมชนผ่านการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางในการนำข้อมูลที่มีอยู่แล้วในชุมชนมาเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างพฤติกรรมใหม่ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็ก เนื่องจากการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา พบว่าการสนับสนุนเรื่องเด็กและเยาวชนยังมีลักษณะแยกส่วน เน้นการเผยแพร่ข้อมูลเป็นหลัก และขาดการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ของกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำ “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายสนับสนุนการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนที่เหมาะสม สำหรับ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ” ขึ้น เพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนการเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพในระดับท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ด้านเด็ก และสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมด้วยการสื่อสารตามหน้าที่หลักของตน ตลอดจน ช่วยผลักดันนโยบายในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพด้วย โดยจะดำเนินการจัดประชุมกลุ่มจังหวัด เป้าหมายประกอบด้วย 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และระนอง

2. เรื่องที่ดำเนินการไปแล้ว

2.1 ภายใต้โครงการความร่วมมือเสริมสร้างศักยภาพส่วนท้องถิ่นระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กับองค์การยูนิเซฟข้างต้น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม ได้จัดทำ “โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายสนับสนุนการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนที่เหมาะสม สำหรับ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ” ไปแล้วเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2551 ที่จังหวัดพังงา วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมครั้งนั้น เพื่อให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนการเสริมศักยภาพให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพในระดับท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เข้าใจภาพรวมของสถานการณ์ด้านเด็ก และสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมพฤติกรรมด้วยการสื่อสารตามหน้าที่หลักของตน ตลอดจน ช่วยผลักดันนโยบายในฐานะส่วนหนึ่งของทีมสหวิชาชีพด้วย

2.2 ในการประชุมครั้งนั้น คณะวิทยากรจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ได้นำเสนอผลการวิจัยพื้นฐานด้านพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว แลกเปลี่ยน

ความเห็น และขอข้อคิดเห็นในการเลือกประเด็นสำคัญที่จะนำไปพัฒนาเป็นกิจกรรม หรือ โครงการ โดยอปท. เอง จากนั้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยการสนับสนุนขององค์การยูนิเซฟ ได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) เพื่อเสริมทักษะการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม และการสร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัว ในกลุ่มประชากรเป้าหมายและกลุ่มประชากรโดยทั่วไปด้วย การอบรมได้จัดทำไประหว่างเดือนสิงหาคม- กันยายน 2551 ผลต่อเนื่องจากการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ครั้งนั้น กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ที่ได้รับการอบรมแล้ว ได้กลับไปทำโครงการสื่อสารกับครอบครัวและชุมชนเพื่อส่งเสริมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในชุมชนของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม

2.3 บัดนี้ กลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) ได้ปฏิบัติการจริงในชุมชนและพร้อมที่นำบทเรียนที่ได้มานำเสนอ และประเมินผลในระดับจังหวัด ตามกิจกรรมที่ 4 ของแผนความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับองค์การยูนิเซฟ จึงจะจัด “การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการระดับจังหวัดสนับสนุนโครงการของอปท. ในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ (พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และระนอง)” ในระหว่างวันที่ 14-15 ตุลาคม 2551 โดยเสนอให้ทางสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรังเป็นเจ้าภาพดำเนินการประชุม โดยใช้งบประมาณจากองค์การยูนิเซฟ

3. เป้าหมาย

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการระดับจังหวัดสนับสนุนโครงการของอปท. ในการส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชนใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ร่วมทำงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใน 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 12 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากพื้นที่จังหวัดเป้าหมาย ประกอบด้วย 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และระนอง เป็นผู้เข้ารับการอบรมรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 108 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาคผนวก ก)

3.1 ใน 6 จังหวัดสึนามิ จำนวน 108 คน มีรายละเอียด ดังนี้

1) จังหวัดพังงา	จำนวน 18 คน
2) จังหวัดภูเก็ต	จำนวน 18 คน
3) จังหวัดกระบี่	จำนวน 18 คน
4) จังหวัดตรัง	จำนวน 18 คน
5) จังหวัดสตูล	จำนวน 18 คน
6) จังหวัดระนอง	จำนวน 18 คน

4. วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อนำเสนอผลการดำเนินโครงการระดับชุมชนของอปท. ในเรื่องการสื่อสารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมของครอบครัวและชุมชน
- (2) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยเฉพาะกับทีมสหวิชาชีพ และกลุ่มแกนนำชุมชนและครอบครัว ให้อปท. มีการวางแผนแบบบูรณาการในด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและครอบครัว
เพื่อนำไปสู่การเป็น “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก และครอบครัว
- (3) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือของส่วนงานราชการต่าง ๆ ในท้องถิ่น (เช่น สาธารณสุข การศึกษา พัฒนาสังคม), สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น และองค์กรเอกชน เพื่อจะได้เป็นเครือข่ายที่จะให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนต่อครอบครัวและชุมชนที่ด้อยโอกาสเหล่านี้
- (4) เพื่อถอดบทเรียน และพัฒนารูปแบบการทำงานด้านการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส และแลกเปลี่ยนรูปแบบนี้กับอปท. แห่งอื่น ๆ ภายในจังหวัด และกับจังหวัดเป้าหมายอื่น ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการความร่วมมือระหว่างยูนิเซฟกับรัฐบาลไทยในปี 2550 – 2554

5. วิทยากร

- 1) ผู้แทนทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ 6 ท่าน
- 2) ผู้แทนของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจากกรุงเทพ 2 ท่าน
- 3) ผู้แทนจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย 4 ท่าน

6. สถานที่ / ระยะเวลาการดำเนินการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ 2 วัน จะจัดในวันที่ 14–15 หรือ 15-16 ตุลาคม 2551 ส่วนสถานที่การประชุมนั้น ทางสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดจะแจ้งให้ทราบต่อไป

7. วิธีการประชุม

รูปแบบการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย (ภาคผนวก ข)

7.1) การบรรยายทางวิชาการ โดยทีมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้แทนจากสำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย

7.2) มีการแบ่งกลุ่มฝึกภาคปฏิบัติ โดยนำผลการทำงานในโครงการของอปท. พร้อมข้อมูลจากพื้นที่มาวิเคราะห์ประเด็นปัญหา พร้อมนำเสนอแนวทางการทำงานร่วมกันเพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด

8. งบประมาณ

ใช้งบประมาณจากสำนักงานองค์การยูนิเซฟ โดยองค์การยูนิเซฟดำเนินการโอน
งบประมาณ ไปยังสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรงโดยตรง จำนวนทั้งสิ้น 200,000 บาท (สองแสน
บาทถ้วน) รายละเอียดตามภาคผนวก ก

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก มีความรู้ ความตระหนักและมีพฤติกรรมการเลี้ยงดู
เด็กในทิศทางที่เหมาะสม

9.2 การพัฒนาและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้รับความเอาใจใส่จากผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

9.3 เด็กและเยาวชนในจังหวัดพื้นที่เป้าหมาย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

9.4 มีการบูรณาการ และสร้างความร่วมมือในการทำงาน เพื่อพัฒนาและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชน โดยการขับเคลื่อนการทำงานลงไปสู่ระดับพื้นที่ และการวางแผนแบบบูรณาการในด้าน
การพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและครอบครัว

9.5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถและศักยภาพในการพัฒนาและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน และตระหนักถึงความรับผิดชอบในการพัฒนาและคุ้มครองเด็ก
และเยาวชนในท้องถิ่นของตน ตลอดจนมีความรู้ในการส่งเสริมการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมและการ
สร้างเสริมบทบาทที่ดีของพ่อแม่ในครอบครัวและในชุมชน

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

10.1 สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม กรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น

10.2 สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดตรง

ภาคผนวกที่ ค: โครงการฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อ “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์”

โครงการฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อ “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์”

วันที่ 28-30 กรกฎาคม 2551

ณ. โรงแรมธรรมรินทร์ธนา จังหวัดตรัง

จัดโดย

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สนับสนุนโดย องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย

หลักการและเหตุผล

ปี พ.ศ 2550 มีโครงการความร่วมมือเสริมสร้างศักยภาพส่วนท้องถิ่นระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กับองค์การยูนิเซฟ ส่วนหนึ่งของความร่วมมือได้แก่การวิจัยข้อมูลพื้นฐานในเรื่องความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวและชุมชน ในกลุ่มชาวไทยมุสลิมในชนบท กลุ่มชาวไทยพุทธในชนบท กลุ่มชุมชนแออัดในเมือง กลุ่มชาวไทยใหม่ (มอแกน) และกลุ่มแรงงานต่างด้าวอพยพ ในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิในภาคใต้ของไทย (ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และ สตูล) และพบประเด็นที่ชี้ให้เห็นว่าประชากรกลุ่มดังกล่าวยังต้องการการกระตุ้นความตระหนักและความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในหลายประเด็น เช่น การเลี้ยงดูด้วยนมแม่อย่างเดียวนะยะ 6 เดือนแรก, การให้อาหารและโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก, การสร้างสุขนิสัยที่ดี, การเป็นพ่อแม่ที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก, การใช้เวลาที่มีคุณภาพในครอบครัว, ความรู้ในเรื่องการติดเกมและการพนัน (ตู้เกม) ในเด็ก และความรู้ในเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในกลุ่มเยาวชน เป็นต้น

ปี พ.ศ 2551 ได้นำผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการทำงานร่วมกันระหว่าง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กับองค์การยูนิเซฟ ภายใต้ความร่วมมือในโครงการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นปี 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในชุมชน และจะเป็นการนำไปสู่การร่วมมือประสานการทำงานในลักษณะที่เป็นทีมระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารในส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่น นั่นก็คือ การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็ก ซึ่งหมายถึง

ชุมชนที่สามารถตอบสนองต่อสิทธิเด็กในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการอยู่รอดปลอดภัย การพัฒนา การคุ้มครองปกป้อง และการมีส่วนร่วมของเด็ก

การอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเป็นผู้นำ” นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างผู้นำในชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำมีความมั่นใจในศักยภาพของตนเองและมีความมั่นใจในกิจกรรมการทำงานที่จะทำ พัฒนาความสามารถในการประสานคนในกลุ่มด้วยกันและกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้ด้วยความรักและความสามัคคี และมีหลักการในการแก้ปัญหาในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

ผู้เข้าร่วมโครงการ

ตัวแทนผู้นำชุมชน และ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต) ใน พื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยสึนามิ จำนวน 60 คน

วิธีการอบรม

บรรยายโดยมีส่วนร่วม และฝึกปฏิบัติ

วิทยากร

วิทยากรจากสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ทีมนักวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

โปรแกรมฝึกอบรมแบบจิตวิวัฒน์ สุนทรียสนทนา และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยสถาบันขวัญเมือง มูลนิธิสังคมวิวัฒน์

สถาบันขวัญเมืองได้พัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นหมู่คณะ โดยผสมผสานความรู้ความเข้าใจแห่งกระบวนการเรียนรู้ของระบบชีวิต และความรู้ความเข้าใจในการทำงานของสมอง เข้ากับสุนทรียสนทนา และการเขียนโลกใบใหม่

เป็นหลักสูตรที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างไปจากการบรรยายในห้องเรียน หากให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ออกแบบให้มีการนำพาศักยภาพการเรียนรู้ออกมาจากตัวตนของผู้เข้าร่วมเอง เป็นกระบวนการที่ผ่านการศึกษาเรื่องราวการทำงานของสมอง เช่น สมองสามชั้น คลื่นสมอง การทำงานของจิตสำนึกและจิตไร้สำนึก โดยปรับจนให้ผู้เข้าร่วมเข้าสู่แบบแผนคลื่นสมองที่นำไปสู่การเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อผ่อนคลาย ปราศจากความวิตกกังวล หรือความกลัวใด ๆ ผู้เข้าร่วมจะสามารถนำพาตัวเองและกลุ่มเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ที่เอาศักยภาพที่แท้จริงภายในออกมาได้

เป็นการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเอง และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ภายในทีมงาน เชื่อมโยงการแบ่งแยกแบ่งฝ่ายเดิมให้เป็นองค์รวมให้เป็นระบบ ที่องค์รวมไม่เพียงเท่ากับผลบวก หากเมื่อแต่ละส่วนบรรสานสอดคล้อง องค์รวมก็จะเป็นพลังอันทวีคูณ ทำให้ปัจเจกบุคคลมีพลัง และทำให้กลุ่มประสานเสียง ประสิทธิภาพและคุณภาพกลายเป็นสิ่งที่ได้มาอย่างง่ายดาย เปิดความเป็นไปได้ที่อาจจะไม่ได้เคยได้สัมผัสจากที่ไหนมาก่อน

ให้ได้ค้นพบศักยภาพที่เต็มพิกัดของสมอง โดยเฉพาะในส่วนจิตไร้สำนึก ได้เรียนรู้วิธีที่จะปรับเปลี่ยนคลื่นสมองเข้าสู่สถานะที่ดีที่สุดของการทำงานของสมองในสภาพการทำงานปกติในองค์กรนั่นเอง และให้ได้เรียนรู้ด้วยว่า จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เป็นไปอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องได้อย่างไร หรือทำให้เป็นการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ตลอดจนการเป็นผู้นำที่จะนำพาเพื่อนร่วมงานให้ได้พบศักยภาพเดียวกันกับเรา เพื่อสร้างทีมงานที่มีพลัง สามัคคีและสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์การอบรม

- เพื่อค้นพบพลังชีวิตในตนเอง พลังแห่งการเปิดตัวตนออกเพื่อการเรียนรู้อย่างเปิดกว้างและยั่งยืน
- เพื่อเข้าถึงวิถีของการฟัง และการสื่อสารอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ
- เข้าถึงวิถีแห่งสุนทรียสนทนา หรือไดอะล็อก ที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างความคิดที่แตกต่าง นำพาไปสู่นวัตกรรมที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของโครงการหรือองค์กรได้

- เข้าถึงคลื่นสมองที่เราสามารถเรียนรู้ มีพลัง และสามารถไปพันกรอบจำกัดของอดีต กรอบคิดเดิม ๆ และอารมณ์อันขุ่นมัว ตลอดจนสามารถค้นพบพลังในการเขียนโลกใบใหม่และการผ่านเปลี่ยนตัวเองไปสู่ความเป็นไปได้ที่ไม่มีขีดจำกัด

กำหนดการโครงการฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อ “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์”

วันที่ 28 กรกฎาคม 2551

08.00-08.45 น.	- ลงทะเบียน
08.45-09.00 น.	- พิธีเปิด
09.00-12.00 น.	- กิจกรรมผ่อนคลาย - กิจกรรมฝึกการฟัง และการฝึกฝนไดอะล็อกชั้นพื้นฐาน เพื่อ ฝึกฝนการฟัง ตลอดจนการสื่อสารที่มีพลัง มีประสิทธิภาพ และที่ก่อให้เกิดนวัตกรรม
12.00-13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	- กิจกรรมผ่อนคลายผ่อนคลายพักตระหนักรู้ - กิจกรรมผู้นำสี่ทิศ ภูมิปัญญาของชนเผ่าพื้นเมืองอเมริกัน
16.00-19.00 น.	- รับประทานอาหารเย็น และพักผ่อนตามอัธยาศัย
19.00-21.00 น.	- กิจกรรมเรียนรู้พลังของ “เรื่องเล่า”

วันที่ 29 กรกฎาคม 2551

08.30-09.00 น.	- ลงทะเบียน
09.00-12.00 น.	- ผ่านกิจกรรมผ่อนคลาย - โหมดชีวิตสองโหมดและปัญญาสามฐาน - คอฟฟี่เทเบิล ในการนำเรื่องโหมดและปัญญาสามฐานไปใช้ในชีวิต
12.00-13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	- กิจกรรมผ่อนคลายผ่อนคลายพักตระหนักรู้ - การสนทนากับเสียงภายในตน - แบบฝึกหัดการสนทนากับเสียงภายใน
16.00-19.00 น.	- รับประทานอาหารเย็น และพักผ่อนตามอัธยาศัย
19.00-21.00 น.	- ช่วงเวลา คำถาม และการตอบคำถาม - พิธีกรรมที่มีความหมาย

วันที่ 30 กรกฎาคม 2551

08.30-09.00 น.	- ลงทะเบียน
09.00-12.00 น.	- คลื่นสมอง
	- กิจกรรมออกแบบนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้กับชีวิตและงาน
12.00-13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-15.00 น.	- กิจกรรม “กาลเวลาแห่งการใคร่ครวญ”
	- แบ่งปันสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตของเราจากก่อนจากลา
15.00-15.15 น.	- พิธีปิด

หมายเหตุ รับประทานอาหารว่าง ระหว่างเวลา 10.15-10.30 และ เวลา 14.45-15.00 น

กำหนดการโครงการฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อ “ความเป็นผู้นำ แบบจิตวิวัฒน์” ครั้งที่ 2

วันที่ 18 กันยายน 2551

19.00- 21.00 น.	เช้คอิน รับรู้ความรู้สึก โจทย์หรือสิ่งที่ติดขัด และอุปสรรคต่างๆ

วันที่ 19 กันยายน 2551

09.00 — 10.30 น.	กิจกรรมสัมผัสพลัง และสร้างมิตรภาพ
	กิจกรรมเรื่องเล่า “สถานะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีที่สุด”
10.45 — 12.00 น.	กิจกรรม
13.30 - 14.00 น.	กิจกรรมผ่อนคลายพักตระหนักรู้
14.00 - 16.30 น.	สนทนากับเสียงภายใน และแบบฝึกหัด
18.30 - 21.00 น.	ช่วงคำถามสืบเนื่องจากแบบฝึกหัดสนทนากับเสียงภายใน

วันที่ 20 กันยายน 2551

09.00- 10.30 น.	กิจกรรมออกแบบ โจทย์หรือวาระของชุมชน
10.45 - 13.30 น.	กิจกรรมการสื่อสารอย่างกรุณาของทีมงาน

หมายเหตุ: กิจกรรมทั้งหมดสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามวันเวลาที่เหมาะสมและตาม
ความเป็นจริงของผู้เข้าร่วม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาคผนวกที่ ๖: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดระนอง

โครงการ: สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่ ประจำปี 2551

1. ชื่อโครงการ: โครงการสายสัมพันธ์ ลูกน้อย ด้วยนมแม่

2. หลักการและเหตุผล

ลูกเป็นสุดยอดแห่งความรัก ความห่วงใย ของ พ่อ แม่และพ่อแม่ทุกคนหวังให้ลูกเก่ง เป็นคนดี แข็งแรงและมีความสุข โดยได้รับการเลี้ยงดูให้เจริญเติบโต พร้อมทั้งมีพัฒนาการสมวัย ทั้งร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา และเนื่องจากในปัจจุบัน เด็กส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยการดื่มนมแม่ เพราะสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน มีการแข่งขัน จึงทำให้แม่ไปทำงานนอกบ้าน เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว จึงเป็นสาเหตุให้แม่และลูกไม่มีความผูกพัน ทั้งยังมีปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย อาทิเช่นปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านพฤติกรรม ดังนั้นกลุ่มผู้นำเลี้ยงเป็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อทั้งประเทศ หากไม่ได้รับการดูแล หรือเอาใจใส่ต่อสถาบันครอบครัว

3.วัตถุประสงค์

- 3.1 สร้างภูมิคุ้มกันในตัว
- 3.2 ความผูกพันระหว่างแม่และลูก
- 3.3 เพื่อลดปัญหาทางสังคม
- 3.4 เด็กมีร่างกายที่แข็งแรง
- 3.5 เสริมสร้างสติปัญญาในตัว

4. กลุ่มเป้าหมาย: แม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้านที่มีลูกแรกเกิด- 6 เดือน จำนวน 15 คน

แม่ที่ทำงานนอกบ้านที่มีลูกแรกเกิด- 6 เดือน จำนวน 15 คน

5.วิธีดำเนินการ

กลุ่มแม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

1. จัดอบรมแม่เรื่องต่อไปนี ประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (พัฒนาการเด็ก) วิธีการเก็บนมแม่ สุขอนามัยการให้นมแม่ การให้อาหารเสริม
2. ประเมินผลโดยประเมินพัฒนาการเด็ก น้ำหนักของเด็ก
3. จัดโปรแกรมการให้นมแม่

กลุ่มแม่ทำงานนอกบ้าน

1. จัดอบรมเรื่องประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (พัฒนาการเด็ก) วิธีการเก็บนมแม่ การบีบนมที่ถูกต้อง การเก็บรักษานมในขวด สุขอนามัยการให้นมแม่ การทำความสะอาดเต้านม การให้อาหารเสริม
2. บีบนมแม่เก็บไว้ระหว่างออกไปทำงานตามโปรแกรมที่จัดไว้ให้
3. พบกรรมการ โครงการเป็นระยะๆตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรม

6. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

วันที่	กิจกรรม	หมายเหตุ
29 ส.ค. 51	จัดอบรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้แม่ทั้ง 2 กลุ่ม	13.00-15.00 น. สถานที่ ณ. โรงเรียนบ้านบางกลาง
30 ส.ค.- 10 ต.ค. 51	เยี่ยมบ้านติดตามการให้นมแม่ ตามโปรแกรมที่กำหนด	
4-5 ส.ค. 51	ทำกลุ่มสนทนาแม่ชาวไทยและแม่ชาวพม่า	
14-16 ต.ค. 51	นำเสนอผลงาน	ที่จังหวัดตรัง

7. เกณฑ์การประเมินผลโครงการ

1. สำหรับแม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน แม่สามารถให้ลูกดื่มนมแม่ได้นาน 5 สัปดาห์
2. กรณีที่แม่ทำงานนอกบ้าน แม่สามารถบีบนมให้ลูกดื่มระหว่างวันได้อย่างน้อย 2 มื้อเป็นเวลา 5 สัปดาห์
3. น้าหนักทารกอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักตามอายุ
4. ผลการสะท้อนคิดของแม่ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
5. 80% (อย่างน้อยกลุ่มละ 12 คน) ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเข้าร่วมและดำเนินการตามโปรแกรมที่กำหนด

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แม่ได้รับความรู้ประโยชน์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การรักษาความสะอาดในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การให้อาหารเสริม
2. ลูกได้การเลี้ยงดูด้วยนมแม่
3. สร้างความผูกพันระหว่างแม่ลูก
4. น้าหนักทารกร้อยละ 100 อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำหนักตามอายุ

9. งบประมาณ

สนับสนุนจากองค์กรยูนิเซฟ จำนวน 20,000.- บาท

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

9.1 เทศบาลตำบลบางรี

9.2 ผู้นำชุมชนบ้านบางกลาง หมู่ที่ 1 ตำบลบางรี อำเภอมืองระนอง จังหวัดระนอง

9.3 กรรมการจำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. นางสาวณิษฐ์ บุตรเพชร (ประธาน อสม.) ประธานโครงการ
2. นางจันทร์จิรา ดาดไทยสงค์
3. นางทิพวรรณ ตันโสภณ
4. นางราตรี หาญสำโรง
5. นายสุนันท์ บุตรเพชร (ผู้นำชุมชน)
6. นายสิทธิชัย ขวงทอง (นักวิชาการการศึกษา)
7. นางสมประนา ประเสริฐนิมิตร
8. นางสุนันท์ แซ่เตีย
9. นางบุญมา ศรีเอี่ยม
10. นายพรเทพ โสวิต (รองนายกเทศมนตรี) ที่ปรึกษาโครงการ

ผู้เสนอโครงการ

(นายสิทธิชัย ขวงทอง)

นักวิชาการศึกษา 3 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นางนันทพร ตันทะจินะ)

ปลัดเทศบาลตำบลบางรี

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายพรเทพ โสวิต)

รองนายกเทศมนตรีตำบลบางรี รักษาการแทน

นายกเทศมนตรีตำบลบางรี

11. ตัวอย่างโปรแกรมการให้นมแม่สำหรับกลุ่มแม่ที่ทำงานนอกบ้าน

สัปดาห์	วคป	เวลา	กิจกรรม	ผลลัพธ์	การให้อาหาร เสริม (ระบุชนิดของ อาหารเสริม)	ปัญหา/ อุปสรรคในการ ให้นม เช่น เจ็บ เต้านม ไม่มี น้ำนม	ปัญหา/ อุปสรรคใน ด้านลูก เช่น ท้องเสีย ท้องอืด มีไข้
	30 ส.ค.		-ให้ลูกดูดนมก่อน ออกไปทำงาน -บีบนมแม่ก่อนไป ทำงาน - กลับมาบีบนมแม่ ช่วงพักกลางวัน หรือฝากใครมาส่ง ให้ลูก -ให้ลูกดูดนม กลางคืน	บิ๊บได้ปริมาณ... ออนซ์ บิ๊บได้ปริมาณ..... ออนซ์			
	31 ส.ค.						
	1 ก.ย.						
	2 ก.ย.						
	3 ก.ย.						
	4 ก.ย.						
	5 ก.ย.						
	6 ก.ย.		-ให้ลูกดูดนมก่อน ออกไปทำงาน -บีบนมแม่ก่อนไป ทำงาน - กลับมาบีบนมแม่ ช่วงพักกลางวัน หรือฝากใครมาส่ง ให้ลูก -ให้ลูกดูดนม กลางคืน -คุยกับกรรมการ โครงการเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคที่ เกิดขึ้น	บิ๊บได้ปริมาณ..... ออนซ์ ได้รับการแก้ไขใน เรื่องโดยวิธีใดบ้าง			
	7 ก.ย.						
	8 ก.ย.						
	9 ก.ย.						

สัปดาห์	วคป	เวลา	กิจกรรม	ผลลัพธ์	การให้อาหารเสริม (ระบุชนิดของอาหารเสริม)	ปัญหา/อุปสรรคในการให้นม เช่น เจ็บเต้านม ไม่มีน้ำนม	ปัญหา/อุปสรรคในด้านลูก เช่น ท้องเสีย ท้องอืด มีไข้
	10 ก.ย.						
	11 ก.ย.						
	12ก.ย.						
	13 ก.ย.		-บิบนมแม่ก่อนไปทำงาน - กลับมาบิบนมแม่ช่วงพักกลางวันหรือฝากใครมาส่งให้ลูก -ให้ลูกดูนมกลางคืน -คุยกับกรรมการโครงการเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น -ชั่งน้ำหนักเด็ก	ปัญหาได้รับการแก้ไขในเรื่อง กิโลกรัม			
	14 ก.ย.						
	15 ก.ย.						
	16 ก.ย.						
	17 ก.ย.						
	18 ก.ย.						
	19 ก.ย.						
	20 ก.ย.						
	21 ก.ย.						
	22 ก.ย.						
	23 ก.ย.						
	24 ก.ย.						
	25 ก.ย.						
	26 ก.ย.						
	27 ก.ย.		เยี่ยมบ้านโดย อสม ถามปัญหาที่เกิดขึ้น				
	28 ก.ย.						
	29 ก.ย.						
	30 ก.ย.						
	1 ต.ค.						
	2 ต.ค.						

สัปดาห์	วคป	เวลา	กิจกรรม	ผลลัพธ์	การให้อาหารเสริม (ระบุชนิดของอาหารเสริม)	ปัญหา/ อุปสรรคในการ ให้นม เช่น เจ็บ เต้านม ไม่มี น้ำนม	ปัญหา/ อุปสรรคใน ด้านลูก เช่น ท้องเสีย ท้องอืด มีไข้
	3 ต.ค.						
	4 ต.ค.						
	5 ต.ค.						
	6 ต.ค.						
	7 ต.ค.						
	8 ต.ค.						
	9 ต.ค.						
	10 ต.ค.						
	11 ต.ค.		-บิบนมแม่ก่อนไป ทำงาน - กลับมาบิบนมแม่ ช่วงพักกลางวัน หรือฝากใครมาส่ง ให้ลูก -ให้ลูกดูนม กลางคืน -คุยกับกรรมการ โครงการเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคที่ เกิดขึ้นกับสมาชิก กลุ่มใหญ่ ซังน้ำหนัก	กิโลกรัม			

ตัวอย่างโปรแกรมการให้นมแม่สำหรับกลุ่มแม่ที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน

สัปดาห์	วดป	เวลา	กิจกรรม	ผลลัพธ์	การให้อาหารเสริม (ระบุชนิดของอาหารเสริม)	ปัญหา/อุปสรรคในการให้นม เช่น เจ็บเต้านม ไม่มีน้ำนม	ปัญหา/อุปสรรคในด้านลูก เช่น ท้องเสีย ท้องอืด มีไข้
	30 ส.ค.		-ให้ลูกดูดนมแม่				
	31 ส.ค.						
	1 ก.ย.						
	2 ก.ย.						
	3 ก.ย.						
	4 ก.ย.						
	5 ก.ย.						
	6 ก.ย.		-ให้ลูกดูดนม -คุยกับกรรมการโครงการเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น	ได้รับการแก้ไขในเรื่องโดยวิธีใดบ้าง			
	7 ก.ย.						
	8 ก.ย.						
	9 ก.ย.						
	10 ก.ย.						
	11 ก.ย.						
	12 ก.ย.						
	13 ก.ย.		-คุยกับกรรมการโครงการเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น -ชั่งน้ำหนักเด็ก	ได้รับการแก้ไขในเรื่องโดย กิโลกกรัม			
	14 ก.ย.						
	15 ก.ย.						
	16 ก.ย.						
	17 ก.ย.						
	18 ก.ย.						
	19 ก.ย.						
	20 ก.ย.						
	21 ก.ย.						
	22 ก.ย.						
	23 ก.ย.						
	24 ก.ย.						

สัปดาห์	วคป	เวลา	กิจกรรม	ผลลัพธ์	การให้อาหารเสริม (ระบุชนิดของอาหารเสริม)	ปัญหา/อุปสรรคในการให้นม เช่น เจ็บเต้านม ไม่มีน้ำนม	ปัญหา/อุปสรรคในด้านลูก เช่น ท้องเสีย ท้องอืด มีไข้
	25 ก.ย.						
	26 ก.ย.						
	27 ก.ย.		เยี่ยมบ้านโดย อสม ถามปัญหาที่เกิดขึ้น				
	28 ก.ย.						
	29 ก.ย.						
	30 ก.ย.						
	1 ต.ค.						
	2 ต.ค.						
	3 ต.ค.						
	4 ต.ค.						
	5 ต.ค.						
	6 ต.ค.						
	7 ต.ค.						
	8 ต.ค.						
	9 ต.ค.						
	10 ต.ค.						
	11 ต.ค.		-คุยกับกรรมการ โครงการเกี่ยวกับ ปัญหาอุปสรรคที่ เกิดขึ้นกับสมาชิก กลุ่มใหญ่ ซึ่งนำหนัก	กิโลกรัม			

กำหนดการอบรมโครงการสายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่

วันที่ 29 สิงหาคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านบางกลาง

เวลา 14.00 น.	ลงทะเบียน
เวลา 14.20 น.	นางสาวณีย์ บัณฑิตเพชร กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรมและเปิดโครงการ สายสัมพันธ์ลูกน้อยด้วยนมแม่
เวลา 14.30 น.	นางอังกณา รัตนราทร สาธารณสุขจังหวัดระนอง เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
เวลา 15.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา 15.20 น.	นางสุกัญญา ศิลาวัน อนามัยบางริน การเลี้ยงลูกให้ปลอดภัย

โครงการ “เข้าค่ายพ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ตำบลม่วงกลวง”ประจำปี 2551

หลักการและเหตุผล

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด การพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และสังคม สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุขและปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ประกอบอาชีพตามความถนัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการพัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวงได้ตระหนักถึงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ด้วยการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันจะนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงมีอาหารเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย มีที่อยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการประกอบอาชีพสุจริต มีครอบครัวที่อบอุ่น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการมีสุขภาพอนามัยที่ดีด้วย แต่การสร้างเสริมสุขภาพให้ร่างกายแข็งแรง ก็มีใช้เรื่องยากเกินความสามารถที่ทุกคนจะพึงปฏิบัติได้เพียงแต่ให้ความสนใจต่อสุขภาพ โดยการออกกำลังกาย เล่นกีฬา หาเวลาว่างพักผ่อนหย่อนใจ อ่านหนังสือ ปลูกต้นไม้ ทำสวนครัว เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น

พื้นฐานของครอบครัวที่อบอุ่น เข้าใจกัน จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ได้มากมาย ทั้งสังคม ชุมชนไปจนถึงประเทศ เพราะรากฐานที่ดีของประเทศย่อมต้องเริ่มจากคนในประเทศที่มีคุณภาพ เป็นอันดับแรก หากหน่วยสังคมแรกที่เรารู้จักอย่างครอบครัวไม่แข็งแรง การก้าวเข้าสู่สังคมอื่นย่อมที่จะมีปัญหาตามมา

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวงซึ่งมีนโยบายการสร้างเสริมสถาบันครอบครัว ให้มีความแข็งแรงและเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความรักความสามัคคีในชุมชนและสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้พ้นจากอบายมุขต่างๆ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนและสังคมเข้มแข็งต่อไป จึงได้จัดทำโครงการ “พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกรักชุมชนและมีจิตอาสาร่วมพัฒนาชุมชนตนเอง
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชน รู้จัก ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้ห่างไกลจากอบายมุข
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดกับตนเอง
5. เพื่อสร้างความรักความสามัคคีในหมู่เด็กและเยาวชนในชุมชน
6. เพื่อให้พ่อ - แม่เข้าใจพฤติกรรมของลูกและรู้จักวิธีป้องกันให้ลูกห่างไกลจากพฤติกรรมเสี่ยง

กลุ่มเป้าหมาย

1. แกนนำเด็กและเยาวชน จำนวน 30 คน แยกเป็นดังนี้

หมู่ที่ 1	จำนวน 5 คน
หมู่ที่ 2	จำนวน 7 คน
หมู่ที่ 3	จำนวน 11 คน
หมู่ที่ 4	จำนวน 7 คน
วิทยากรและวิทยากรพี่เลี้ยง	จำนวน 10 คน
รวมทั้งสิ้น	40 คน

2. แกนนำพ่อ-แม่ จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการ มอบหมายหน้าที่และกำหนด วัน เวลา และสถานที่ ดำเนินโครงการ
2. ประชาสัมพันธ์โครงการและคัดเลือกเด็กและเยาวชนเพื่อเข้าร่วมโครงการ
3. ติดต่อ ประธานหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อของบประมาณสนับสนุนและวิทยากรเข้าร่วมโครงการ
4. อบรม โครงการ พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน (อบรมพ่อ-แม่)
5. เข้าค่าย พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน
6. ออกเยี่ยมครอบครัว พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน
7. สะท้อนคิด พ่อ แม่ และ ลูก

สถานที่ดำเนินการ

อันดามัน พีช รีสอร์ท ต. ม่วงกลวง อ. กะเปอร์ จ. ระนอง

กรรมการดำเนินการ

1. นายสมหมาย ชิดเอื้อ (นายก อบต.) ประธานโครงการ
2. นางอภิขาคา ไมยูโซ่ รองประธาน
3. นางนงเยาว์ อุปเสน เลขา
4. นางอารญา ราชาวนา
5. นายศิวพันธ์ ชิดเอื้อ
6. นางสาวชลธิชา เถระสุวิชะ
7. นางสุคใจ บรรจงผล
8. นายปรีชา ปิ่น
9. นายธีรพงศ์ บุรี
10. นายสุไพลหมาน สาคร
11. นางพิมพ์พร กล้าจำ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

- อบรม พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน เฉพาะ พ่อ-แม่ ในวันที่ 26 สิงหาคม 2551
- เข้าค่าย พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน เฉพาะลูก ระหว่างวันที่ 29-30 สิงหาคม 2551
- สะท้อนคิด พ่อ-แม่ ในวันที่ 5 ตุลาคม 2551
- สะท้อนคิด ลูก ในวันที่ 6 ตุลาคม 2551

งบประมาณ

- จาก UNICEF	จำนวน	20,000.00	บาท
- จาก องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง	จำนวน	19,200.00	บาท
	รวมทั้งสิ้น	39,200.00	บาท
(สามหมื่นเก้าพันสองร้อยบาทถ้วน)			

แยกเป็นดังนี้

1.ค่าวิทยากร	จำนวน	4,000	บาท
2.ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	จำนวน	1,000	บาท
3.ค่าสถานที่ ,อาหารและที่พัก (ค่าย วันที่29-30 ส.ค.51)	จำนวน	28,700	บาท
4.ค่าอาหาร 1 มื้อ ๕๐ บาท จำนวน 40 คน (วันที่ 26 ส.ค.51)	จำนวน	2,000	บาท
5.ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ ๕๐ บาท จำนวน 40 คน (วันที่ 26 ส.ค.51)	จำนวน	2,000	บาท
6.ค่าวัสดุอุปกรณ์	จำนวน	1,500	บาท

เกณฑ์การประเมินผลโครงการ

1. ประเมินความรู้ลูก ก่อนการอบรม
2. ประเมินความรู้ลูก หลังการอบรม
3. ประเมินความพึงพอใจของลูกหลังการอบรม
4. ประเมินความพึงพอใจของพ่อแม่หลังการอบรม
5. ผลการสะท้อนคิดของพ่อแม่ และลูกหลังเข้าร่วมโครงการ
6. ผลการเยี่ยมบ้านของกรรมการโครงการ
7. พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนจากการสะท้อนคิดของพ่อแม่และลูก

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง
2. เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกรักชุมชนและมีจิตอาสาพัฒนาชุมชนตนเอง
3. เด็กและเยาวชนรู้จักสร้างภูมิคุ้มกันตนเองให้ปลอดภัยจากอบายมุขต่าง ๆ
4. เด็กและเยาวชนมีความรักสามัคคีมากขึ้น
5. พ่อ - แม่ รู้จักสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงได้มากขึ้นและสามารถป้องกันลูกให้ห่างไกลจากพฤติกรรมเสี่ยงได้

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง

ผู้เขียนโครงการ

(นางนงเยาว์ อุปเสน)
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ

ผู้เสนอโครงการ

(นายธีรพงษ์ บุรี)
ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายสุไพลหมาน สาคร)
ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายสมหมาย ชิดเอื้อ)
ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง

กำหนดการ

โครงการ พ่อแม่รู้ใจ วัยรุ่นรู้ทัน ตำบลม่วงกลวงประจำปี 2551

จำนวน 2 วัน 1 คืน ณ อ้นดามัน พิช รีสอร์ท บ้านอ่าวเคย

วันที่หนึ่ง (วันที่ 29 สิงหาคม 2551)

- เวลา 08.00 น. ลงทะเบียน
- เวลา 09.30 น. พิธีเปิดโครงการฯ (โดย นายก อบต.ม่วงกลวง)
- เวลา 10.00 น. การสร้างสัมพันธภาพที่ดี
- เวลา 10.30 น. รับประทานอาหารว่าง
- เวลา 10.45 น. คุณธรรมจริยธรรม นำชีวิตมีสุข (วิทยากร ผู้นำศาสนา)
- เวลา 11.30 น. กิจกรรมนันทนาการ
- เวลา 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา 13.00 น. ภัยอันตรายในช่วงวัยรุ่น (วิทยากร สอ.ม่วงกลวง)
- เวลา 14.00 น. กิจกรรมผ่อนคลายสัปดาห์
- เวลา 14.30 น. รับประทานอาหารว่าง
- เวลา 14.45 น. บทบาทหน้าที่ของเด็ก และเยาวชนในท้องถิ่น (วิทยากร ครู)
- วัยรุ่นยุคใหม่ใส่ใจเรื่องเพศ
- เวลา 15.30 น. กิจกรรมฐานทั้ง 5
-ฐานรวมพลัง
-ฐานอะไรเอ่ย? ช่วยด้วย
-ฐานหนักแน่น
-ฐานร่วมด้วยช่วยกัน
-ฐานไปให้ถึงดวงดาว
- เวลา 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น
- เวลา 19.00 น. ละหมาด
- ป้องกันตัวเองอย่างไร ให้ห่างไกลยาเสพติด (วิทยากร ผู้นำศาสนา,ตำรวจ)
- ค้นหาเพชรเม็ดงาม
- เข้านอน

วันที่สอง (วันที่ 30 สิงหาคม 2551)

เวลา 05.00 น.	ละหมาด
เวลา 05.30 น.	ออกกำลังกาย
เวลา 06.00 น.	ทำภารกิจส่วนตัว
เวลา 08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
เวลา 09.00 น.	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ลดภาวะโลกร้อน
เวลา 12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 น.	กิจกรรมสนทนากา (วิทยากร เจ้าหน้าที่ อบต.ม่วงกลวง)
เวลา 13.30 น.	แบ่งปันสิ่งดีๆ ให้เพื่อน
เวลา 16.00 น.	มอบวุฒิบัตร และพิธีปิด (โดย นายก อบต.ม่วงกลวง)

ภาคผนวกที่ จ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดพังงา

โครงการกินนมแม่ ลูกสุขภาพดีแน่ ในพื้นที่อบต.ลิกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

หลักการและเหตุผล

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย ได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองท้องถิ่น และได้มีการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานในเรื่องความรู้ และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวในพื้นที่ 6 จังหวัดที่ประสบภัยพิบัติสึนามิในภาคใต้ของประเทศไทย และพบประเด็นที่สำคัญว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยยังต้องการการกระตุ้นในการตระหนักและความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมในหลายประเด็น เช่น การเลี้ยงดูเด็กด้วยนมแม่อย่างเดียวนาน 6 เดือนแรก การให้อาหารและโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยของการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นต้น

ตำบลลิกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการศึกษาวิจัย พบว่าประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่พบในประชาชนทั่วไปและกลุ่มชาวไทยใหม่ (ชาวมอแกน) ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ และพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว จากประเด็นปัญหาดังกล่าวทางกลุ่มผู้นำชุมชนที่ได้รับมอบหมายงานจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และองค์การบริหารส่วนตำบลลิกคัก จึงจัดตั้งโครงการส่งเสริมการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่น้อย 6 เดือนแรก
2. เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัว

เป้าหมาย

1. หญิงตั้งครรภ์ตั้งแต่ 3-4 เดือนขึ้นไป ในหมู่ 3-4 ตำบลลิกคัก ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่
2. ร้อยละ 60 ของหญิงตั้งครรภ์ มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงดูลูกด้วยนมแม่ 6 เดือน

สถานที่ดำเนินการ

สถานีอนามัยตำบลลิกคัก หมู่ที่ 4 ตำบลลิกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

วิธีการดำเนินการ

1. ประชุมปรึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนและกำหนดโครงการ
2. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายและประชาสัมพันธ์โครงการ
3. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - จัดหาวิทยากร
 - จัดหาสถานที่
 - จัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์ต่างๆ
4. จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องนมแม่ และมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้จากผู้มีประสบการณ์
ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
5. ติดตามเยี่ยมกลุ่มเป้าหมายในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
6. ประเมินและสรุปผลโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 25 สิงหาคม – 3 ตุลาคม 2551

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่			18 ส.ค.									
2. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย				25-31 ส.ค.								
3. อบรมให้ความรู้ กลุ่มเป้าหมาย					6 ก.ย.							
4. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน ความรู้						13 ก.ย.						
5. เตรียมความพร้อมแกน นำในการติดตามเยี่ยม							←→					
6. ติดตามเยี่ยม กลุ่มเป้าหมาย								←→				
7. สรุปและประเมินผล โครงการ									5-11 ต.ค.			
8. นำเสนอผลระดับ จังหวัด										14-15 ต.ค.		

กิจกรรมที่ดำเนินการ

อบรมให้ความรู้เรื่องนมแม่

จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนม จากผู้มีประสบการณ์

เตรียมความพร้อมแกนนำในการติดตามเยี่ยม

ติดตามเยี่ยมและสร้างพลัง เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยแกนนำชุมชนหมู่ 3 และ 4

งบประมาณดำเนินการ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ แยกเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

ค่าอาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม คนละ 100 บาท คิดเป็นเงิน 5,000 .- บาท

ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับคณะกรรมการฯ คิดเป็นเงิน 2,000 .- บาท

ค่าตอบแทนวิทยากร คิดเป็นเงิน 3,000 .- บาท

ค่าวัสดุในการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นเงิน 2,000 .- บาท

ค่าพาหนะในการเยี่ยมบ้าน คิดเป็นเงิน 3,000 .- บาท

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ คิดเป็นเงิน 5,000 .- บาท

รวมเป็นเงิน 20,000 .- บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

การประเมินผล

1. ประเมินความรู้ที่ได้ภายหลังจากการอบรมโดยใช้แบบสอบถาม
2. ประเมินความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้แบบสอบถาม
3. ประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. หญิงตั้งครรภ์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ถึง 6 เดือนมีจำนวนเพิ่มขึ้น
2. มีกลุ่มหญิงตั้งครรภ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในตำบลคึกคัก

ผู้รับผิดชอบโครงการ

คณะทำงานเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

1. นางสาวเบญจมาศ	ตันเก่ง	ประธานกลุ่มคณะทำงาน
2. นายวิฑูร	ทองลิ้ม	เลขานุการ
3. นายบรรเจิด	ศรีเมือง	กรรมการ
4. นางสาวมาลี	ทองลิ้ม	กรรมการ
5. นางสาววัลลภา	หงส์ขาว	กรรมการ
6. นางสาวศักดิ์	ภักดี	กรรมการ
7. นายวัชร	พันลำ	กรรมการ
8. นายพงศ์พันธ์	สุขรา	กรรมการ
9. นางสาวอจรร		กรรมการ

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวเบญจมาศ ตันเก่ง)

ผู้นำชุมชน หมู่ 3

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายบรรเจิด ศรีเมือง)

ผู้นำชุมชน หมู่ 3

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ

()

วันที่ สิงหาคม 2551

แบบประเมินความพึงพอใจ
โครงการ “คืนนมแม่ สุขภาพดีแน่”
วันที่ 6 กันยายน 2551 ณ สถานีอนามัยตำบลคึกคัก

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. บริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม					
2. วิทยากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่พูดเป็นอย่างดี					
3. การถ่ายทอดของวิทยากร					
4. วัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร มีเพียงพอ					
5. ท่านได้รับประโยชน์					
6. ระยะเวลาการอบรมมีความเหมาะสม					
7. ท่านได้รับความรู้ และความเข้าใจ					
8. ท่านมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง แก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจ (กรณีศึกษาด้วยตนเอง)

โครงการ “คืนนมแม่ สุขภาพดีแน่”

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เอกสารมีเนื้อหาที่มีประโยชน์					
2. แกนนำมีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่พูดเป็นอย่างดี					
3. การถ่ายทอดของแกนนำ					
4. สามารถนำความรู้มาใช้อย่างปฏิบัติได้					
5. ท่านได้รับประโยชน์					
6. ระยะเวลาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม					
7. ท่านได้รับความรู้ และความเข้าใจ					
8. ท่านมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง แก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

โครงการอนุรักษ์เด็กโตสมวัย ในพื้นที่อบต. คุระบุรี อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

หลักการและเหตุผล

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดในชีวิตการอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในช่วงนี้จะส่งผลต่อสติปัญญา จิตใจ คุณธรรม บุคลิกภาพ และด้านสังคม ของเด็กไปตลอดชีวิต ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการวางรากฐานชีวิตเด็ก ทั้งนี้ การดูแลสุขภาพของเด็กให้มีการเจริญเติบโต มีการพัฒนาการสมวัยและไม่เป็นโรคที่สามารถป้องกันได้นับเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเด็ก อย่างไรก็ตามจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันส่งผลให้เด็กเป็นจำนวนมากได้รับการเลี้ยงดูและเอาใจใส่น้อยลง และมีเด็กส่วนหนึ่งที่มีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เช่น การพัฒนาล่าช้า การขาดสารอาหาร ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก การเป็นโรคฟันผุ ภาวะเหล่านี้จะส่งผลเสียต่อเด็กในเรื่องการเจริญเติบโต การพัฒนาด้านสติปัญญาและความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งเทศบาลตำบลคุระบุรีได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้ดำเนินการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการป้องกันหรือการแก้ไขปัญหาทางด้านสุขภาพให้แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีสุขภาพอนามัยและมีสุขนิสัยที่ดี รวมทั้งมีการเจริญเติบโต มีการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตนเอง ทั้งทางด้านพุทธิปัญญา และทักษะของเด็กอันจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมและนำไปสู่เป้าหมายใหญ่ของโครงการคือการเสริมสร้างศักยภาพท้องถิ่นชาติคือ การสร้าง “ชุมชนที่น่าอยู่” สำหรับเด็กสามารถตอบสนองต่อสิทธิเด็กในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านอยู่รอดปลอดภัย การพัฒนาการคุ้มครองปกป้องและการมีส่วนร่วมของเด็ก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมภาวะการเจริญเติบโตของเด็กวัย 0-3 ปี ที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นสึนามิ
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 0-3 ปี

เป้าหมาย

1. ร้อยละ 100 ของมารดาเด็กวัย 0-3 ปี ที่ได้รับผลกระทบจากภัยสึนามิ ให้ได้รับความรู้เรื่องการส่งเสริมภาวะการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
2. ร้อยละ 100 ของเด็กวัย 0-3 ปี ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กปฐมวัย (แรกเกิด – 3 ปี) ทุกคนในเขตเทศบาลตำบลคุระบุรี จำนวน 30 คนและมารดา/ผู้ดูแลเด็ก

สถานที่ดำเนินการ

ชุมชนแม่นางขาว ชุมชนทุ่งมะเดื่อ และชุมชนนางย่อน อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา

วิธีดำเนินการ

1. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการดำเนินโครงการ
2. เตรียมการในการดำเนินโครงการ
3. อบรมให้ความรู้การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนากายแก่ผู้ดูแล/มารดา/แกนนำชุมชน/อสม.
4. จัดกิจกรรม (ของเล่นเคลื่อนที่)
5. ประเมินและสรุปผลโครงการ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. อบรมให้ความรู้ให้การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนากายแก่ผู้ดูแล/มารดา/แกนนำชุมชน/อสม.
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 0-3 ปี (กิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่)
3. สรุปประเมินผลการดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม 2551

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่			18 ส.ก.									
2. เตรียมการสำหรับดำเนินโครงการ				↔								
3. อบรมให้ความรู้					6 กย.							
4. จัดกิจกรรม (ของเล่นเคลื่อนที่)							ทุกสัปดาห์ ละ 1 ครั้ง					
5. ประเมินผลโครงการ									5-11 ต.ค.			
6. นำเสนอโครงการในระดับจังหวัด										14-15 ต.ค.		

งบประมาณดำเนินการ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย เป็นค่าใช้จ่ายใน
โครงการสร้างเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย (อายุแรกเกิด – 3 ปี) ดังนี้

- ค่าอุปกรณ์ของเล่นเด็ก	เป็นเงิน 12,000 บาท
- ค่าวิทยากร (3 ชั่วโมง × 600 บาท)	เป็นเงิน 1,800 บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้ารับการอบรม	เป็นเงิน 6,200 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	20,000 บาท

หมายเหตุ รายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

การประเมินผล

1. ประเมินจากจำนวนมารดาเด็กวัย 0-3 ปี ที่ได้รับการอบรม
2. ประเมินจากจำนวนเด็กที่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาการอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กวัย 0-3 ปี มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่สมวัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลคุระบุรี/แกนนำชุมชน (อสม.) ชุมชนแม่

นางขาว

ผู้ดำเนินการโครงการ

1. นางระรวย เสาร์จักรวาท	ประธานคณะทำงาน
2. นายโชคดี จิวจรัส	รองประธาน
3. นายสมรักษ์ อุปการดี	เลขานุการ
4. นายวีระชัย พบดวง	ที่ปรึกษา
5. นางชุตินันท์ คงมะลวน	ประชาสัมพันธ์
6. นางโสภา ครามทอง	กรรมการฝ่ายจัดการหางบประมาณ
7. นางสาวจิรัญญา ปล้องเกิด	ฝ่ายการเงิน
8. นางสาวดรุณี บุญฮวด	ตัวแทนจากสำนักงานเทศบาล
9. นางถนอมจิตต์ บุญล้อม	ตัวแทนจากสำนักงานเทศบาล

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้วินิจัยโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ

ภาคผนวกที่ ฉ: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

โครงการมุมสบายสไตร์วัยใส (Teen Corner) ในพื้นที่เทศบาลตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

หลักการและเหตุผล

ตำบลรัชฎา มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ต่างกันมากในแต่ละชุมชน แต่เนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวที่พัฒนา ผู้คนได้หลั่งไหลเข้าสู่จังหวัดภูเก็ต ทั้งในรูปแบบของผู้เข้ามาอยู่อาศัยเพื่อทำมาหากินหรือนักท่องเที่ยว ขยายตัวของเมืองนำมาซึ่งปัญหาหลากหลายที่ตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด หูยงขายบริการ การพนันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของตำบลรัชฎา

จากการลงพื้นที่ของกลุ่ม ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าปัญหาเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อาทิ เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ปัญหาเด็กติดเกมส์ ปัญหายาเสพติด ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ มาจากพิษของเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาดูแลเด็กในปกครอง ทำให้ปัญหาในกลุ่มเด็กกำลังขยายวงกว้างผ่านทางโรงเรียนต่างๆ ในเขตเมือง เข้ามายังเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา ที่นับได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติในอันดับต่อไป

ทางกลุ่มผู้จัดทำจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา โดยเฉพาะบ้านเกาะลิเฮอร์ (หมู่ที่ 1) และบ้านแหลมตึกแก (หมู่ที่ 4) สมควรที่จะได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่มีความเหมาะสม และเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นจึงได้มีการจัดทำ “โครงการอยู่รอดและปลอดภัย” เพื่อให้เด็กและเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลรัชฎา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นรวมถึงการปฏิบัติตนการปรับตัว การรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมถึงวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ถูกต้อง เด็กจะได้รับความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ ได้
2. เพื่อเสริมทักษะให้เด็กรู้จักป้องกันตนเองจากภัยทางเพศ
3. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และเพิ่มทักษะในการรู้จักเอาตัวรอดของเด็กในตำบลรัชฎา

4. เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพของคนในครอบครัว
5. เพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
6. เพื่อสรรหาแกนนำเด็กและเยาวชนที่มีภาวะผู้นำ
7. เพื่อให้เด็กรู้จักประเมินสถานการณ์รอบๆตัวสถานการณ์ปลอดภัยหรือไม่

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเด็กและเยาวชนและครอบครัว บ้านเกาะสีหะ (หมู่ที่ 1) และบ้านแหลมตุ๊กแก (หมู่ที่ 4)
อายุระหว่าง 10 -15 จำนวน 100 คน

สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุมโรงเรียนบ้านเกาะสีหะ ตำบลรัชฎา อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน

วิธีการดำเนินการ

1. คณะกรรมการกลุ่มประชุมวางแผนการดำเนินงาน
2. เขียนโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
3. ชี้แจงโครงการ กับผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป
4. ประชาสัมพันธ์ โดยสื่อวิทยุชุมชน ป้ายโฆษณา รถแห่ประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ อักษรไฟวิ่ง ฯ
5. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ดำเนินการ
6. แจ้งให้สมาชิกองค์กรเครือข่าย เจ้าหน้าที่และภาคีการพัฒนา เข้าร่วมในการฝึกทักษะต่างๆ
7. ขั้นตอนในการดำเนินโครงการ
 - 7.1 การจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลรัชฎา
 - 7.2 อธิบายถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินโครงการ
 - 7.3 วิทยากรให้ความรู้กับผู้เข้าร่วมโครงการ
 - 7.4 การจัดเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นพร้อม

วิธีการในการจัดการปัญหาดังกล่าว การได้เวที ระหว่างเด็กสองกลุ่ม

- 7.5 จัดการฝึกอบรม – ประชุม จำนวน 1 ครั้ง
 - ภาคเช้า ให้ความรู้ด้านส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและด้านความ

ปลอดภัย

- ภาคบ่าย การได้เวที ระหว่างเด็กสองกลุ่ม

การดำเนินการ

ส่วนที่ 1 การเรียนรู้ทำความเข้าใจกับ “การอยู่รอดและปลอดภัย” และวิธีการเอา

ตัวรอด

ส่วนที่ 2 กระบวนการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก เพื่อให้เด็ก
สร้างการยอมรับนับถือตนเองว่า มีคุณค่า เพื่อลดจุดอ่อนที่ทำให้เด็กถูกเอาเปรียบหรือ
ถูกคามได้ง่าย

ส่วนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ การรู้จักปฏิเสธ

ส่วนที่ 4 การเรียนรู้การขอความช่วยเหลือหรือการช่วยเหลือผู้อื่น

ส่วนที่ 5 “ใครหนอจะช่วยหนูในชุมชนของเรา” โดยการเรียนรู้ผ่านการทำแผนที่
ของชุมชน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ว่ามีทรัพยากรในการให้ความช่วยเหลือเด็กอยู่ที่ใดบ้าง ไม่
ว่าจะเป็นสถานที่ บุคคล ที่สามารถให้ความช่วยเหลือในกรณีเกิดเหตุการณ์ขึ้นแก่เด็ก

8. จัดตั้งแกนนำเยาวชน เพื่อนช่วยเพื่อน

9. จัดตั้ง มุมสบายสไตร์วัยใส (Teen Corner)

- มีตารางการให้บริการ
- กล้องรับความคิดเห็น / แสดงความรู้สึก
- การให้คำปรึกษา
- ประชาสัมพันธ์ การใช้บริการมุมสบายสไตร์วัยใส
- กิจกรรมสันทนาการ

10. สรุป / ประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ โดยใช้แบบประเมินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

จัดการฝึกอบรม – ประชุม ในวันที่ 29 สิงหาคม 2551

แผนการดำเนินการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่			19 ส.ค.									
2. เตรียมการดำเนิน โครงการ			←→									
3. อบรมให้ความรู้ (เด็ก และผู้ปกครอง)				29 ส.ค.								
4. กิจกรรมไต่วาที				29 ส.ค.								
5. คัดเลือกกลุ่มแกนนำ				29 ส.ค.								
6. อบรมแกนนำ					← 5 ก.ย. →							
7. จัดตั้งมุมวัยใส												
8. เปิดบริการให้ คำปรึกษา					← สัปดาห์ละ 2 วัน (อังคาร และ พฤหัสบดี) →							
9. ประเมินและสรุปผล โครงการ									←→			
10. นำเสนอโครงการใน ระดับจังหวัด										14 -16 ต.ค.		

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. อบรมให้ความรู้ ทักษะการอยู่รอด ให้กับ กลุ่มเด็กอายุ 9-15 ปี จำนวน 100 คน/ผู้ปกครอง
จำนวน 50 คนและกลุ่มแกนนำ 10 คน
2. กิจกรรมไต่วาที
3. สรรหากลุ่มแกนนำเด็ก
4. อบรมกลุ่มแกนนำ เช่น การให้คำปรึกษา เครือข่าย/แหล่งให้ความช่วยเหลือ
5. จัดตั้งมุมวัยใส เพื่อช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษา
6. เปิดบริการให้คำปรึกษา

งบประมาณการดำเนินการ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรยูนิเซฟแห่งประเทศไทย เป็นเงินทั้งสิ้น
20,000.-บาท
(สองหมื่นบาทถ้วน) ตามรายการดังนี้

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรม

1) ค่าวัสดุอุปกรณ์ สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม	เป็นเงิน	5,900.-บาท
2) ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม- ประชุม วิทยากรและเจ้าหน้าที่ท่านละ 75.-บาท × 100 ท่าน (วันที่ 29ส.ค.51)	เป็นเงิน	7,500.-บาท
3) ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมฝึกอบรม วิทยากร และเจ้าหน้าที่ท่านละ 75.-บาท × 12 ท่าน (วันที่ 5 ก.ย.51)	เป็นเงิน	900.-บาท
4) ค่าวิทยากรท่านละ 600 × 6 ท่าน (วันที่ 29ส.ค.51)	เป็นเงิน	3,600.-บาท
5) ค่าวิทยากรท่านละ 600 × 1 ท่าน (วันที่ 5 ก.ย.51)	เป็นเงิน	600.-บาท
6) ค่าป้ายผ้า,เอกสาร และอื่นๆในการประชาสัมพันธ์	เป็นเงิน	1,500.-บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น		20,000.-บาท

หมายเหตุ: ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยได้

การประเมินผล

1. มีกลุ่มแกนนำเยาวชน
2. จำนวนเยาวชนที่เข้าใช้บริการมุมสบายสไตล์
3. ประเมินความพึงพอใจของเยาวชนและผู้ปกครองต่อโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กจะได้รับความรู้และทักษะในการรู้จักเอาตัวรอดของเด็กในตำบลรักษา
2. คนในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีขึ้น
3. เด็กจะได้เรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหา
4. จะได้เด็กที่มีคุณสมบัติในการเป็นผู้นำ
5. เด็กจะได้รับความอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ในชีวิต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 1 องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย
- 2 กองสวัสดิการสังคม เทศบาลตำบลรักษา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 3 กลุ่มคุ้มครองสิทธิเด็ก หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 ตำบลรักษา

ผู้ร่วมโครงการ

กลุ่มเด็กและเยาวชน บ้านเกาะสิเหร่ (หมู่ที่ 1) และบ้านแหลมตึกแก (หมู่ที่ 4) อายุระหว่าง 10 -15 จำนวน 100 คน

ผู้เขียนโครงการ

(ลงชื่อ).....

(นายณพฤทธิ์ เอกธรรการ)

ประธานกลุ่ม

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....

(นางศิวนาถ ชัยพิสิษฐเจริญ)

รท.ผอ.กองสวัสดิการสังคม

ผู้อนุมัติโครงการ

(ลงชื่อ).....

()

โครงการย่อย: มุมสบายสไตล์วัยรุ่น (Teen Corner)

ณ ห้องประชุม โรงเรียนบ้านเกาะสิเหร่

วันที่ 29 สิงหาคม 2551

วันที่ 29 สิงหาคม 2551

ระยะเวลาในการ ดำเนินงาน	กำหนดการ	วิทยากร
8.00 – 8.30 น.	- ลงทะเบียน และรับเอกสารในการฝึกอบรม	เจ้าหน้าที่
8.30 – 9.00 น.	- พิธีเปิดโครงการ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ	นายก/ผู้แทน
9.00 – 9.15 น.	- กิจกรรมละลายพฤติกรรมผู้เข้าร่วมโครงการ	ทีมวิทยากร
9.15 – 10.00 น.	- การเรียนรู้ทำความเข้าใจกับ “การอยู่รอดและปลอดภัย” และ วิธีการเอาตัวรอด	คุณยุพิน พรสุข คุณขวัญใจ ทองตัด
10.00 – 10.15 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง	
10.15 – 11.00 น.	- กระบวนการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก เพื่อให้เด็กสร้างการยอมรับนับถือตนเอง	คุณกวี เอกประดิษฐ์
11.00 – 12.00 น.	- กระบวนการเรียนรู้ การรู้จักปฏิเสธ	คุณสุรพงษ์ ชัยมงคล
12.00 – 13.00 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00 – 13.50 น.	- การเรียนรู้การกระทำความผิดและการได้รับโทษ	คุณสมทรง ประสานสม (ป่วย)
13.50 – 14.40 น.	- “ใครหนอจะช่วยหนูในชุมชนของเรา”	คุณธีระพงษ์ วันดาว
14.40 – 14.55 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง	
14.55 – 16.55 น.	- ใ้ดูวิดีโอเรื่อง “ความอยู่รอดและปลอดภัย”	ทีมวิทยากร
16.55 – 17.25 น.	- จัดตั้งกลุ่มแกนนำเยาวชนในการคุ้มครองเด็ก	ทีมวิทยากร
	- จัดตั้งมุมวัยใส เพื่อช่วยเหลือด้านการให้คำปรึกษา	ทีมวิทยากร
17.25 – 18.00 น.	- สรุปประเด็นปัญหา	ทีมวิทยากร

แบบประเมินการฝึกอบรม ในโครงการ “มุมสบายสไตล์วัยใส (Teen Corner)”วันที่ 29 สิงหาคม 2551

เพศ _____ ชาย _____ หญิง _____ อายุ _____ ปี

โรงเรียน _____

1. เด็กๆ เคยได้ยินเรื่อง “การอยู่รอดปลอดภัย” มาก่อนไหม

_____ 😊 เคย (เคยได้ยินว่าอย่างไร) _____ ☹ ไม่เคยเลย

2. เด็กๆ เข้าใจเนื้อหาของการอบรมบ้างไหม

_____ 😊 เข้าใจ _____ ☹ ไม่เข้าใจ

3. เด็กๆ ชอบกิจกรรมใดในการอบรมมากที่สุด

_____ การอบรมให้ความรู้จากทีมวิทยากร _____ กิจกรรมโด้ว่าที่ _____ จัดตั้งกลุ่มแกนนำ

4. เด็กๆ ได้ความรู้ใหม่อะไรบ้างจากการอบรมนี้

_____ 😊 ได้ความรู้ใหม่ๆ ดังนี้ (โปรดเขียนด้านล่าง) _____ ☹ ไม่ได้อะไรใหม่เลย

5. เด็กๆ อยากให้มีการอบรมแบบนี้เพื่อเพื่อนๆ คนอื่นในโรงเรียนหรือไม่

_____ 😊 อยาก _____ ☹ ไม่อยาก

6. จากการอบรมครั้งนี้เด็กๆ สามารถนำความรู้ไปช่วยเหลือตนเองและเพื่อนได้หรือไม่

..... ไม่ได้ ได้ อย่างไร

7. เด็กๆ สามารถนำเรื่องที่ได้จากการอบรมในครั้งนี้ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆ และผู้ปกครองฟัง

..... ไม่ได้ ได้ อย่างไร

โครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด ในพื้นที่ อบต.กมลลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาความรุนแรง ยาเสพติดและเพศสัมพันธ์ กำลังแพร่ระบาดในหมู่เยาวชน ปัญหา ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและสื่อลามกเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายในชุมชนต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือดูแลเด็กที่กำลังมีปัญหาและเฝ้าระวังเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงทั้งพฤติกรรมของเด็กเองหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยง

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้จำนวนผู้ติดยาเสพติดและปัญหาเพศสัมพันธ์ เพิ่มมากขึ้นนั้นคือ กระแสวัตถุนิยม บริโภคนิยมที่ครอบงำ และมอมเมาเยาวชน จุดดิ่งให้เยาวชนเข้าไปมั่วสุมกับยาเสพติด และปัญหาทางเพศด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขณะเดียวกันสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยลงทั่วโลก ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาควอดขันและให้ความรักความอบอุ่นกับลูกหลานน้อยลง

ปัญหาความปลอดภัยในวัยรุ่นเป็นอีกภารกิจหนึ่งของชุมชนปลอดภัยที่จะต้องผลักดัน ขับเคลื่อนให้ชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญนำไปสู่กระบวนการแก้ไขป้องกันโดยการประสานร่วมมือกันของทุกฝ่ายในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่เยาวชนของชุมชน
2. เพื่อสอนให้เยาวชนมีทักษะในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการใช้ยาเสพติด
3. เพื่อลดความรุนแรงในหมู่เยาวชนให้มีจิตสำนึกรัก สามัคคีปรองดองกัน
4. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและรู้จักหลีกเลี่ยง

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาทั้งชายและหญิง (อายุ 12-16 ปี) จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นตัวแทนหมู่บ้านๆ ละ 5 คน

สถานที่ดำเนินการ

บ้านนอกเต หมู่ที่ 3 ตำบลกมลลา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

ขั้นตอนและวิธีการดำเนิน

1. เสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ตามโครงการฯ
3. ดำเนินงานตามโครงการฯ
 - การอบรมให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน
 - กิจกรรมนันทนาการ
4. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

1. จัดการเข้าค่ายเยาวชน โดยมีกิจกรรม ดังนี้
 - การวาดภาพ
 - แข่งขันกีฬา
 - เกมสันทนาการเชิงรางวัล
2. อบรมเรื่องยาเสพติด / ทักษะชีวิต (เช่น ทักษะการปฏิเสธ) ให้กับนักเรียน โดยร่วมมือกันกับโรงเรียน
3. ตั้งศูนย์กีฬา โดยมีการประสานงานกับทางโรงเรียน (ห้อง 1 ห้อง)
4. ตั้งศูนย์/กลุ่มดนตรี
5. ตั้งกลุ่มแกนนำเยาวชน

ระยะเวลาในการดำเนินการ

เดือนสิงหาคม – ต้นเดือนตุลาคม 2551

แผนการดำเนินโครงการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ผู้ที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่			19 ส.ค.									
2. เตรียมการดำเนินโครงการ			←→									
3. จัดตั้งกลุ่มแกนนำเยาวชน (12- 16 ปี)				←→								
4. อบรมให้ความรู้ (ทักษะชีวิต/ เพศศึกษา/ยาเสพติด)					6 ก.ย.	←→						
5. เปิดให้บริการเครื่องกีฬา						←→	→					
6. จัดกิจกรรมกีฬา (การแข่งขัน)									←→			
7. ประเมินและสรุปผลโครงการ									←→			
8. นำเสนอโครงการในระดับ จังหวัด										14-16 ต.ค.		

งบประมาณการดำเนินการ

งบประมาณสนับสนุนจากองค์การยูนิเซฟ (UNICEF) แห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 .- บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เป็นค่าใช้จ่ายในโครงการ รายละเอียดดังนี้

1. ค่าอาหาร+อาหารว่างและเครื่องดื่ม (30 คน)	เป็นเงิน	4,000.-	บาท
2. ค่าวัสดุอุปกรณ์กีฬา	เป็นเงิน	9,000.-	บาท
3. ค่าตอบแทนวิทยากร (600 บาท×6 ชั่วโมง)	เป็นเงิน	3,600.-	บาท
4. ค่าประสานงาน (โทรศัพท์)	เป็นเงิน	500.-	บาท
5. ค่าของรางวัลและเครื่องดื่ม	เป็นเงิน	2,000.-	บาท
6. ค่าสำรองจ่าย	เป็นเงิน	900.-	บาท

เป็นเงิน 20,000.- บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ: ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

เอกสารในการจัดประชุม ทางอบต.กมลา สนับสนุน

การประเมินผล

- มีกลุ่มแกนนำเยาวชน
- จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตลอดโครงการ
- ประเมินความพึงพอใจของเยาวชนและผู้ปกครองต่อโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้ที่เข้าค่ายมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด
- ผู้ที่เข้าค่ายทราบข้อมูล และสถานที่ที่จะขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการบำบัดผู้ติด ยาเสพติด
- เยาวชนตระหนักถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและรู้จักหลีกเลี่ยง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายวัฒนาพร	สเนห์	ประธานกรรมการ
2. นางสาวโสม	เด็นลายัง	กรรมการ
3. นางบุญศรี	แซ่ลือ	กรรมการ
4. นางลัดดา	สุนทรักษ์	กรรมการ
5. นางวนิดา	สังวาลย์	กรรมการ
6. นางทัศนีย์	สังวาล	กรรมการ
7. นางสาวสุภา	เป็นสุข	เหรัญญิก
8. นางสาวศุภสิมา	สังวาล	เหรัญญิก
9. นายนิวัฒน์	พรหมศรี	เลขานุการ

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ

()

ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการ

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบ

()

ตำแหน่ง

กำหนดการ โครงการ “เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งยาเสพติด”

บ้านนอกเล หมู่ 3 ตำบลกมลา อำเภอกะรุ จังหวัดภูเก็ต

วันที่ 6 กันยายน 2551

- วิทยากร: 1. นางสาวยุพิน พรสุข ตำแหน่ง Case Manager เทศบาลตำบลรัชฎา
 2. นางสาวขวัญใจ ทองตัด ตำแหน่ง Case Manager เทศบาลเมืองกะรุ
 3. นายเฉลิมชล หลินเจริญ ตำแหน่ง Case Manager อบต.เกาะตันตา

กลุ่มเป้าหมาย: เด็กนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับ ป.6 - ม.5 โดยทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม
 แคมป์นักเรียน

ตารางกิจกรรมที่ดำเนินการในวันนี้

เวลาในแต่ละกิจกรรม	กิจกรรม
9.00 – 10.30 น.	อยากลองอยากเสี่ยง
10.30 – 10.45 น.	พักทานของว่าง
10.45 – 12.00 น.	เสือกินวัว/สิ่งที่ฉันปฏิเสธ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง
13.00 – 14.30 น.	เปิดโลกวัยใส/ใจซื่อซึ้งใจ
14.30 – 14.45 น.	พักทานของว่าง
14.45 – 15.30 น.	ใครรู้บ้าง/รู้ทันเอดส์/ภัยทางเพศ

แบบประเมินโครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งพายาเสพติด

ตำบลกมลา อำเภอกะรุ จังหวัดภูเก็ต

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจงให้ท่านตอบข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ
2. อายุ (ระบุจำนวนปีเต็ม) ปี
3. การศึกษาในระดับชั้น

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติด

คำชี้แจงให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุด

1. การมีส่วนช่วยป้องกันยาเสพติดเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
2. ผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็งช่วยป้องกันตนเองจากการถูกชักจูงให้กระทำความผิดและใช้สารเสพติด
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
3. การใช้ยาเสพติดเพียงเล็กน้อย ไม่ทำให้ติดได้
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
4. ผู้ที่ตั้งใจไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดเป็นคนมีคุณค่าในตนเอง
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
5. คนที่ชอบลอง และเชื่อคนง่าย มีโอกาสเสี่ยงใช้สารเสพติด
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
6. สุราจัดเป็นสารเสพติดที่เป็นสาเหตุให้กระทำความผิดและเป็นผลเสียต่อสุขภาพ
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
7. การใช้สารเสพติดไม่มีผลกระทบต่อครอบครัว
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
8. การแก้ปัญหาเสพติดเป็นหน้าที่ของรัฐบาลเพียงหน่วยงานเดียว
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
9. ยาเสพติดมีผลเสียต่อตัวผู้เสพ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
10. ทินเนอร์และกาวเป็นสารระเหยที่ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกายของผู้สูดดม
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วประเมินตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้รับ
การประเมิน โดยประเมินให้ครบทุกข้อ

ข้อความ	ระดับการประเมิน		
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง 3	เห็นด้วย ปานกลาง 2	ไม่เห็น ด้วย 1
1. การอยู่ร่วมกับครอบครัวมีอิสระน้อยกว่าการออกมาใช้ชีวิตอยู่คนเดียว			
2. เมื่อประสบกับปัญหาจะหันมาปรึกษาเพื่อนมากกว่าปรึกษาพ่อแม่			
3. การมีแฟนหรือมีกิ๊กในวัยเรียนเป็นเรื่องที่ธรรมดาใครๆ ก็มีกันได้			
4. เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน			
5. การมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดช่วยลดปัญหาการทำแท้งได้			
6. สื่อภาพยนตร์ โทรทัศน์ในปัจจุบันมีส่วนในการก่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ไปในทางที่ไม่ดี			
7. การที่รักใคร่สักคนต้องยอมแลกความรักด้วยร่างกาย			
8. การอยู่ร่วมกันก่อนที่จะแต่งงานเป็นเรื่องที่ธรรมดา เป็นการเรียนรู้นิสัย ใจคอก่อนตัดสินใจมาใช้ชีวิตร่วมกัน			
9. การเที่ยวกลางคืนหรือการจัดงานปาร์ตี้ในหมู่วัยรุ่นก่อให้เกิดการมี เพศสัมพันธ์ได้			
10. การที่เราเป็นชายหรือเป็นหญิงควรที่รักในตนเอง มองเห็นคุณค่าของ ตนเองให้มาก ถ้าหากมีเรื่องหรือปัญหาควรปรึกษาบิดา-มารดาหรือ ผู้ปกครองเป็นดีที่สุด			
11. ทางสถาบันการศึกษาควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการให้ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องการคุมกำเนิดกับนักเรียนทุกระดับชั้น			
12. การเสริมสร้างความรู้เรื่องเพศ ต้องเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาเท่านั้น			
13. การเลียนแบบพฤติกรรมจากดารานักร้อง หรือผู้ที่ชื่นชอบเป็น แบบอย่างในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ			
14. สื่อทาง Internet เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงข้อมูล ภาพอนาจารได้ง่าย มากกว่าสื่ออื่นๆ			
15. เด็กที่อยู่หอพักมีโอกาสเสี่ยงสูงในการเกิดเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อน วัยอันควร			

ข้อเสนอแนะ.....

แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ
โครงการ เด็กกมลารุ่นใหม่ใส่ใจกีฬาไม่พึ่งพายาสเสพติด
ตำบลกมลา อำเภอกะรุ จังหวัดภูเก็ต

แบบสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วม/มีส่วนในกิจกรรม

ลำดับ	หัวข้อ	พอใจ มาก	พอใจ ปานกลาง	พอใจ น้อย	ไม่พอใจ
1.	ความเหมาะสมของสถานที่ในการจัดกิจกรรม				
2.	บรรยากาศในการทำกิจกรรมต่างๆ				
3.	ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมต่างๆ				
4.	ความเหมาะสมของระยะเวลาในการทำ กิจกรรม				
5.	การให้บริการของคณะทำงาน				
6.	ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาการ				
7.	ความเหมาะสมของวิทยากร				
8.	ความรู้ความสามารถของวิทยากร				
9.	การถ่ายทอดเนื้อหาของวิทยากร				
10.	การให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์และเสนอแนะ สิ่งต่างๆ				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวกที่ ช: โครงการในพื้นที่จังหวัดกระบี่

โครงการสวรรค์ในครอบครัว

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันหลายครอบครัวมองข้ามในเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากเหตุปัจจัยนานัปการ โดยเฉพาะปัจจัยเศรษฐกิจที่ฝืดเคือง ที่ทำให้ครอบครัวมุ่งสนใจแต่เรื่องทำมาหากินมากกว่าเรื่องใดๆ ในชีวิต จึงทำให้ขาดความเข้าใจในครอบครัวรวมทั้งการเลี้ยงดูเด็ก จากการศึกษาวิจัยในเรื่องพฤติกรรมและการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนในจังหวัดกระบี่ (Kotchabhakdi, N. J., et al., 2008) พบว่า ปัญหาเด็กที่พบในจังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ครอบครัวแตกแยก ซึ่งมีสาเหตุจากเศรษฐกิจ คิดเหล้า บุหรี่ การพนัน และแต่งงานกันตั้งแต่อายุน้อย 2) เด็กติดสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น เกม MP3 โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยพบมากในช่วงอายุ 3-25 ปี ทั้งนี้มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ครอบครัว และ ค่านิยม 3) สารเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา 4×100 กระต้อม เหล้า บุหรี่ และการดื่มกาบ เป็นต้น พบมากในช่วงอายุ 12-18 ปี 4) เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พบในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คือ 13-18 ปี มีสาเหตุจากเด็กต่างอำเภอเข้ามาเรียนในชุมชนเมือง ทำให้ต้องเช่าหอพักอาศัยอยู่ ค่านิยม สื่อ สิ่งแวดล้อม และการเลี้ยงดูเอาใจใส่จากครอบครัว และ 5) เด็กมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง/ก้าวร้าว เช่น การทำร้ายผู้อื่น/ข่มขู่ ลักชิงวิ่งราวและแสดงอิทธิพล ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเคยถูกระทำจากผู้อื่น เกิดการเลียนแบบ และสื่อต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าปัญหาโดยภาพรวมเกิดจากการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ ดังนั้นการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่ในชุมชนที่สามารถเลี้ยงดูได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายถึง การที่เด็กคนหนึ่งสามารถเติบโตเป็นคนดี มีความสุข มีจิตที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของชุมชนได้นั้น พ่อแม่จะมีวิธีการเลี้ยงดูอย่างไรในแต่ละช่วงวัยของชีวิต การเข้าใจพัฒนาการเกี่ยวกับเด็กในแต่ละช่วงวัยเป็นเรื่องสำคัญยิ่งสำหรับพ่อแม่ และการเป็นแบบอย่างที่ดีก็เป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย หรือแม้กระทั่งพ่อแม่ก็ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีทั้งทางด้านการคิด พฤติกรรม การมีส่วนร่วม ตลอดจนการมีกิจกรรมภายในครอบครัว

องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย ได้จัดฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนดังกล่าวและเพื่อเสริมสร้างผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ และมีความมั่นใจในดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มแกนนำชุมชนได้ประชุมเพื่อศึกษาปัญหาและเห็นพ้องต้องกันว่า หากสามารถดำเนินการโดยการให้ความรู้แก่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก เน้นให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักถึงการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา

ยาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม ก็คาดว่าจะสามารถลดปัญหาในเรื่องดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จึงได้จัดทำโครงการสวรรค์ในครอบครัวขึ้น

วัตถุประสงค์

1. ให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักและนำความรู้ที่ได้รับไปอบรมสั่งสอนเด็กโดยเฉพาะในเรื่องการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
2. ให้เด็กและเยาวชนได้ความรู้และตระหนักถึงอันตรายและแนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติดและการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
3. เพื่อเสริมสร้างให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้เข้าใจในวิธีการสอนเด็กให้เป็นคนดี มีความสุข และมีจิตใจดี สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้
4. เพื่อสร้างการเรียนรู้แก่พ่อแม่ให้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการเลี้ยงลูกให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย และความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม
5. เพื่อนำความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกไปสร้างการเรียนรู้ให้แก่พ่อแม่ในชุมชนเพื่อให้สามารถนำเอาความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม
6. เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองเชื่อมั่น ค้นพบศักยภาพในการแก้ไขปัญหาครอบครัวของตนเองและร่วมกันหาทางออกรวมถึงศักยภาพในการช่วยเหลือดูแลครอบครัวอื่นๆ
7. กระตุ้นให้ชุมชนสืบทอดตัวอย่างที่ดีไปสู่ลูกหลานรุ่นต่อไป

เป้าหมาย

พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็ก จำนวน 40 คน และเด็กและเยาวชน จำนวน 55 คน

วิธีดำเนินการ/กิจกรรม

- 4.1 ประชุมคณะทำงาน เพื่อเลือกหัวข้อในการดำเนินโครงการ
- 4.2 ประสานขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 ดำเนินงานโครงการ (ดูรายละเอียดในแผนการดำเนินโครงการ)
- 4.4 ขยายผลการดำเนินงาน
- 4.5 ติดตามประเมินผล
- 4.6 สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

สถานที่ดำเนินการ

มัสยิดสมพรพุกม หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทุกวันเสาร์ เวลา 14.00-16.00 น. (สำหรับพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู) และเวลา 19.30-21.00 น. (สำหรับเด็กและเยาวชน) ซึ่งจะสลับสับเปลี่ยนกันคนละสัปดาห์ โดยเริ่มโครงการตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2551- 27 กันยายน 2551

แผนการดำเนินโครงการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม 2551				กันยายน 2551				ตุลาคม 2551			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่		13 ส.ค.										
2. อบรมตามหลักความ เชื่อศาสนา + ปัญหา เสพติด/เพศสัมพันธ์ก่อน วัยเรียน			23 ส.ค. (พ่อแม่)	30 ส.ค. (เด็ก)	6 ก.ย. (พ่อแม่)							
3. อบรมหลักปฏิบัติตาม ศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมใน สังคม						13 ก.ย. (เด็ก)	20 ก.ย. (พ่อแม่)	27 ก.ย. (เด็ก)	→			
4. สรุปและประเมินผล โครงการ									5-11 ต.ค.			
5. นำเสนอผลงานระดับ จังหวัด										15-16 ต.ค.		

8. เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม

สัปดาห์/วันที่	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
1/23 ส.ค. 51	- หลักความเชื่อ/ศรัทธาทางศาสนา - ปัญหาเสพติด/เพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน	พ่อ-แม่
2/30 ส.ค. 51	- สะท้อนความคิดจากเด็กในเรื่องที่พ่อแม่สอนใน สัปดาห์ที่ 1 - ครูเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ขาด	เด็ก
3/6 ก.ย. 51	- สะท้อนความคิดพ่อแม่ในเรื่องที่ตนเองกลับไป สอนเด็ก ว่ามีปัญหอะไรเกิดขึ้น/ความพึงพอใจ/ พฤติกรรมของเด็ก	พ่อ-แม่

สัปดาห์/วันที่	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
	- ครูเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ขาด เช่น หลัก ศาสนา/ยาเสพติด	
4/13 ก.ย. 51	- สะท้อนความคิดจากเด็กในเรื่องที่พ่อแม่สอนใน สัปดาห์ที่ 3 - ครูเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ขาด	เด็ก
5/20 ก.ย. 51	- สะท้อนความคิดพ่อแม่ในเรื่องที่ตนเองกลับไป สอนเด็ก ว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น/ความพึงพอใจ/ พฤติกรรมของเด็ก ในสัปดาห์ที่ 3 - เรื่องจริยธรรม/หลักปฏิบัติทางศาสนา เช่น มารยาทในสังคม ครู	พ่อ-แม่
6/27 ก.ย. 51	- สะท้อนความคิดจากเด็กในเรื่องที่พ่อแม่สอนใน สัปดาห์ที่ 5 - ครูเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่ขาด	เด็ก

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ แยกเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

- ค่าสมนาคุณวิทยากร (ชั่วโมงละ 600 บาท จำนวน 12 ชั่วโมง) เป็นเงิน 7,200 บาท
- เอกสารในการจัดโครงการ (แฟ้ม สมุด ปากกา วัสดุ เครื่องเขียน) เป็นเงิน 2,647 บาท
- ค่าม้วนวีดีโอเทป (ม้วนละ 350 บาท จำนวน 6 ชั่วโมง) เป็นเงิน 2,100 บาท
- ค่าตัดต่อวีดีโอเทป (ชั่วโมงละ 1,000 บาท จำนวน 1 ชั่วโมง) เป็นเงิน 1,000 บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงในการประเมินผล (สำรวจภาคสนามตามบ้าน)
(วันละ 300 บาท จำนวน 4 คน ๆ ละ 3 ครั้ง) เป็นเงิน 3,600 บาท
- ค่าจัดทำแบบสอบถามก่อนและหลังการอบรม
(จำนวน 3 ครั้ง ๆ ละ 300 บาท สัปดาห์ที่ 1, 3, 6) เป็นเงิน 900 บาท
- ค่าป้ายประชาสัมพันธ์โครงการ (1 ผืน ๆ ละ 600 บาท) เป็นเงิน 600 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของเจ้าหน้าที่และผู้ประสานงาน
(ค่าน้ำมันรถจักรยานยนต์ตามที่จ่ายจริง) เป็นเงิน 500 บาท
- ค่าถ่ายเอกสารแบบสอบถาม, แบบประเมิน เป็นเงิน 500 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร เช่น ค่าโทรศัพท์ ตามที่จ่ายจริง เป็นเงิน 500 บาท
- ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เป็นเงิน 453 บาท

รวมเป็นเงิน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ : งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้

การประเมินผล

ประเมินผลโครงการโดยใช้ แบบประเมินผลโครงการอบรม “สวรรค์ในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน” ซึ่งเป็นการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรม (ความรู้ ประโยชน์และการนำไปใช้) และความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากร และประเมินโดยการสะท้อนความคิดจากเด็กในเรื่องที่พ่อแม่สอนในแต่ละสัปดาห์ และสะท้อนความคิดพ่อแม่ในเรื่องที่ตนเองกลับไปสอนเด็กว่าเป็นอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคในการสอนหรือไม่ โดยการประเมินความพึงพอใจหรือการสังเกตพฤติกรรมหรือปฏิบัติการตอบสนองของเด็กภายหลังการสอนของพ่อแม่/ผู้เลี้ยงดู

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักและนำความรู้ที่ได้รับไปอบรมสั่งสอนเด็กโดยเฉพาะในเรื่องการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน และการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรโดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
2. เด็กและเยาวชนได้รับความรู้และตระหนักถึงอันตรายและแนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติดและการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยอาศัยหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม หลักปฏิบัติตามศาสนา เช่น บทลงโทษ และหลักจริยธรรมในสังคม
3. เสริมสร้างให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้เข้าใจในวิธีการสอนเด็กให้เป็นคนดี มีความสุข และมีจิตใจดี สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้
4. สร้างการเรียนรู้แก่พ่อแม่ ให้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับ พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย และความรู้ที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม
5. สามารถนำความรู้เรื่องการเลี้ยงดูไปสร้างการเรียนรู้ให้แก่พ่อแม่ในชุมชนเพื่อให้สามารถนำเอาความรู้เหล่านั้นไปปรับใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม
6. พ่อแม่ผู้ปกครองเชื่อมั่น ค้นพบศักยภาพในการแก้ไขปัญหาคือครอบครัวของตนเอง และร่วมกันหาทางออกรวมถึงศักยภาพในการช่วยเหลือดูแลครอบครัวอื่นๆ
7. ได้กระตุ้นให้ชุมชนสืบทอดตัวอย่างที่ดีไปสู่ลูกหลานรุ่นต่อไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จังหวัด
กระบี่

1. นายนิกร ะเจดีย์	ประธานฯ
2. นายหาด ขาวเชื้อ	รองประธานฯ
3. นายสุนทร กักใหญ่	เหรัญญิกฯ
4. นายอำหามาด หมุ่มมาก	ประชาสัมพันธ์ฯ
5. นายสบบา เค็นใจดี	ประสานงานฯ
6. นายนิพนธ์ กสิคุณ	ปฏิคมฯ
7. นายเหรัมย์ ขาวเชื้อ	กรรมการ
8. นายสอแหละ สาวปอ	กรรมการ
9. นายสมนึก สาวปอ	กรรมการ
10. นายวรยศ นามศรี	เลขานุการฯ

ที่ปรึกษาโครงการ ผศ.ดร.บุษกร พันธุ์เมธาฤทธิ์

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(นายวรยศ นามศรี)

นักพัฒนาชุมชน อบต.ศาลาด่าน

เลขานุการคณะกรรมการ

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายนิกร ะเจดีย์)

ประธานคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน

(ลงชื่อ).....ผู้รับรองโครงการ

(นายสมเกียรติ์ จันทร์พุท)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

ผู้อนุมัติโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติ

(นายสมหวัง กักใหญ่)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน

กำหนดการอบรม

โครงการสวรรค์ในครอบครัว

ในวันเสาร์ ที่ 23 สิงหาคม 2551

ณ มัสยิดสมพรพรุคม หมู่ที่ 2 ตำบลศาลาด่าน อำเภอกะลันตา จังหวัดกระบี่

เวลา 13.00-13.30 น.	- ลงทะเบียนผู้เข้ารับการฝึกอบรม
เวลา 13.30-14.00 น.	- พิธีเปิดการอบรม โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศาลาด่าน
เวลา 14.00-15.00 น.	- อบรมตามหลักความเชื่อของศาสนาอิสลาม โดยอัญญาต ขาวเชื้อ
เวลา 15.00-16.00 น.	- การป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในเด็กและเยาวชน - การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน โดยนางสุนันต์ กสิคุณ หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านศาลาด่าน
เวลา 16.00-16.15 น.	- ตอบแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ (ก่อนและหลังการอบรม)

หมายเหตุ เวลาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

แบบประเมินผลโครงการอบรม เรื่อง
“สำรวจในครอบครัวในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลาด่าน”

23 สิงหาคม 2551

ณ มัธยมศรมพรพรมกม หมู่ที่ 2 ตำบลลาลาด่าน อำเภอละลันดา จ้งหวัดกระบี่

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลและความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

- 1.1 เพศ () ชาย () หญิง
- 1.2 อายุ () ต่ำกว่า 18 ปี () ระหว่าง 18 – 30 ปี
() ระหว่าง 30 – 40 ปี () 41 ปีขึ้นไป
- 1.3 ระดับการศึกษา () ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า
() มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
() มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
() อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี
() อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

2.1 ความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรม

เนื้อหา	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาสาระของการอบรมสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการอบรม					
2. ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมนี้ <u>ก่อน</u> การอบรม					
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อบรมนี้ <u>หลัง</u> การอบรม					
4. ประโยชน์ของเนื้อหาที่อบรมนี้ <u>ต่อการปฏิบัติงาน/ การนำไปใช้</u> ของท่าน					
5. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรมในครั้งนี้					

2.2 ความพึงพอใจเกี่ยวกับวิทยากร

วิทยากร	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรอบรู้ ในเนื้อหาการอบรม					
2. ความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้					
3. การถ่ายทอดเนื้อหาการอบรม ให้เป็นที่น่าสนใจ					
4. การจัดลำดับความสัมพันธ์ ของเนื้อหาการอบรม					
5. ความชัดเจน ในการบรรยาย					
6. การตอบคำถาม					
7. เทคนิค/วิธีการ ที่ใช้ถ่ายทอด					
8. การใช้ สื่อทัศนูปกรณ์					
9. การควบคุม ชั้นเรียน					
10. การรักษา เวลา					
11. ความเหมาะสมของวิทยากร โดยภาพรวม					

2.2 เวลาที่ใช้ในแต่ละหัวข้อของการอบรม

() เหมาะสม () ไม่เหมาะสม ควรใช้เวลา ชั่วโมง

2.4 เนื้อหาที่สอน

() เหมาะสมดีแล้ว

() ไม่เหมาะสม

ควรเพิ่มเติมในเรื่อง/หัวข้อ

ควรลดในเรื่อง/หัวข้อ

2.5 สิ่งที่ท่านประทับใจวิทยากรท่านนี้มากที่สุด

.....
.....

2.6 สิ่งที่วิทยากรควรปรับปรุง

.....
.....

2.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

โครงการ รำมะนาพาใจ สายใยครอบครัว ในพื้นที่ อบต.เกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

หลักการและเหตุผล

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนของกลุ่มประชากร ไทยใหม่ (ชาวเล) ในจังหวัดกระบี่และภูเก็ต (Kotchabhakdi, N. J., et al., 2008) พบว่า ประเด็นปัญหาสุขภาพที่พบในกลุ่มชาวเล ได้แก่ 1) โรคอุจจาระร่วง 2) โรคผิวหนัง 3) ฟันผุ 4) การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ลดลง และ 5) การติดพยาธิ เนื่องจากไม่สวมรองเท้า ปัญหาเหล่านี้เกิดจากสาเหตุต่างๆ กัน เช่น ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีลดลงและต้องเลี้ยงลูกด้วยนมผงและนมชั่นหวานแทน เนื่องจากแม่ต้องไปทำงานที่อื่น แม่ไม่มีเวลาเลี้ยงลูกเอง เนื่องจากต้องไปประกอบอาชีพ เช่น หาปลา หาหอยดิบ อาชีพรับจ้างหรืออื่นๆ คนที่ดูแลเลี้ยงดูเด็ก คือ ย่า ยาย อีกประการหนึ่ง นมชั่นหวานมีราคาถูก หาง่าย และบางกลุ่มของชาวไทยใหม่มีรายได้น้อย มีลูกมาก ลูกดก ลูกถี่ ไม่วางแผนครอบครัว และยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่านมผงหรือนมชั่นหวานดีกว่านมแม่ เนื่องมาจาก ภาษาในการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกัน กล่าวคือ มีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของชาวไทยใหม่ที่สามารถพูดไทยได้ ส่วนอีกประมาณร้อยละ 80 ยังคงใช้ภาษาดั้งเดิม ประกอบกับชาวบ้านส่วนใหญ่ ยังคงปฏิบัติตามประเพณีดั้งเดิม นับถือและเชื่อผู้นำทางจิตวิญญาณ ดังนั้นการให้ข้อมูลข่าวสารหรือความรู้ในการดูแลบุตรของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงเป็นไปได้ด้วยความลำบาก อีกประการหนึ่ง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทำงานมาก หมดงาน จึงทำให้ไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ แม้ว่าจะมีการให้สุขศึกษาผ่านอาสาสมัครประจำหมู่บ้านก็ตาม ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็ก เด็กมีฟันผุเพราะกินนมขวดแล้วหลับคาปาก กินนมขวด แล้วไม่ได้แปรงฟัน ขาดสารโปรตีน แคระเกร็น ขาดสารอาหาร มีผลต่อการเรียน ตกซ้ำชั้น ป่วยเป็นโรค อุจจาระร่วง เนื่องจากขาดนมไม่สะอาด ไม่มีการล้าง ต้มขวดนม ไม่ล้างจุกนม ไม่ปิดฝาจุกนม เด็กมี ภูมิคุ้มกันต่ำ ทำให้เจ็บ ป่วยและไม่สบายบ่อย

องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย ได้จัดฝึกอบรมแกนนำชุมชนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนดังกล่าวและเพื่อเสริมสร้างผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่บริหารระดับท้องถิ่นให้มีศักยภาพความเป็นผู้นำ และมีความมั่นใจในดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มแกนนำชุมชนได้ประชุมเพื่อศึกษาปัญหาและเห็นพ้องต้องกันว่า หากสามารถดำเนินการโดยการให้ความรู้แก่พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูและเด็ก เน้นให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญและเรียนรู้ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การให้อาหารเสริม อาหารหลัก สุขอนามัยและวัคซีนโดยการผ่านสื่อร่ำมะนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยใหม่อยู่แล้ว การเลือกใช้ร่ำมะนาเป็นสื่อในการให้ความรู้ดังกล่าว เนื่องจากคาดว่า ร่ำมะนาจะสามารถดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจได้ง่าย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชนต่อไป ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน

หมู่ที่ 7 หมู่บ้านสังกะอู ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จึงได้จัดทำโครงการ
รำนะนาพาใจ สายใยครอบครัวขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อาหารเสริม
อาหารหลัก สุขอนามัย และวัคซีนได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้เด็กในชุมชนได้เห็นความสำคัญของสุขอนามัยและวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน

เป้าหมาย

1. กลุ่มพ่อแม่จำนวน 20 คู่ ได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อาหารเสริม
อาหารหลัก สุขอนามัย และวัคซีน
2. เด็กในชุมชนได้รับความรู้ในเรื่องสุขอนามัยและวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน

วิธีดำเนินการ/กิจกรรม

1. ประชุมคณะทำงาน เพื่อเลือกหัวข้อในการดำเนินโครงการ
2. ประสานขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ดำเนินงานโครงการ
4. ขยายผลการดำเนินงาน
5. ติดตามประเมินผล
6. สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

สถานที่ดำเนินโครงการ

หมู่ที่ 7 หมู่บ้านสังกะอู ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลา 17 สิงหาคม – 15 ตุลาคม 2551

แผนการดำเนินโครงการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุม คณะกรรมการ/ผู้ที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่		13 ส.ค.										
2. พัฒนาการสร้าง สื่อเสริมการเลี้ยงดู เด็ก โดยใช้การแสดง รำมะนา			17 ส.ค. – 7 ก.ย.									
3. จัดกิจกรรมการ แสดงรำมะนา เพื่อ เผยแพร่ความรู้						↔ หัวข้อที่ 1		↔ หัวข้อที่ 2				
4. ประเมินผลความรู้ ของพ่อแม่/เด็ก ที่ ได้รับ						↔ ก่อน - หลัง การแสดง		↔ ก่อน - หลัง การแสดง				
5. สรุปและ ประเมินผลโครงการ									6 ต.ค.			
6. นำเสนอผลระดับ จังหวัด										15-16 ต.ค.		

เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม

1. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

- ให้เห็นคุณค่าของนมแม่ว่าคืออะไร
- วิธีการให้นมแม่และการบีบน้ำนมเก็บไว้ให้ลูกดื่มในขณะที่แม่ไม่อยู่

2 สุขอนามัยของแม่และเด็ก

- ดูแลความสะอาดหลังการขับถ่าย เช่น ล้างมือทุกครั้งหลังการขับถ่าย
- การแปรงฟันอย่างถูกหลักอนามัย เช่น แปรงฟันทุกครั้งหลังรับประทานอาหารและก่อนเข้านอน
- อาบน้ำอย่างน้อยวันละ 3 ครั้ง

งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ แยกเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อ (เพลงร่ำมะนา) รวมถึงการจัดทำซีดี 2,000 บาท

- ม้วนวิดีโอ
- ซีดี
- ถ่านไฟฉาย

ค่าตอบแทนในการแสดง งบประมาณ 7,000 บาท

ค่าเอกสาร 1,000 บาท

ค่าในการติดต่อสื่อสาร 500 บาท

ค่าดำเนินการ (เช่น ค่าน้ำมัน, ค่าอาหาร, ค่าเดินทาง) 8,000 บาท

อื่น ๆ 1,500 บาท

การประเมินผล

1. วัดความรู้ทั้งก่อนและหลังการแสดงทุกครั้ง โดยใช้แบบสอบถาม
2. วัดความพึงพอใจของโครงการในภาพรวม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พ่อแม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อาหารเสริม อาหารหลัก สุขอนามัย และวัคซีนได้อย่างถูกต้อง
2. เด็กในวัยเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย
3. เด็กรุ่นหลังเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณี ร่ำมะนา และสืบทอดอย่างถูกต้อง
4. เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี ในชุมชน

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

คณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา
จังหวัดกระบี่

1. นายนิรันดร์ หาญทะเล	ประธานฯ
2. นายชัยรัตน์ ทะเลเล็ก	รองประธานฯ
3. นายสุทิน ทะเลเล็ก	เหรัญญิกฯ
4. นายอาทิตย์ ทะเลเล็ก	ประชาสัมพันธ์ฯ
5. นายสมจิตร ทะเลเล็ก	ประสานงานฯ/เลขานุการ
6. นายชรินทร์ ทะเลเล็ก	ปฏิคมฯ
7. นายถาวร ทะเลเล็ก	กรรมการ
8. นายถาวร ทะเลเล็ก	กรรมการ
9. นางแสงจันทร์ ประมงกิจ	กรรมการ
10. นายถวิล ทะเลเล็ก	กรรมการ

ที่ปรึกษาโครงการ ผศ.ดร.บุษกร พันธุ์เมธาฤทธิ์

ผู้เสนอโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นายนิรันดร์ หาญทะเล)
ตำแหน่ง ประธานโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติ
(นายอารมณ์ เกื้อชาติ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่

แบบสอบถาม

โครงการรำนะนาพาใจ สายใยครอบครัว

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	การประชาสัมพันธ์					
2	การจัดการแสดง					
3	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ					
4	ความเข้าใจในเนื้อหาของของ บทเพลง					
5	สถานที่ในการอบรม					
6	ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับสุขอนามัย					
7	ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการเลี้ยง ลูกด้วยนมแม่					

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวกที่ ช: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง

โครงการต้นกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก ในพื้นที่ อบต.บางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หลักการและเหตุผล

ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีอาชีพในการทำเกษตรกรรม เกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่พอเพียงต่อการครองชีพ จึงเกิดความยากจนจากการสำรวจ จปฐ. และการจัดทำแผนชุมชน ได้พบปัญหาเพิ่มขึ้นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น ด้านการศึกษา การว่างงาน และเยาวชนวัยรุ่นมีแนวโน้มด้านยาเสพติด เป็นต้น อย่างไรก็ตามปัญหาที่ปรากฏมากที่สุดคือเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ 20,000 บาทต่อคนต่อปี นอกจากนี้มีปัญหามีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองทำให้การผลิตในไร่นามีรายได้้น้อยมาก เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรและให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น จึงเห็นสมควรส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการเพิ่มผลผลิตภายในครัวเรือน โดยใช้พื้นที่บริเวณบ้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ปลูกไม้ผล ปลูกพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร และอาจจะมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ ไข่ไก่ ไข่ปลา ส่วนที่เหลือกินเหลือใช้อาจจะมีการส่งขายหรือแบ่งขายบ้างเป็นบางส่วนเพื่อเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในการครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง และนอกจากนี้เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนเป็นการเพิ่มรายได้และขยายโอกาสให้เกษตรกรได้เรียนรู้แก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนและเยาวชนให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนลดการชมนูมริมนน ในยามค่ำคืน
2. เพื่อพัฒนากลุ่มแกนนำเยาวชนในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการใช้เวลาว่างสำหรับเยาวชน
4. เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตของเกษตรกรพอมี พอกิน พอใช้ พึ่งพาตนเองได้
5. เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงระบบในการพัฒนารูปแบบวิถีชีวิตแนวเกษตรและดำรง

ไว้ซึ่งภูมิปัญญาของชุมชน

เป้าหมาย

กลุ่มเยาวชนในชุมชนบางหมาก จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการ / กิจกรรม

- ประชุมชี้แจงโครงการฯ
- คัดเลือกหมู่บ้านและเกษตรกรยากจน
- ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ
- จัดหาและมอบปัจจัยการผลิตและมอบให้เกษตรกร
- การจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต
- กำหนดวันรณรงค์การทำการแปลงสาธิต
- อบรมให้ความรู้การเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- ส่งเสริมการตลาด
- ติดตามนิเทศงานและสรุปผลงาน
- รายงาน อบต. อำเภอ และจังหวัด

สถานที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ 1- 6 ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 18 สิงหาคม – 3 ตุลาคม 2551

แผนการดำเนินโครงการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้อง		14 ส.ค.										
2. ประชุมแกนนำโครงการ			↔									
3. อบรมให้ความรู้เด็ก				30-31 ส.ค.								
4. ไปดูงานเชิงเศรษฐกิจ พอเพียง								28 ก.ย.				
5. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับ การอบรม					←	→	→					
6. จับเข้าคุยกันเพื่อพูดคุย ถึงปัญหาในการปฏิบัติงาน						↔	→					
7. สรุปและประเมินผล โครงการ									5-11 ต.ค.			
8. นำเสนอผลระดับจังหวัด										15-16 ต.ค.		

งบประมาณ

- งบประมาณสนับสนุนจากยูนิเซฟ 20,000 บาท

เกษตรกร 1 กลุ่ม ๆ ละ 2,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท รายละเอียดดังนี้

1. ปลา เป็นเงิน 1,100 บาท

- พันธุ์ปลา 300 ตัว ๆ ละ 1 บาท เป็นเงิน 300 บาท
- ผ้าพลาสติก กว้าง 3.6 เมตร ๆ ละ 80 บาท ยาว 5 เมตร เป็นเงิน 400 บาท
- อาหารปลา 20 กก./ถุง เป็นเงิน 400 บาท

รวมเป็นเงิน 1,100 บาท

2. ไม้ผล เป็นเงิน 200 บาท

- มะนาว 3 ต้น ๆ ละ 25 บาท เป็นเงิน 75 บาท
- กัลย 5 หน่อ ๆ ละ 10 บาท เป็นเงิน 50 บาท
- มะละกอ 5 ต้น ๆ ละ 5 บาท เป็นเงิน 25 บาท
- พริก 10 ต้น ๆ ละ 5 บาท เป็นเงิน 50 บาท

รวมเป็นเงิน 200 บาท

3. พืชผัก 6 ชนิด เป็นเงิน 200 บาท

3.1 ผักบุ้ง

3.2 คื่นฉ่าย

3.3 กวางตุ้ง

3.4 มะเขือเปราะ

3.5 ฟักทอง

3.6 บวบ

4. ไม้พื้นเมือง เป็นเงิน 500 บาท

4.1 ไม้เตย 1 ตัว

4.2 ไม้เตย 4 ตัว

ตัวละ 100 บาท เป็นเงิน 500 บาท

หมายเหตุ รวม 4 รายการ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,000 บาท

การประเมินผล

- จำนวนเยาวชนที่ชุมชนมีลดลง
- เกิดแกนนำเยาวชน / รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากขึ้น
- เกิดรูปแบบการใช้เวลาว่างสำหรับเยาวชน
- เกิดวิถีชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- เกิดการส่งเสริมเกษตรกรลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เยาวชนตั้งแต่กลุ่มอายุ 10-15 ปี ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการทำกิจกรรม
กลุ่มร่วมกันและลดอบายมุขที่พบในชุมชน รวมทั้งมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีทักษะชีวิตที่
เหมาะสม

- เกษตรกรมีความรู้ มีรายได้ มีงานทำตลอด
- แก่นนำเยาวชนสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาตามแนวทางวิถีชีวิตพอเพียง
- เกิดภาวะผู้นำในกลุ่มเยาวชน
- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันและกัน

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

- องค์การบริหารส่วนตำบลบางหมาก
- คณะทำงานระดับตำบล
- สำนักงานเกษตรกรอำเภอ
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
- พัฒนาชุมชนอำเภอกันตัง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ สิงหาคม 2551

แบบประเมินผล

กิจกรรมโครงการต้นกล้าสีเขียวยุคใหม่ในบางหมาก
ตำบลบางหมาก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

แบบประเมินผลผลิต
สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ.....หญิง.....ชาย.....
2. อายุ.....ต่ำกว่า 20 ปี 21-35 ปี มากกว่า 35 ปี
3. การศึกษา ประถมศึกษา.....มัธยมศึกษา.....อนุปริญญา.....
ปริญญาตรี.....อื่นๆ
4. อาชีพ.....นักเรียน ค้าขาย ทำสวน อื่นๆ

ส่วนที่ 2 หลังจากการเข้าร่วมเวทีการเรียนรู้ ท่านมีความคิดเห็นในประเด็นเหล่านี้อยู่ในระดับใด โดย
ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยมาก

2.1 ด้านความรู้/ความเข้าใจ

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแบบเชิงอนุรักษ์ “อยู่เย็น เป็นสุข”					
2. แนวทางและวิธีการที่จะก้าวไปสู่ “อยู่เย็น เป็นสุข” ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง					
3. ความชัดเจนของแนวทางปรับแผนชุมชนในการใช้ในชีวิตประจำวัน					
4. การจัดการนำเสนอของโครงการต้นกล้าสีเขียวฯ ในการดำเนินการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก รวมทั้งการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้					
5. อื่นๆ ระบุ.....					

2.2 ด้านความเหมาะสมของหลักสูตร

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. รูปแบบกระบวนการจัดเวทีด้านการเรียนรู้					
2. ระยะเวลาการจัดเวทีการเรียนรู้					
3. การสื่อสาร/ความชัดเจนของวิทยากร					
4. ความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรอบรม					
5. อื่นๆ ระบุ.....					

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

3.1 ความคิดเห็นต่อการใช้ระบบมาตรฐานงานชุมชนและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข”

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

โครงการรวมกลุ่มชุมชนมุสลิมปะหะชะห์ หรือ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมควนธานี ในพื้นที่อบต.ควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ปัจจุบันเด็กและเยาวชน มีเวลาว่างและใช้เวลาว่างไปกับการเล่นเกมส์และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปัจจุบันโดยเฉพาะเด็ก เยาวชน ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จึงได้จัดทำโครงการรวมกลุ่มชุมชนมุสลิมปะหะชะห์ เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีไทย รำโนราห์ กลองยาว สร้างความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นการสนับสนุนส่งเสริมนโยบายของรัฐบาล เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีกิจกรรมทำ
2. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
3. เพื่อให้เยาวชนเกิดสมาธิ
4. เพื่อให้เกิดความสามัคคีและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชนในชุมชน

เป้าหมาย

เด็กอายุ 6-15 ปี ใน พื้นที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

วิธีการดำเนินการ

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อชี้แจงโครงการ และร่วมกันกำหนดแบบแผนกิจกรรมที่จะปฏิบัติ
2. จัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการจัดตั้งเป็นชมรม เช่น
 - จัดเวทีการแสดงความสามารถของเยาวชน ทุกวันอาทิตย์ ซึ่งมีการประกาศรับสมัครสมาชิกเข้าชมรม, สถานที่ในการทำกิจกรรม, ชมรมที่จัดตั้ง
 - ตั้งกลุ่ม/ชมรม เช่น มโนราห์, ดนตรีไทย, กลองยาว, ดนตรีสากล เป็นต้น
 - มีการฝึกสอนสมาชิกในชุมชน โดยครู/วิทยากร
 - จัดแสดงความสามารถของสมาชิกในชมรม

ระยะเวลาในการดำเนินการ

วันที่ 14 เดือนสิงหาคม – 15 ตุลาคม 2551

แผนการดำเนินโครงการ

ลำดับที่ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมคณะกรรมการ/ ผู้ที่เกี่ยวข้อง		14 ส.ค.										
2. จัดเตรียมงาน			15-31 ส.ค.									
3. จัดกิจกรรมเวที					7 ก.ย.	14 ก.ย.	21 ก.ย.	28 ก.ย.	5 ต.ค.			
4. รับสมัครสมาชิก					←————→							
5. สอนสมาชิกในชมรม					←————→							
6. แสดงความสามารถของ สมาชิกแต่ละชมรม									←————→			
7. สรุปและประเมินผล โครงการ									5-11 ต.ค.			
8. นำเสนอผลระดับจังหวัด										14-15 ต.ค.		

งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย จำนวน 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ แยกเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

1. ค่าเอกสาร	จำนวน 1,000 บาท
2. ค่าน้ำและเครื่องดื่ม	จำนวน 1,000 บาท
3. ค่าป้ายไวนิล	จำนวน 2,000 บาท
4. ค่าครูฝึกสอน ชั่วโมงละ 100 บาท	จำนวน 6,000 บาท
5. ค่าชุดของขวัญเด็ก	จำนวน 2,000 บาท
6. ค่าจัดเวที	จำนวน 3,000 บาท
7. อื่นๆ	จำนวน 5,000 บาท

หมายเหตุ: งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้

การประเมินผล

เด็กทำกิจกรรม/ชมรม แล้วมีประโยชน์หรือไม่ โดยให้ระบุเหตุผล และมีการทำแบบสอบถามความพึงพอใจของเยาวชนที่เป็นสมาชิกในชมรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กๆ ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. เด็กๆ ได้รู้จักและมีความรู้ในการเรียนดนตรีไทย, มโนราห์ และกลองยาว
3. เด็กๆ มีจิตใจที่อ่อนโยน

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลควนธานี โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

1. นายวิจิตร วรตันติ	ประธานฯ
2. นางอรษา นวลสุวรรณ	รองประธานฯ
3. นายบุรินทร์ นิลกาพ	เหรัญญิกฯ
4. นางจิราภรณ์ เปาะทอง	ประชาสัมพันธ์ฯ
5. นางบุญฉลอง พันเศษ	กรรมการ
6. นางพวงรักษ์ คงกระพันธ์	กรรมการ
7. นางภรณ์ยา ตรังศรีตันนิชม	เลขานุการฯ

ผู้เสนอโครงการ

.....ผู้เขียนโครงการ
(นายวิจิตร วรตันติ)

.....

.....ผู้เสนอโครงการ
()

.....

.....ผู้เห็นชอบโครงการ
()

.....

.....ผู้อนุมัติโครงการ
()

.....

แบบสอบถาม

ชื่อ.....อายุ.....ปี การศึกษา.....
บ้านเลขที่.....เบอร์โทร.....

1. กิจกรรมยามว่างทำอะไร

- 1.....
- 2.....
- 3.....

2. ความรู้สึกที่ทำกิจกรรม

- 1.....
- 2.....
- 3.....

3. ความต้องการที่จะทำกิจกรรมในยามว่าง

- 1.....
- 2.....
- 3.....

เมื่อมีโครงการ ☐ 1. ชมรมมนโรรักษ์
☐ 2. ชมรมดนตรีไทย
☐ 3. ชมรมกลองยาว

ท่านสนใจจะทำกิจกรรมอะไร (เลือกได้มากกว่า 2 โครงการ)

ประเมินผล ท่านคิดว่าเด็กทำกิจกรรมมีประโยชน์อะไร

.....
.....

เหตุผล

ถ.....

.....
.....

ความพึงพอใจ ☐ พอใจ
☐ ไม่พอใจ

ท่านต้องการให้ทำกิจกรรมอะไรต่อไป

- 1.....
- 2.....

ภาคผนวกที่ ๓: โครงการในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล

โครงการลูกรักพัทลุง ในพื้นที่อบต.กำแพง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

เด็กคืออนาคตที่สำคัญอย่างยิ่งของชาติ การที่เด็กมีพัฒนาการที่ดีไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านความรู้ หรือแม้แต่การพัฒนาด้านจิตใจ ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิตรวมถึงการพัฒนาประเทศในอนาคต การส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการ เป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดขึ้นแก่เด็ก โดยการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็กได้มีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา ครอบคลุมทุกพื้นที่และเป็นรูปธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและช่วยป้องกันปัญหาพัฒนาการล่าช้าของเด็กด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว กลุ่มแกนนำชุมชน หมู่ 5 บ้านปีใหญ่จึงได้จัดทำโครงการ “ลูกรักพัทลุง” ขึ้น เพื่อให้ผู้ใหญ่ในสังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อที่จะได้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้เหมาะสมกับวัย
2. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และสถานที่พักผ่อนให้แก่เด็ก
3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ องค์กรยูนิเซฟ และแกนนำชุมชน ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

เป้าหมาย

ร้อยละ 80 เด็กเล็ก รวมถึงเด็กนักเรียนในเขตหมู่ที่ 5 บ้านปีใหญ่เข้าร่วมโครงการ

วิธีดำเนินงาน

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และแกนนำชุมชน เพื่อชี้แจงโครงการและร่วมกัน

กำหนดแผนการจัดกิจกรรมโครงการ

2. จัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินโครงการ
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ
4. เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อเสียงตามสายของหมู่บ้านปีใหญ่ จำนวน 3 ครั้ง
5. อบรมกรรมการโครงการและแกนนำเยาวชนเกี่ยวกับการจัดการเล่น
6. จัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่ในชุมชนบ้านปีใหญ่
7. ประเมินผลการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาการดำเนินการ

10 สิงหาคม – 15 ตุลาคม 2551

แผนการดำเนินโครงการ

สัปดาห์ กิจกรรม	สิงหาคม				กันยายน				ตุลาคม			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่		10 ส.ค.										
2. จัดตั้งคณะทำงานโครงการ		11-15 ส.ค.										
3. ประชาสัมพันธ์โครงการ		11-15 ส.ค.										
4. อบรมกลุ่มแกนนำและเยาวชน			17-24 ส.ค.									
5. จัดเตรียมของเล่น		11 – 24 ส.ค.										
6. จัดกิจกรรมของเล่นเคลื่อนที่ (สัปดาห์ละครั้ง)				31 ส.ค.	7 ก.ย.	14 ก.ย.	* หยุด	28 ก.ย.				
7. สรุปและประเมินผลโครงการ									5-11 ต.ค.			
8. นำเสนอผลระดับจังหวัด										12-15 ต.ค.		

งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนเงินช่วยโครงการจากองค์การ UNICEF 20,000 บาท โดยมี
รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

รายการ	งบประมาณ
1. ค่าอุปกรณ์ของเล่นเด็ก	18,000 บาท
2. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (20 คนX 15 บาท)	500 บาท
3. ค่าเดินทาง	1,000 บาท
4. ค่าติดต่อสื่อสาร (ค่าโทรศัพท์)	500 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	20,000 บาท

หมายเหตุ: ทุกรายการถัวเฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายจริง

การประเมินผล

ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมิน	วิธีการประเมินผล
1. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายเด็กเล็ก- เด็กนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	- ร้อยละ 80	- จากจำนวนเด็กเล็ก- เด็ก นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
2. ร้อยละความพึงพอใจในการ ดำเนินการ	- ร้อยละ 70 (พึงพอใจระดับ มากถึงมากที่สุด)	จากแบบประเมินความพึง พอใจของเด็กและผู้ปกครอง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย มีแหล่งการเรียนรู้และสถานที่ในการผ่อนคลาย
ความเครียด

หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ

แกนนำชุมชนหมู่ที่ 5 บ้านปีใหญ่

ลงชื่อ.....ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวสุรีย์ คงแก้ว)

ผู้ช่วยเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นายฉวี คุ้มพันธ์)

ประธานกลุ่มแกนนำชุมชน

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายลิขิต อังสุพานิช)

นักบริหารงานสาธารณสุข 6

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(ว่าที่ ร.ต.สุกฤต พรหมรักษ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายกอหนิ โอมณี)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง

แบบประเมินโครงการดูรักพักมุนนี้

กรุณาลงเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความรู้สึกพึงพอใจของท่านต่อโครงการนี้

สาระของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง(3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การส่งเสริม/กระตุ้นพัฒนาการ					
2. สถานที่					
3. ระยะเวลา					
4. ของเล่น/อุปกรณ์เหมาะสมกับวัย					
5. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
6. ความพึงพอใจโดยรวม					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา ในเดือนรอมฎอน อบต.ปากน้ำ อำเภอลงู จังหวัดสตูล

หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบันของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งเยาวชนได้ละเลยประเพณีที่งดงามของชุมชน หันไปสนใจในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่คอยแต่จะมัวเมาให้กับเยาวชน ทำให้เยาวชนตกอยู่ในภาวะเสี่ยง ขาดการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ขาดการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวและชุมชนบ้านปากบารา พบว่าเยาวชนหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, มีการจับกลุ่มเที่ยวในเวลากลางคืน, ขับขี่รถซึ่ง เป็นต้น ประกอบกับครอบครัวไม่มีเวลาในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน เนื่องจากต้องออกรือเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา เพื่อให้เยาวชนหญิงมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เยาวชนหญิงเติบโตขึ้นในสังคมอย่างเข้มแข็ง ปลอดภัย เป็นเยาวชนที่ดีของสังคม และร่วมรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชุมชนให้สืบต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนหญิงได้รับการดูแลเอาใจใส่จากสังคมมากขึ้น
2. เพื่อให้เยาวชนหญิงมีความรู้และช่วยกันสืบสาน อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณี และ ศาสนาในเดือนอันประเสริฐ (เดือนรอมฎอน)
3. เพื่อให้เยาวชนหญิงมีพลังจิตใจที่เข้มแข็งในการเติบโตอย่างมั่นคงและปลอดภัย
4. เพื่อให้เยาวชนหญิงทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในชุมชนและมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย

กลุ่มเยาวชนหญิงบ้านปากบารา หมู่ที่ 2 ตำบลปากน้ำ อำเภอลงู จังหวัดสตูล จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินงาน

1. ประชุมเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อชี้แจงโครงการและร่วมกันกำหนดแผนการจัดกิจกรรมโครงการ
2. รับสมัครเยาวชนหญิงเข้าร่วมโครงการโดยผ่านผู้นำชุมชน เช่น ครูอาจารย์ ผู้นำศาสนา อสม. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

3. แบ่งการดำเนินโครงการเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ทางศาสนาในเดือนรอมฎอน ปลุกฝังการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การใช้ชีวิตของวัยรุ่น, การป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ, การสร้างครอบครัว, ทักษะชีวิต เป็นต้น

4. กิจกรรมที่ 2 สืบสานวัฒนธรรมและประเพณีพื้นบ้านฝึกอาชีพโดยความร่วมมือจากกลุ่มอาชีพสตรี

5. ติดตามและประเมินผลโครงการ เมื่อสิ้นสุดโครงการ

ระยะเวลาการดำเนินการ

กิจกรรมที่ 1 วันศุกร์ที่ 12 กันยายน พ.ศ.2551 และ กิจกรรมที่ 2 วันศุกร์ที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2551

สถานที่ดำเนินงาน

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ

งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจากองค์การ UNICEF จำนวน 20,000 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายโครงการแบ่งเป็น 2 กิจกรรมดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมให้ความรู้ทางศาสนา วัฒนธรรม ปลุกฝังการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ประกอบด้วย

1. ค่าป้ายผ้าประชาสัมพันธ์โครงการ	500 บาท
2. ค่ากระเป๋าสีประชาสัมพันธ์โครงการ	3,000 บาท
3. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (เป็นค่าอาหารเย็น และเครื่องดื่ม)	4,000 บาท
4. ค่าตอบแทนวิทยากร 3 ท่าน ๆ ละ 600 บาท	1,800 บาท
5. ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิทยากร 2 ท่าน ๆ ละ 300 บาท	600 บาท
6. ค่าวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง	600 บาท

รวมเป็นเงิน **10,500 บาท**

กิจกรรมที่ 2 การฝึกอาชีพสตรี เพื่อสืบสานวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

1. ค่าตอบแทนวิทยากร 2 ท่านๆละ 600 บาท	1,200 บาท
2. ค่าตอบแทนผู้ช่วยวิทยากร 2 ท่านๆละ 300 บาท	600 บาท
3. ค่าวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ฝึกอาชีพ	3,700 บาท
4. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (เป็นค่าอาหารเย็นและเครื่องดื่ม)	4,000 บาท

รวมเป็นเงิน **9,500 บาท**

หมายเหตุ : สามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ

การประเมินผล/ตัวชี้วัด

1. แบบประเมินความพึงพอใจและความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการฯ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เยาวชนหญิงได้รับการดูแลเอาใจใส่มากขึ้น
2. เยาวชนหญิงช่วยกันสืบสาน อนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามต่อไป
3. เยาวชนหญิงมีพลังเข้มแข็งในการเติบโตอย่างมั่นคงและปลอดภัย
4. กลุ่มเยาวชนหญิงที่ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในชุมชน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ
2. องค์การยูนิเซฟประเทศไทย
3. คณะกรรมการเยาวชนบ้านปากบารา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอโครงการ

(นายวาริส จ๊ะสมัน)

ประธานกรรมการเยาวชนบ้านปากบารา

ลงชื่อ.....ผู้พิจารณาโครงการ

(นายศิริระ คั่นรักษา)

นักพัฒนาชุมชน

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายชูพงศ์ หวันสุ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ

แบบประเมินโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิงบ้านปากบารา
ในเดือนรอมฎอน

วันที่ 26 เดือนกันยายน พ.ศ.2551

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำ

คำชี้แจง แบบประเมินนี้เป็นการประเมินกิจกรรมโครงการด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการ
ปรับปรุงแก้ไขโครงการในครั้งต่อไป (โปรดตอบตามความเป็นจริง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ

1.เพศ.....

2.อายุ.....ปี

3.การศึกษา

() ไม่ได้รับการศึกษา

() ศึกษาชั้นประถมศึกษา

() ศึกษาชั้นมัธยมศึกษา

() อื่นๆ.....

4.ท่านทราบข่าวการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้จากที่ใด

() ป้าย/ประกาศ

() ใบปลิว/แผ่นพับ

() เพื่อน/ญาติ/คนใกล้ชิด

() อื่นๆ.....

5.ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ มาแล้วกี่ครั้งในปีที่ผ่านมา

() ไม่เคยเข้าร่วม

() ไม่เกิน 5 ครั้ง

() 6 – 10 ครั้ง

() มากกว่า 10 ครั้ง

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเยาวชนหญิง
บ้านปากบาราในเดือนรอมฎอน (โปรดระบุเครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านพึงพอใจ)

รายการกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
เนื้อหาและกิจกรรม			
1.หัวข้อที่บรรยายทำให้เข้าใจบทบาทของสตรีตามหลักศาสนาอันดี งาม			
2.หัวข้อที่บรรยายเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันตาม หลักศาสนา			
3.หัวข้อที่บรรยายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม			
4.เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงในการบรรยายมีความเหมาะสม			

รายการกิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
5.เนื้อหาในเอกสารประกอบการบรรยายชัดเจนและมีประโยชน์			
6.กิจกรรมกลุ่มเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ ช่วยเสริมความรู้ และทักษะการอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี			
วิทยากร			
7.วิทยากรมีการเตรียมความพร้อม อธิบายและยกตัวอย่างได้อย่างชัดเจน			
8.วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการซักถามและตอบข้อซักถามได้ดี			
9.สื่อและอุปกรณ์ที่วิทยากรใช้และผู้จัดเตรียมไว้เหมาะสม			
อาหารและสถานที่			
10.อาหารและเครื่องดื่มมีการจัดเตรียมไว้เหมาะสมเพียงพอ			
11.สภาพบรรยากาศโดยรวมของสถานที่มีความเหมาะสม			
ทั่วไป			
12.ช่วงเวลาในการจัดทำโครงการมีความเหมาะสม			
13.การประชาสัมพันธ์โครงการเป็นไปอย่างทั่วถึงและทันเวลา			
14.ท่านได้รับความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูล			
15.โดยรวมท่านได้รับประโยชน์จากโครงการนี้			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....